

**National Library
of Sweden**

Denna bok digitaliserades på Kungl. biblioteket år 2012

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1950:27
JUSTITIEDEPARTEMENTET

BETÄNKANDE MED FÖRSLAG

TILL

NY LAG OM FLOTTNING
I ALLMÄN FLOTTLED, M. M.

AVGIVET DEN 21 JULI 1950 AV
INOM KUNGL. JUSTITIEDEPARTEMENTET
TILLKALLAD UTREDNING

S T O C K H O L M

1 9 5 0

Statens offentliga utredningar 1950

Kronologisk förteckning

1. Elkraftutredningens redogörelse nr 2: 18. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkraftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Örebro län. Beckman. 44 s. K.
2. Betänkande angående tyskgruvorna och centralorgan för gruvvärdnaden. Victor Petterson. 157 s. H.
3. Betänkande med förslag angående folkskolans disciplinmedel m. m. Kihlström. 137 s. E.
4. Skolöverstyrelsens utlåtande angående beskäring av timplanerna vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter. Statens Reproduktionsanstalt. 105 s. E.
5. Ortsavdragskommittén. Betänkande med förslag till ändrade kommunala Ortsavdrag m. m. Beckman. 199 s. Fi.
6. Utredning angående överflyttning av viss del av riksbankens rörelse till en statlig affärsbank m. m. Marcus. 64 s. Fi.
7. 1949 års uppördssakkunniga. 1. Betänkande med förslag till vissa ändringar i uppördsförfarandet. Marcus. 112 s. Fi.
8. Betänkande angående rationaliseringsverksamheten inom den offentliga förvaltningen. Beckman. 155 s. Ju.
9. Utredning angående de handelspolitiska arbetsformerna m. m. 2. Redogörelse för de olika avtalstyperna i det svenska avtalssystemet. Katalog- och Tidskriftstryck. 74 s. H.
10. Den svenska elbranschens kapacitet och konkurrensförhållanden. Marcus. 175 s., 1 pl. H.
11. Socialvårdskommitténs betänkande. 17. Utredning och förslag angående lag om socialhjälp m. m. Beckman. 64 s., 515 s. S.
12. Handelsutbildningskommitténs betänkande och förslag. 1. Handelsgymnasierna. Marcus. 445 s. E.
13. Skyddsrum för civilbefolkningen. Nordisk Rotogravyr. 154 s., 1 pl. I.
14. Betänkande rörande Sveriges smalspåriga järnvägar. Del 4. De smalspåriga västgötabanorna. Gummesson. 99 s. K.
15. 1948 års järnbruksutredning. Betänkande angående järnbrukens arbetskraftsförörjning och därmed sammanhängande problem. Kihlström. 55 s. S.
16. Förberedande utredning angående lagstiftning på skadeståndsrättens område. Av I. Strahl. Victor Petterson. 168 s. Ju.
17. Betänkande med förslag rörande decentralisering inom väg- och vattenbyggnadsverket m. m. Victor Petterson. 151 s. K.
18. Elkraftutredningens redogörelse nr 2: 19. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkraftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Västmanlands län. Beckman. 37 s. K.
19. Betänkande med utredning och förslag angående fordringar på synförmågan för anställning i allmän och enskild tjänst m. m. Kihlström. 235 s. S.
20. Undersökning rörande brukningskostnadernas samband med åkerfältens storlek, form och beskaffenhet. Germandt. 276 s. Jo.
21. 1944 års allmänna skattekommitté. 4. Betänkande med förslag angående ändrade bestämmelser för beskattning av periodiskt understöd, m. m. samt av utdelning å svenska aktier och andelar i vissa fall, m. m. Marcus. 170 s. Fi.
22. Statsbidrag för ålderdomshem. Beckman. 61 s. S.
23. Statens sjukhusutredning av år 1943. Betänkande 5 angående verksamheten vid sjukhustvätterna och möjligheterna att rationalisera densamma. Kihlström. 201 s. I.
24. Betänkande med förslag till det rättspsykiatriska undersökningsväsendets organisation. Norstedt. 62 s. Ju.
25. Det statliga utredningstrycket. Trycksakskommitténs betänkande. Idun. 43 s. Fi.
26. Kommittésvenska. En undersökning och ett försök till riktlinjer av E. Wellander. Bilaga till trycksakskommitténs betänkande. Idun. 88 s. Fi.
27. Betänkande med förslag till ny lag om flottning i allmän flottled, m. m. Beckman. 220 s. Ju.

Anm. Om särskild tryckort ej anges, är tryckorten Stockholm. Bokstäverna med fetstil utgöra begynnelsebokstäverna till det departement, under vilket utredningen avgivits, t. ex. E. = ecklesiastikdepartementet, Jo. = jordbruksdepartementet.

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1950:27
JUSTITIEDEPARTEMENTET

BETÄNKANDE MED FÖRSLAG

TILL

NY LAG OM FLOTTNING
I ALLMÄN FLOTTLED, M. M.

AVGIVET DEN 21 JULI 1950 AV
INOM KUNGL. JUSTITIEDEPARTEMENTET
TILLKALLAD UTREDNING

STOCKHOLM 1950
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI
[1215 50]

STATENS ÖFRANTAGA TRYCKERIEN ÅR 1850
JUSTITIEDEPARTEMENTET

BETÄNKANDE MED FÖRSLAG

AF

NY LAG OM FLOTNING
I ALLMÄN FLOTTEB. M. M.

AVGIFVT DEN 27 JUNI 1850
AF HON. RINGEN JUSTITIEDEPARTEMENTET
THE KALLAR TRYCKERI

STOCKHOLM 1850
H. J. BECKMANS BOKTRYCKERI
1212 50

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

<i>Skrivelse till Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Justitiedepartementet</i>	7
<i>Yttrande av de sakkunniga</i>	9
<i>Författningsförslag:</i>	
Förslag till lag om flottning i allmän flottled (flottningslag)	11
Förslag till lag om ändring i vissa delar av vattenlagen	43
Förslag till lag om ändrad lydelse av 18 § lagen den 30 maj 1916 om vissa inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva eller aktier i vissa bolag	58
Förslag till lag om ändrad lydelse av 11 § lagen den 18 juni 1925 angående förbud i vissa fall för bolag, förening och stiftelse att förvärva fast egendom	59
Förslag till kungörelse om ändrad lydelse av §§ 2 och 3 i Kungl. Maj:ts kungörelse den 11 juni 1920 angående indrivningen och användningen av vissa enligt vattenlagen utgående avgifter.....	60
<i>Inledning</i>	61
Gällande flottningslagstiftning s. 61. Tidigare utredningsarbete s. 61. Direktiven för 1946 års flottningsutredning s. 62. Utredningens betänkande s. 63. Enskild flottning s. 64.	
<i>Allmän motivering:</i>	
Kap. I. Flottningsorganisationen:	
Gällande lagstiftning	65
Äldre förslag om medinflytande för skogsägarna	65
Skogsstyrelsens förslag	66
Yttranden över skogsstyrelsens förslag	67
Utredningens förslag:	
1. Organisationens huvuddrag	68
I flottledsförvaltningen företrädda intressen s. 68. Erforderliga förvaltningsorgan s. 70. Flottningsens rättssubjekt s. 71. Förenklad förvaltning i vissa fall s. 75.	
2. Flottningsfullmäktiges sammansättning.....	76
3. Flottningsfullmäktiges tillsättande	78
4. Flottningsfullmäktiges och flottningsstyrelsens arbetsuppgifter	85
Kap. II. Myndigheter med uppgift att handlägga flottleds- och flottningsärenden:	
Gällande lagstiftning	88
Skogsstyrelsens förslag	89
Yttranden över skogsstyrelsens förslag	90
Utredningens förslag:	
1. Ärenden som ifrågasättas för överflyttning till vattendomstol	92
2. Övriga ärenden som nu handläggas av länsstyrelse eller väg- och vattenbyggnadsstyrelsen	96

Kap. III. Vissa frågor rörande flottningskostnadernas fördelande:

1. Fördelning på olika slag av flottgodts.....	100
2. Utjämnning av kostnaderna mellan olika år	102
3. Utjämnning av kostnaderna mellan skilda delar av flottleden	103
4. Skiljningsutgifternas fördelande på de utskilda virkesgrupperna	108
5. Gränsdragning mellan gemensamma utgifter och separatutgifter	110
a) Kostnader för utvältning av flottgodset s. 110. b) Kostnader för utskilt virkes buntning s. 111. c) Kostnader för utskilt virkes flottläggning s. 112.	
d) Kostnader för inbärgande nedanför skiljeställe av vinddrivet eller spilt virke s. 112.	

Specialmotivering:

Förslaget till lag om flottning i allmän flottled (flottningslag):

1 kap. Allmänna bestämmelser	113
2 kap. Om ersättning för skada genom allmän flottning	118
3 kap. Om begagnande av allmän flottled	125
4 kap. Om flottningsföreningar:	
Om flottningsförenings uppgifter och verksamhet (23—27 §§).....	129
Om flottningsförenings utgifter och deras fördelande (28—37 §§).....	139
Om reglemente (38—41 §§)	150
Om flottningsstyrelse och flottningschef (42—52 §§).....	152
Om revision (53—56 §§).....	158
Om flottningsfullmäktige (57—65 §§)	158
Om rätt till talan i vissa fall rörande förvaltningen (66—68 §§).....	164
Om förvaltningen då flottningen är tillfälligt nedlagd (69 §)	167
Om laga domstol (70 §)	171
Om förvaltningen av skilda flottleder inom samma vattensystem och om sammanslagning av flottningsföreningar (71 och 72 §§).....	171
5 kap. Ordningsföreskrifter för deltagande i allmän flottning.....	174
6 kap. Särskilda bestämmelser	180
7 kap. Skadestånds- och straffbestämmelser	183
Övergångsbestämmelser	185
Förslaget till lag om ändring i vissa delar av vattenlagen	187
Förslaget till lag om ändrad lydelse av 18 § lagen den 30 maj 1916 om vissa inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva eller aktier i vissa bolag.....	200
Förslaget till lag om ändrad lydelse av 11 § lagen den 18 juni 1925 angående förbud i vissa fall för bolag, förening och stiftelse att förvärva fast egendom.....	200
Förslaget till kungörelse om ändrad lydelse av §§ 2 och 3 i Kungl. Maj:ts kungörelse den 11 juni 1920 angående indrivningen och användningen av vissa enligt vattenlagen utgående avgifter	200

<i>Sammanfattning</i>	201
<i>Särskilt yttrande av herr Kilander</i>	204
<i>Förkortningar</i>	206
<i>Sammanställning av bestämmelserna i förslaget till flottningslag och motsvarande bestämmelser i gällande flottningslag</i>	207
<i>Bilaga. Översikt av antalet flottande samt flottgodsets fördelning på de flottande, allt i medeltal för 10-årsperioden 1937—1946</i>	209

3	
201	Zusammenfassung
204	Skizze der Arbeit von Prof. K. Müller
208	Verfahren
	Zusammenfassung der Ergebnisse
207	Stammes- u. geographische Beziehungen
	Besondere Übersicht über die Beziehungen zum indischen und persischen Kulturkreis
209	Die indische und persische Kultur im Vergleich

211
212
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Justitiedepartementet.

Genom beslut den 14 juni 1946 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för justitiedepartementet att utse en person att inom departementet verkställa utredning för översyn av flottningsslågstiftningen samt högst åtta personer att på kallelse av utredningsmannen delta i överläggningar med honom ävensom sekreterare.

Med stöd av nämnda bemyndigande tillkallades den 29 juni 1946 dels såsom utredningsman revisionssekreteraren, numera vattenrättsdomaren G. U. Schirén, dels ock såsom sakkunniga försäljningschefen S. Boberg, förtroendemannen A. Englund, ombudsmannen, auditören E. Hallenberg, vattenrättsingenjören H. Hartzell, ledamoten av riksdagens andra kammare, juris doktorn G. Hedlund, flottningsschefen A. Holmström, disponenten F. Lunell och disponenten E. G. Wärn för att på kallelse av utredningsmannen delta i överläggningar med denne. Sedan Englund avlidit samt Hedlund på därom gjord framställning entledigats från det honom meddelade uppdraget, ha till efterträdare för dem utsetts ombudsmannen E. Kilander den 28 oktober 1949 och disponenten O. Sahlin den 10 februari 1950.

Som sekreterare har den 8 september 1949 förordnats hovrättsassessorn L. af Klintberg.

Utredningen, som antagit benämningen 1946 års flottningsutredning, har under åren 1947 och 1948 företagit studieresor dels till skiljeställen utefter Norrlandskusten, dels ock till Klarälvens, Dalälvens, Ljusnans, Ljungans och Indalsälvens flottleder. I samband därmed ha på ett flertal platser i Norrland, Dalarna och Värmland hållits sammanträden och överläggningar med skogsägare och andra flottningsintresserade, varvid dessa framfört sina synpunkter på frågor som omfattas av utredningsuppdraget.

Utredningen får härmed vördsamt överlämna av motiv åtföljda förslag till

- 1) lag om flottning i allmän flottled (flottningsslåg);
- 2) lag om ändring i vissa delar av vattenlagen;
- 3) lag om ändrad lydelse av 18 § lagen den 30 maj 1916 (nr 156) om vissa inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva eller aktier i vissa bolag;

4) lag om ändrad lydelse av 11 § lagen den 18 juni 1925 (nr 219) angående förbud i vissa fall för bolag, förening och stiftelse att förvärva fast egendom; samt

5) kungörelse om ändrad lydelse av §§ 2 och 3 i Kungl. Maj:ts kungörelse den 11 juni 1920 (nr 280) angående indrivningen och användningen av vissa enligt vattenlagen utgående avgifter.

Utredningsuppdraget är därmed slutfört.

Stockholm den 21 juli 1950.

GÖSTA SCHIRÉN.

WV

/ L. af Klintberg.

Genom beslut den 14 juni 1948 beviljade Kungl. Maj:ts stäm för justitiedepartementet att utse en person till inom departementet verkställande utredning för översyn av förtäringlagstiftningen samt höra alla personer till på kallelse av utredningsmannen deltaga i överläggningar med honom ävensom sekreterare. Med stöd av nämnda beviljande tillhålls den 29 juni 1948 dels så som utredningsman sekreteraren, numera rättshälsöberedaren G. E. Schirén, dels också sakkunniga föreläsningarna S. Böcker, förra ombudsmannen A. Englund, ombudsmannen, numera E. Hultberg, förra rättsingenjören H. Hartzell, bedomaren av yrkeslagen, numera juristen doktorn G. Hedlund, förtäringsskribenten A. Hofström, disponenten F. Lundh och disponenten E. G. Wärn för att på kallelse av utredningsmannen deltaga i överläggningar med honom. Sedan Englund varit Hedlund på bägge i överläggningar omfattades från det honom anförda utdraget därom gjort framställning omfattande från det honom anförda utdraget på till efterfrågan för den utställningsombudsmanen E. Kihlström den 27 oktober 1949 och disponenten O. Schön den 10 februari 1950. Som sekreterare har den 8 september 1949 förordnats justitiedepartementets L. af Klintberg. Utredningen som antagit benämningen 1946 är förtäringlagstiftning under åren 1947 och 1948 förtäringlagstiftningens till ställningen under Norrlands-kusten, dels och till Klintbergs, Dalälvens, Ljusnans, Långans och Indalsälvens höflödet. I samband därmed ha på ett annat sätt 3 Norrland, Dalarna och Värmland haft sammanträden och överläggningar med skogsägare och andra förtäringsskribenter, varvid dessa träffat sina synpunkter på frågor som omfattas av utredningsuppdraget. Utredningen har därmed förtsamt överlämnat en motiverad förslag till 1) lag om förtäring i allmän höflödet (förtäringlag); 2) lag om ändring i vissa delar av vattenlagen; 3) lag om ändrad lydelse av 18 § lagen den 30 maj 1916 (nr 158) om vissa inaktningningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva eller aktier i vissa bolag.

Yttrande.

Undertecknade, som tillkallats såsom sakkunniga i flottningsfrågor och deltagit i överläggningar angående utredningen för översyn av flottningslagstiftningen, förklara härmed, att vi ansluta oss till de lagförslag med tillhörande motiv, som framläggas med skrivelse denna dag till Statsrådet och Chefen för Kungl. Justitiedepartementet, dock att undertecknad Kilander i fråga om flottningsfullmäktiges sammansättning har en avvikande uppfattning, som jag närmare utvecklat i särskilt yttrande.

Stockholm den 21 juli 1950.

SVEN BOBERG.	ERNST HALLENBERG.	HANS HARTZELL.
ALI HOLMSTRÖM.	EINAR KILANDER.	FOLKE LUNELL.
OTTO SAHLIN.		G. WÄRN.

Yttrande.

Undersökande som tillkallats sedan utnämningen till förordnings-
delaktigt i överläggningen angående utredningen för utveckling af
ställningen, följande förändring af utnämningen till förordnings-
delaktigt som förtagas med utnämningen till förordnings-
delaktigt för Kungl. Justitiedepartementet, dock till utnämningen till
fråga om förordningsdelaktigt sammansättning, till utnämningen
ning som jag nämnde utredning i såväl utredning.

Stockholm den 21 jan 1890.

- SVEN BOBERG
- ALL HOLMSTROM
- OTTO SALLIN
- ERIK RIMSTEN
- ERIK HILMÉN
- ERIK HILMÉN
- ERIK HILMÉN
- ERIK HILMÉN

Förslag

till

Lag om flottning i allmän flottled (flottningslag).

Häri genom förordnas som följer.

1 kap. Allmänna bestämmelser.

1 §.

I allmän flottled äger envar rätt att enligt vad i denna lag stadgas få löst flottgods framflottat.

Flottgods inom ringbom, i knippen eller i mindre buntar räknas som löst. Å flottgods i fasta flottar äger denna lag icke tillämpning.

2 §.

För flottled, som upplåtits till allmänt begagnande (*allmän flottning*), skall finnas flottningsförening. Medlem i flottningsförening är envar, som i annat fall än i 3 § sägs flottar i flottleden, så ock envar, som äger skog inom flottledens tillförseleområde.

Flottningsförenings beslutanderätt utövas, där ej annat följer av bestämmelserna i denna lag eller föreningens reglemente, av flottningsfullmäktige.

3 §.

Innehavare av jordbruksfastighet är icke pliktig att för flottning av husbehovsvirke från egen skog eller från skog, tillhörig den by eller det hemman dit fastigheten hör eller vari byn eller hemmanet har del, erlægga avgifter för flottledens begagnande eller eljest vara underkastad bestämmelserna i denna lag. Dylik flottning (*husbehovsflottning*) må dock ej äga rum på sådant sätt eller vid sådan tid, att därigenom uppstår hinder för den allmänna flottningen eller fara för husbehovsvirkets sammanblandning med det i den allmänna flottningen ingående flottgodset. Sådan flottande är därför pliktig att i avseende å såväl anmälan om tillämnad flottning som iakttagande av nödiga försiktighetsmått ställa sig till efter rättelse vad reglementet därutinnan innehåller ävensom de föreskrifter som meddelas av länsstyrelsen i det län där flottningen huvudsakligen skall ske.

Husbehovsflottande svarar själv för skada och intrång, som hans flottning förorsakar. Tvist härom skall prövas av vattendomstol i den ordning som i 11 kap. vattenlagen stadgas för stämningssmål.

4 §.

Allt i allmän flottning ingående flottgods skall framföras gemensamt (*gemensam flottning*), där ej vattendomstolen för viss flottled meddelat allmän bestämmelse om flottning utan flottgodsets sammanblandande (*separat-*

flottning) eller ock för särskilt tillfälle flottningsstyrelsen finner nu nämnt flottningssätt kunna utan hinder för den gemensamma flottningen tillåtas viss flottande. På flottningsstyrelsen ankommer att besluta, huruvida separattlottning skall handhavas av den flottande eller av flottningsföreningen. Flottningsstyrelsen är berättigad fordra, att separattlottande, som själv ombesörjer sin flottning, ställer pant eller borgen för skadestånd som han i följd av separattlottningen kan bliva skyldig utgiva.

5 §.

Utän särskilt lov må de som ombesörja flottningsarbetet äga tillträde till stränderna, där sådant är av nöden för skadas avvärjande eller flottgodsets utvältande eller framförande i flottleden. Väg över tomt eller plantering eller över annan äga som kan skadas därav må dock ej tagas, om tillträde till stranden lämpligen kan beredas på annat sätt.

Under pågående flottning är ock tillåtet att i vattnet hålla tillfälliga led- och stoppbommar samt andra nödiga inrättningar, där samfärdseln ej avsevärt hindras därav, så ock att på eller invid stränderna anbringa nödiga bomfästen, stöd eller dylikt och att därtill använda naturföremål, vilka icke kunna därigenom nämnvärt skadas.

2 kap. Om ersättning för skada genom allmän flottning.

6 §.

För skada och intrång, som vållas av flottgodset eller genom åtgärd som i 5 § sägs eller eljest i följd av flottningen (*flottningsskada*), skall gäldas ersättning med fulla värdet.

Vad i denna lag stadgas med avseende å flottningsskada gäller även beträffande skada och intrång, som vållas genom anläggning eller åtgärd för flottleden, i den mån skadan eller intrånget icke förutsetts vid meddelande av beslut om anläggningen eller åtgärden, så ock där den skadelidande i dylikt beslut hänvisats att göra sin talan gällande i den för flottningsskada föreskrivna ordningen.

Hurusom i vissa fall flottningsskada kan uppskattas och ersättas i sammanhang med beslut rörande flottledens inrättande, utvidgande eller förbättrande, därom stadgas i 6 kap. vattenlagen.

7 §.

Bygger någon i allmän flottled annorledes än som överensstämmer med lag eller givna föreskrifter, stånde själv den skada som å byggnaden må vållas i följd av flottningen. Där någon utan att påkalla och avbida vattendomstolens bestämmelse om skyddsåtgärd, som i 6 kap. 18 § vattenlagen sägs, gör byggnad i flottleden, stånde ock under tiden själv skadan.

8 §.

För flottningsskada, som uppkommit genom allmän flottning, svarar flottningföreningen.

Skulle flottningsstyrelse ej finnas anmäld hos länsstyrelsen eller utdömd betalning icke kunna utfås hos flottningföreningen, må ersättning sökas hos envar, som under året deltagit i flottningen inom det utflottningsdistrikt där skadan timat, och svarar då den sökte mot den som lidit skadan för hela ersättningen. I den mån flottande på grund av vad nu sagts erlagt mera än vad på honom belöper efter hans andel i flottgodset, äger han återkräva beloppet av övriga för ersättningens gäldande ansvariga.

9 §.

Ersättningsanspråk mot flottningförening skall, om och i den mån ersättningen ej blivit på förhand bestämd, anmälas hos föreningen eller ock hänskjutas till skiljemän före utgången av det kalenderår då skadan uppkom, vid äventyr att rätt till talan eljest är förlorad. Har flottning någonstades pågått efter den 1 augusti, må dock i fråga om skada vid sådan del av flottleden ersättningsanspråk anmälas eller hänskjutas till skiljemän intill utgången av nästföljande kalenderår.

Anmälan om ersättningsanspråk skall göras skriftligen. Har anmälan inneslutits i rekommenderat brev, avlämnat på posten inom ovan angivna tid och ställt till mottagarens vanliga adress, skall den anses behörigen delgiven.

10 §.

Träffas ej överenskommelse om ersättningen, skall frågan därom efter syn avgöras av tre ojäviga skiljemän, bland vilka en utses av vardera parten och de sålunda utsedda tillkalla den tredje.

Flottningförening åligger att varje år å tid, som bestämmes i reglementet, utse en eller flera ständiga skiljemän och ersättare för dem. För prövning av skada eller intrång av särskilt slag äger dock föreningen för visst fall utse annan skiljeman.

För by eller annat område utmed flottleden må efter sinsemellan träffad överenskommelse strandägare och andra med avseende å dem vidkommande flottningsskada med laga verkan på förhand utse gemensam skiljeman och ersättare för denne samt om valet underrätta flottningföreningen.

De för flottningförening utsedda ständiga skiljemännens och ersättarnas namn och adresser skola varje år inom i reglementet angiven tid anmälas hos länsstyrelsen i det eller de län där flottleden framgår för kungörande på flottningföreningens bekostnad i länskungörelserna och i en eller flera tidningar inom orten.

11 §.

Skiljemannaåtgärd må av part påkallas genom framställning till motparten eller skiljeman, som denne utsett på förhand.

Har flottningsförening underlåtit att utse ständig skiljeman och vederbörligen anmäla valet, eller har part, som vill anlita annan skiljeman än sådan som utsetts på förhand, ej inom tio dagar efter skiljemannaåtgärdens påkallande tillkännagivit sitt val av skiljeman, eller kan ej enighet vinnas om valet av den tredje, skall skiljeman utses av länsstyrelsen i det län där skadan timat.

Tiden för syns hållande bestämmes av skiljemännen med iakttagande av att, där ej skadan är av beskaffenhet att bära skyndsamt uppskattas, synen såvitt möjligt bör företagas efter det flottningen avslutats och i sammanhang med övriga skadors uppskattande. Har, sedan skiljemannaåtgärd påkallats, skiljedom ej meddelats inom sex månader därefter, är part oförhindrad att genom stämning draga tvisten under vattendomstolens prövning. Skiljedom, som meddelas senare än nu sagts, är utan verkan, såframt ej parterna enas om att nöjas därmed.

12 §.

Såsom skiljemännens beslut gäller den mening varom de flesta skiljemännen förena sig.

Skiljedom skall avfattas skriftligen och undertecknas av skiljemännen.

Dömes till ersättning, skall den ersättningskyldige även förpliktas att efter vad skäligt prövas gälta såväl kostnaden för skiljemannaförrättningen som motpartens utgifter å saken. Där ersättningen ej sättes högre än den ersättningskyldige före förrättningen bjudit, skall dock envar bära sin kostnad och gälta halva förrättningskostnaden. Ogillas ersättningsyrkande men finnes den som framställt kravet ej hava saknat fog därför, vare ock lag som sist sagts; eljest gälde han all förrättningskostnad och motpartens utgifter å saken.

Part som ej nöjes med skiljedom äger draga tvisten under vattendomstolens prövning, såframt han instämmer sin talan inom två månader från det skiljedomen tillställdes honom. Dock må skiljedomen genast gå i verkställighet, där ej vattendomstolen eller överexekutor annorlunda förordnar.

I skiljedomen skall tydligt angivas vad den missnöjde har att iakttaga för tvistens dragande under vattendomstolens prövning.

13 §.

Finnes flottningsskada bliva så stadigvarande att dess värde kan uppskattas på förhand, må, om ersättningstagaren eller flottningsföreningen det begär, ersättningen fastställas till visst belopp att utgå varje år flottning äger rum. Med ersättningstagarens medgivande må ock ersättning för flottningsskada som nu sagts bestämmas att utgå på en gång. Ej må, ändå att parterna äro ense om visst belopp, ersättningen bestämmas till högre belopp än som kan anses skäligt.

Vad i 9 kap. 54—57 samt 68—71 §§ vattenlagen stadgas beträffande ersättnings nedsättande i vissa fall samt länsstyrelsens befattning med ned-

satta ersättningsmedel och om anmälan i vissa fall till vederbörande domstol skall äga motsvarande tillämpning i fråga om ersättning för flottningsskada, som blivit på förhand bestämd att utgå på en gång. När ersättning enligt denna paragraf bestämmes, skola skiljemännen giva tillkänna, om och i vilken mån nedsättning därav skall ske.

Beslut, varigenom ersättning bestämmes på förhand, må inom ett år från beslutets meddelande genom endera partens försorg insändas till vattenrättsdomaren för att antecknas i vattenboken. Sedan sådant antecknande skett, gäller lagakraftvunnet beslut jämväl mot framtida ägare och innehavare av fastighet, som beröres av beslutet.

Hurusom till följd av ändrade förhållanden avgift, som bestämts att utgå årligen, kan ändras eller bestämmas att upphöra, därom stadgas i 6 kap. 23 § vattenlagen.

3 kap. Om begagnande av allmän flottled.

14 §.

Flottning må ej idkas i allmän flottled, förrän den blivit upplåten till allmänt begagnande, dock kan rätt till interimisflottning i vissa fall dessförinnan medgivas enligt vad nedan sägs.

15 §.

Har enligt lagakraftvunnet beslut förordnats om allmän flottleds inrättande och kan, ändå att i beslutet föreskrivna åtgärder icke vidtagits, flottning ske utan väsentligt men för strand-, bro-, fiske- och vattenverksägare eller andra samt utan betydligare hinder för de föreskrivna flottledsarbetenas utförande, må vattendomstolen efter ansökan bevilja tillstånd till interimisflottning i avbidan på flottledens upplåtande till allmänt begagnande.

16 §.

Tillstånd till interimisflottning må meddelas i den omfattning som med hänsyn till föreliggande omständigheter finnes lämplig, dock ej för längre tid än tre år i sänder. Därvid skola föreskrivas de villkor för flottningen som för varje fall må finnas erforderliga, med iakttagande av att de i beslutet om flottledens inrättande meddelade allmänna bestämmelserna för flottledens nyttjande bliva i tillämpliga delar gällande med avseende å interimisflottningen samt att interimisflottande förpliktas att för sitt flottgods erlägga flottledsavgifter till samma belopp, som beräknas böra utgå sedan flottleden upplåtits till allmänt begagnande.

Där omständigheterna sådant påkalla bör ock föreskrivas, att interimisflottande, innan flottningen vidtager, skall ställa fullgod säkerhet för avgifter och skadestånd, som han i följd av flottningen kan bliva skyldig utgiva. Säkerheten ställes hos länsstyrelsen i det län där flottningen huvudsakligen skall äga rum.

Vid tillstånds meddelande skall tillses, att bland flera sökande ingen erhåller obehörig fördel framför annan.

17 §.

Interimsflottande är skyldig att ersätta ej mindre strandägare och andra uppkommande flottningsskada än även anläggaren av den allmänna flottleden all genom flottningen förorsakad kostnad för underhåll av utförda flottledsbyggnader; och skall vad i 10—12 §§ stadgas med avseende å ersättning för skada genom allmän flottning i tillämpliga delar gälla även beträffande ersättning av interimsflottande för flottningsskada och för flottledsbyggnaders underhåll. Hava flera deltagit i interimsflottning på det ställe där skada eller kostnad uppkommit, svara de för ersättningen en för alla och alla för en. Sinsemellan skola de taga del i ersättningens gäldande efter andel i flottgodset.

18 §.

Om beslut, varigenom tillstånd till interimsflottning meddelas, skall vattendomstolen på sökandens bekostnad genast låta införa kungörelse i en eller flera tidningar i orten.

Utan hinder av att beslutet vunnit laga kraft eller gått i verkställighet äger vattendomstolen, när anledning därtill förekommer, föreskriva nya villkor för interimsflottningen eller erforderliga inskränkningar däri eller ock återkalla det meddelade tillståndet.

19 §.

Vid meddelande av tillstånd till interimsflottning skall vattendomstolen förordna syssloman att med den befogenhet, som i 35 § andra stycket tillerkännes flottningsstyrelse, av de flottande uttaga de i 16 § omnämnda flottledsavgifterna och att i övrigt tillse, att föreskrivna villkor iakttagas vid flottningen.

Till syssloman skall förordnas lämplig och vederhäftig person eller ock flottningsstyrelse för annan närbelägen allmän flottled. Syssloman är berättigad till arvode av de flottande med belopp, som bestämmes av länsstyrelsen i det län där interimsflottningen huvudsakligen ägt rum.

Flottledsavgifter, som av sysslomannen uppbäras, skola göras räntebärande genom insättande i bank.

Det åligger sysslomannen att, sedan flottleden upplåtits till allmänt begagnande och flottningsförening bildats, till föreningen redovisa vad han uppburit jämte upplupen ränta. Där till följd av stadgandena i 6 kap. 14 § vattenslagen frågan om allmän flottled förfaller, skall redovisning lämnas till länsstyrelsen. Av influtna avgifter skall i detta fall till ägare av enskilda flottledsbyggnader utgivas vad på byggnaderna belöper. Är ägare ej anläggare, må han ock återfå vad han kan hava erlagt i avgifter utöver vad som belöper på enskilda flottledsbyggnader. Med därefter återstående medel har länsstyrelsen att förfara på sätt i 83 § första stycket stadgas.

20 §.

Har ansökan gjorts om allmän flottleds inrättande i vattenområde, däri enskild flottning förut bedrivits, må, ändå att beslut i ärendet icke meddelats

eller vunnit laga kraft, rätt till interimslottning kunna medgivas den som tidigare flottat i vattenområdet och genom avbrott i flottningen skulle lida avsevärd förlust. Därvid skall vad i 15—19 §§ stadgas äga motsvarande tillämpning. Ej må dock i fall som nu nämnts tillstånd beviljas, med mindre sökanden ställer fullgod säkerhet för avgifter och skadestånd som han i följd av flottningen kan bliva skyldig utgiva.

21 §.

Har i beslut om allmän flottleds inrättande eller sedermera föreskrivits, att flottning i flottleden eller begagnande av någon för flottningen avsedd dammbyggnad skall inskränkas till viss tid av året, äger vattenrättsdomaren, där för särskilt fall under pågående flottning yppas behov av tidens utsträckande, på ansökan lämna tillstånd därtill.

Där så finnes erforderligt har vattenrättsdomaren att på lämpligt sätt bereda strandägare och andra, vilkas rätt kan beröras av frågan, tillfälle att yttra sig över ansökningen.

Beslut som i denna paragraf avses skall utan hinder av anförda besvär lända till efterrättelse, såframt ej vattenöverdomstolen annorlunda förordnar.

Angående talan mot beslutet gäller i tillämpliga delar vad i 11 kap. 107 § första stycket vattenlagen stadgas, och skall beslutet, såvitt angår fullföljd, anses som beslut om handräckning. Där sökandens motparter finnas böra höras över besvär som anförts av honom, äger vad ovan i andra stycket föreskrivits motsvarande tillämpning.

22 §.

Skola enligt vattendomstolens beslut arbeten av större omfattning utföras för allmän flottleds utvidgande eller förbättrande och finnes nödigt, att flottningen härunder begränsas eller helt inställes, äger vattendomstolen att i samband med beslutet meddela erforderliga bestämmelser angående flottningens bedrivande under tiden till dess arbetena blivit fullbordade och godkända.

Erfordras, efter det vattendomstolen beviljat tillstånd till arbetenas utförande, bestämmelser som i första stycket sägs, må de meddelas av vattenrättsdomaren. I fråga om sådant ärende skola stadgandena i 21 § andra, tredje och fjärde styckena äga motsvarande tillämpning.

4 kap. Om flottningsföreningar.

Om flottningsförenings uppgifter och verksamhet.

23 §.

Flottningsförening har att i enlighet med denna lag ombesörja den allmänna flottningen, handhava och vidmakthålla flottleden jämte dess tillhörigheter samt uppbära och redovisa de för flottningen stadgade avgifterna.

Till den allmänna flottningen hör flottgodsets utskiljande till de särskilda flottande samt inbärgande inom flottledens område av vinddrivet eller spillt virke, så ock flottläggning av utskilt virke, där ägaren påfordrar flottläggning genom föreningens försorg och på begäran tillskjuter förslag till härför nödiga anläggningar.

Utskiljningen av flottgodset skall ske i en särskild grupp till varje flottande; dock äger flottningsstyrelsen för flottande som har behov därav medgiva utskiljning i mera än en grupp, om det kan ske utan väsentligt men för skiljningen av övrigt flottgods. Nöjes ej den flottande med styrelsens beslut rörande antalet honom tillerkända skiljningsgrupper, äger han genom stämning å föreningen draga frågan under vattendomstolens prövning. Tvisten skall av vattendomstolen avgöras efter vad som finnes skäligt med hänsyn till å ena sidan den flottandes behov av flera grupper samt å den andra svårigheten att öka antalet grupper och de olägenheter för medflottande som en ökning kan föranleda.

24 §.

Flottningsförening må ej förvärva fast egendom annorledes än för flottledens räkning och icke i andra fall än

1. där det tarvas för utförande av anläggning eller åtgärd för flottleden eller för flottningens ändamålsenliga ordnande;
2. där förvärvande av visst område finnes önskvärt för nedbringande av skadeersättning; eller
3. där fastighet skall användas för anordnande av nödiga kontors- eller verkstadslokaler eller bostäder åt flottningschef, kontors-, flottnings- och annan personal.

Prövningen, huruvida efter ty nu sagts förvärv av fast egendom må anses tillåtet, ankommer på länsstyrelsen i det län där fastigheten är belägen.

25 §.

Allmän flottled tillhörig egendom må ej för gäld in-tecknas eller pantsättas; dock äger länsstyrelse som i 24 § sägs, där sådant prövas ändamålsenligt, för visst fall medgiva flottningsförening att med in-teckning för gäld belasta fastighet, som i 24 § 3 omförmäles. För flottningen behövliga fastigheter, byggnader och anläggningar må ej avhändas flottleden.

Har flottningsförening för ändamål, som i 24 § sägs, förvärvat större fastighetsområde än behovet kräver eller finnes eljest fast egendom icke vara behöfelig för flottleden eller flottningen, åligger det föreningen att, så snart det kan ske utan förlust, avyttra vad som lämpligen kan undvaras.

Behållningen av medel, som inflyta för flottleden tillhörig egendom, må ej förbrukas till gäldande av årets löpande utgifter utan skola användas såsom kapitaltillskott till fond, varom i 34 § förmäles, eller eljest till framtida båtnad för flottleden.

26 §.

Har flottningsförening något år att vidkännas kostnad, som efter vad i 32 eller 37 § stadgas må fördelas på flera år att gäldas enligt amorteringsplan, äger föreningen, där ej kostnaden förskjutes av årets flottande, med förlagsgivare träffa avtal om kostnadens förskjutande medelst förlagslån med rätt för förlagsgivaren att uppbära de för kostnadens återgäldande stadgade amorteringsavgifterna.

Till belopp och under villkor, som bestämts i reglementet eller av flottningsfullmäktige, äger flottningsstyrelsen för föreningens löpande behov upptaga tillfälligt lån.

27 §.

Flottningsfullmäktige eller flottningsstyrelse må ej använda flottledens eller föreningens tillgångar eller ikläda föreningen förpliktelser för ändamål, som uppenbarligen är främmande för föreningens syfte, och ej heller upptaga lån för föreningen i vidare mån än i 26 § sägs.

Fullmäktige eller styrelse må ej besluta om sådan användning av flottledens eller föreningens tillgångar eller eljest om sådan åtgärd, att uppenbarligen fördel beredes vissa medlemmar till men för flottleden, föreningen, övriga medlemmar eller blivande flottande.

Om flottningsförenings utgifter och deras fördelande.

28 §.

I flottningsförenings räkenskaper skola föreningens utgifter sammanföras under nedannämnda huvudgrupper:

1. *Flottledsutgifter*, omfattande kostnader, som skola återgäldas till anläggare eller annan, vilken njuter anläggares rätt, eller eljest utgivnas för flottledens utvidgande eller förbättrande, så ock kostnader för förvärvande av fast egendom, allt i den mån ej kostnaderna göras eller egendomen förvärfvas för tillgodoseende av ändamål, som under 4, 5 eller 6 omförmäles.

2. *Underhållsutgifter*, omfattande kostnader för vidmakthållande av flottleden och av densamma tillhörig egendom, i den mån kostnaderna ej skola hänföras till de under 4, 5 eller 6 omförmälda utgifterna.

3. *Utfloppningsutgifter*, omfattande all arbets- och annan kostnad för virkets framskaffande i flottleden, strandarenden, bom- och dammavgifter, ersättning för flottningsskada, som icke skall hänföras till 4, samt andra utgifter för liknande ändamål.

4. *Skiljningsutgifter*, omfattande kostnader för skiljeanordningars inrättande och vidmakthållande, för virkets insamlande och utskiljande vid skiljeställe, för anskaffande och vidmakthållande av redskap och materiel för skiljningen, så ock för ersättande av skada genom anläggning för skiljningen eller i följd av skiljningsarbetet.

5. *Inventarieutgifter*, omfattande kostnader för anskaffande och vidmakthållande av båtar, redskap och annan materiel för utflottningen.

6. *Förvaltningsutgifter*, omfattande kostnader för kontorshållning, bokföring, arvoden till flottningsfullmäktiges ordförande, styrelseledamöter och revisorer, flottningschefs och kontorspersonals avlöning samt för pensioner, olycksfalls- och sjukdomsunderstöd och övriga allmänna omkostnader.

7. *Separatutgifter*, omfattande kostnader av icke gemensam art, såsom för utvärtning av flottgodset, separatflottning, utskilt virkes buntning, flottläggning eller transporterande, inbärgande nedanför skiljeställe av vinddrivet eller spillt virke och dylikt.

Har till rättvis fördelning av flottleds- och underhållsutgifter flottleden indelats i flottledsdistrikt, skola över sagda utgifter räkenskaper föras särskilt för varje distrikt. Lag samma vare om utflottningsutgifter, där flottleden blivit indelad i utflottningsdistrikt.

29 §.

Flottningsförenings utgifter skola fördelas på det flottgods som flottas i flottleden. Med undantag för fall som i 32, 34 och 37 §§ sägs må utgifterna ej läggas på flottningen under annat år än det utgifterna avse.

Vid fördelningen skall vidare iakttagas följande.

1. Delaktigheten i föreningens utgifter skall för de särskilda slagen av flottgods bestämmas med hänsyn såväl till den större eller mindre svårighet dessa orsaka vid flottningen eller skiljningen som ock till vad som finnes skäligt och lämpligt för främjande av en god skogshushållning, och bör därvid tillvaratagande av lågvärdigt virke underlättas genom jämkning i delaktigheten för sådant virke.

2. Utgifter, hänförliga till visst flottleds- eller utflottningsdistrikt, fördelas allenast på flottgods som flottats inom distriktet; dock må, om anläggning för flottleden eller åtgärd för utflottningen inom visst distrikt är till gagn för flottningen även inom annat eller andra distrikt, kostnad för anläggningen eller åtgärden i mån av båtnaden fördelas på samtliga dessa distrikt.

Visar det sig, när ersättning för flottningsskada skall fördelas, att flottande saknar tillgång till gäldande av den del av ersättningen som belöper på hans flottgods, skall vad som brister fördelas på övrigt flottgods i flottleden enligt grunderna för dess deltagande i föreningens förvaltningsutgifter.

3. Skiljningsutgifter skola på de virkesgrupper som utskiljas till de flottande fördelas efter mängden flottgods inom varje grupp och, där så finnes skäligt, med hänsyn till den större eller mindre anläggnings- och arbetskostnad gruppen förorsakar. Om skiljeställe icke är slutskilje för vattensystemet, skall därjämte gälla, att andel i skiljningsutgifterna påföres, efter vad skäligt prövas, såväl det utskilda virket som ock virke, vilket flottas vidare. Vid sådan prövning skall särskilt beaktas å ena sidan skiljeställets betydelse för orten och skogshushållningen ävensom den lättnad i senare

skiljning, som beredes genom att en del av flottgodset utskiljes före slutskiljet, samt å andra sidan, huruvida särskilt höga kostnader äro förenade med skiljeställets anläggande eller skiljningsarbetet vid detsamma eller ock synnerlig olägenhet genom flottningens fördröjande därstädes uppkommer beträffande virke, som skall flottas vidare.

Där på grund av lokala förhållanden skiljningen på viss plats verkställas vid olika skiljningsverk, som stå i beroende av varandra, må dessa i nu nämnt hänseende anses som ett skiljeställe.

4. Separatutgifter fördelas på det flottgods som föranlett utgifterna. Därvid må andel i kostnad för buntning av utskilt virke i mån av båtnad påföras jämväl obuntat virke. Separatflottande är fri från deltagande i arbetskostnaden för den gemensamma flottningen. Där all flottning bedrivs separat, må, om det erfordras för vinnande av rättvis kostnadsfördelning eller eljest finnes lämpligt, kostnaden för utflottningen fördelas på allt flottgodset.

30 §.

Innan flottled upplåtes till allmänt begagnande, har vattendomstolen att med tillämpning av vad i 29 § stadgas fastställa grunder för fördelande av föreningens utgifter. Vattendomstolen äger ock sedermera efter ansökan meddela ändrade föreskrifter härom. Här anläggning för flottleden eller åtgärd för utflottningen vidtagits utan vattendomstolens prövning, må fråga, huruvida kostnad för anläggningen eller åtgärden skall jämlikt 29 § 2 fördelas på mer än ett distrikt, avgöras av flottningsfullmäktige.

Kvarligger flottgods i flottleden efter det flottningen för året avslutats, äger flottningsstyrelsen, om skäl därtill äro, bestämma, att sådant flottgods skall taga del i årets kostnader för flottleds- och utflottningsdistrikt där virket blivit liggande.

31 §.

Efter ansökan, varom flottningsfullmäktige beslutat, äger vattendomstolen, utan hinder av vad i 29 § 2 stadgas, till utjämnande av flottningskostnaden mellan skilda delar av flottleden förordna om jämkning i delaktigheten beträffande virke, som flottas lång väg, så ock för viss tid fastställa andelstal, efter vilka flottgodset skall bidra till gäldande av föreningens utgifter.

32 §.

Där kostnader, som hänföras till flottledsutgifter, finnas vara så betydande att, om de lades på allenast ett års flottning, denna skulle därigenom oskäligt betungas, må vattendomstolen i målet om flottledens inrättande eller ock sedermera efter därom gjord ansökan förordna, att sådana kostnader skola gäldas genom amortering under flera, högst tjugu, år medelst vissa avgifter på flottgodset (*flottledsavgifter*), så avvägda att beloppet jämte ränta å vad som inestår oguldet skäligen kan antagas bliva därmed till fullo guldet under den sålunda fastställda tiden. Därvid skall räntan så bestämmas, att

den motsvarar den räntefot, mot vilken beloppet skäligen må antagas kunna upplånas, med tillägg, där så finnes nödigt, av en riskpremie intill två procent.

Vad nu stadgats beträffande flottledsutgifter skall, där fråga är om kostnader vilka äro till väsentlig fördel för flottningen under kommande år, gälla även med avseende å underhålls-, skiljnings-, inventarie- och förvaltningsutgifter samt kostnader för utskilt virkes buntning, flottläggning och transporterande.

Under ovan stadgade förutsättningar äga ock flottningsfullmäktige utan att inhämta vattendomstolens besked besluta amortering under högst fem flottningsår av kostnader som ovan sagts.

Fastställda avgifter må ej uppbäras för längre tid än till dess det belopp, varom fråga är, jämte ränta blivit till fullo guldet.

33 §.

Erfordras ändring av avgifter, som bestämts i amorteringsplan, eller annan jämkning av villkoren däri, äger vattendomstolen, om förlagsgivarens rätt ej därigenom försämrats, på ansökan förordna om sådan jämkning.

Har vid den beräknade betalningstidens utgång kostnaden ännu icke blivit till fullo gulden, må vattendomstolen på ansökan bevilja utsträckt tid för dess gäldande. Därvid må dock beträffande anläggning, som avses med amorteringen, i intet fall till amortering upptagas större belopp av den ursprungliga kostnaden än som motsvarar dåvarande värdet av anläggningen.

34 §.

1 mom. Efter ansökan, varom flottningsfullmäktige beslutat, äger vattendomstolen för en tid varje gång av högst tio år förordna, att till utjämnande av underhållsutgifterna viss årsavgift skall distriktsvis utgå för varje flottgodsenhet. I den mån avgifterna för ett år icke åtgå till gäldande av samma års underhållsutgifter, skola de ingå till en fond, benämnd underhållsfond. Dylik fond må helt eller delvis utgöras av fordran hos föreningen.

Kan det antagas, att allmän flottning ej varje år skall äga rum i den eller de flottleder som avses med föreningens verksamhet, må i enahanda ordning på flottgodset läggas viss avgift, som tillföres en fond, benämnd förvaltningsfond, till bestridande av föreningens förvaltningsutgifter under år då flottningen ligger nere.

2 mom. På sätt i 1 mom. stadgas må ock kunna förordnas om upptagande av bestämda årsavgifter för bildande av understödsfonder till utjämnande av olika års utgifter för pensioner, olycksfalls- och sjukdomsunderstöd och dylikt åt flottningschef, annan tjänsteman eller arbetare ävensom deras anhöriga.

För förvaltningen av understödsfond skall länsstyrelsen i det län där flottningsstyrelsen har sitt säte fastställa reglemente, angivande bland annat, huruvida fonden må helt eller delvis utgöras av fordran hos föreningen samt under vilka förhållanden och till vilket belopp utbetalning ur fonden må äga rum.

3 mom. Fond skall i föreningens räkenskaper upptagas för sig. Dess penningar och värdehandlingar skola hållas avskilda från övriga av föreningen omhändertagna tillgångar. Fond må icke förbrukas eller tagas i mät för annat ändamål än sådant, för vars tillgodoseende den bildats.

35 §.

Till bestridande av föreningens utgifter är envar, som deltagar i den allmänna flottningen, pliktig att årligen å tider, som angivas i reglementet, tillskjuta nödigt förlag, samt, om förlaget ej förslår till täckande av de utgifter som skola läggas på årets flottning, fylla bristen.

Längd för uttaxering av dylikt förlag skall av flottningsstyrelsen uppgöras med ledning av de enligt 73 § avgivna uppgifterna. Försummar flottande att erlägga infordrat tillskott, äger styrelsen till säkerhet därför hålla hans flottgodts kvar och efter tillsägelse till den flottande låta på offentlig auktion sälja så mycket därav, att beloppet täckes.

Förlag må ej användas för annat ändamål än täckande av föreningens utgifter för det år för vilket förlaget lämnats; uppstår överskott, skall det återbäras.

36 §.

Angår betalningsskyldighet, som åvilar föreningen, något föregående års flottning, är styrelsen pliktig att utan dröjsmål uttaxera beloppet på sagda års flottande enligt grunderna för deras delaktighet i det årets utgifter. Över uttaxeringen skall längd upprättas med angivande av vad på varje flottande belöper samt tiden för inbetalningen. Längden fastställs av flottningsfullmäktige.

Om klander av uttaxeringen stadgas i 68 §. Ändå att klandertalan väckes, är flottande pliktig att inom föreskriven tid inbetala på honom belöpande bidrag vid äventyr att, där ej vattendomstolen annorlunda förordnar, beloppet må hos honom utsökas i enahanda ordning som om betalningsskyldighet vore honom ålagd genom lagakraftägande dom. Finnes flottande sakna tillgång till utsökta beloppets gäldande, skall vad som brister uttagas hos de medflottande i enlighet med grunderna för deras delaktighet.

37 §.

Har föreningen ådragit sig betalningsskyldighet, som avser något år då allmän flottning ej ägt rum, och kan beloppet ej utgå ur fond, varom i 34 § förmåles, skall kostnaden läggas på flottgodset under det år då flottningen åter upptages. Skulle detta års flottning därigenom oskäligt betungas, må dock kostnaden gäldas genom amortering på sätt om flottledsutgifter är stadgat.

Där den allmänna flottningen varit nedlagd inom visst flottleds- eller utflottningsdistrikt, äger vad i första stycket sägs motsvarande tillämpning i fråga om återgäldande till föreningen av kostnad, som jämlikt 29 § 2 skall

fördelas allenast på flottgods inom detta distrikt. Är kostnaden så stor, att den icke kan läggas på flottgodset inom distriktet utan att flottningens återupptagande sättes i fara, må dock flottningsfullmäktige besluta, att kostnaden helt eller delvis skall bäras av annat eller andra distrikt.

Om reglemente.

38 §.

För flottningsförening skall finnas reglemente, fastställt av länsstyrelsen i det eller de län där flottleden framgår.

Flottningsförenings reglemente skall angiva:

1. föreningens benämning;
2. den eller de allmänna flottleder som avses med föreningens verksamhet;
3. den ort inom riket, invid eller i närheten av flottleden, där flottningsstyrelsen skall hava sitt säte;
4. hur styrelsen skall sammansättas;
5. antalet revisorer som skola utses av föreningen;
6. tiden för räkenskapsavslutning;
7. antalet flottningsfullmäktige och närmare föreskrifter om hur vissa fullmäktige skola utses;

8. antalet ordinarie fullmäktigsammanträden årligen samt tiderna för desamma;

9. det sätt, varpå kallelse till fullmäktigsammanträde skall ske och andra meddelanden bringas till de fullmäktiges kännedom, ävensom den tid före fullmäktigsammanträde, då föreskrivna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;

10. inom vilken tid föreningen, enligt vad i 10 § stadgas, varje år skall utse ständiga skiljemän och ersättare för dem, så ock inom vilken tid skiljemännens och ersättarnas namn och adresser skola anmälas till länsstyrelsen;

11. tid för flottningsförslagets inbetalande;

12. närmare föreskrifter om vad den som ämnar delta i allmän flottning har att iakttaga jämlikt 73 §;

13. vad husbehovsflottande har att ställa sig till efterrättelse i avseende å såväl anmälan om tillämnad flottning som iakttagande av nödiga försiktighetsmått;

14. den tid, efter vars förlopp rätten till flottgodsmärke, som lämnats utan användning, skall vara förlorad;

15. tid för insändande av de i 51 § omförmälda handlingarna.

Ej må i reglemente intagas bestämmelse, som strider mot denna eller annan lags föreskrifter.

39 §.

Om uppgörande av förslag till reglemente åligger det flottledens anläggare att föranstalta. Länsstyrelsen har att däröver höra skogsägare och andra

av frågan intresserade på sammanträde som länsstyrelsen på lämpligt sätt utlyser och låter hålla.

Utän hinder av besvär mot beslut, varigenom reglemente första gången fastställles för flottningsförening, må reglementet tillämpas intill dess i anledning av besvären annorlunda förordnas.

40 §.

Ändring i flottningsförenings reglemente må ske efter förslag av föreningen eller annan, som har intresse därav.

Över ändringsförslag skola, där så finnes erforderligt, skogsägare och andra höras i den ordning som stadgas i 39 § första stycket. Har ändringsförslag icke väckts eller godkänts av flottningsfullmäktige, skola dessa lämnas tillfälle att yttra sig över förslaget.

Ändring fastställles av länsstyrelse som i 38 § första stycket sägs.

41 §.

Fastställt reglemente så ock underrättelse om däri meddelad ändring skall av länsstyrelsen skyndsamt överlämnas till vattendomstolen.

Reglemente skall genom föreningens försorg mångfaldigas och vid begäran hållas skogsägare och flottande tillhanda.

Om flottningsstyrelse och flottningschef.

42 §.

För flottningsförening skall finnas en styrelse (*flottningsstyrelse*) bestående av en eller flera ledamöter.

Styrelsen har att förvalta föreningens angelägenheter i enlighet med vad som stadgas i denna lag och föreningens reglemente.

Att förvaltningen i vissa fall skall ombesörjas i annan ordning än genom styrelse, därom stadgas i 69 §.

43 §.

Består styrelsen av flera ledamöter, skall en av dem vara ordförande.

Styrelsens ordförande och övriga ledamöter väljas av flottningsfullmäktige. Styrelseledamot skall vara myndig och, där ej Konungen annat tillåter, här i riket bosatt svensk medborgare.

Styrelseledamot må, ändå att den tid för vilken han blivit utsedd ej gått till ända, av flottningsfullmäktige skiljas från uppdraget.

44 §.

När styrelseledamot utsetts, skall anmälan därom genom styrelsens försorg göras hos länsstyrelsen i det eller de län där flottleden framgår för införande av den valdes namn och adress i länskungörelserna.

45 §.

Det åligger ordföranden att tillse att sammanträden hållas då så erfordras. Vid styrelsens sammanträden skola föras protokoll, vilka skola till riktigheten bestyrkas av ordföranden och den eller de ledamöter som styrelsen därtill utser. Ledamot av styrelsen är berättigad att på begäran få särskild från styrelsens beslut avvikande mening antecknad till protokollet. Protokollen skola föras i nummerföljd och förvaras på betryggande sätt.

46 §.

Styrelsen äger att själv eller genom ombud ej mindre i förhållande till tredje man handla å föreningens vägnar än även inför domstolar och andra myndigheter företräda föreningen.

I brottmål, som angår flottgodset, äger styrelsen föra målsägandetalan för sådan flottande som ej själv för talan i målet.

Har styrelsen företagit rättshandling å föreningens vägnar men därvid handlat i strid mot vad i denna lag eller reglementet stadgas eller eljest överskridit sin befogenhet, är rättshandlingen ej gällande mot föreningen, såframt tredje man insåg eller bort inse att sådant överskridande förelåg.

47 §.

Styrelsen och under dess inseende en av flottningsfullmäktige utsedd flottningschef handhava å föreningens vägnar den allmänna flottningen samt flottledens skötsel. Styrelsen och flottningschefen skola tillse, att det allmännas intresse av flottledens vidmakthållande behörigen tillgodoses, att flottningen bedrivs på ändamålsenligaste sätt och att icke oberättigad förmån beredes någon medlem i flottningsföreningen framför annan. De äro skyldiga att ställa sig till efterrättelse i reglementet givna föreskrifter, så ock de föreskrifter, som av flottningsfullmäktige eller, såvitt rör flottningschef, av styrelsen meddelas. Dock må styrelsen och flottningschefen icke efterkomma föreskrift, där den finnes såsom stridande mot lag eller författning eller mot föreningens reglemente ej vara gällande, icke heller föreskrift av flottningsfullmäktige om förvaltningsåtgärd, vars verkställighet styrelsen finner innebära ett uppenbart åsidosättande av föreningens eller flottledens intressen.

48 §.

Styrelsen är beslutför, där de vid sammanträde tillstädesvarandes antal överstiger hälften av hela antalet styrelseledamöter, såframt ej för beslutförhet högre antal föreskrivits i reglementet. Ärende må dock icke företagas, med mindre såvitt möjligt samtliga styrelseledamöter eller, vid förfall för någon av dem, ersättare för honom erhållit tillfälle att deltaga i ärendets behandling. Flottningschefen skall alltid kallas till sammanträde samt äger där deltaga i överläggningen och få sin mening antecknad till protokollet.

Såsom styrelsens beslut gäller den mening, om vilken de flesta röstande

förena sig, och vid lika röstetal den mening som biträdades av ordföranden. Är styrelsen icke fulltalig, må beslut anses föreligga allenast där av de tillstädesvarande ett antal om minst hälften av hela antalet styrelseledamöter enat sig.

Ledamot av styrelsen eller flottningsschef äger ej deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och föreningen. Ej heller må han deltaga i behandling av fråga om avtal mellan föreningen och tredje man, såframt han däri äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot föreningens. Vad sålunda är stadgat äger motsvarande tillämpning beträffande rättegång eller annan talan mot styrelseledamoten, flottningsschefen eller tredje man.

49 §.

Angående behörighet för styrelseledamot att mottaga delgivning i rättegång mot föreningen är stadgat i rättegångsbalken; och skall vad i sådant avseende gäller äga tillämpning jämväl då annat meddelande skall delgivas föreningen. Behörighet att mottaga delgivning tillkommer ock flottningsschefen, även om denne ej är styrelseledamot.

Vill styrelsen väcka talan mot föreningen, skall styrelsen underrätta flottningsfullmäktiges ordförande, vilken har att kalla fullmäktige till sammanträde för val av ombud att föra föreningens talan i tvisten. Stämning delgives genom att föredragas på fullmäktigsammanträdet.

50 §.

Över styrelsens förvaltning och föreningens verksamhet skall styrelsen med iakttagande av föreskrifterna i 28 § låta föra ordentliga räkenskaper, som avslutas för varje räkenskapsår och vari föreningens utgifter fördelas på flottgodset enligt vad i denna lag sägs och med tillämpning av de grunder som fastställts av vattendomstolen.

Minst sex veckor före det fullmäktigsammanträde, vid vilket revisorernas berättelse skall framläggas, avlämne styrelsen till revisorerna en av styrelsens ledamöter underskriven förvaltningsberättelse, innehållande redogörelse för verksamheten under räkenskapsåret samt för föreningens ställning vid årets utgång.

Av berättelsen skall särskilt framgå,

vilka som flottat under året samt med vilket belopp envar av dem deltagit i årets utgifter,

mängden flottgod, som under året framflottats inom varje flottleds- och utflottningsdistrikt,

mängden flottgod, som under året tillsläppts av envar flottande och utskilts till honom, ävensom ungefärliga mängden flottgod, som för varje flottande kvarligger i flottleden efter det flottningen för året avslutats,

årets kostnader för flottgodsenhet inom varje utflottningsdistrikt samt för varje skiljeställe, fördelade på de i 28 § angivna utgiftsgrupperna, så ock medeltalet av samma kostnader för hela flottleden,

vad under året erlagts och vad vid dess slut återstår oguldet av kostnad, som skall gäldas enligt amorteringsplan, samt

befintliga fonders ställning vid årets början och slut.

Inom tid som ovan sagts skall ock styrelsen tillställa envar flottande bestyrkt räkenskapsutdrag, utvisande dennes mellanhavande med föreningen vid räkenskapsårets slut. Vid utdraget skall fogas redovisning för hans flottgods, utvisande för varje distrikt den virkesmängd som föregående år upptagits som kvarliggande, under året tillsläppt och utskilt flottgods samt ungefärliga mängden till nästa år kvarliggande virke. Handlingar som nu sagts, avseende samtliga flottande, skola hos flottsstyrelsen hållas tillgängliga för föreningens medlemmar.

51 §.

Flottsstyrelsen skall årligen å tid, som bestämts i reglementet, till länsstyrelsen i det eller de län där flottleden framgår insända styrkt avskrift av styrelsens och revisorernas berättelser för föregående räkenskapsår samt av protokoll, upptagande de av flottsstyrelsen i anledning av nämnda berättelser fattade besluten.

Finner länsstyrelsen nödigt att infordra ytterligare upplysningar eller att taga del av föreningens räkenskaper och övriga handlingar, äro flottsstyrelsen och flottsstyrelsens chefen skyldiga tillhandagå därmed.

Handlingar som nu nämnts skola hos länsstyrelsen hållas för envar tillgängliga.

52 §.

För varje styrelseledamot skall utses en ersättare.

Avgår styrelseledamot före utgången av den tid för vilken han blivit vald, inträder ersättaren i hans ställe. Finnes ej ersättare, åligger det flottsstyrelsens ordförande att ofördröjligen föranstalta om val av ny ledamot för återstoden av sagda tid.

Vad i denna lag är stadgat om styrelseledamot skall i tillämpliga delar gälla beträffande ersättare.

Har ersättare utövat styrelseledamots befogenhet, är det förhållandet, att förutsättning för hans inträde i styrelsen saknades, utan verkan mot tredje man, där denne ej insåg eller bort inse nämnda förhållande.

Om revision.

53 §.

Styrelsens förvaltning och föreningens räkenskaper skola granskas av två eller flera revisorer, av vilka en utses av länsstyrelsen i det län, där föreningens styrelse har sitt säte, och den eller de övriga av flottsstyrelsen på det fullmäktigsammanträde, vid vilket styrelsen väljes.

Förvaltas föreningens angelägenheter av syssloman som i 69 § sägs, skola revisorer ej utses.

Den som utsetts till revisor skall därom ofördröjligen underrättas, om han valts av föreningen, genom flottningsstyrelsens försorg och eljest av länsstyrelsen.

Revisor må, ändå att den tid för vilken han blivit utsedd ej gått till ända, skiljas från uppdraget genom beslut av den som utsett honom.

Om revisor, som är vald av föreningen, entledigas eller eljest avgår eller avlider eller hinder för honom att vara revisor uppkommer enligt 54 § och ersättare ej finnes, åligger det flottningsfullmäktiges ordförande att ofördröjligen föranstalta om val av ny revisor. Avgår revisor, som utsetts av länsstyrelsen, skall anmälan därom genom flottningsstyrelsens försorg genast göras hos nämnda myndighet.

Av länsstyrelsen utsedd revisor är berättigad till arvode av föreningen med belopp, som bestämmes av länsstyrelsen.

54 §.

Revisor skall vara myndig och, där ej för särskilt fall Konungen annat tillåter, här i riket bosatt svensk medborgare. Revisor skall hava den erfarenhet beträffande bokföring och insikt i ekonomiska förhållanden som med hänsyn till föreningens verksamhet erfordras för uppdraget.

Till revisor må ej utses den, som är befattningshavare hos föreningen eller under det sist förflutna året handhaft bokföring eller medelsförvaltning för föreningen eller som intager en underordnad eller beroende ställning till styrelseledamot eller befattningshavare hos föreningen, åt vilken uppdragits att ombesörja bokföringen eller medelsförvaltningen eller kontrollen däröver, ej heller styrelseledamots eller sådan befattningshavares make eller den, som med honom är i rätt upp- eller nedstigande skyldskap eller svågerlag eller är hans syskon eller med honom är i det svågerlag att den ene är gift med den andres syskon.

55 §.

Det åligger revisorerna att vidtaga de åtgärder som äro erforderliga för ett behörigt fullgörande av revisionsuppdraget. Särskilt åligger det revisorerna

att fortlöpande följa föreningens verksamhet samt granska föreningens böcker och andra räkenskaper,

att verkställa inventeringar eller kontrollera verkställda inventeringar av föreningens och flottledens penningmedel och övriga tillgångar,

att tillse huruvida föreningens bokföring och medelsförvaltning samt kontrollen härav äro tillfredsställande,

att taga del av protokollen från flottningsfullmäktiges och flottningsstyrelsens sammanträden, samt

att, sedan styrelsens förvaltningsberättelse avgivits, granska densamma.

Revisorerna hava att ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som meddelas av flottningsfullmäktige och ej innefatta inskränkning i deras

i lag stadgade skyldigheter eller eljest strida mot lag eller författning eller mot föreningens reglemente.

Styrelsen skall giva revisor tillgång till föreningens böcker, räkenskaper och andra handlingar samt i övrigt det biträde, som av honom påkallas för uppdraget. Av revisor begärd upplysning angående förvaltningen må ej av styrelsen eller flottningschefen vägras.

Angående revisors befogenhet att påfordra extra sammanträde med flottningsfullmäktige stadgas i 64 §.

56 §.

Revisorerna skola för varje räkenskapsår avgiva en av dem undertecknad revisionsberättelse, som skall överlämnas till styrelsen minst två veckor före det i 63 § omnämnda fullmäktigsammanträdet.

Revisionsberättelsen skall innehålla redogörelse för resultatet av revisorernas granskning samt uttalande, huruvida anledning till anmärkning beträffande förvaltningen av föreningens angelägenheter föreligger eller icke. Finnes anledning till anmärkning, skall denna angivas i revisionsberättelsen. Revisorerna äga ock i berättelsen meddela erinringar, som de anse böra komma till medlemmarnas, flottningsfullmäktiges eller länsstyrelsens kännedom.

Revisionsberättelsen skall innehålla särskilt uttalande, huruvida ansvarsfrihet för styrelseledamöterna tillstyrkes eller icke.

Revisor, som hyser från de i revisionsberättelsen gjorda uttalandena skiljaktig mening eller eljest finner särskilt uttalande påkallat, äger till revisionsberättelsen foga yttrande därom, såframt han ej avger särskild revisionsberättelse.

Om flottningsfullmäktige.

57 §.

Flottningsfullmäktige utses för tre flottningsår i sänder. Med flottningsår avses tiden från första ordinarie fullmäktigsammanträdet ena kalenderåret till och med motsvarande sammanträde påföljande år.

Fullmäktige skola vara myndiga och, där ej Konungen annat tillåter, här i riket bosatta svenska medborgare.

Ordförande i fullmäktige förordnas av länsstyrelsen i det län där flottningsstyrelsen har sitt säte. Övriga fullmäktige utses i den ordning nedan i 58 och 59 §§ sägs. Av dessa äro hälften *de flottandes fullmäktige*, vilka huvudsakligen företräda dem som flotta i flottleden, samt hälften *skogsägarnas fullmäktige*, vilka främst företräda dem som eljest äga skog inom flottledens tillförselområde.

Ordföranden är berättigad till arvode av föreningen med belopp, som bestämmas av ovannämnda länsstyrelse.

58 §.

De flottandes fullmäktige utses vid val inför fullmäktiges ordförande senast under februari månad närmast före den treårsperiod uppdraget skall gälla.

I valet äger deltaga envar, som under något av de tre senaste åren tillsläppt flottgods till den allmänna flottningen; dock icke flottande, vilken i reglementet tillagts rätt att utse fullmäktig för skogsägarna, och ej heller flottande statligt företag, därest rätt som nu sagts enligt reglementet tillkommer domänstyrelsen.

Om tid och plats för valet skall fullmäktiges ordförande senast två veckor förut med posten avsända underrättelse till envar som under de senaste tre åren deltagit i den allmänna flottningen.

Rösträtt tillkommer varje väljare i förhållande till de sammanlagda belopp han tillskjutit till bestridande av föreningens gemensamma utgifter under de senaste tre åren. Frånvarande flottandes rösträtt må utövas genom ombud. Ingen må dock för egen eller annans del utöva rösträtt för sammanlagt mer än en femtedel av det vid valet företrädde röstetalet eller den mindre del därav som bestämmes i reglementet.

Röstlängd enligt nu angivna grunder uppgöres av ordföranden vid sammanträdets början.

Vid valet skall tillses, att om möjligt flottande med olika verksamhet och skilda flottningsbehov komma att finnas företrädde bland de fullmäktige. Den som kan anses huvudsakligen företräda skogsägarintressen är icke valbar. Vid lika röstetal avgöres valet genom lottning.

Över valet må klagan föras genom besvär, vilka, jämte protokoll över valet, skola inom en månad därefter ingivas till länsstyrelsen i det län där flottningsstyrelsen har sitt säte.

Finnes icke någon röstberättigad flottande eller utebliva samtliga röstberättigade vid valet, förordnar nämnda länsstyrelse fullmäktige för de flottande.

59 §.

Skogsägarnas fullmäktige utses inom samma tid som i 58 § första stycket sägs. I enlighet med vad därom närmare föreskrives i flottningsföreningens reglemente skola de fullmäktige, där så anses påkallat, med ledning huvudsakligen av det större eller mindre innehavet av skogsmark fördelas så att bland dem finnas företrädare såväl för skogar under allmän förvaltning som ock för enskilt skogsbruk.

För skogar under allmän förvaltning kunna, enligt bestämmelse i reglementet, fullmäktige utses av domänstyrelsen eller stiftsnämnd.

För det enskilda skogsbruket utses fullmäktige av länsstyrelse som angives i reglementet; dock skall, om särskild sammanslutning finnes, vilken nöjaktigt företräder enskilt skogsbruk inom flottledens tillförselområde, i reglementet uppdragas åt sammanslutningen att utse de fullmäktige eller någon

eller några av dem. Rätt att utse fullmäktig kan ock, om skäl därtill äro, i reglementet lämnas viss större skogsägare, som icke själv flottar.

Underlåter den som enligt reglementet äger utse fullmäktig att begagna sin rätt, förordnas fullmäktig i stället av länsstyrelsen i det län där flottningsstyrelsen har sitt säte.

60 §.

När fullmäktig utsetts av annan än länsstyrelse, skall anmälan därom genom flottningsstyrelsens försorg göras hos nämnda myndighet i det eller de län där flottleden framgår. Så snart uppgift om samtliga fullmäktige föreligger, skola deras namn och adresser införas i länskungörelserna.

Föres klagan mot beslut eller val varigenom fullmäktig utsetts, skall beslutet eller valet dock lända till efterrättelse till dess annorlunda bliver förordnat.

61 §.

Vid sammanträde med flottningsfullmäktige äger varje fullmäktig en röst. Fullmäktig må ej rösta genom ombud. Såsom fullmäktiges beslut gäller den mening för vilken de flesta rösterna avgivas. Vid lika röstetal avgöres val genom lottning, men i andra frågor bliver den mening beslut som ordföranden biträder.

Ej må fullmäktig deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och föreningen. Ej heller må han deltaga i behandling av fråga om avtal mellan föreningen och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot föreningens. Vad sålunda stadgats äger motsvarande tillämpning beträffande rättegång eller annan talan mot honom eller tredje man.

Fullmäktig, som tillika är ledamot av föreningens styrelse, må ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för vilken han är ansvarig, eller i val av revisor.

Vid fullmäktigsammanträde böra styrelsens ledamöter och flottningschefen närvara, så ock minst en av revisorerna, där på sammanträdet redovisning för föreningen skall behandlas eller eljest ärende förekommer av beskaffenhet att revisors närvaro kan anses påkallad. Rätt att närvara vid fullmäktigsammanträde tillkommer städse revisor.

62 §.

Flottningsfullmäktige skola, såframt ej annat bestämmes i reglementet eller av fullmäktige, sammanträda på den ort där flottningsstyrelsen har sitt säte.

Flottningsfullmäktiges ordförande har att på sätt reglementet föreskriver kalla fullmäktige till sammanträde. Där enligt bestämmelse i reglementet för giltighet av beslut fordras, att det fattas å två på varandra följande sammanträden, må kallelse till andra sammanträdet ej ske innan det första hållits.

Om tid och plats för fullmäktigsammanträde skola ock styrelsens ledamöter, flottningschefen och revisorerna i god tid underrättas.

Minst en vecka före fullmäktigsammanträde skall förteckning över de ärenden som därvid skola förekomma genom ordförandens försorg översändas till fullmäktige, styrelsens ledamöter, flottningschefen och revisorerna.

Skall på sammanträdet förekomma ärende, innefattande förslag till ändring av reglementet, varde den föreslagna ändringen till sitt huvudsakliga innehåll angiven i förteckningen.

Ärende som ej varit upptaget på förteckningen må icke vid sammanträdet företagas till avgörande, där det ej enligt lag eller reglementet skall förekomma på sammanträdet eller omedelbart föranledes av ärende som där skall avgöras. Utan hinder av vad sålunda stadgats må dock på sammanträdet kunna fattas beslut om utlysande av extra sammanträde för behandling av visst ärende.

Fullmäktig samt medlem av flottningsföreningen är berättigad att få ärende hänskjutet till prövning på fullmäktigsammanträde, såframt han hos ordföranden gör skriftlig framställning därom senast två veckor före sammanträdet.

Genom ordförandens försorg skall på fullmäktigsammanträde föras protokoll. Har beslut fattats genom omröstning, skall röstningens utgång angivas. Protokollet skall till riktigheten bestyrkas av ordföranden och den eller de fullmäktige som vid sammanträdet därtill utses. Senast inom två veckor efter sammanträdet skall protokollet hållas hos föreningen tillgängligt för den som önskar taga del därav samt i avskrift tillställas envar fullmäktig. Protokollen skola förvaras på betryggande sätt.

63 §.

Å första ordinarie fullmäktigsammanträdet varje kalenderår, vilket bör hållas innan flottningen börjas, skola framläggas styrelsens förvaltningsberättelse samt revisionsberättelsen för det sistförflutna räkenskapsåret. Dessa handlingar skola under minst en vecka närmast före sammanträdet hållas hos föreningen tillgängliga för fullmäktige och medlemmarna.

Å sammanträdet skola det förflutna flottningsårets fullmäktige pröva frågan om ansvarsfrihet åt styrelseledamöterna för den tid förvaltningsberättelsen omfattar.

Härefter välja det nya årets fullmäktige styrelse för tiden intill dess nästa års första ordinarie sammanträde hållits ävensom revisorer.

64 §.

Flottningsfullmäktiges ordförande skall, när styrelsen det begär eller han eljest finner det erforderligt, kalla fullmäktige till extra sammanträde.

Revisorerna må, om deras granskning föranleder därtill, skriftligen med angivande av skälet påfordra, att ordföranden skall utlysa extra fullmäktigsammanträde att hållas så snart det med iakttagande av föreskriven kallelsetid kan ske. Äro icke samtliga revisorer ense om sammanträdes utlysande,

gäller den mening, varom de flesta förena sig, eller vid lika röstetal den mening som biträdes av den av länsstyrelsen tillsatta revisorn.

Extra fullmäktigsammanträde skall ock av ordföranden utlysas, då det för uppgivet ändamål skriftligen påfordras av minst en femtedel av de fullmäktige eller det mindre antal som kan vara bestämt i reglementet.

65 §.

För varje fullmäktig skall utses en ersättare.

Avgår fullmäktig före utgången av den tid för vilken han blivit vald, inträder ersättaren i hans ställe. Finnes ej ersättare, skall för återstoden av sagda tid ny fullmäktig utses på sätt i 57, 58 eller 59 § är föreskrivet.

Vad i denna lag är stadgat om fullmäktig skall i tillämpliga delar gälla beträffande ersättare för fullmäktig.

Om rätt till talan i vissa fall rörande förvaltningen.

66 §.

Varder talan å styrelsens förvaltning under visst räkenskapsår ej anställd inom sex månader från det förvaltningsberättelsen och revisionsberättelsen framlades på fullmäktigsammanträde, vare så ansett som om ansvarsfrihet blivit styrelsen beviljad.

Ändå att ansvarsfrihet blivit beviljad, må talan kunna anställas mot styrelseledamot på grund av åtgärd, om vars vidtagande eller betydelse för föreningen styrelsen eller styrelseledamot uppsåtligen eller av vårdslöshet i förvaltningsberättelsen eller eljest till fullmäktige eller ock genom bokföringen eller eljest till revisorerna lämnat i väsentliga hänseenden oriktiga eller ofullständiga upplysningar. Talan, som grundas därpå att styrelseledamot begått brottslig handling, må ock eljest kunna mot honom anställas, såframt ej beviljad ansvarsfrihet uppenbarligen avsett även nämnda handling.

67 §.

Skadeståndstalan mot revisor enligt 86 § må ej anställas sedan två år förflutit från det revisionsberättelse framlades på fullmäktigsammanträde.

Mot fullmäktig må skadeståndstalan enligt 86 § ej föras sedan två år förflutit efter beslut eller åtgärd därå talan grundas.

Utan hinder av vad sålunda stadgats må talan anställas som grundas därpå att revisor eller fullmäktig begått brottslig handling.

68 §.

Förmenar flottande, att honom blivit påförda större kostnader än med denna lag eller fastställda fördelningsgrunder överensstämmer, äger han klandra den gjorda debiteringen genom stämning å föreningen inom två månader efter det fullmäktigsammanträde, vid vilket beslut meddelats i anledning av styrelsens förvaltningsberättelse i vad den avser kostnadsfördel-

ningen, eller, i fall som i 36 § sägs, efter det han erhållit del av flottningsfullmäktiges beslut om uttaxering.

Menar någon i annat fall än i första stycket sägs, att beslut av flottningsfullmäktige icke tillkommit i behörig ordning eller eljest strider mot lag eller författning eller mot föreningens reglemente eller eljest fastställda föreskrifter, äger han klandra beslutet genom stämning å föreningen. Grundas talan därpå, att beslutet icke tillkommit i behörig ordning eller att det eljest kränker allenast enskild rätt, skall talan väckas inom sex månader från beslutets dag. Försummas det är beslutet gällande.

Ansökan om stämning som ovan sagts ingives till vattendomstolen. Tvisten skall prövas i den ordning som i 11 kap. vattenlagen stadgas för stämningens mål.

Har klandertalan väckts, äger vattendomstolen, när skäl därtill förekommer, innan målet avgöres förordna, att klandrade beslutet ej må verkställas.

Dom, varigenom fullmäktigbeslut upphävs eller ändrats, gäller jämväl för dem som ej fört talan.

Om förvaltningen då flottningen är tillfälligt nedlagd.

69 §.

Finnes, då flottningsfullmäktige jämlikt 57 § skola utses, anledning antaga, att allmän flottning under nästföljande flottningsår icke kommer att bedrivas i den eller de flottleder som avses med föreningens verksamhet, och föreligga ej särskilda skäl, att fullständiga förvaltningsorgan ändå böra finnas, äger länsstyrelsen i det län där flottningsstyrelsen har sitt säte besluta, att med utseende av fullmäktige skall anstå, samt förordna en syssloman att tills vidare förvalta föreningens angelägenheter.

Det åligger sysslomannen att för varje räkenskapsår å tid, som i reglementet bestämts för insändande av de i 51 § omförmälda handlingarna, till länsstyrelsen i det eller de län där flottleden framgår avgiva berättelse, innehållande redogörelse för de förvaltningsåtgärder han under året vidtagit samt för föreningens ställning vid årets utgång. Berättelsen skall hos länsstyrelsen hållas tillgänglig för envar.

Minst en gång varje år skall länsstyrelse, som förordnat syssloman, låta inventera de penningar och värdehandlingar denne må hava om hand.

Syssloman är berättigad till arvode av föreningen med belopp, som bestämmas av nyssnämnda länsstyrelse. Saknar föreningen tillgångar till arvodets gäldande, skall det förskjutas av allmänna medel.

Återupptages flottningen eller inträda eljest sådana förhållanden att fullständiga förvaltningsorgan böra finnas, åligger det länsstyrelsen att ofördröjligen återkalla anståndet och föranstalta om utseende av fullmäktige. Flottningsstyrelse och revisorer skola därefter så snart ske kan utses på sätt förut i detta kapitel stadgats.

Om laga domstol.

70 §.

Flottningsförening lyder i mål, för vilka ej annorlunda genom denna eller annan lag stadgas, under allmän underrätt i den ort där föreningens styrelse enligt reglementet har sitt säte.

Om förvaltningen av skilda flottleder inom samma vattensystem och om sammanslagning av flottningsföreningar.

71 §.

Finnas inom samma vattensystem flera flottleder under särskilda flottningsföreningars förvaltning, skall flottningen i varje led ordnas på sätt, som utan att oskäligt betunga eller gynna viss led är lämpligast för flottningen i hela vattensystemet. Därvid bör vad flottningschef för nedströms belägen led bestämmer beträffande vattenhushållningen och flottgodsets framsläppande, såvitt ske kan, lända till efter rättelse för uppströms belägen led.

Har flottande i uppströms belägen flottled försummat erlagga för utgifternas täckande infordrat tillskott och har hans flottgods flottats vidare till nedströms belägen led ur vilken det kan uttagas, är styrelsen för denna flottled pliktig att på framställning av styrelsen för den uppströms belägna leden kvarhålla flottgodset för tillskottets uttagande i den ordning som stadgas i 35 §.

72 §.

Vattendomstolen må efter ansökan förordna, att flottningsföreningar, som hava sin verksamhet inom samma eller närbelägna vattensystem, skola sammanslås, om det finnes lämpligt med hänsyn till flottningens ändamålsenliga ordnande och ingendera föreningens medlemmar därigenom oskäligt betungas.

Förordnande om sammanslagning går ej i verkställighet innan reglemente fastställts för den genom sammanslagningen bildade föreningen. Om uppgörande av förslag till reglemente åligger det sökanden till sammanslagningen att föranstalta. I övrigt skall om reglementets antagande gälla vad i 38 och 39 §§ stadgas.

5 kap. Ordningsföreskrifter för deltagande i allmän flottning.

73 §.

Envar, som vill deltaga i allmän flottning, åligger att inom viss i reglementet föreskriven tid till flottningsföreningen anmäla myckenheten och beskaffenheten av det flottgods, han ämnar under året tillföra flottleden, samt därefter avlämna flottgodset å eller invid flott vatten inom uppgivet distrikt av flottleden, allt i överensstämmelse med de närmare föreskrifter reglementet därom innehåller. I fråga om flottgods som avlämnas å land må flottningsfullmäktige, om det med hänsyn till flottningens ändamålsenliga bedrivande finnes lämpligt, besluta att utvältning skall ske genom föreningens försorg.

Flottande är pliktig att över det virke han tillför flottleden föra och vid anfordran till föreningen avlämna fullständiga virkesjournaler och mätningsoppgifter, utvisande för varje flottleds- och utflottningsdistrikt det tillförda virkets mängd och dimensioner.

74 §.

Allt flottgods, som framflottas i allmän flottled, skall vara försett med tydliga märken, vilka, innan de få användas, skola vara godkända av flottningsstyrelsen.

Över anmälda och godkända märken skall av styrelsen föras register. I reglementet må stadgas rätt för flottningsförening att vid märkes godkännande upptaga viss lämplig avgift, vilken skall tillföras någon föreningens fond, varom i 34 § förmåles, eller eljest användas till något flottledens gemensamma ändamål. Antalet märken för varje flottande bestämmes av flottningsstyrelsen med iakttagande av vad i reglementet därom må stadgas.

Rätt till märke, som ej använts under viss i reglementet angiven tid, är förlorad. Sådant märke må därefter av annan flottande upptagas och anmälas till godkännande.

75 §.

Å flottgods, som är omärkt eller försett med otydligt eller ej godkänt märke, skola läggas dubbla avgifter. Kan ej utrönas inom vilket utflottningsdistrikt virket tillförts flottleden, skall avgiften utgöra dubbla medelflottningskostnaden för året. Flottningsstyrelsen äger att till säkerhet för avgifterna kvarhålla flottgodset och, efter tillsägelse till ägaren, på offentlig auktion sälja så mycket därav att beloppet täckes. Är ägaren okänd, skall länsstyrelsen i det län där flottningsstyrelsen har sitt säte i länskungörelserna och tidning inom orten giva föreläggande för honom att inom tre månader anmäla sig hos länsstyrelsen. Sker ej anmälan, må flottgodset säljas på offentlig auktion, och skall behållningen av de vid försäljningen influtna medlen tillföras någon föreningens fond, varom i 34 § förmåles, eller eljest användas till något flottledens gemensamma ändamål.

Beträffande flottgods, som icke blivit i föreskriven ordning anmält till flottning, äger vad i första stycket stadgas motsvarande tillämpning. Där flottgodsets ägare utan oskäligt dröjsmål frivilligt inkommer med riktig anmälan samt föreningen gottgöres för de kostnader hans försummelse orsakat, är han dock fri från skyldighet att erlägga förhöjda avgifter.

Föranleder oriktig virkesanmälan i annat fall än i andra stycket sägs kostnad för ändring i räkenskaper eller annan utgift för flottningsförening, åligger det flottgodsets ägare att ersätta föreningen härför.

76 §.

Kan flottning av obarkat virke antagas medföra skador av någon betydelse, vilka kunna undvikas genom barkning, må vattendomstolen beträffande hela

flottleden eller del därav förordna, att allt eller visst slags virke skall avbarkas innan det utlägges i flottleden. Vid prövning av frågan därom bör hänsyn tagas särskilt till beskaffenheten av vattendraget med stränder och fiske samt till förekomst av virke, vars utflottning beräknas icke kunna medhinnas under första flottningsåret, så ock till storleken av fiskeavgift, som jämlikt 6 kap. 9 § vattenlagen må utgå.

Ej må avbarkning verkställas på isen eller på stranden så nära vattnet, att barken kan nedsköljas däri.

6 kap. Särskilda bestämmelser.

77 §.

Försummas underhållet av flottledsanläggning, äger den som är berättigad till ersättning för anläggningens utförande påfordra, att föreningen vidtager åtgärder för dess nödortftiga underhåll. Vinnes ej rättelse inom skälig tid, äger han själv på föreningens bekostnad vidtaga sådana åtgärder.

78 §.

Vidmakthålles ej byggnad, som till farleds betryggande eller i övrigt till skydd mot skada genom flottningen skall underhållas av flottningsföreningen, äger länsstyrelsen i det län där byggnaden finnes antingen vid vite tillhålla föreningen att sådant fullgöra eller ock genast avhjälpa bristen på föreningens bekostnad.

I trängande fall må den, som kan lida omedelbart men av försummelse varom i första stycket sägs, på föreningens bekostnad själv vidtaga nödig åtgärd till skydd för sin egendom, sedan åtgärdens nödvändighet blivit vid undersökning på stället vitsordad av två vittnen.

79 §.

Om rätt att hos vattenrättsdomaren påkalla besiktning å anläggning för allmän flottled samt om handräckning stadgas i 13 kap. vattenlagen.

80 §.

Har virke eller ock bark eller annat avfall av flottgods sjunkit i flottleden på plats, där det kan vålla uppgrundning eller annan olägenhet, eller finnes inom flottleden sjunkande virke, vilket kan orsaka skada, äger länsstyrelsen i det län där virket eller avfallet finnes antingen vid vite tillhålla flottningsföreningen att inom förelagd tid undanröja hindret eller ock själv vidtaga erforderlig åtgärd på föreningens bekostnad.

Om sjunket eller sjunkande virke, som orsakar men för strandägare eller annan, ej skyndsamt bortföres efter det föreningen blivit tillsagd därom, är den skadelidande berättigad att i närvaro av två vittnen taga upp virket på stranden. Anmälan om upptagandet skall genast göras till flottningsför-

eningen. Föreningen har att så snart ske kan taga hand om virket samt utgiva skälig ersättning för upptagandet.

81 §.

Har flottat virke blivit kvarliggande på stränderna längre än med avseende å flottningens lämpliga bedrivande och andra förhållanden kan anses behövt, äger strandägaren eller annan, som därav lider men, hos flottningsföreningen påfordra, att föreningen skyndsamt tager hand om virket. Sker det ej, må anmälarer påkalla åtgärd av länsstyrelsen i det län där virket finnes, och äger länsstyrelsen utsätta tid, inom vilken föreningen har att föra bort virket, vid äventyr att anmälarer eljest må vidtaga åtgärden på föreningens bekostnad.

Beträffande virke, som i flottleden lagt sig i brötar eller magasinerats på otillåten plats eller i strid mot meddelade bestämmelser, skall vad i första stycket stadgats äga motsvarande tillämpning.

82 §.

Visar det sig, att underhållet av allmän flottled försummas, att fastställda amorteringsavgifter eller bestämda skadeersättningar ej behörigen gäldas eller att flottningen ej ordentligt ombesörjes, eller förekommer eljest allvarlig anmärkning mot flottningsföreningens verksamhet, och vinnes ej rättelse genom framställning till föreningen eller länsstyrelsen, ankommer på vattendomstolen att efter ansökan besluta under vilka villkor flottning vidare må tillåtas i flottleden.

83 §.

Avlyses allmän flottled jämlikt 6 kap. 27 § vattenlagen och finnas, sedan naturförhållandena i vattendraget blivit i skälig omfattning återställda, flottledens tillgångar överstiga skulderna, skall behållningen tilläggas någon fond hos flottningsföreningen eller, om föreningen samtidigt upplöses, tillfalla länets skogsvårdsstyrelse att användas till främjande av skogsvården inom flottledsområdet.

Understödsfond, varom i 34 § 2 mom. förmäles, skall vid flottningsföreningens upplösande främst användas för därmed avsedda ändamål, därvid personer, som redan tillerkänts pension eller annat understöd, hava företräde framför dem, som ännu icke kommit i åtnjutande därav. Där så finnes lämpligt, må fondens ändamål tillgodoses genom de understödsberättigades inlösande i anstalt för försäkring eller understöd.

När skäl därtill äro, äger länsstyrelsen i det län där flottningsstyrelsen enligt reglementet skall hava sitt säte utse särskild förvaltare att övertaga avlyst flottleds tillhörigheter och vidtaga erforderliga åtgärder därmed. Efter fullgjort uppdrag skall förvaltaren redovisa inför länsstyrelsen.

84 §.

Vill utlänning idka flottning i allmän flottled inom riket, skall han hos länsstyrelsen i det län där flottningsstyrelsen har sitt säte ställa pant eller borgen för fullgörande av vad honom såsom flottande åligger.

85 §.

Vad i denna lag är föreskrivet äger icke tillämpning på Torne och Muonio gränsälvar.

7 kap. Skadestånds- och straffbestämmelser.

86 §.

Har styrelseledamot, revisor eller syssloman som omförmäles i 69 § vid fullgörandet av sitt uppdrag uppsåtligen eller av vårdslöshet tillskyndat föreningen eller flottleden skada, är han pliktig att till föreningen utgiva ersättning för skadan.

Flottningsfullmäktig, som genom överträdelse av denna lag eller föreningens reglemente uppsåtligen eller av grov vårdslöshet tillskyndat föreningen eller flottleden skada, är ock pliktig att till föreningen utgiva ersättning för skadan.

87 §.

Har styrelseledamot eller annan som avses i 86 § första stycket genom överträdelse av denna lag eller reglementet uppsåtligen eller av vårdslöshet tillskyndat medlem, borgenär hos föreningen eller annan tredje man skada, är han pliktig att till denne utgiva ersättning för skadan. Samma lag vare, där fullmäktig genom sådan överträdelse uppsåtligen eller av grov vårdslöshet tillskyndat medlem, borgenär hos föreningen eller annan tredje man skada.

88 §.

Idkas utan behörigt tillstånd flottning i allmän flottled innan densamma blivit upplåten till allmänt begagnande, eller flottas eljest å tid, då flottning ej är medgiven, eller utlägges i allmän flottled obarkat virke, där sådant icke är tillåtet, straffes den skyldige med böter, högst femtio och lägst fem öre för varje stycke flottgods, dock minst tio kronor; och skall han, där olovlig flottning ägt rum innan flottleden upplåtits till allmänt begagnande, tillika förpliktas utgiva flottledsavgifter, varom i 16 § förmäles.

Underlåter någon att vid flottning ställa sig till efter rättelse de föreskrifter, som till skydd för allmän farled, väg, bro eller färja blivit meddelade; eller underlåter flottande vad honom åligger enligt 73 § andra stycket med avseende å virkesjournaler och mätningsuppgifter; eller verkställer någon avbarkning i strid mot bestämmelsen i 76 § andra stycket; straffes med dagsböter.

89 §.

Med dagsböter, ej under tio, straffes

1. ledamot av flottningstyrelse, flottningsschef eller syssloman varom sägs i 69 §, där han uppsåtligen eller av grov vårdslöshet meddelar oriktig uppgift i handling, som framlägges på fullmäktigsammanträde eller ingives till länsstyrelsen;
2. styrelseledamot, flottningsschef eller syssloman som nyss sagts, där han uppsåtligen eller av grov vårdslöshet i strid med bestämmelserna i 25, 34 eller 35 § använder någon flottledens eller föreningens tillhörighet för annat ändamål än sådant för vilket densamma må användas;
3. revisor, där han i revisionsberättelse eller annan handling, som framlägges på fullmäktigsammanträde eller annorledes hålles tillgänglig för fullmäktige eller medlemmar, uppsåtligen eller av grov vårdslöshet meddelar oriktig eller vilseledande uppgift rörande flottledens eller flottningföreningens angelägenheter eller uppsåtligen eller av grov vårdslöshet underlåter att göra anmärkning beträffande förvaltningen, ändå att anledning därtill föreligger.

90 §.

Med dagsböter straffes

1. styrelseledamot eller flottningsschef, där han underlåter att iakttaga föreskrift, som är meddelad i 41 § andra stycket, 51 § andra stycket eller 55 § tredje stycket;
2. styrelseledamot, som försummar att fullgöra vad i 44 §, 50 §, 51 § första stycket, 60 § första stycket eller 63 § första stycket finnes stadgat;
3. revisor, som underlåter att iakttaga föreskriften i 56 § första stycket;
4. flottningsfullmäktiges ordförande, om han bryter mot vad i 62 § fjärde och åttonde styckena eller 64 § stadgats;
5. syssloman varom sägs i 69 §, där han underlåter att iakttaga föreskrift som är meddelad i nämnda paragraf andra stycket.

91 §.

Ej må straff, som ovan är stadgat, tillämpas, där förseelsen enligt allmänna strafflagen bör beläggas med strängare straff.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan.

Övergångsbestämmelser.

92 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1952; dock skall vad i 93 § föreskrives om ändring av reglementen och utseende av flottningsfullmäktige gälla från och med den 1 juli 1951.

Genom lagen upphäves, med det undantag i fråga om skyldighet att avbarka virke som följer av stadgandet i sista stycket, lagen den 19 juni 1919

(nr 426) om flottning i allmän flottled, så ock vad i övrigt finnes i lag eller särskild författning stridande mot nya lagens bestämmelser.

Där i lag eller särskild författning förekommer hänvisning till lagrum, som ersatts genom bestämmelse i denna lag, skall denna i stället tillämpas.

Rättigheter och skyldigheter, som uppkommit före den 1 januari 1952, skola bedömas enligt äldre lag.

Före sistnämnda dag anhängiggjort mål eller ärende rörande ämne, varom bestämmelse givits i denna lag, skall prövas enligt äldre lag.

Beträffande flottningen i flottleder, som tillkommit med stöd av äldre lag, samt i fråga om flottningsföreningar, som bildats innan denna lag trätt i kraft, skola denna lags bestämmelser tillämpas; dock skola vid ikraftträdandet gällande grunder för flottningskostnadernas fördelning ävensom vad då finnes stadgat rörande skyldighet att avbarka virke, som utlägges i sådan flottled, förbliva i kraft intill dess med tillämpning av denna lag ändrade bestämmelser därutinnan må komma till stånd.

93 §.

Det åligger länsstyrelsen i det län där flottningsstyrelsen har sitt säte att tillse, att reglemente, som den 1 juli 1951 gäller för flottningsförening, blir så snart ske kan ändrat till överensstämmelse med denna lag.

Å beslut om fastställelse av sålunda ändrat reglemente skall vad i 39 § andra stycket sägs äga motsvarande tillämpning. Förslag till ändrat reglemente skall av föreningen ingivas till ovannämnda länsstyrelse senast den 1 oktober 1951.

För flottningsförening, som bildats innan denna lag trätt i kraft, skola flottningsfullmäktige utses senast under december månad 1951, där ej inom samma tid beslut om anstånd meddelats och syssloman förordnats på sätt i 69 § sägs.

Förslag

till

Lag om ändring i vissa delar av vattenlagen.

Häri genom förordnas, dels att 6 kap. 3 § 3 mom. vattenlagen den 28 juni 1918 (nr 523) skall upphöra att gälla, dels ock att 3 kap. 9 §, 5 kap. 1 §, 6 kap. 4, 5, 7, 9, 11, 15, 17, 18, 20—24 och 26 §§, 7 kap. 41 §, 9 kap. 47 §, 10 kap. 17—19, 21, 26, 27, 29 och 31 §§, 11 kap. 17 §, 27 § 4 mom. samt 29, 32, 33, 37, 38, 46, 47, 50, 60, 61, 65—67, 85, 88, 93 och 94 §§ ävensom 12 kap. 1 och 13 §§ samma lag¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

3 kap.

9 §.

Visas, efter — — — för detta.

Vad sålunda stadgats skall äga motsvarande tillämpning med avseende å allmän flottled, där genom vattenregleringen vinnes stadigvarande minskning i kostnaderna för flottningen eller för flottledens underhåll; dock att flottledens bidrag skall *gäldas* i den ordning, som finnes stadgad beträffande allmän flottleds anläggningskostnad.

Anslag, som — — — givit anslaget.

5 kap.

1 §.

I vattenområde — — — framgent bibehållas.

Där vid tiden, då nämnda förordning trädde i kraft, var allmän farled, skall ock densamma bibehållas, såframt under det förordningen gällde åtminstone vissa år i leden idkats sjöfart med fartyg eller båtar eller framförande av flottgods i *fasta* flottar.

6 kap.

4 §.

Är för — — — rätt, såsom:

damm, kaj — — — dylika anstalter;

¹ Senaste lydelse, se beträffande 3 kap. 9 § 1941:614, beträffande 5 kap. 1 § 1920:459, beträffande 6 kap. 1919:425, beträffande 7 kap. 41 § 1945:343, beträffande 9 kap. 47 § 1941:614, beträffande 10 kap. 17—19, 21, 26, 27, 29 och 31 §§ 1919:425, beträffande 11 kap. 17, 27, 29, 32, 33, 37 och 46 §§ 1948:479, beträffande 11 kap. 47 och 50 §§ 1946:839, beträffande 11 kap. 60 § 1939:146, beträffande 11 kap. 61 § 1919:425, beträffande 11 kap. 65 § 1946:839, beträffande 11 kap. 66 § 1919:425, beträffande 11 kap. 67 § 1941:614, beträffande 11 kap. 85 § 1920:459, beträffande 11 kap. 88 § 1948:479, beträffande 11 kap. 93 § 1946:839, beträffande 11 kap. 94 § 1941:614 samt beträffande 12 kap. 1 och 13 §§ 1939:146.

förvaringsplats för — — — annan materiel;
 byggnad för — — — under flottningstiden;
 uppagningsverk, magasinsbom, skiljeställe för flottgodets *utskiljande*
 med därför erforderliga byggnader, buntverk och dylikt;
 avsättande av vältpatser för virkets uppläggande innan det utföres i flott-
 leden eller *av område* för *utskilt virkes flottläggning* eller förvarande i av-
 bidan på dess forslande från platsen;
 strandröjning, sprängning — — — andra rensningsarbeten;
 ändrande eller — — — befintlig byggnad;
 omläggande, ändrande — — — eller dylikt;
 vare den — — — för annat.

5 §.

För skada — — — därav sker.

Finnes skada eller intrång, som kan väntas uppstå i följd av flottningen, bliva så stadigvarande, att *dess värde kan på förhand uppskattas*, skall, om *det begäres av ersättningstagaren eller den som sökt flottledens inrättande*, ersättning därför bestämmas i flottledsmålet. Eljest gälle om flottningsskada vad i lagen om flottning i allmän flottled därom stadgas.

Om vissa förhållanden med avseende å vattendrag, där kungsådra finnes, skils i 1 kap. 6 och följande §§. Där den vattenmängd, som för varje tidsmoment må i dylikt vattendrag utan ersättning tagas i anspråk för flottningen, skulle befinnas otillräcklig för ändamålet eller när skäl därtill eljest äro, äge vattendomstolen föreskriva, att flottningen skall begränsas till viss tid av dygnet eller veckan med *rätt att* därunder utnyttja allt det vatten, som skolat tillkomma flottningen under hela dygnet eller veckan.

7 §.

Har någon i vatten, där allmän flottled skall inrättas, bekostat byggnader eller andra arbeten till befrämjande av flottning, vare han pliktig att till allmänna flottleden avstå vad därav prövas nödigt eller nyttigt för densamma, och njute han i samma ordning, som för anläggare är stadgat, ersättning *därför med* belopp, som i beslutet angående flottledens inrättande bestämmes efter det skick, vari arbetena då befinnas. Om fastighetsägares och annans skyldighet att fortfarande tåla skada och intrång av anläggningar, som nu nämnts, vare lag som i 4 § sägs.

9 §.

Finnes i vatten, där allmän flottled skall inrättas, fiske av någon betydelse, och kan skäligen befaras, att genom anläggningar eller åtgärder för flottleden eller i följd av flottningen avsevärt men tillskyndas fisket, må *föreskrivas, att å flottgodset skall läggas en årlig avgift, högst fem öre för varje kubikmeter flottgods*, med iakttagande av att, där virke framföres genom flera flottleder inom samma vattensystem, dylik avgift *utgår* blott en gång. *Av-*

giften skall användas för anordnande och uppehållande av fiskodlingsanstalt eller för vidtagande av andra åtgärder till fiskets bevarande i vattenområdet.

Huru avgift — — — förordnar Konungen.

11 §.

För anläggningskostnaden njute anläggaren i den ordning, som stadgas i lagen om flottning i allmän flottled, *ersättning med* belopp, som, sedan flottleden blivit besiktigad och godkänd, jämlikt 11 kap. 66 § andra stycket fastställes med hänsyn till det skick, vari byggnader och arbeten befinnas vid tiden för godkännandet.

Till anläggningskostnad — — — flottledens godkännande.

Har ersättning — — — till flottningsföreningen.

15 §.

Närmare föreskrifter i fråga om allmän flottleds nyttjande och om *flottningsförening meddelas* i lagen om flottning i allmän flottled.

17 §.

Finnes under flottningens fortgång, att de till skydd mot skada och intrång vidtagna anordningar eller rörande hushållningen med vattnet eller annat meddelade föreskrifter äro för sitt ändamål otillräckliga eller mindre tjänliga, eller visar sig behov av nya anordningar eller föreskrifter till förekommande av skada eller intrång, må, utan hinder av vad i 16 § stadgats, medelst stämning till vattendomstolen talan föras mot flottningsföreningen om *skyldighet att* vidtaga sådana anordningar eller underkasta sig sådana föreskrifter, som, utan att flottningen därav oskäligt betungas, må påkallas av anmärkta förhållanden.

Väckes mot föreningen talan om ändrade bestämmelser rörande *skyldighet att* avbarka virke eller om *åläggande att* betala fiskeavgift, som i 9 § sägs, skall dock sådant ärende handläggas i den ordning, som i 11 kap. stadgas för ansökningsmål.

18 §.

Menar någon, som byggt eller ärnar bygga i vatten, där allmän flottled finnes, att särskild anläggning eller åtgärd till skydd mot skada eller intrång å byggnaden i följd av flottningen bör bekostas av *denna*, äge medelst stämning å flottningsföreningen påkalla vattendomstolens bestämmelse om erforderliga skyddsanordningar. Om påföljd av underlåtenhet att väcka talan, som nu sagts, skils i 7 § lagen om flottning i allmän flottled.

20 §.

Vill flottningsförening — — — kunna påkallas.

Har anläggning — — — godkännande därav.

Vill någon, att flottningsförening skall förpliktas vidtaga anläggning eller åtgärd för flottledens utvidgande eller förbättrande, äge han erhålla vatten-

domstolens prövning, huruvida anläggningen eller åtgärden är nödig eller nyttig och under vilka villkor den skall utföras. Därvid må, om föreningen det yrkar, sökanden åläggas att tillskjuta nödigt förslag för arbetets utförande. För återstående härav äger han tillgodonjuta den rätt som sägs i 26 § första stycket lagen om flottning i allmän flottled.

Har efter — — — i vattnet.

21 §.

Vill någon — — — allmän flottled.

Vad nu sagts skall ock gälla beträffande ärende, som enligt bestämmelse i lagen om flottning i allmän flottled prövas av vattendomstolen efter ansökan.

22 §.

Beträffande mål, som omförmäles i 21 § första stycket, skall vad i 3 § 2 mom. och följande §§ här ovan föreskrives med avseende å mål rörande inrättande av allmän flottled i tillämpliga delar gälla. Till anläggare skall dock utses flottningsföreningen, där denna det äskar eller fråga är om ansökan som i 20 § tredje stycket sägs. Är annan än föreningen anläggare och har företaget fått förfalla, må gottgörelse för förskjuten kostnad åtnjutas, i den mån utfört arbete finnes vara till nytta för flottningen.

Huru mål, varom i 21 § förmäles, må kunna avgöras med begränsad rättsverkan, därom skils i 11 kap. 61 § andra stycket.

23 §.

Har genom beslut enligt denna lag ersättning för skada eller intrång till följd av företag, som avses i detta kapitel, blivit bestämd att utgå medelst årlig avgift till visst belopp, vare den omständigheten att beslutet härom vunnit laga kraft icke hinder för vattendomstolen att, i sammanhang med beslut om nya eller ändrade anordningar eller föreskrifter för flottleden eller då eljest ändrade förhållanden inträtt, meddela sådana ändrade bestämmelser rörande ersättningen och sättet för dess utgående, som därav föranledas.

Vad nu — — — allmän flottled.

24 §.

Byggnader och anläggningar, vilka utförts eller från annan övertagits för allmän flottleds inrättande, utvidgande eller förbättrande, så ock fast eller lös egendom, som eljest för flottleden eller flottningens ombesörjande förvärvas, vare flottledens tillhörighet och förty att anse som allmän egendom. Om förvaltning av egendom, som nu nämnts, stadgas i lagen om flottning i allmän flottled.

Ej må — — — särskilt häfta.

26 §.

Rensning, som med hänsyn till flottningens behöriga ombesörjande är av nöden för bibehållande av vattnets djup eller läge i allmän flottled, äge flott-

ningsförening verkställa utan vattendomstolens prövning; dock skall markens ägare förut därom tillsägas. Vill föreningen hos vattendomstolen påkalla prövning av arbetets laglighet, gälle om sådan prövning vad här ovan stadgats angående allmän flottleds utvidgande och förbättrande. Har prövning, som nu sagts, icke ägt rum, skall i fråga om rensning stadgandet i 20 § fjärde stycket äga motsvarande tillämpning.

Jord eller — — — för flottningsskada.

7 kap.

41 §.

Å företag — — — motsvarande tillämpning.

Visas efter det vattenavledningsföretag blivit utfört, att därigenom vinnes stadigvarande minskning i kostnaderna för flottningen i allmän flottled eller för flottledens underhåll, *må på talan av deltagarna å flottningen läggas* högst så stor del av det belopp, vartill kostnadsminskningen kan skattas, som svarar mot förhållandet mellan å ena sidan företagets anläggningskostnad och å den andra den beräknade båtnaden därav för mark, som beröres av företaget; och skall flottledens bidrag *gäldas* i den ordning, som finnes stadgad beträffande allmän flottleds anläggningskostnad. Å oguldet kapitalbelopp skall gäldas ränta efter den räntefot, som finnes skälig. För bidrag, som nu nämnts, förvärvas ej delaktighet i företaget, och *må förty å flottningen ej läggas* framtida kostnad för detta.

9 kap.

47 §.

Ersättning i penningar varde bestämd att utgå på en gång; dock må skadeersättning till följd av företag enligt 6 kap. eller till följd av förorening genom avloppsvatten, varom förmäles i 8 kap., fastställas att utgå i årlig avgift, när skälig anledning därtill förekommer, *och skall ersättning, som jämlikt 6 kap. 5 § andra stycket bestämmes för flottningsskada, fastställas till visst belopp att utgå varje år flottning äger rum, där ej ersättningstagaren medgiver, att ersättningen gäldas på en gång.*

Kan i — — — böra angivas.

10 kap.

17 §.

I fråga — — — särskilt tillse:

1. vilken utsträckning uppåt och nedåt lämpligen bör givas åt *den föreslagna leden* för tillgodoseende av *dennas ändamål, så ock huruvida den lämpligen bör ställas under förut befintlig flottningssammans förvaltning eller handhavas av särskild förening;*

2. vilka föreskrifter — — — öppnande anordnas;

3. vilka åtgärder — — — ej finnes;

4. huruvida med hänsyn till befarad skada eller olägenhet för fiske eller stränder erfordras, att flottningen i hela flottleden eller någon del därav inskränkes till viss tid av året eller särskilda anordningar till fiskets skyddande vidtagas, samt huruvida för åtgärder till fiskets bevarande särskild avgift bör läggas å *flottgodset*;

5. huruvida med hänsyn till vattenområdets beskaffenhet, där förekommande fiske och andra på frågan inverkan förhållanden föreskrift bör meddelas om *skyldighet att avbarka virke*, innan det i flottleden utlägges;

6. vilka byggnader — — — annan egendom;

7. vilka särskilda — — — vattens framsläppande;

8. varest och — — — ändamålet utföras;

9. huruvida tillhandahållande — — — böra anordnas;

10. huruvida och varest vältplatser böra anordnas eller skiljeställen för flottgodsets *utskiljande* böra anläggas och huru därför erforderliga anstalter böra inrättas, ävensom *huruvida område* bör avsättas för *utskilt virkes flottläggning* eller förvarande i avbidan på dess forslande från platsen;

11. till huru — — — bör beräknas;

12. huruvida förut — — — 7 § ersättas;

13. huruvida och — — — för flottleden;

14. huruvida till — — — dessa distrikt;

15. huru stor — — — årligen påräknas;

16. huruvida till — — — bör göras;

17. huruvida med — — — flottleden framföras;

18. huruvida det — — — ägares flottgod;

19. inom vilken tid företaget skall vara slutfört.

18 §.

Skada och — — — lag samma.

Äskar *sökanden eller den*, som kan vänta skada eller intrång i följd av flottningen, att ersättning därför, efter ty i 6 kap. 5 § andra stycket sägs, bestämmes i flottledsmålet, åligge synemännen att verkställa uppskattning jämväl av sådan ersättning, där skadan eller intrånget anses kunna beräknas på förhand.

Vill sakägare — — — böra vidtagas.

19 §.

Vid syneförrättningen *skola* synemännen jämväl utreda:

1. efter *vilka grunder flottningsförenings utgifter* böra jämlikt 29 § lagen om flottning i allmän flottled *fördelas å flottgodset*;

2. inom vilken tid och mot vilken ränta jämlikt 32 § i nämnda lag anläggningskostnaderna böra med hänsyn till den inom varje flottledsdistrikt beräknade virkestillgången återgäldas till anläggare eller annan, som njuter anläggares rätt, och huru med ledning av nämnda omständigheter *plan för amortering av kostnaderna* bör uppgöras.

21 §.

Vilja sakägare träffa överenskommelse i fråga om ersättning eller annat, skall särskild avhandling därom upprättas, av vederbörande underskrivas samt, där ej synemännen finna överenskommelsen innehålla villkor, som är oförenligt med flottledens intresse eller länder *flottningen* till men, förses med intyg om synemännens godkännande; och varde därefter sådan överenskommelse bindande såväl för *flottningsföreningen* som för dem som slutit överenskommelsen och deras rättsinnehavare.

Rör överenskommelsen — — — vederbörande myndighet.

26 §.

Sedan erforderliga sammanträden hållits och alla vid förrättningen förefallande frågor blivit utredda, upprätte synemännen skyndsamt *förslag till utlåtande*, upptagande dels de anläggningar och åtgärder, vilka synas kunna ifrågakomma för flottledens inrättande, med angivande av de platser, där dessa tänkts skola vidtagas, samt den egendom, som för sådant ändamål behöver tagas i anspråk, *dels den* ersättning för skada och intrång, som enligt skedd uppskattning synes böra utgå till vederbörande sakägare, *dels ock de grunder för fördelning av flottningsförenings utgifter samt den amorteringsplan som synas böra fastställas.*

Förslaget skall av förrättningsmannen så snart ske kan i bestyrkt avskrift jämte meddelande om förrättningsmannens adress överlämnas till en eller flera i orten boende, pålitliga personer, minst en inom varje tingslag, men i Norrbottens och Västerbottens läns lappmarker minst en inom varje församling, vilka enligt tillkännagivande vid sammanträdena inom varje sådant område av synemännen utsetts att mottaga handlingarna i målet och hålla dem tillgängliga. Om *förslagets* framläggande och platsen för dess tillhandahållande så ock om vad sakägare jämlikt 27 § har att iakttaga för sin talans bevakande skall kungörelse införas i en eller flera ortstidningar, och vare den under trettio dagar från den dag, då kungörelsen varit i tidning senast införd, hos de utsedda personerna tillgänglig för en var, som åstundar taga del därav.

27 §.

Under den för *förslagets* granskning i 26 § bestämda tid äga de, som anse att genom föreslagen anläggning eller åtgärd skada eller intrång kan dem tillskyndas, så ock andra, vilkas rätt kan vara av företaget beroende, till förrättningsmannen ingiva eller i betalt brev med posten insända de erinringar, de kunna önska framställa.

29 §.

Utlåtandet skall innehålla synemännens besked, med angivande av skälen, rörande de i 16—19 §§ omförmälta frågor med tillkännagivande, vid vilken vattendomstol talan mot *förrättningen* må föras samt vad enligt 11 kap. 85 § bör iakttagas för talans bevarande, så ock därom att utlåtandet skall underställas vattendomstolens prövning.

Sist förklare synemännen förrättningen avslutad.

Avskrift av *utlåtandet* skall genast tillhandahållas sökanden så ock avsändas till den eller de enligt 26 § utsedda personer, och skall besked härom lämnas i den kungörelse, som utfärdas.

31 §.

Vad ovan stadgats i fråga om syneförrättning för inrättande av allmän flottled skall i tillämpliga delar gälla *jämväl ärende, som enligt 6 kap. 21 § bör i enahanda ordning handläggas.*

Har i ärende som nu nämnts ansökan gjorts av annan än flottningsföreningen, äga synemännen, där sökanden anhåller därom och det med hänsyn till ärendets beskaffenhet och utgång finnes skäligt, i utlåtandet förplikta föreningen att ersätta sökanden hans kostnader å ärendet, i den mån dessa ej utgöra anläggningkostnad.

11 kap.

17 §.

Till vattenmål hänföras följande mål:

A. ansökningsmål:

16. ansökan jämlikt 6 kap. 21 § om prövning, utan förutgången syneförrättning enligt 10 kap., av fråga om anläggning eller åtgärd för befintlig allmän flottleds utvidgande eller förbättrande eller om nya eller ändrade föreskrifter rörande hushållningen med vatten eller annat för flottningens underlättande eller om bestämmelser rörande virkes barkning eller fiskeavgift så ock av fråga, som enligt stadgande i lagen om flottning i allmän flottled prövas av vattendomstolen efter ansökan;

B. stämmingsmål:

40. talan jämlikt 6 kap. 13 § första stycket om förverkande av rätten till flottledsarbets vidare utförande så ock talan beträffande allmän flottled om vidtagande av sådana anordningar eller åtgärder eller meddelande av sådana föreskrifter, som i 6 kap. 17 § första stycket eller 18 § sägs;

42. talan utan samband med ansöknings- eller underställningsmål om meddelande jämlikt 6 kap. 23 § av ändrade bestämmelser rörande ersättning för skada eller intrång så ock talan, som enligt stadgande i lagen om flottning i allmän flottled prövas av vattendomstolen efter stämning;

C. besvärsmål:

D. underställningsmål:

Hurusom, efter — — — i 68 §.

27 §.

4 mom. I ansökan jämlikt 17 § 14 och 15 skall uppgivas, såvitt möjligt, vilka bebyggda strömfall eller med fast fiskebyggnad försedda fisken saken må angå samt, då ansökningen avser utförande eller godkännande av visst arbete, å vilken fastighet arbetet skall utföras eller är utfört, så ock beträffande egendom, som nu nämnts, ägares och nyttjanderättshavares namn och hemvist.

Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning beträffande ansökan enligt 17 § 16, där denna avser fråga om anläggning eller åtgärd för befintlig allmän flottleds utvidgande eller förbättrande eller om nya eller ändrade föreskrifter rörande hushållningen med vatten eller annat för flottningens underlättande eller om bestämmelser rörande virkes barkning eller fiskeavgift eller om tillstånd till interimsfloättning.

29 §.

I mål, som i 27 § 2, 3 och 4 mom. avses, skola samtliga ansökningshandlingar ingivas i sex samt i övriga ansökningsmål i tre exemplar. Där så finnes erforderligt, må vattenrättsdomaren föreskriva, att ytterligare ett eller flera exemplar skola ingivas.

Hava ansökningshandlingar — — — förklaras förfallen.

32 §.

Äro ansökningshandlingarna — — — utfärda kungörelse.

Kungörelsen skall — — — skola ingivas.

I mål, som avses i 17 § 1—13, 18, 19, 21 och 22, skola i kungörelsen de fastigheter, om vilka uppgift skall lämnas i ansökningen, namngivas eller, i den mån det kan ske på oförtydligt sätt, utmärkas medelst gemensam geografisk eller annan beteckning, varjämte, där sökanden vill med tillärd byggnad tillgodogöra sig annan tillhörig vattenkraft, särskild uppgift därom skall lämnas. I mål, som avses i 27 § 4 mom., skall i kungörelsen uppgivas, vilka bebyggda strömfall eller med fast fiskebyggnad försedda fisken saken må angå, så ock, då ansökningen avser utförande eller godkännande av visst arbete, å vilken fastighet arbetet skall utföras eller är utfört.

Innefattar ansökan — — — i företaget.

Om kungörelsens — — — finnes stadgat.

Är fråga — — — stycket sägs.

Huruledes mål — — — andra stycket.

33 §.

Kungörelse, som i 32 § sägs, skall genom vattenrättsdomarens försorg dels för uppläsande så snart ske kan i kyrkan genast avsändas, i mål, som i 17 § 1—13 samt 18, 19, 21 och 22 avses, till pastorsämbetet i den eller de församlingar, där fastigheter, som omförmälas i kungörelsen, äro belägna, i mål, som avses i 17 § 14, 15, 16 och 17, till pastorsämbetet i den eller de försam-

lingar, där den del av farleden eller flottleden, varom fråga är, framgår, samt i mål, som avses i 17 § 20, till pastorsämbetet i den eller de församlingar, i vilka ansökan om företaget förut kungjorts, dels ock inom tio dagar införs i en eller flera av ortens tidningar så ock, där fråga ej allenast är om företag *eller åtgärd* enligt 7 eller 8 kap. *eller lagen om flottning i allmän flottled*, i allmänna tidningarna. Ett exemplar av kungörelsen skall tillika med ett exemplar av ansökningshandlingarna ofördröjligen sändas till det eller de ställen, som i kungörelsen angivits.

Vattenrättsdomaren skall — — — sådan sakägare.

Där sakägare — — — nu sagts.

Är jord — — — sätt underrättad.

Ägare av — — — fastighetens ägare.

37 §.

Kan inverkan ske på kanal- eller slussanläggning, skall kungörelsen delgivas anläggningens ägare eller styrelsen för densamma på sätt, som för delgivande av stämning i tvistemål är stadgat. Lag samma vare beträffande känd förvaltning eller styrelse för annan allmän farled eller vattenregleringsföretag eller flottningsstyrelse för allmän flottled eller syssloman eller styrelse för torrlägningsföretag eller företag enligt 8 kap., där *ansökningen angår* led eller företag, som nu nämnts.

Är fråga att — — — kraften tillgodogöres.

Vad i — — — annans vattentäkt.

Avser ansökan enligt 17 § 16 tillstånd till interimslottning, skall kungörelsen delgivas den enligt 10 kap. 2 § förordnade förrättningsmannen samt flottledens anläggare, där sådan finnes utsedd. Har ansökan om fastställande av amorteringsplan jämlikt 32 eller 37 § lagen om flottning i allmän flottled eller om jämkning i dylik plan jämlikt 33 § första stycket samma lag gjorts av annan än anläggaren, förlagsgivaren eller borgenären, skall kungörelsen delgivas denne.

Där fråga är — — — eller 13.

Är fråga om — — — är, tillhandahålles.

Skall delgivning — — — stadgade ordning.

38 §.

Vill någon, vars rätt kan vara beroende av ansökningen eller därmed avsett företag, bestrida ansökningen eller göra invändning mot ifrågasatt företags omfattning eller mot tillämnad vattenbyggnads konstruktion eller mot eljest föreslagen anordning *eller åtgärd*, skola hans erinringar i berörda hänseenden, vid äventyr att vattendomstolen eljest icke är pliktig att fästa avseende vid deras innehåll, framställas i skriftlig inlaga inom viss av vattenrättsdomaren bestämd tid, minst trettio dagar, efter kungörelsens dag. Inlaga, som nu nämnts, skall ingivas till vattenrättsdomaren i två exemplar.

46 §.

I mål, som i 17 § 7, 14, 16 och 19 omförmälas, må vattenrättsdomaren, där sökanden därom anhåller och ärendet finnes brådskande, medgiva vidtagande av erforderliga provisoriska åtgärder. Omfattar sådan åtgärd vidlyftigare arbete eller är avsevärt intrång på allmän eller enskild rätt därav att befara, må sådant förordnande av vattenrättsdomaren lämnas, allenast såframt sökanden hos Konungens befallningshavande ställer pant eller borgen för skadestånd, som han kan kännas skyldig utgiva till följd av *åtgärden* i fråga.

Tarvas till — — — motsvarande tillämpning.

Beslut, som — — — annorlunda förordnar.

47 §.

Framgår av utlåtande, som i 45 § sägs, eller eljest, att företag eller åtgärd, varom i målet är fråga, angår fastighet, som icke blivit enligt vad i 32 § är föreskrivet i kungörelse angiven, åligge vattenrättsdomaren att därom utfärda kungörelse med tillkännagivande vad ägare till sådan fastighet så ock nyttjanderättshavare, där dennes rätt är i fråga, har att iakttaga för bevakande av sin rätt i målet ävensom att i fall, som i 33 § sägs, och på sätt, där finnes stadgat, meddela sakägare, som nu nämnts, underrättelse om kungörelsens utfärdande. Kungörelsen skall genom vattenrättsdomarens försorg sist å fjortonde dagen före vattendomstolens sammanträde införas i en eller flera av ortens tidningar så ock, där fråga ej allenast är om företag enligt 7 eller 8 kap. *eller om tillstånd till interimslottning*, i allmänna tidningarna samt för uppläsande i kyrkan avsändas till pastorsämbetet i den eller de församlingar, där de i kungörelsen angivna fastigheter äro belägna. Ett exemplar av kungörelsen skall ofördröjligen sändas till det eller de i kungörelse enligt 32 § angivna ställe eller ställen.

Där så — — — finnes stadgat.

50 §.

Huvudförhandling i — — — parterna välbelägen.

Tiden och stället för vattendomstolens sammanträde bestämmes av vattenrättsdomaren och skall sist å fjortonde dagen före sammanträdet tillkännagivas parterna i den för kallelser till dem bestämda ordning; *dock att i mål, som avser tillstånd till interimslottning, tiden för tillkännagivandet må begränsas till en vecka före sammanträdet.*

Har sökanden begärt syn på stället, och avser ej målet företag *eller åtgärd* enligt 5 eller 6 kap. *eller lagen om flottning i allmän flottled*, må dess avdömande ej ske utan syn. Äskas i mål om byggnad för vattens tillgodogörande eller om vattentäkt syn av någon, som förmenar sig lida skada av anläggningen, vare lag samma, såframt ej syn finnes uppenbarligen icke vara erforderlig för tillgodoseende av parternas rätt.

60 §.

Finner vattendomstolen — — — må föranledas.

I mål — — — särskild talan.

Där i — — — ansökningen föreslagit.

Har särskild uppgörelse träffats, må ersättning ej på grund av föreskrifterna i denna § bestämmas annolunda än sålunda blivit avtalat, dock må i mål rörande företag enligt 6 kap. uppgörelse, som nu sagts, icke fastställas, därest den finnes innehålla villkor, som är oförenligt med flottledens intresse eller länder *flottningen* till men.

I fråga — — — sägs, erfordras.

61 §.

Där mål finnes behörigen kunna utredas utan skriftväxling mellan parterna, äge vattenrättsdomaren i kungörelse genast utsätta viss tid, *i mål om tillstånd till interimisflottning minst en vecka men eljest* minst tre veckor efter kungörelsens utfärdande, och viss ort för målets handläggning inför vattendomstolen; och skall beträffande *mål, som nu sagts*, i tillämpliga delar gälla vad i 32 § tredje stycket, 33—37 och 41—58 §§ samt 60 § föreskrivits.

Är mål — — — stadgade regler.

65 §.

Ändå att sökandens talan bifalles, varde honom ålagt att gottgöra motpart sådana kostnader å målet, som prövas hava varit nödiga för tillvaratagande av hans rätt; dock att i mål rörande företag *eller åtgärd* enligt 5 eller 6 kap. *eller lagen om flottning i allmän flottled* sakägare ej är berättigad till gottgörelse i annat fall än att han måst vidkännas kostnad för tillvaratagande av sin rätt till skadeersättning i målet. I fråga om företag enligt 7 eller 8 kap. skall vad i 10 kap. 79 § tredje stycket är stadgat äga motsvarande tillämpning.

Har *part* genom att utebliva från vattendomstolen eller ej iakttaga föreläggande, som vattenrättsdomaren eller vattendomstolen meddelat, eller genom påstående eller invändning, som han insett eller bort inse sakna fog, eller annorledes genom vårdslöshet eller försummelse föranlett uppskov i målet eller eljest vållat kostnad, gottgöre han *motpart* de utgifter, som därigenom åsamkats denne.

Bestämmelsen i 10 kap. 31 § andra stycket om skyldighet för flottningsförening att i vissa fall ersätta sökandens rättegångskostnad skall äga motsvarande tillämpning å ansökningsmål.

66 §.

Vattendomstolen må — — — övrigt avgöres.

Där i mål om utförande av anläggning eller åtgärd för allmän flottled besiktning å arbetet jämlikt 13 kap. 1 § skall äga rum, bör rörande den anläggare tillkommande gottgörelse för anläggningskostnad utslaget om ar-

betets verkställande innehålla allenast en förberedande uppskattning efter då föreliggande förhållanden. *Sedan besiktning skett, skall vattendomstolen med ledning av därvid verkställd värdering och, där så erfordras, ytterligare utredning vid domstolen bestämma ersättning till anläggaren samt, när skäl därtill äro, med tillämpning av stadgandena i 32 § lagen om flottning i allmän flottled fastställa amorteringsplan för ersättningens gäldande. Föreligger fråga om ändring i grunderna för fördelning av flottningsförenings utgifter, må ock avgörandet därav anstå till dess besiktning ägt rum.*

67 §.

Vattendomstolen äge, när skäl därtill äro, förordna, att dess beslut må verkställas utan hinder därav, att det icke äger laga kraft; dock allenast såframt, innan medgivet arbete påbörjas eller *beslutet eljest tillämpas*, hos Konungens befallningshavande ställes pant eller borgen för den ersättning i penningar, som högre rätt kan ålägga sökanden eller anläggaren att utgiva utöver vad vattendomstolen i sådant avseende bestämt, så ock för det skadestånd, vartill han kan kännas skyldig, om vattendomstolens beslut eljest ändras.

Är sådant — — — äga rum.

85 §.

Är sakägare — — — överklagade beslutet.

Är någon eljest missnöjd med åtgärd eller beslut under syneförrättning enligt 10 kap., eller vill han föra talan mot synemännens utlåtande eller mot ny eller slutlig uppskattning av båtnad enligt 77 och 78 §§ i nämnda kap., ingive i mål, som avse företag eller åtgärd enligt 6 kap. eller lagen om flottning i allmän flottled, inom trettio men eljest inom sextio dagar från den dag förrättningen förklarats avslutad sina till vattendomstolen ställda besvär.

I besvären — — — för ändringssökandet.

Besvär, varom — — — erforderligt antal exemplar.

88 §.

Angående offentliggörande av kungörelse, som i 87 § sägs, gälle beträffande mål, som avse företag eller åtgärd enligt 6 kap. eller lagen om flottning i allmän flottled, vad i 33 § första stycket finnes stadgat i fråga om mål enligt 17 § 14, 15, 16 och 17 men i andra fall vad nämnda lagrum föreskriver beträffande mål, som omförmälas i 17 § 1—13 samt 18, 19, 21 och 22; dock vare i fråga om åtgärd enligt lagen om flottning i allmän flottled eller företag enligt 7 eller 8 kap. ej erforderligt, att kungörelsen införas i allmänna tidningarna. Är företag som sist sagts av mindre omfattning och berör det allenast viss eller vissa sakägare, må kungörelsen, i stället för att införas i en eller flera ortstidningar, delgivas envar sakägare.

Kungörelsen varde — — — mottaga förrättningshandlingarna.

Angå besvär — — — nämnda intressen.

Där i — — — motsvarande tillämpning.

93 §.

I underställningsmål — — — sin kostnad.

Vad i — — — motsvarande tillämpning.

Bestämmelsen i 10 kap. 31 § andra stycket om skyldighet för flottningsförening att i vissa fall ersätta sökandens rättegångskostnad skall äga motsvarande tillämpning å underställningsmål.

94 §.

I underställningsmål — — — att förvänta.

Sedan de för allmän flottleds inrättande föreskrivna arbeten utförts och reglemente fastställt för flottningsförening, har vattendomstolen att så snart ske kan avgöra i målet återstående frågor samt upplåta flottleden till allmänt begagnande.

Är beslut — — — domstolens beslut.

12 kap.

1 §.

För varje — — — kallas vattenbok.

Vattenboken föres i fyra avdelningar:

första avdelningen: — — — än dammbyggnader;

andra avdelningen: för införande av uppgifter om beslut i farleds- och flottledsmål rörande inrättande av allmän farled eller allmän flottled eller rörande nya eller ändrade anordningar eller föreskrifter med avseende å befintlig allmän farled eller allmän flottled *eller rörande sammanslagning av flottningsföreningar så ock om beslut, vilka jämlikt stadgande i 13 § lagen om flottning i allmän flottled må* antecknas i vattenboken;

tredje avdelningen: — — — å vatten; samt

fjärde avdelningen: — — — vattendomstolens prövning.

I vattenboken — — — myndighet utarbetade.

13 §.

När efter den 1 januari 1920 vattendomstol eller annan myndighet meddelat sådant beslut i flottledsmål, varom anteckning bör göras i vattenbokens andra avdelning, åligge det vattenrättsdomaren, sedan beslutet vunnit laga kraft, att utan särskild ansökan i sagda avdelning göra anteckning därom, med angivande av dagen för beslutet, det vatten, som därav beröres, samt *beslutets* huvudsakliga innebörd. Har annat beslut, varom anteckning bör ske i vattenbokens andra avdelning, eller beslut rörande företag eller anläggning, som skall förtecknas i vattenbokens tredje avdelning, meddelats efter

den 1 januari 1921, skall i avseende å sådant beslut vad nu sagts äga motsvarande tillämpning.

Har beslutet — — — tillsändas vattenrättsdomaren.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1952.

Rättigheter och skyldigheter, som uppkommit dessförrinnan, skola bedömas enligt äldre lag.

Före nämnda dag anhängiggjort mål eller ärende rörande ämne, varom bestämmelse givits i denna lag, skall prövas enligt äldre lag.

Där i lag eller särskild författning förekommer hänvisning till lagrum, som ersatts genom bestämmelse i nya lagen, skall denna i stället tillämpas.

Förslag

till

Lag om ändrad lydelse av 18 § lagen den 30 maj 1916 (nr 156) om vissa inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva¹ eller aktier i vissa bolag.

Härigenom förordnas, att 18 § lagen den 30 maj 1916 om vissa inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva eller aktier i vissa bolag¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

18 §.

De i — — — eller testamente.

Vad denna lag innehåller om inskränkning i rätten för bolag eller förening att förvärva fast egendom, inmuta mineralfyndighet, förvärva eller bearbeta inmutad mineralfyndighet eller idka gruvdrift, så ock att förvärva aktier i vissa bolag skall, såvitt angår svenskt bolag eller svensk förening, icke tillämpas i avseende å bankaktiebolag, järnkontoret, sparbank, försäkringsbolag, sjukkassa, understödsförening eller annan försäkringsförening, aktiebolag eller förening, som erhållit statslån från egnahemslånefonden, *flottningsförening*, sambruksförening eller förening med ändamål att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att anskaffa livsmedel eller andra förnödenheter åt medlemmarna, avsätta alster av medlemmarnas verksamhet, bereda bostäder åt medlemmarna eller anskaffa lån åt medlemmarna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1952.

¹ Senaste lydelse, se 1948:220.

Förslag

till

Lag om ändrad lydelse av 11 § lagen den 18 juni 1925 (nr 219) angående förbud i vissa fall för bolag, förening och stiftelse att förvärva fast egendom.

Härigenom förordnas, att 11 § lagen den 18 juni 1925 angående förbud i vissa fall för bolag, förening och stiftelse att förvärva fast egendom¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

11 §.

- Med bolag — — — eller försäkringsrörelse.
- Med förening avses icke förening, vilken driver rörelse, som nyss sagts, ej heller *flottningsförening* eller *sambruksförening*.
- Med stiftelse — — — fastställt stadgar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1952.

¹ Senaste lydelse, se 1948: 221.

Förslag

till

Kungörelse om ändrad lydelse av §§ 2 och 3 i Kungl. Maj:ts kungörelse den 11 juni 1920 (nr 280) angående indrivningen och användningen av vissa enligt vattenlagen utgående avgifter.

Härigenom förordnas, att §§ 2 och 3 i kungörelsen den 11 juni 1920 angående indrivningen och användningen av vissa enligt vattenlagen utgående avgifter skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

§ 2.

Där med stöd av stadgandena i 6 kap. vattenlagen å *flottgods* i allmän flottled *lagts* fiskeavgift, som omförmäles i 9 § sagda kapitel, åligger det flottningsstyrelsen eller vid interimslottning den syssloman, som förordnats jämlikt 19 § lagen om flottning i allmän flottled, att uttaxera och indriva ifrågavarande avgift i enahanda ordning, som är stadgad för övriga *flottningsavgifter*; dock med iakttagande av att, därest virke skall inom samma vattensystem framföras genom flera flottleder under olika flottningsföreningars förvaltning, avgiften skall indrivnas av flottningsstyrelsen för den led, där virket *utskiljes* eller eljest uttages ur flottningen, samt att virket därvid påföres den högsta avgift, som bestämts för någon av de leder, där virket framförts.

Beslut angående — — — nämnda leder.

§ 3.

Fiskeavgifter, som enligt § 2 uppbäras av flottningsstyrelse, skola för varje år inom en månad efter *det fullmäktigsammanträde, vid vilket årets förvaltningsberättelse* framlagts till granskning, inlevereras till länsstyrelsen i det län, där avgiften uppburits, och skall därvid fogas bestyrkt utdrag av räkenskaperna beträffande de virkesmängder, som sammanlagt under året framförts i flottleden och som skolat beläggas med sådan avgift. Hava avgifterna indrivits genom syssloman, som förut nämnts, skall efter ty nu sagts redovisning lämnas före årets utgång. Därest på grund av föreskriften i § 2 inga avgifter under året indrivits, skall inom nu föreskriven tid anmälan därom göras.

Avlämnad redovisning skall med ledning av bifogat räkenskapsutdrag och de jämlikt 51 § lagen om flottning i allmän flottled ingivna handlingar underkastas granskning hos länsstyrelsen.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 januari 1952.

INLEDNING

Gällande flottningslagstiftning. Huvuddelen av nuvarande lagstiftning om allmänna flottleder och flottningen däri finnes upptagen i vattenlagen (VL) i dess lydelse enligt lag den 19 juni 1919 samt i lagen samma dag om flottning i allmän flottled (FL). Vattenlagens ifrågavarande stadganden, vilka omfatta lagens 6 kap. med rubriken »Om allmän flottled» samt delar av 1—3, 7 och 9—14 kap., behandla väsentligen inrättande, utvidgande och förbättrande av allmän flottled och därmed sammanhängande frågor. FL innehåller i huvudsak regler om allmän flottleds nyttjande, om ersättning för därigenom uppkommande skador samt om de flottandes inbördes förhållanden. I de nämnda lagbestämmelserna, vilka trädde i kraft den 1 januari 1920, ha några betydande ändringar icke vidtagits.

Särskild lagstiftning om enskilda flottleder och flottningen däri saknas.

Tidigare utredningsarbete. I anledning av väckta motioner beslöt 1925 års riksdag att hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående möjligheten att trygga virkessäljande skogsägare till skäligt inflytande i flottningsföreningar. Ett härefter av sakkunniga den 21 april 1928 avgivet förslag till ändringar i flottningslagen föranledde emellertid ingen åtgärd.

Sedermera hemställde 1935 års riksdag om utredning i syfte att bereda skogsägare medinflytande vid handhavandet av flottningsföreningarnas angelägenheter. Genom beslut den 23 juli 1936 uppdrog Kungl. Maj:t åt 1936 års skogsutredning att upptaga denna fråga till granskning jämte övriga med virkestransporternas ändamålsenliga ordnande sammanhängande spörsmål, såsom angående tillsynen å flottlederna och flottningsföreningarnas verksamhet, flottningskostnadernas fördelning å de flottande, anläggandet av allmänna flottläggningsplatser samt enskild flottning. Den 5 juni 1942 förordnade Kungl. Maj:t, att de arbetsuppgifter, som åvilade 1936 års skogsutredning, sedan denna avslutat viss undersökning, skulle övertagas av skogsstyrelsen.

I ett den 10 januari 1946 till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet avgivet betänkande (SOU 1946:3) framlade skogsstyrelsen vissa förslag till ändrade grunder för flottningslagstiftningen, huvudsakligen avseende flottningsväsendets organisation och flottningskostnadernas fördelning.

Vid sidan av de nu berörda utredningsuppdragen igångsattes enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 22 juni 1939 inom justitiedepartementet en utredning angående överflyttning av behandlingen av vissa flottledsfrågor från länsstyrelserna till vattendomstolarna. Arbetet därmed avbröts emellertid

sedan departementschefen genom beslut den 23 december samma år förordnat, att utredningen tills vidare skulle vila.

Direktiven för 1946 års flottningsutredning. I yttrande till statsrådsprotokollet för den 14 juni 1946, då beslut fattades om ifrågavarande utredning, anförde statsrådet och chefen för justitiedepartementet:

»Enligt bestämmelserna i lagen den 19 juni 1919 om flottning i allmän flottled äro uppgifterna att handhava och vidmakthålla allmän flottled samt ombesörja flottningen däri anförtrodda de flottande. Dessa skola tillsammans utgöra en flottningsförening. Rätt att å flottningsstämma deltaga i beslut rörande flottningsföreningens angelägenheter tillkommer den, som anmält virke till flottning under eget inregistrerat märke. Detta villkor för medinflytande i förvaltningen uppfylles regelmässigt av de skogsägande industriföretag, som anlita flottlederna för forsling av virket från egna skogar till industrianläggningarna. En betydande del av flottgodset i våra flottleder utgöres emellertid av virke, som av träförädlingsindustrin inköpes från andra skogsägare. Beträffande sådant virke har utbildat sig den sedvanan, att överlåtelsen äger rum innan virket nedlägges i flottleden och att virket därefter flottas under köparens märke. En följd av det nu anförda har blivit, att träförädlingsindustrin kommit att utöva ett dominerande inflytande över flottlederna och flottningen.

Det torde emellertid vara uppenbart, att flottningsväsendets handhavande är en angelägenhet av sådan räckvidd, att den berör flera intressegrupper inom samhället och är av stor allmän betydelse. Under den tid nuvarande flottningslagstiftning varit gällande ha också vid upprepade tillfällen av såväl domänstyrelsen som skogsägarorganisationer gjorts framställningar om ändringar däri, framför allt i syfte att bereda skogsägarna medinflytande över flottningsväsendet. Såsom skäl för anspråken härpå har särskilt framhållits flottningskostnadernas inverkan på virkets rotvärde ävensom det förhållandet, att virkessäljarna enligt en tämligen allmän praxis hade att betala flottningskostnaderna genom avdrag å överenskommet bruttopris för virket.»

Efter redogörelse för de förenämnda å 1936 års skogsutredning och skogsstyrelsen lämnade uppdragen samt för huvudinnehållet i styrelsens betänkande uttalade departementschefen, att ifrågavarande utredning nu borde fullföljas, samt fortsatte:

»Vid den fortsatta utredningen bör i första hand upptagas frågan om flottningsväsendets organisation. Därvid bör undersökas möjligheten att införa en sådan ordning, att en skälig avvägning åstadkommes mellan skogsägarnas och träförädlingsindustriens inflytande på flottningsverksamheten. Detta torde knappast kunna genomföras med mindre delvis nya organ skapas för att omhänderväsa flottlederna och flottningen. I sådant hänseende bör övervägas att i enlighet med vad skogsstyrelsen ifrågasatt ersätta flottningsstämman med en fullmäktigrepresentation. Förutom att därigenom skulle öppnas möjlighet att skapa jämvikt mellan nyssnämnda båda intressen torde därmed vinnas bland annat fördelen av ett mera beständigt förvaltningsorgan än det nuvarande, vars medlemmar kunna växla från ett år till ett annat.

Om en fullmäktigrepresentation anses ändamålsenlig, torde böra prövas lämpliga utvägar att inom denna tillgodose allmänna intressen. Inom fullmäktige bör plats beredas även åt representanter för flottningsarbetarna, vilka torde kunna tillföra fullmäktige nyttig erfarenhet bland annat vid bedömning av frågor om rationaliseringsåtgärder. I övrigt synas fullmäktige böra utses av de flottande och skogsägarna inom transportområdet var för sig. Det torde därvid böra sörjas för att representanterna för de flottande komma att företräda såväl de skogsägande som de icke skogsägande bland dem.

I detta sammanhang böra även övervägas spörsmålen om sammansättningen av det organ som erfordras för att handhava de löpande förvaltningsangelägenheterna, sättet för dess utseende samt behovet och möjligheten att inom detta tillgodose allmänna intressen.

Omfattningen av flottledsförvaltnings verksamhetsområde bör även upptagas till behandling. Därvid böra beaktas framförda önskemål om ökad möjlighet att sammanföra flera flottleder inom samma eller skilda vattendrag under gemensam förvaltning. För mindre förvaltningsenheter torde möjlighet böra beredas att anordna en förenklad förvaltning.

Efter en omorganisation i enlighet med de riktlinjer som nu uppdragits torde flottningsföreningarna såsom sammanslutningar av de flottande knappast få någon uppgift att fylla. Därest dessa föreningar i följd härav anses kunna avskaffas, bör det undersökas i vad mån rättigheter och skyldigheter, som nu tillkomma de flottande, i fortsättningen lämpligen böra knytas till flottleden eller måhända hellre flottledsförvaltningen såsom särskilt rättssubjekt.

I samband med den nu ifrågasatta utredningen torde böra återupptagas den genom beslut den 23 december 1939 av dåvarande chefen för justitiedepartementet inställda utredningen angående överflyttning av behandlingen av vissa flottledsfrågor från länsstyrelserna till vattendomstolarna.

I fråga om fördelningen av flottningskostnaderna synes utredningen böra inriktas på att lättnader må kunna beredas i kostnaderna för flottning av mindervärdigt virke, att möjlighet öppnas att tillämpa för viss tidsperiod på förhand fastställda flottningskostnader samt att tillfälle beredes att utjämna kostnaderna mellan skilda utflottningsdistrikt.

Vid utredningen torde även få upptagas andra frågor, som äga samband med de nu berörda eller eljest avse flottningsväsendets rationalisering.»

Utredningens betänkande. Utredningen har ansett sig böra framlägga förslag dels till en i väsentliga delar ny flottningsorganisation, dels om överflyttande till annan myndighet av vissa flottningsärenden, dels ock om ändrade grunder för flottningskostnadernas fördelning i åtskilliga hänseenden. Dessutom ha nya eller ändrade bestämmelser ansetts erforderliga i ett stort antal mera speciella frågor rörande flottledsförvaltningen och flottningsverksamheten. De lagändringar som härav föranledas beträffande de nu i FL behandlade frågorna ha befunnits bli så omfattande, att det ansetts lämpligt utarbeta förslag till en ny lag om flottning i allmän flottled. I övrigt föranledas av utredningens ställningstaganden vissa tämligen omfattande ändringar i vattenlagen samt mindre sådana dels i lagen den 30 maj 1916 om vissa inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva eller aktier i vissa bolag samt lagen den 18 juni 1925 angående förbud i vissa fall för bolag, förening och stiftelse att förvärva fast egendom, dels ock i kungörelsen den 11 juni 1920 angående indrivningen och användningen av vissa enligt vattenlagen utgående avgifter. En sammanfattning av innehållet i förslagen har intagits i slutet av detta betänkande (s. 201 ff).

Till förslagen lämnas motivering i en allmän och en speciell avdelning. I den förra behandlas vissa ämnen av allmän eller för flera lagrum gemensam beskaffenhet, nämligen riktlinjerna för flottningsorganisationen (kap. I), fördelningen mellan olika myndigheter av uppgiften att handlägga flottleds- och flottningsärenden (kap. II) samt vissa frågor rörande flottningskostnadernas

fördelande (kap. III). Övriga spörsmål, vilka huvudsakligen angå innehållet i de särskilda författningsbestämmelserna, ha hänförts till specialmotiveringen.

Bland de nyheter och ändringar i förhållande till gällande lag, vilka behandlas i specialmotiveringen i vad denna avser förslaget till ny flottningsslag, må nämnas stadganden om befogenhet för flottningsslag att påkalla uppskattning på förhand av stadigvarande flottningsskada (13 §); om skyldighet för flottningsslag att ombesörja bärgning av spillvirke och flottläggning av utskilt virke (23 § andra stycket); om rätt för flottande att få sitt flottgods utskilt i flera grupper (23 § tredje stycket); om kostnader som belöpa på år då flottningen varit nedlagd (37 §); om sammanslagning av flottningsslag (72 §); om befogenhet för flottningsslag att förordna om utvärtning av flottgods genom föreningens försorg (73 §); samt om barkning av flottgods (76 §).

I den speciella motiveringen för förslaget till ändringar i vattenlagen behandlas bland annat föreskrifter om skyldighet för flottningsslag att vidtaga anläggning eller åtgärd för utvidgande eller förbättrande av allmän flottled (6 kap. 20 §) samt om utvidgad rätt till omprövning av skadeersättning som bestämts att utgå i årlig avgift (23 § samma kap.).

Enskild flottning. Enligt gällande rätt må enskild flottning i annans vatten icke äga rum utan medgivande av den som råder över vattnet. Kan medgivande icke erhållas på skäligen villkor, återstår för den, som har intresse av att flottning får bedrivas, möjligheten att begära inrättande av allmän flottled. Ett yrkande härom må, enligt 6 kap. 2 § VL, bifallas om vattnets användande till flottning prövas vara av nöden och kunna medföra väsentligt gagn för orten eller eljest lända till nytta för det allmänna. Den som önskar flotta kan, sedan inrättande av allmän flottled sökts, erhålla tillstånd till interimisflottning i avvaktan på att flottleden upplåtes till allmänt begagnande.

Skogsstyrelsen anförde i sitt betänkande (s. 92) vissa skäl, som enligt styrelsens mening talade för tillskapandet av en enklare form för flottning i annans vatten än den som allmän flottled utgjorde, men uttalade tillika, att hithörande spörsmål torde kräva ytterligare utredning.

I det betänkande som nu framlägges har icke upptagits något förslag till bestämmelser om enskild flottning. Enligt utredningens mening saknas nämligen anledning frångå grundsatsen, att för enskild flottning skall fordras medgivande av den som råder över vattnet. Med hänsyn till de olägenheter av skilda slag som flottning kan medföra för strandägare och andra synes det icke vara lämpligt att, för att tillgodose ett utslutande enskilt behov, stadga tvångsrätt mot annan. Om, såsom ock torde ha skett i rättstillämpningen, icke uppställas alltför stora krav för att flottning skall anses vara till gagn för orten eller eljest lända till nytta för det allmänna, torde den nu föreliggande möjligheten att få allmän flottled inrättad vara tillfyllest och bestämmelserna därom väl ägnade att reglera de fall där överenskommelse om villkoren för enskild flottning ej kan träffas.

ALLMÄN MOTIVERING

Kap. I. Flottningsorganisationen.

Gällande lagstiftning.

Den allmänna flottningen och flottledens skötsel skola enligt gällande lag ombesörjas av en flottningsförening bestående av de flottande, d. v. s. dem som under egna inregistrerade märken anmält virke till flottning (2, 23 och 53 §§ FL). Medlemskapet i föreningen följer direkt av lagens bestämmelser och kräver sålunda varken ansökan om inträde eller övertagande av annans delägar rätt. Medlemmarna äga deltaga i handhavandet av föreningens angelägenheter endast såvitt angår år varunder de deltaga eller deltagit i flottningen (55 § FL). Varje års flottande kunna därför sägas bilda en förening för sig.¹ Ligger flottningen något år nere, blir följdén att föreningen för detta år saknar medlemmar. De flottandes beslutanderätt utövas på flottningsstämma, där rösträtten för varje flottande är beroende av det förlag han tillskjuter till bestridande av föreningens gemensamma utgifter. Förvaltningen av föreningens angelägenheter tillkommer flottningsstyrelsen (38 § FL). Länsstyrelsen i det eller de län där flottleden framgår har rätt att utse en ledamot av flottningsstyrelsen, om så finnes önskvärdt för tillgodoseende av ortens skogshushållning eller andra allmänna intressen (40 § FL). I övrigt väljes styrelsen på flottningsstämma (39 § FL).

Föreningens utgifter täckas genom uttaxering på de flottande enligt grunder som bestämmas av länsstyrelsen (47 § FL). I princip räknas därvid varje års flottning som en enhet, och överflyttning av kostnader från ett år till ett annat får endast förekomma i vissa i lagen angivna fall. Även i förhållande till tredje man upprätthålles regeln att varje års flottande bilda en förening för sig. Flottningsföreningen som sådan kan visserligen åläggas betalningsskyldighet i mål som angår något föregående års flottande, men det utdömda beloppet får icke gäldas med föreningens eller flottledens tillgångar utan skall uttagas genom uttaxering på det föregående årets flottande (33 § FL).

Äldre förslag om medinflytande för skogsägarna.

Redan före tillkomsten av FL väcktes av *domänstyrelsen* förslag att skogsägare, som utan att själva deltaga i flottning försålde sin skogsavkastning, måtte tillerkännas rösträtt i flottningsförening för att därigenom komma i

¹ Se *Karlgren*, Studier över privaträttens juridiska personer och samfälligheter utan rättspersonlighet, s. 203 ff.

tillfälle att på lämpligt sätt bevaka sina intressen (se 1911 års flottningssakkunnigas bet. s. 433 ff.). Förslaget avvisades emellertid, främst därför att dess genomförande ansågs skola medföra mycket betydande praktiska svårigheter. Som en ersättning för ett direkt medinflytande åt skogsägarna upptogs i FL den ovan berörda bestämmelsen om rätt för länsstyrelsen att utse en ledamot av flottningsstyrelsen.

Under den tid FL varit i kraft har frågan om skogsägarnas medinflytande vid åtskilliga tillfällen dragits under riksdagens och Kungl. Maj:ts prövning. En närmare redogörelse för de väckta förslagen lämnas i skogsstyrelsens betänkande s. 34—39.

Skogsstyrelsens förslag.

I skogsstyrelsens betänkande framhålles bland annat följande: Sett på lång sikt är det skogen som ur flottledens synpunkt representerar det enda stadigvarande intresset. Flottningskostnaderna drabba nämligen i sista hand skogen och återverka sålunda på dess rotvärde. En flottande som ej är skogsägare kan däremot endast anses ha ett tillfälligt intresse av flottleden, eftersom han när som helst kan utebli från flottningen. Enligt skogsstyrelsens mening framgår härav, att det ur såväl teoretisk som praktisk synpunkt torde vara riktigtast att giva skogsägarna företräde framför de flottande, då det gäller att avgöra frågan vilka intressenter som skola handha förvaltningen av flottleden och flottningen däri. Skäl för att flottningsarbetarna skola beredas medinflytande i förvaltningen har styrelsen icke funnit föreligga.

I fråga om sättet för skogsägarnas handhavande av flottleden och flottningen föreslår skogsstyrelsen, att flottningsstämman ersättes av en för tre år utsedd fullmäktigrepresentation, benämnd flottningsfullmäktige. Flottningsstyrelsen skulle däremot bibehållas som förvaltningsorgan. I spetsen för förvaltningen ställes enligt förslaget en för fullmäktige och styrelsen gemensam opartisk ordförande, som har att vaka över att gällande bestämmelser iakttagas och att det allmännas intresse tillgodoses. Ordföranden bör enligt skogsstyrelsens mening förordnas av Konungen, som även skulle bestämma de övriga fullmäktiges antal. Dessa fullmäktige avses skola representera skogsägarna i flottledens transportområde, ena hälften den skogsägande träförädlingsindustrien och andra hälften övriga skogsägare. Träförädlingsindustriens fullmäktige skulle utses av handelskammare, övriga fullmäktige av hushållningssällskap inom flottledens transportområde. Om inom ett flottledsystems område finnas allmänna skogar av större betydelse, bör dock enligt förslaget Konungen kunna föreskriva att domänstyrelsen skall utse en eller flera fullmäktige. Konungen anses även böra äga befogenhet att giva enskild sammanslutning inom respektive skogsägargrupp rätt att i handelskammares eller hushållningssällskaps ställe utse gruppens representanter i fullmäktige. Villkoret härför måste vara att sammanslutningen kan anses nöjaktigt företräda sin gruppens intressen samt att sammanslutningens stadgar blivit godkända av Konungen.

I betänkandet framhålles, att en förenklad förvaltning torde bli nödvändig för små förvaltningsenheter. Förslag härtill har dock icke framlagts av skogsstyrelsen.

Enligt skogsstyrelsens mening bör, om den av styrelsen föreslagna organisationen godtages, begreppet flottningsförening utmönstras ur flottningstagstiftningen, då det ej längre kommer att ha någon reell funktion. Skogsstyrelsen förordar att i stället flottleden betraktas som en juridisk person, vilken genom sitt organ, flottningsfullmäktige, handhar förvaltningen.

Yttranden över skogsstyrelsens förslag.

Flertalet myndigheter och sammanslutningar, som yttrat sig över förslaget, tillstyrka att skogsägarna erhålla medbestämmanderätt i flottningsföreningarna. Åtskilliga myndigheter och sammanslutningar, bland dem kammarkollegiet, kommerskollegium, några länsstyrelser samt ett flertal handelskammare och flottningsföreningar, anse dock, att skogsägarna redan inom den gällande lagstiftningens ram kunna erhålla tillräckligt inflytande genom att tillförsäkras lämpligt antal platser i flottningsstyrelsen. I ett stort antal yttranden framhålles även olämpligheten av att helt utestänga de icke skogsägande flottande från representation i flottningsföreningarna.

Förslaget att avskaffa flottningsstämman och införa ett fullmäktigsystem avstyrkes i ett stort antal yttranden, dock icke flertalet. Som skäl mot förslaget åberopas främst, att det nuvarande systemet visat sig fungera tillfredsställande samt att en fullmäktigorganisation kan befaras bli tungrodd och dyrbar.

Även i fråga om sättet för utseende av de fullmäktige gå meningarna i sär. I några remissyttranden påpekas sålunda att halva antalet fullmäktige lämpligen kan utses direkt av de flottande, oavsett om de äga skog eller icke. Handelskamrarnas och hushållningssällskapens lämplighet att utse fullmäktige ifrågasättes i åtskilliga yttranden.

Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet framhåller önskvärdheten av att flottningsarbetarnas erfarenhet och sakkunskap tages i anspråk. Förbundet anser sig dock kunna tillstyrka skogsstyrelsens förslag, med hänsyn till att detta innebär ett framsteg även ur samhällets och arbetarnas synpunkt samt att frågan om representationsrätten föreligger i utrett skick och kan lösas utan dröjsmål.

I övrigt framhålles i remissyttrandena bl. a., att ordföranden i fullmäktige ej bör vara ordförande även i flottningsstyrelsen, att en särskild förenklad organisation kräves beträffande de mindre flottlederna samt att flottningsföreningarna böra bibehållas.

Utredningens förslag.

1. Organisationens huvuddrag.

I flottledsförvaltningen företrädde intressen. Såsom framgår av förestående redogörelse för gällande lagstiftning, är beslutande- och förvaltningsrätten i en flottningssammanslutning nu i huvudsak förbehållen *de flottande*.

Flottningssammanslutningens uppgifter äro emellertid av den art att de i hög grad beröra även andra än de flottande, främst *skogsägarna* inom flottledens tillförselområde, oberoende av om de flotta eller ej. En flottled är ett transportmedel för skogsprodukternas försling från produktionsområdet fram till eller i varje fall i riktning mot förädlingsställena. Att flottleden befinner sig i tillfredsställande skick och att övriga betingelser för transporten ställa sig så förmånliga som möjligt, är ett påtagligt intresse såväl för skogsägarna som för träförädlingsindustrin. I diskussionen om det berättigade i de icke flottande skogsägarnas krav på medinflytande över flottningen har, förutom den stora betydelse för skogsbruket, såsom ett huvudskäl från skogsägarnas sida åberopats, att de i sista hand få bära kostnaderna för flottningen. Här emot har invänts, att flottningskostnaderna liksom andra transportkostnader regelmässigt få bäras av både producenter och konsumenter, oavsett av vem de förskjutas. Ett förbilligande av flottningen kunde därför icke väntas komma enbart skogsbruket till godo i form av höjda rotpriser, utan vinsten komme säkerligen att fördelas enligt vanliga lagar för prisbildningen. — Oavsett vilken syn man anlägger på denna fråga, torde det vara obestridligt, att en effektiv och billig flottning måste medföra de största möjligheterna att inom ramen för de produktpriser, som kunna ernås, vinna ett gott utbyte för både skogsägarna och träförädlingsindustrin. Det torde därför vara berättigat att betrakta flottlederna som ett transportmedel, vars arbetsduglighet är i lika hög grad en råvaruproducenternas som en träförädlarnas angelägenhet.

Det sagda torde leda till slutsatsen att handhavandet av flottningen och flottlederna bör uppdragas åt såväl ägarna till flottgodset som ock de skogsägare, för vilkas virke flottlederna utgöra de naturliga transportvägarna. Något bärande skäl för att därvid inom förvaltningsorganisationen giva det ena intresset företräde framför det andra synes icke föreligga. Utredningen anser därför, att de som flotta i flottleden och de som äga skog inom flottledens tillförselområde utan att delta i flottningen böra erhålla lika stort inflytande över förvaltningen.

Det torde ej vara föremål för delade meningar, att vid sidan av de nu nämnda huvudintressenterna inom flottningsverksamheten även *det allmänna* bör beredas möjlighet att i lämplig form taga del i förvaltningen.

Vad härefter angår frågan, huruvida i flottningens beslutande organ plats bör beredas även åt representanter för *flottningsarbetarna*, så har i direktiven för utredningen uttalats att detta bör ske. Det torde även vara obestridligt att bland flottningsarbetarna förefinnes en praktisk sakkunskap i flottningsfrågor, som måste vara en värdefull tillgång för flottledsförvaltningen, sär-

skilt då det gäller åtgärder för flottningens rationalisering. Ur synpunkten att flottningsledningen bör vara så allsidig och sakkunnig som möjligt kunde det följaktligen vara önskvärt, att flottningsarbetarna bereddes direkt medinflytande i förvaltningen.

Inom utredningen ha emellertid samtliga de sakkunniga med undantag av en uttalat betänkligheter mot att företrädare för flottningsarbetarna skulle ingå i flottningens beslutande organ. Som skäl häremot har framhållits i huvudsak följande. Det vore av den största vikt, att det bleve företrädaren för det allmänna som finge utslagsrösten i frågor, vari de flottande och skogsägarna kunde komma att stå mot varandra. Vid arbetarrepresentation kunde i stället avgörandet lätt komma att hänga på denna. Det vore naturligt att den föreliggande frågan då bleve bedömd mera med hänsyn till vad som tedde sig bäst för de flottningsarbetare som berördes än till vad som vore flottledens och skogsbrukets bästa. Det eftersträvade jämviktsförhållandet mellan skogsägarna och träförädlingsindustrien kunde vidare komma att rubbas genom att bland flottningsarbetarnas representanter kunde finnas antingen sådana som själva ägde skog eller sådana vilkas intressen i huvudsak sammanfölla med träförädlingsindustriens. Vidare borde beaktas, att en av flottningsledningens främsta uppgifter vore att sörja för att flottningskostnaderna hölles så låga som möjligt. Då den alldeles övervägande delen av dessa kostnader bestode av arbetslöner, måste det anses naturligt, att flottningsarbetarnas intressen i sådana frågor icke kunde överensstämma med dem som flottningsledningen, i sista hand flottningsfullmäktige, borde bevaka. Slutligen har avseende ansetts böra fästas vid att flottningsarbetet är i hög grad säsongbetonat och tillfälligt. Enligt statistik, avseende 1947 års flottning i flertalet av de stora flottlederna, vilken åberopats i arbetsutredningens betänkande del III, flottningsarbetare (SOU 1949:58 s. 57), hade över hälften av samtliga flottningsarbetare så kort anställningstid som 15 dagar eller därunder. Inemot $\frac{2}{3}$ av samtliga arbetare hade en anställningstid av högst 20 dagar, och för omkring $\frac{1}{5}$ varade anställningen högst en månad. För det stora flertalet arbetare innebure därför flottningen endast en möjlighet till biförtjänst. Om representationsrätt övervägdes för denna tillfälliga arbetspersonal, kunde med större skäl göras gällande, att de årsanställda befattningshavarna borde vara företrädare inom ledningen. Men dessa vore i allmänhet icke anslutna till samma organisationer som flottningsarbetarna. Den mindre del av flottningsarbetarna som hade längre anställningstid än nyss angivits vore så gott som uteslutande sysselsatt vid skiljeställena och hade ofta en begränsad kännedom om den egentliga flottningen.

Den berörda majoriteten av de sakkunniga har uttalat den åsikten, att i stället flottningsarbetarnas erfarenhet bör tillvaratagas och insyn i flottningsverksamheten beredas dem medelst företagsnämnder.

Enligt vad utredningen inhämtat har ock numera genom avtal den 28 oktober 1949 mellan Föreningen Skogsarbeten samt Svenska skogs- och flottnings-

arbetareförbundet överenskommit att företagsnämnder skola inrättas vid så gott som alla större flottleder. Senare har vid avtalsförhandlingar denna anordning beslutats skola gälla praktiskt taget allestädes.

Med hänsyn till den ståndpunkt de sakkunnigas majoritet sålunda intagit och då förevarande fråga sedan utredningsdirektiven skrevos torde få anses ha kommit i annat läge genom företagsnämndernas tillblivelse, har i utredningens förslag icke ansetts böra upptagas bestämmelser om representation för flottningsarbetarna i flottningsledningen. Denna skall därför enligt förslaget bestå uteslutande av företrädare för det allmänna, de flottande samt skogsägarna.

Erforderliga förvaltningsorgan. Om, såsom utredningen förordat, skogsägarna inom flottledens tillförselområde skola beredas medbestämmanderätt över flottningen, uppkommer frågan på vad sätt detta bör ske. Enligt gällande lag utgöres en flottningsförenings främsta beslutande organ av flottningsstämman, vid vilken samtliga intressenter äga närvara och delta i besluten. Det måste övervägas, huruvida denna ordning för beslutanderättens utövande lämpligen kan bibehållas eller om en annan form därför bör väljas.

När 1911 års flottningssakkunniga på sin tid ansågo alltför betydande praktiska svårigheter föreligga för att bereda medinflytande åt skogsägarna i flottningsföreningarna, åberopades som huvudskäl för denna ståndpunkt, att det i en flottled under ett år framflottade virket kunde härröra från ett så stort antal skilda skogsägare, att upprättande av röstlängd för flottningsstämma otvivelaktigt komme att innebära ett arbete av komplicerad natur ävensom att ledande av förhandlingar och fattande av beslut vid en flottningsstämma, i vilken även virkessäljarna ägde delta, komme att medföra svårigheter, som knappast kunde fullt överskådas. Vidare framhölls, att det icke alltid torde vara lätt att uppdraga gränsen mellan de frågor, däri rösträtt skulle tillkomma skogsägarna ensamt, och dem, rörande vilka de flottande i övrigt hade att besluta. — Vad sålunda anförts om svårigheterna att bereda samtliga virkessäljare direkt medbestämmanderätt torde fortfarande äga oförminskad giltighet.

Under nu förevarande utredning har emellertid övervägts möjligheten att bibehålla flottningsstämman under den formen att tale- och beslutanderätt på stämman skulle tillkomma de flottande ävensom ett begränsat antal särskilt utsedda ombud för skogsägarna inom flottledens tillförselområde. Dessa ombud skulle därvid få delta i avgörandena på det sätt, att de gemensamt skulle äga samma antal röster som företräddes av de vid stämman närvarande flottande. Såsom skäl för en sådan ordning kan anföras, att de flottande i en flottled i allmänhet icke äro flera än att alla böra kunna beredas möjlighet att delta i besluten ävensom att det skulle vara till fördel, att även mindre flottande få tillfälle att direkt på stämman i närvaro av bland andra representanter för skogsägarna framföra sina synpunkter. Det kunde möjligen även ur skogsägarnas synpunkt vara till nytta, att deras ombud på stämman

finge kontakt med åtminstone flertalet av de flottande. Emot bibehållande av flottningsstämman i denna förändrade form tala emellertid svårigheterna att i en sådan församling bereda medinflytande även åt det allmänna. Om också något direkt hinder måhända icke skulle anses föreligga mot att jämväl det allmännas företrädare medgäves rösträtt med viss kvotdel av det i övrigt representerade röstetalet, synes detta dock bli en föga tilltalande anordning. En synpunkt som heller icke torde böra lämnas obeaktad är den, att vid skapande av en organisation som bygger på principiell likställighet mellan skogsägare- och träförädlingsintressena även antalet personer, som från den ena och den andra sidan äga föra talan och deltaga i beslut, bör vara detsamma. Beteckningen stämma torde för övrigt kunna anses oegentlig för en beslutande församling, i vilken endast en grupps intressenter äga själva inställa sig och föra sin talan, medan övriga grupper skola företrädas av valda fullmäktige.

Såsom alternativ till bibehållande av flottningsstämman kan uppställas inrättande av ett nytt beslutande organ, uppbyggt som en fullmäktiginstitution, inom vilken berörda intressen kunna, ett vart efter sin betydelse, företrädas av valda ombud, vilka ensamma äga tale- och beslutanderätt. Förutom att medelst en sådan församling öppnas möjlighet att skapa erforderlig jämvikt mellan olika intressen torde såsom en fördel kunna påräknas ett mera effektivt och handlingsdugligt förvaltningsorgan än flottningsstämman utgör. Särskilt borde en större känsla av ansvar för flottleden och dess skötsel vara att förvänta hos dem, som stadigvarande ha att sörja för förvaltningen, än hos sådana som mer eller mindre tillfälligt kunna uppträda och föra talan på en stämma.

Ehuru sålunda vissa omständigheter kunna andragas för bibehållande av flottningsstämman i förändrad form, synas dock med hänsyn till det nu sagda övervägande skäl tala för stämmans ersättande med en fullmäktiginstitution sådan som nyss berörts. Denna torde lämpligen kunna benämnas *flottningsfullmäktige*. På flottningsfullmäktige bör i princip ankomma att utöva den beslutanderätt i angelägenheter rörande flottningen och flottleden som nu tillkommer flottningsstämman.

Såsom verkställande organ erfordras liksom hittills för varje flottledsförvaltning en *flottningsstyrelse*. Anledning torde icke föreligga att föreskriva någon väsentlig ändring i de uppgifter som nu tillkomma flottningsstyrelse.

Flottningens rättssubjekt. I detta sammanhang synes böra övervägas, huruvida den omständigheten, att även andra än de flottande skola anses som intressenter i flottningsverksamheten, bör föranleda ändring i fråga om något av de rättssubjekt som i olika sammanhang angivits såsom företrädare för flottningen.

Till följd av att flottningen uppfattats som en angelägenhet uteslutande för ägarna av flottgodset, ha i gällande lagstiftning de med flottningen förenade rättigheterna och skyldigheterna i allmänhet mer eller mindre direkt

anknutits till begreppet »de flottande». I några sammanhang användes dock »flottleden» eller »flottningsföreningen» som beteckning för flottningsintresset.

Vid en närmare granskning av denna fråga framkommer följande.

Uttrycket *flottleden* begagnas för att beteckna ägaren till fast eller lös egendom, som för flottleden eller flottningsens ombesörjande förvärvas att betalas av de flottande. Sålunda föreskrives i 6 kap. 24 § första stycket VL, att sådan egendom skall vara flottledens tillhörighet och förty att anse som allmän egendom. I andra stycket samma paragraf stadgas, att allmän flottled tillhörig egendom icke får tagas i mät annat än för viss gäld. Enligt 24 § FL äger flottningsförening ej förvärva fast egendom annorledes än för flottledens räkning eller i andra fall än som särskilt uppräknats. I 25 § FL stadgas inskränkningar i rätten att inteckna eller pantsätta allmän flottled tillhörig egendom och att avhända flottleden fast egendom, byggnader och anläggningar.

Begreppet *de flottande* användes för att beteckna dem, som begagna sig av flottleden såsom transportmedel för flottgods och som på grund därav ansetts skyldiga att svara för kostnaderna i anledning av flottningen och berättigade att deltaga i förvaltningen av dennas angelägenheter. De flottande skola enligt 3 kap. 9 § andra stycket VL erlægga på flottled belöpande bidrag till kostnaderna för vattenreglering. En motsvarande skyldighet att bidraga till kostnaderna för vattenavledning är ålagd de flottande enligt 7 kap. 41 § andra stycket samma lag. Enligt 6 kap. 9 § samma lag må de flottande förpliktas att för åtgärder till fiskets bevarande erlægga fiskeavgift. För allmän flottleds anläggningskostnad njuter anläggaren, enligt 11 § samma kap., ersättning av de flottande. Medelst stämning till vattendomstolen kan, enligt 17 § samma kap., föras talan mot flottningsföreningen om skyldighet för de flottande att vidtaga anordningar eller underkasta sig skyldigheter till förekommande av skada eller intrång genom flottningen. Likaså kan, enligt 18 § samma kap., medelst stämning å flottningsföreningen föras talan om skyldighet för de flottande att bekosta anläggning eller åtgärd till skydd mot skada eller intrång å vattenbyggnad. De flottande äro ansvariga för flottningskada, och flottningsföreningens styrelse har, enligt 8 § FL, att föra de flottandes talan i mål härom. Skulle flottningsstyrelse ej finnas anmäld hos länsstyrelsen eller utdömd betalning icke kunna utfås hos föreningen, må viss flottande sökas.

Flottningsförening är beteckningen på sammanslutningen av dem som flotta i allmän flottled. Det är flottningsföreningen som enligt 23 § FL har att ombesörja flottningen, handha och vidmakthålla flottleden och dess tillhörigheter samt uppbära och redovisa flottledsavgifter. Flottningsföreningen torde böra anses handla huvudsakligen för flottledens räkning och sålunda för tillgodoseende av det allmänna flottningsintresset, när den t. ex. enligt 6 kap. 20 § VL vidtager åtgärd för att utvidga eller förbättra allmän flottled, med tillämpning av 22 § samma kap. antages till anläggare, enligt 26 § samma

kap. verkställer rensning av flottleden eller enligt 24 § FL förvärvar fast egendom. I andra fall kan flottningsföreningen sägas närmast företräda de flottande, t. ex. då den har att mottaga och svara på ersättningsyrkanden (6 kap. 11 § tredje stycket VL, 8 och 9 §§ FL), att upptaga förlagslån (26 § FL) eller att med bindande verkan jämväl för kommande års flottande fatta beslut om anställande av personal m. m. eller träffa avtal om ersättning för flottningsskada, om strandarrenden, om flottningsarbetets utförande på ackord och annat dylikt (27 § FL).

Flottningsföreningen är en trafikantsammanslutning, som till sin juridiska natur kan betraktas som en i viss mån offentligrättslig korporation. Med avseende å det tvungna medlemskapet kan flottningsföreningen likställas med en diknings- eller vattenregleringssamfällighet. Föreningen får ej för egen räkning tillgodogöra sig någon vinst å flottningsrörelsen utan allt arbete debiteras de flottande till självkostnadspris. Flottningsföreningen är sålunda närmast att likställa med en kooperativ transportförening med personlig ansvarighet och vars rörelse drives med årligen tillskjutna förlag. Föreningen har icke avsetts skola äga någon egendom. Vad den omhänderhar skall tillhöra antingen flottleden eller årets flottande.

Skogsstyrelsen föreslog i sitt betänkande, att flottleden skulle betraktas som en juridisk person. Denna borde genom ett beslutande organ, flottningsfullmäktige, handha förvaltningen av flottningens angelägenheter. Begreppet flottningsförening, vilket vore i viss mån vilseledande, borde utmönstras ur flottningslagstiftningen, då det icke längre komme att ha någon reell funktion.

Otvivelaktigt torde den nuvarande i någon mån lösliga organisationen av flottningsväsendet få anses innebära vissa brister. En flottningsförenings verksamhet ligger nere under sådana år då flottning ej bedrives. Den saknar då medlemmar och styrelse. Visserligen äger länsstyrelsen i sådant fall, jämlikt 41 § tredje stycket FL, förordna syssloman att företräda föreningen eller flottleden, men detta sker först efter yrkande av rättsägare. I praktiken ha obegagnade flottleder under långa tider saknat handlingsorgan. För flottledens vidmakthållande och skötsel kan det, särskilt beträffande mindre flottleder, bli till men att föreningens medlemmar kunna växla från år till år och att det därigenom brister i den kontinuerliga omsorgen om flottledens bestånd. En viss osäkerhet torde kunna föreligga, t. ex. då flottningsintresset befinnes lida skada eller intrång av vattenbyggnad eller vattenreglering och fråga uppkommer om vem som skall anses därigenom berättigad till ersättning.

Det framkomna förslaget att själva flottleden skulle erhålla ställning som juridisk person torde onekligen ur flera synpunkter kunna anses praktiskt. Emellertid måste ett genomförande av förslaget få till följd, att begreppet flottled komme att i lagstiftningen erhålla dubbel betydelse. Det skulle nämligen användas dels för att beteckna det rättssubjekt som handhade flottningen, dels ock, i likhet med vad hittills varit fallet, för att angiva själva

transportleden. En sådan anordning skulle måhända icke vålla nämnvärda praktiska olägenheter, men den synes dock icke tilltalande och torde därför om möjligt böra undvikas.

En närmare till hands liggande lösning torde vara att låta flottningsföreningarna bestå men giva dem en ändrad sammansättning. Begreppet flottningsförening är nu så inarbetat och har i det allmänna medvetandet vunnit sådan hävd såsom förvaltningsorgan för flottningsverksamheten, att dess bibehållande synes vara av värde. Godtages denna ståndpunkt bör, i enlighet med de grundsatser som uttalats i det föregående, en flottningsförening utgöra ett gemensamt organ för de flottande och skogsägarna inom flottledens tillförselområde, vilka samtliga följaktligen skola vara att anse som medlemmar i flottningsföreningen.

Till sin natur bör flottningsföreningen liksom hittills vara att betrakta som en huvudsakligen offentligrättslig korporation för tillgodoseende av det allmänna transportintresse som flottningen utgör. I vissa avseenden torde likhet komma att föreligga med en ekonomisk förening. Det förutsättes att flottningsföreningen, liksom hittills, icke skall få driva sådan ekonomisk rörelse som kan anses främmande för föreningens ändamål. Detta bör vara att handha flottningen och flottleden på sätt som bäst tjänar såväl det allmännas som medlemmarnas gemensamma enskilda intressen. Sätillvida erhåller föreningen en säregen konstruktion som icke alla dess medlemmar, i varje fall icke direkt, skola bidra till bestridandet av föreningens utgifter. Ehuru flottningskostnaderna enligt tillämpad sedvana vid virkesköp i större eller mindre utsträckning erläggas av skogsägarna genom avdrag å avtalad köpeskillning, torde annan praktisk möjlighet knappast föreligga än att kostnaderna för föreningens verksamhet få efter vissa grunder bestridas av de flottande genom avgifter som påläggas flottgodset.

En flottningsförening med de flottande och skogsägarna som medlemmar samt flottningsfullmäktige som beslutande och flottningsstyrelsen som verkställande organ blir mer beständig än de hittillsvarande flottningsföreningarna, vilkas sammansättning lätt kunnat undergå växlingar och vilka, som ovan berörts, stundom till och med kunnat sakna såväl medlemmar som handlingsorgan. Hinder synes icke möta att låta en förening med denna fastare organisation övertaga de rättigheter och skyldigheter som nu tillkomma de flottande. Då flottningen såsom ovan nämnts bör betraktas som en skogsägarnas och de flottandes gemensamma angelägenhet, synes det för övrigt icke riktigt att utpeka de flottande som ensamma ansvariga för föreningens utgifter. De skyldigheter som enligt gällande lagstiftning åvila dem som deltaga i allmän flottning skola därför enligt förslaget åvila flottningsföreningen som företrädare för flottningen i flottleden, och likaså skola de flottandes nuvarande rättigheter anses tillkomma föreningen.

Om sålunda begreppet »de flottande» försvinner som beteckning för flottningsintresset och i fortsättningen endast användes för att ange flottgodsågarna, torde däremot uttrycket »flottleden» böra bibehållas med oförändrad

innebörd. Inga fördelar synas nämligen stå att vinna genom att övergå till ett betraktelsesätt, enligt vilket flottningsföreningen är ägare till den fasta och lösa egendom som enligt gällande lag är flottledens tillhörighet. Dylik egendom bör liksom hittills anses som allmän och i princip vara fritagen från utmätning. Om egendomen trots detta angäves tillhöra flottningsföreningen, kunde det föranleda osäkerhet om vilka av föreningens tillgångar som svarade för dess förpliktelser. På denna punkt avviker förslaget därför icke från gällande lag.

Förenklad förvaltning i vissa fall. Ett spörsmål som i detta sammanhang synes böra övervägas är, huruvida — på sätt från vissa håll föreslagits — en särskild förenklad förvaltning bör anordnas för de minsta flottningsföreningarna. Även om sådana förhållanden synas böra eftersträvas att det nu befintliga stora antalet självständiga förvaltningar för mindre och medelstora flottleder kommer att avsevärt minskas, torde man få räkna med att vissa små flottleder alltjämt kunna komma att förvaltas för sig.

Först skola beaktas flottleder, vilka regelmässigt begagnas men där vanligen endast en flottande uppträder. Hittills ha flottningens angelägenheter i sådant fall handlagts av den flottandes personal, därvid någon eller några befattningshavare, stundom tillsammans med en tillkallad utomstående, tjänstgjort såsom styrelse. Förvaltningsberättelse har upprättats och framlagts på en pro forma hållen flottningsstämma, vid vilken något befullmäktigat ombud för den flottande beviljat styrelsen ansvarsfrihet. Beträffande flottleder av detta slag, vilka sålunda i allmänhet tjäna allenast en enskild industri, kan givetvis ifrågasättas, om de icke snarare borde betraktas som enskilda än som allmänna flottleder. Då emellertid lagbestämmelser saknas om rätt att anlägga och begagna enskild flottled, har flottledens inrättande såsom allmän varit enda utvägen att i ett vattendrag möjliggöra flottning t. ex. emot förbud av strandägare, för vilken flottningen vållar skada eller intrång.

Beträffande nu ifrågavarande små flottleder, av vilka de flesta finnas i södra Sverige, torde förhållandena i allmänhet vara sådana att det flottande träförädlingsverket huvudsakligen framforslar virke från egna skogar eller virke, som inköpts utan förbehåll om avdrag för flottningskostnaden. Under sådana förhållanden skulle denna flottning kunna betraktas som en den flottandes i så hög grad enskilda transportangelägenhet, att det kan ifrågasättas om någon förvaltningsorganisation, som bereder utrymme även för utomstående intressen, är erforderlig.

Vissa skäl tala emellertid för lämpligheten av en sådan organisation även i detta fall. Redan den omständigheten att flottleden inrättats och bibehållits som allmän torde som regel vara ett tecken på att annans rätt kan röna inflytande av flottningen. Så länge flottleden står kvar såsom allmän, föreligger också möjligheten att annan flottande kan uppträda, ett förhållande som stundom skulle kunna vara till fördel för skogsägarna. Utgör flottleden därjämte det naturliga transportmedlet för avkastningen från vissa skogsägares marker, är det givetvis för dem av betydelse, hur detta transportmedel

fyller sin uppgift, även om det tillfälligt eller stadigvarande icke skulle anlitas av mer än en enda trafikant.

Som ett skäl mot inrättande av flottningsfullmäktige för en mycket liten flottled kan åberopas, att detta bleve med hänsyn till kostnaderna för fullmäktiges verksamhet oförmånligare än att bibehålla en flottningsstämma, vars funktion endast bestode i en formalitet på det flottande företagens kontor. Emellertid torde kostnaderna för en fullmäktiginstitution av liten omfattning och med obetydliga arbetsuppgifter icke bli av sådan storlek, att anledning på grund av dem föreligger att avstå från en sådan organisation.

Av det sagda torde framgå, att även för de minsta i bruk varande allmänna flottlederna bör, där de förvaltas av egen flottningsförening, finnas en ledning, bestående av flottningsfullmäktige och flottningsstyrelse. Den förenkling av organisationen, som kan anses önskvärd beträffande dessa flottleder, synes böra bringas till stånd genom att åt nämnda båda organ gives minsta möjliga storlek.

Vad härefter angår allmänna flottleder, i vilka flottning för tillfället ej bedrivs men flottningen dock icke kan anses vara »alldeles nedlagd» så att avlysning av lederna kan äga rum jämlikt 6 kap. 27 § VL, torde däremot något omedelbart behov av fullständiga förvaltningsorgan endast sällan föreligga. I dessa fall finns icke någon flottningsverksamhet att ombesörja, och i regel är det tillfyllest att någon person är att tillgå, som vid behov kan bevaka flottningens intressen och till vilken strandägare och andra kunna vända sig i angelägenheter som röra flottleden. Möjlighet torde därför böra finnas att för fall som nu angivits låta förvaltningen av flottningsförenings angelägenheter handhas av en *syssloman* i stället för av fullmäktige och styrelse. Stadgande härom finnes i 69 § av utredningens förslag till flottningslag. Beträffande de närmare förutsättningarna för utseende av syssloman samt dennes befogenheter hänvisas till vad som anföres i specialmotiveringen till sagda §.

2. Flottningsfullmäktiges sammansättning.

Enligt utredningens i det föregående uttalade mening skola i flottningsfullmäktige finnas representanter för det allmänna, de flottande samt skogsägarna. Någon anledning för det allmänna att skaffa sig ett dominerande inflytande i flottningsföreningarna torde för närvarande icke föreligga. Tvärtom synes detta med fördel kunna överlämnas åt de flottande och skogsägarna, vilka utgöra de av flottningen närmast berörda intressegrupperna och vilka måste förväntas komma att i samverkan tillfredsställande sörja för flottningen. Att de båda grupperna därvid skola äga lika stor representation följer av vad tidigare anförts om att de böra erhålla samma inflytande över förvaltningen.

Vad angår det allmännas företrädare i fullmäktige må erinras om att enligt 40 § FL länsstyrelsen äger befogenhet att förordna ett s. k. allmänt ombud i flottningsstyrelse. Av intressen, vilka det allmänna ombudet har att bevaka,

nämndes i förarbetena till FL särskilt skogsvårdens, farledernas och fiskets. Härtill kan nu läggas behovet av en sammanhållande, från de närmast berörda intressegrupperna fristående kraft, vilken därjämte kan öva tillsyn över att de för flottningen gällande föreskrifterna följas. Det synes då vara lämpligt att åt en företrädare för det allmänna uppdrages att som ordförande leda fullmäktiges verksamhet. Någon ytterligare representant i fullmäktige torde det allmänna vid sådant förhållande icke behöva.

Flottningsfullmäktige skola sålunda enligt utredningens förslag bestå av ett ombud för det allmänna såsom ordförande samt därutöver ett jämnt antal ledamöter, av vilka hälften företräder de flottande och hälften skogsägarna.

Fullmäktigförsamlingens storlek måste givetvis växla i skilda föreningar. Den bör anpassas efter omfattningen av föreningens verksamhet och beskaffenheten av de intressen som därvid kräva beaktande. Å ena sidan bör församlingen icke göras ohanterligt stor, å andra sidan får den ej vara så liten att den icke kan innehålla företrädare för åtminstone de viktigaste av de berörda intressena. Bindande regler om fullmäktiges storlek kunna därför icke givas i lagen, utan hänsyn måste tagas till förhållandena i varje särskilt fall. Vissa anvisningar ha dock ansetts här böra lämnas om den sammansättning av fullmäktige som enligt utredningens uppfattning i allmänhet kan anses lämplig för föreningar av olika storlek. I anledning därav ha från samtliga flottningsföreningar i landet infordrats uppgifter för tioårsperioden 1937—1946 om antalet flottande varje år samt om mängden flottgoods för varje flottande i procent av hela flottgodsmängden. På grundval av det sålunda införskaffade utredningsmaterialet har upprättats en sammanställning, vilken som bilaga fogats vid detta betänkande.

Med ledning av det genomsnittliga antalet flottande ävensom flottgodsmängden kunna flottningsföreningarna indelas i följande fyra grupper:

- I. Föreningar med stor flottgodsmängd och många (minst 10) flottande;
- II. Föreningar med mindre flottgodsmängd men ett icke obetydligt antal (minst 5) flottande;
- III. Föreningar med 2—5 flottande; samt
- IV. Föreningar med högst 2 flottande.

Av nedanstående tabell framgår den sammansättning av flottningsfullmäktige som enligt utredningens mening i allmänhet kan antagas vara lämplig för de olika grupperna av föreningar.

Grupp	Flottningsfullmäktiges antal			
	Antal representanter för			Summa
	Det allmänna	De flottande	Skogsägarna	
I	1	5—8	5—8	11—17
II	1	3—4	3—4	7—9
III	1	2	2	5
IV	1	1	1	3

När flottningsfullmäktiges sammansättning bestämmes, måste dock, såsom tidigare framhållits, hänsyn tagas även till andra omständigheter än flottgodsmängden och antalet flottande. Föreskrift om antalet fullmäktige i en flottningsförening skall, enligt 38 § av förslaget till flottningslag, finnas i föreningens reglemente. Avgörandet av denna fråga skall därför, av skäl för vilka redogöres i kap. II av den allmänna motiveringen, tillkomma länsstyrelsen i det eller de län där flottleden framgår.

3. Flottningsfullmäktiges tillsättande.

I fråga om fullmäktiges *mandattid* har skogsstyrelsen föreslagit, att denna skall vara tre år. Detta synes innebära en lämplig avvägning, åtminstone såvitt angår det allmännas och skogsägarnas representanter. För de flottandes del har ifrågasatts, om icke deras företrädare lämpligen borde väljas för allenast ett år och utses av årets flottande. Mot en dylik lösning talar emellertid, förutom olägenheten av skilda mandattider för de olika grupperna av fullmäktige, att de flottandes representanter måhända i så fall kunde befaras lägga alltför stor vikt vid tillfälliga intressen för årets flottande till förfång för flottningens intressen på längre sikt. Det synes också vara ägnat att giva de fullmäktige en större känsla av ansvar för flottleden och dess skötsel, om uppdragstiden icke sättes alltför kort. Det av Dalälvarnas flottningsförening i remissyttrande framförda önskemålet, att årets flottande skola ha möjlighet att komma samman och överlägga om sina gemensamma angelägenheter, torde kunna tillgodoses även om särskild ordning härför ej finnes stadgad i flottningslagen. Av nu anförda skäl har utredningen ansett sig böra förorda en treårig mandattid för samtliga fullmäktige. Stadgande härom finnes i 57 § första stycket av förslaget till flottningslag.

Vad angår *sättet för utseende av fullmäktige* och då först *företrädarna för de flottande*, må erinras om att enligt skogsstyrelsens förslag den skogsägande träförädlingsindustriens fullmäktige skulle tillsättas av handelskammare eller av enskild sammanslutning bland företagare inom denna industri. Om emellertid, såsom förordats i det föregående, samtliga flottande och icke blott de skogsägande bland dem skola äga medinflytande över förvaltningen, torde detta sätt att utse ifrågavarande fullmäktige icke vara det bästa. I stället synes det böra överlämnas till de flottande att själva välja sina representanter. Till skillnad från vad som i allmänhet gäller beträffande skogsägarna äro de flottande i en flottled icke så många att direkta val av ombud för dem kunna väntas möta några betydande praktiska svårigheter.

Med hänsyn till de fullmäktiges huvuduppgift att tillgodose flottningens intressen på längre sikt torde valet av de flottandes fullmäktige icke böra uppdragas åt endast ett års flottande. Detta kan anses mindre tilltalande redan av den anledningen att mandattiden, såsom nyss uttalats, torde böra omfatta mera än ett år. Viktigare är emellertid att nämnda intressen synas bäst betjänta av att de regelbundet återkommande flottande i flottleden få det huvudsakliga inflytandet vid valet. Detta torde kunna åstadkommas

genom att låta de flottande erhålla rösträtt i förhållande till sitt deltagande i flottningen under ett antal år, förslagsvis de tre år som närmast föregå mandatperioden. För att förhindra att någon flottande erhåller otillbörligt stort inflytande vid valet torde det vara lämpligt att, i likhet med vad som föreskrivits i fråga om rösträtt på aktiebolags bolagsstämma, begränsa varje väljares rösträtt till högst en femtedel av det vid valet företrädde röstetalet. Då beträffande vissa flottleder även en dylik begränsning måhända kan vara otillräcklig som skydd mot ett ensidigt val, synes möjlighet dock böra finnas att i flottningsförenings reglemente stadga inskränkning till mindre kvotdel än en femtedel.

Såsom tidigare nämnts bör ingen grupp av flottande vara utesluten från deltagande i flottledens förvaltning. Det synes emellertid böra undvikas, att en och samma flottande får vara med om såväl att välja de flottandes representanter i fullmäktige som att utse företrädare för skogsägarna. Härigenom skulle nämligen jämvikten i fullmäktigförsamlingen mellan de flottande och skogsägarna lätt kunna rubbas. Det torde därför kunna anses lämpligt att från rätten att deltaga i valet av fullmäktige för de flottande utesluta sådan flottande som äger rätt att utse fullmäktig för skogsägarna. På sätt framgår av vad i det följande yttras i fråga om tillsättande av skogsägarnas representanter, avses enligt utredningens förslag sådan rätt skola kunna i flottningsförenings reglemente tillerkännas bland andra domänstyrelsen. Med hänsyn till det nära samband som består mellan denna myndighet och de statliga skogsindustrier som drivas i bolagsform synas även flottande statliga företag böra undantagas från rätt att deltaga i fullmäktigval inom förening, enligt vars reglemente domänstyrelsen äger befogenhet att utse fullmäktig på skogsägarsidan. Som ytterligare säkerhet mot att jämvikten i fullmäktige mellan flottande och skogsägare rubbas genom valet av företrädare för de flottande bör enligt utredningens mening stadgas, att den som kan anses huvudsakligen företräda skogsägarintressen — t. ex. representant för domänverket eller styrelseledamot eller annan förtroendemän i skogsägareförening — icke är valbar till fullmäktig för de flottande.

I ändamål att förebygga en ensidig sammansättning av de flottandes fullmäktiggrupp kunde övervägas att föreskriva val efter proportionell metod. Med hänsyn till de erfarenheter som vunnits rörande tillsättande av flottningsstyrelserna, särskilt den avvägning mellan olika intressen bland flottande som därvid varit vanlig, torde det emellertid vara tillfyllest att stadga, att om möjligt flottande med olika verksamhet och skilda flottningsbehov skola finnas företrädde bland de fullmäktige. Detta bör innebära att, i den mån antalet platser i fullmäktige förslår, tillbörlig hänsyn skall tagas till skogsägande och icke skogsägande flottande, inlands- och kustindustri samt havsflottande o. s. v.

För valet erfordras sammanträde med de valberättigade. Detta synes lämpligen kunna ledas av fullmäktiges ordförande, vilken såsom det allmännas representant bl. a. bör ha till uppgift att tillse att gällande föreskrifter

rörande valet efterföljas. Då de nyvalda fullmäktige torde böra träda i funktion innan årets flottning påbörjas, synes lämpligt att valsammanträdet hålles senast under den februari månad som infaller närmast före mandatperiodens ingång. Till sammanträdet böra kallas samtliga som under de senaste tre åren deltagit i den allmänna flottningen i flottleden, oavsett om de enligt ordförandens uppfattning äga rösträtt eller ej. I den röstlängd som skall lända till efterrättelse vid valet skola däremot endast de röstberättigade upptagas.

Med hänsyn till valets betydelse för de flottande torde möjlighet böra finnas att få detsamma prövat av offentlig myndighet. Detta synes lämpligen kunna ske genom besvär hos länsstyrelsen i det län där flottningsstyrelsen enligt föreningens reglemente skall ha sitt säte. I denna ordning bör sålunda rättelse kunna vinnas, därest exempelvis bestämmelserna om valbarhet eller om hänsyn till olika grupper av flottande blivit åsidosatta.

För fullständighetens skull torde föreskrifter böra lämnas även för den händelse att icke någon röstberättigad flottande finnes eller att samtliga röstberättigade utebli vid valet. Det synes vara mest ändamålsenligt att de flottandes fullmäktige i dessa undantagsfall utses av offentlig myndighet, förslagsvis länsstyrelsen i det län där flottningsstyrelsen har sitt säte.

De regler som utredningen sålunda ansett sig böra föreslå i fråga om tillsättande av de flottandes fullmäktige ha upptagits i 58 § av förslaget till flottningsslag.

Beträffande *skogsägarnas fullmäktige* måste först besvaras frågan vilka skogsägare som böra medverka vid tillsättande av fullmäktige.

Det kan därvid måhända vara av intresse att undersöka, hur frågan om skogsägarnas inflytande på flottningen blivit löst i *norsk rätt*, den enda som hittills torde ha medgivit sådant inflytande. Enligt lov om vassdragene av den 15 mars 1940 gäller, att medlemmar i flottningsförening äro, förutom de flottande, de som äga skog varifrån virke kan påräknas till flottning i vattendraget eller del därav, att rösträtt i föreningen tillkommer varje medlem, antingen efter huvudtal eller efter flottgodsmängd resp. skogsareal, att bestämmanderätten i en förening vari flottningen som regel icke försiggår för skogsägarnas räkning skall utövas av ett särskilt, om en fullmäktigförsamling erinrande föreningsmöte, vid vilket antalet deltagare skall vara på förhand bestämt i stadgarna, samt att skogsägarnas representanter på ett dylikt föreningsmöte skola utses av skogsägareförening eller av flera sådana föreningar gemensamt eller efter fördelning mellan dem eller, om skogsägareförening saknas, av skogsägarna vid möte inför flottningsföreningens ordförande.

För svensk del synes med den tilltänkta fullmäktigorganisationen någon direkt efterbildning av de norska reglerna icke vara lämplig.

För att jämväl på skogsägarsidan utesluta möjligheten av dubbelrepresentation för vissa intressenter bör uppenbarligen tillses att skogsägare, vilka tillika äro flottande och i denna egenskap äga medverka i flottledsförvalt-

ningen, icke även såsom skogsägare få deltaga i val av fullmäktige. Härigenom uteslutas från valrätt flertalet skogsägande industriföretag jämte dotterbolag. De skogsägare som därefter återstå tillhöra skilda kategorier, vilka icke äga något gemensamt handlingsorgan. Vissa svårigheter möta därför att få till stånd en lämplig valförsamling för skogsägarnas fullmäktige.

Enligt en från Statens skogsforskningsinstitut den 3 februari 1947 erhållen uppställning fördelar sig den skogsproduktiva marken inom Norrland samt Dalälvens flodområde på skilda skogsägargrupper i huvudsak sålunda:

Flodområden	Fördelning i procent		
	Kronan och övriga allmänna	Enskilda	
		aktiebolag	övriga enskilda
Torne älv—Rokån	59,7	10,8	29,5
Jävreån—Skellefte älv	49,8	11,1	39,1
Bure älv—Nätraån	32,6	28,0	39,4
Ångermanälven och Gädeån ..	22,1	41,3	36,6
Indalsälven—Ljungan	10,0	38,5	51,5
Gnarpån—Ljusnan	9,1	48,3	42,6
Skärjån—Dalälven	22,3	33,2	44,5
Medeltal för hela området	31,3	29,1	39,6

Då åtminstone de större skogsägande aktiebolagen i regel äro flottande eller dotterbolag till flottande, torde man, när det nu gäller frågan om vilka som skola utse skogsägarnas fullmäktige, kunna bortse från aktiebolagens skogar. Vardera av de båda övriga skogsägargrupperna synes däremot böra få rätt att inom varje flottningsförening utse fullmäktige i ungefärlig proportion till omfattningen av gruppens skogsmark inom flottledens tillförselområde.

De allmänna skogarna tillhöra till större delen kronan, men på vissa håll finnas även betydande ecklesiastiska skogar. Några kommunala skogar av sådan omfattning, att företrädare för dem böra ingå i flottningsfullmäktige, torde däremot icke finnas. Befogenheten att utse fullmäktige för skogar under allmän förvaltning synes med hänsyn härtill böra tillkomma antingen domänstyrelsen eller stiftsnämnd eller ock fördelas mellan dessa myndigheter i förhållande till omfattningen av statlig och ecklesiastisk skog.

För *de enskilda skogarna* — till vilka i detta sammanhang torde böra räknas även sådana skogar som exempelvis allmänningsskogar, vilka tillhöra flera, huvudsakligen enskilda fastighetsägare gemensamt — torde någon möjlighet icke föreligga att låta valet av fullmäktige äga rum vid sammanträde med skogsägarna. Mot en dylik anordning talar framför allt, att skogsägarnas i regel mycket betydande antal skulle göra en valförrättning synnerligen besvärlig. Den enda möjlighet som står till buds, om man vill låta skogsägarna själva i någon form deltaga i tillsättandet av sina fullmäktige, torde vara att anförtro detta åt sammanslutningar av skogsägarna. De nuvarande

skogsägareföreningarnas medlemmar utgöras till övervägande delen av icke flottande skogsägare. Till medlem i sådan förening må enligt fastställda normalstadgar antagas envar skogsägare inom föreningens verksamhetsområde. Föreningarna ha enligt samma stadgar till uppgift bland annat att bevaka och främja de enskilda skogsägarnas gemensamma intressen inför myndigheter och andra sammanslutningar.

Under förutsättning att inom en flottleds tillförselområde finnes skogsägareförening, som kan anses nöjaktigt företräda det enskilda skogsbruket därstädes, bör enligt utredningens mening åt sådan förening uppdragas att utse åtminstone flertalet fullmäktige för de enskilda skogsägarna. Hur stor anslutning en skogsägareförening skall behöva ha för att kunna godtagas som representativ för skogsägarna, torde få avgöras från fall till fall. I regel synes det dock böra fordras att föreningen företräder åtminstone omkring hälften av den skogsmark som icke står under allmän förvaltning och ej heller tillhör träförädlingsindustrin. I de fall, då skogsägarna inom flottledens tillförselområde äro uppdelade på mer än en skogsägareförening, bör befogenheten att utse ifrågasvarande fullmäktige kunna fördelas mellan föreningarna i förhållande till deras medlemmars ungefärliga skogsinnehav inom området.

Även i trakter, där skogsägareföreningarna äga god anslutning, kan det inträffa att mycket betydande skogsområden tillhöra ägare, som varken flotta eller äro anslutna till dylik förening. Enligt vad utredningen inhämtat bruka nämligen allmäningsförvaltningar samt de största enskilda skogsägarna i regel icke tillhöra skogsägareföreningarna. Om undantagsvis en skogsägare, som sålunda står utanför dessa föreningar och ej heller kan bli representerad bland de flottandes fullmäktige, äger skog av sådan omfattning att någon eller några av skogsägarnas fullmäktigplatser skäligen kunna anses belöpa därpå, synes han böra erhålla befogenhet att själv utse det antal fullmäktige som motsvarar hans skogsinnehav. Tankbart är även att rätt att utse fullmäktig skulle kunna tillkomma två eller flera skogsägare gemensamt.

Villkoret, att skogsägareförening kan anses nöjaktigt företräda det enskilda skogsbruket inom flottledens tillförselområde, torde för närvarande vara uppfyllt beträffande flertalet flottleder. För undantagsfallen synes den lämpligaste anordningen vara att även det enskilda skogsbrukets fullmäktige — med undantag för sådana som enligt vad nyss anförts böra få tillsättas av vissa skogsägare — utses av offentlig myndighet. De bästa förutsättningarna att tillfredsställande fullgöra denna uppgift torde finnas hos vederbörande länsstyrelse. Framgår flottleden genom flera län läres de särskilda ortsintrössena bli bäst tillgodosedda genom att fullmäktigplatserna fördelas mellan länsstyrelserna.

Med de utgångspunkter som nu angivits har utredningen i 59 § av förslaget till flottningslag uppdragit riktlinjer för tillsättandet av skogsägarnas fullmäktige. Frågan, hur fullmäktigplatserna skola fördelas mellan de olika myndigheter, sammanslutningar och enskilda som kunna tillerkännas befogenhet att tillsätta dem, är enligt utredningens mening av den art att den lämp-

ligen bör för varje flottningförening avgöras genom föreskrifter i föreningens reglemente. I detta bör följaktligen angivas det antal fullmäktige som skall utses av envar myndighet, sammanslutning eller enskild som ansetts böra komma i fråga såsom tillsättare.

Beträffande tiden för utseende av skogsägarnas fullmäktige synes böra gälla detsamma som för de flottandes, eller således att de fullmäktige skola utses senast under den februari månad som infaller närmast före mandatperiodens början.

Därest det någon gång skulle inträffa, att den som enligt reglementet äger utse fullmäktig underlåter att begagna sin rätt, torde befogenheten lämpligen böra övergå till länsstyrelsen i det län där flottningsstyrelsen har sitt säte. Bestämmelse härom har intagits i 59 § sista stycket av förslaget. Detta stadgande synes dock icke böra tillämpas, om underlåtenheten kan bero på förbiseende. Länsstyrelsen torde därför, innan den begagnar sin rätt, lämpligen böra för den som försummat sig göra påpekande om hans rätt att utse fullmäktig.

Vidkommande sättet för tillsättande av *fullmäktiges ordförande* torde som en konsekvens av att denne enligt förslaget skall vara det allmännas företrädare i flottledsförvaltningen följa, att han bör utses av offentlig myndighet och icke, såsom i vissa remissyttranden påyrkats, väljas av fullmäktige. Av skäl för vilka redogöras nedan i detta betänkande anser utredningen lämpligast att tillsättandet uppdrages åt länsstyrelsen i det län där flottningsstyrelsen har sitt säte.

Rörande *ordförandens kompetens* har i skogsstyrelsens förslag framhållits att han bör vara opartisk, d. v. s. ej får tillhöra eller vara ekonomiskt beroende av någondera av de intressegrupper som äro representerade i fullmäktige. Även enligt utredningens mening är det i hög grad önskvärt att ordföranden uppfyller detta krav. I frågor vari de flottande och skogsägarna stå mot varandra måste det vara av vikt, att avgörandet träffas på sätt som mest gagnar flottleden och flottningen däri. Det är också av betydelse att ordföranden besitter sådana egenskaper och intager en sådan ställning att han i största möjliga utsträckning kan utjämna förekommande meningsmotsättningar. Av ordföranden bör vidare krävas sådana insikter inom de rättsområden som beröras av flottningsverksamheten, att han har möjlighet att övervaka att denna bedrivs med iakttagande av gällande föreskrifter. En anledning att icke ställa för låga krav på ordförandens förmåga och egenskaper är den, att annan företrädare för det allmänna enligt förslaget icke skall finnas inom flottledsförvaltningen och att sålunda det hittillsvarande allmänna ombudet i styrelsen skall försvinna. Av nu anförda skäl torde det vara lämpligt att åtminstone i de större flottningföreningarna ordföranden äger juridisk sakkunskap och helst även domarerfarenhet.

För att giva tillräcklig vidd åt kretsen av personer, som kunna inom flottningföreningarna med tillbörlig auktoritet företräda det allmänna och vilka samtidigt kunna förväntas stå helt fria i förhållande till såväl träförädlings-

industrien som skogsägarna, synes det önskvärt att häradshövdingar äga rätt att åtaga sig uppdrag som ordförande i flottningsfullmäktige. Härför torde dock erfordras ändring i 7 § av statens allmänna avlöningsreglemente, som i sin nu gällande lydelse uppställer förbud för häradshövding att med sin tjänst förena uppdrag av sådan art som det förevarande. Med hänsyn till flottningsföreningarnas egenskap av förvaltningsorgan för allmänna transportleder synes det vara väl motiverat att på denna punkt göra undantag från förbudet för häradshövding att inneha vissa uppdrag. Utredningen vill därför framhålla som angeläget att sådan ändring göres i avlöningsreglementet, att häradshövding blir oförhindrad att åtaga sig uppdrag som ordförande i flottningsfullmäktige.

Ehuru utredningen sålunda anser, att såväl opartiskhet som juridisk sakkunskap och domarerfarenhet böra eftersträvas hos flottningsfullmäktiges ordförande, ha krav därpå icke uppställts i förslaget till flottningslag. Skälet härtill är att det för de minsta flottningsföreningarna kunde bli alltför betungande, om till fullmäktiges ordförande alltid måste utses en person som står helt fri från huvudintressenterna inom flottningsverksamheten. När det gäller små flottleder och inga större intressemötsättningar föreligga mellan träförädlingsindustrien och skogsägarna, torde det mycket väl kunna inträffa, att någon representant för endera sidan på grund av åtnjutet förtroende även från den andra samt förmåga att tillfredsställa tillvarataga det allmännas intressen kan vara lämplig som ordförande. Med hänsyn härtill upptager utredningens förslag inga kompetenskrav för ordföranden — bortsett från de för alla fullmäktige gemensamma fordringarna att de skola vara myndiga och, där ej Konungen annat tillåter, här i riket bosatta svenska medborgare — utan det överlämnas till vederbörande länsstyrelse att för varje särskild förening fritt bedöma vilka anspråk som böra uppställas.

I detta sammanhang må beröras frågan, huruvida fullmäktiges ordförande, såsom skogsstyrelsen föreslagit, bör vara ordförande jämväl i flottningsstyrelsen. I ett stort antal remissyttranden avstyrkes förslaget härom under åberopande av dels att helt olika kvalifikationer böra krävas för de båda befattningarna samt dels att till fullmäktiges uppgifter måste höra att pröva frågan om ansvarsfrihet för flottningsstyrelsen. Enligt utredningens mening äro de i dessa yttranden anförda skälen värda att beakta. Medan av fullmäktiges ordförande i första hand bör fordras en opartisk ställning och vissa juridiska insikter, torde på flottningsstyrelsens ordförande främst böra ställas krav på sakkunskap och gott omdöme i flottningsfrågor och vad därmed sammanhänga. I regel synes det därför vara lämpligt att till de nämnda befattningarna utses skilda personer. Något uttryckligt förbud mot att förena de båda uppdragen har utredningen dock icke ansett sig böra uppställa. För de allra minsta föreningarna kan det nämligen tänkas bli alltför betungande att behöva anlita olika personer för dessa uppdrag. Intet bör emellertid hindra att, om så anses behöfligt, i flottningsförenings reglemente intages föreskrift om att fullmäktiges ordförande ej äger vara ledamot av styrelsen.

I förslaget 65 § finnas vissa bestämmelser om *ersättare för fullmäktige*. För att bevara jämvikten mellan flottande och skogsägare torde det vara lämpligt, att dessa grupper äro fulltaligt representerade i fullmäktige åtminstone vid avgörandet av viktigare frågor. För ordföranden måste givetvis finnas suppleant. Med hänsyn härtill har det ansetts lämpligt föreskriva, att för varje fullmäktig skall finnas en ersättare, vilken har att inträda vid förfall. Ersättarna synas lämpligen böra utses samtidigt som de ordinarie fullmäktige och i samma ordning som gäller beträffande dem. Även i övrigt, såsom beträffande befogenheter, ansvar m. m., torde i tillämpliga delar böra gälla samma regler för ersättare som i fråga om ordinarie fullmäktige. Om såväl ordinarie fullmäktig som den för honom utsedde ersättaren avgått, synas ny fullmäktig och ersättare böra utses av den eller dem som haft att tillsätta de avgångna. Föreskrift härom har likaledes intagits i 65 § av förslaget.

4. *Flottningsfullmäktiges och flottningsstyrelsens arbetsuppgifter.*

Såsom ovan anförts bör i princip på *flottningsfullmäktige* ankomma att utöva den beslutanderätt i flottningsangelägenheter som nu tillkommer flottningsstämman. I enlighet härmed böra fullmäktige på föreningens vägnar fatta beslut i alla frågor, vilkas avgörande icke genom särskilda stadganden i flottningslagen eller i föreningens reglemente överlämnats till annat föreningsorgan (främst flottningsstyrelsen) eller till offentlig myndighet (vatten-domstol eller länsstyrelse). Erinran härom har intagits i 2 § andra stycket av förslaget till flottningslag.

Vissa frågor, vari föreningen har att besluta, torde vara av den art att de icke böra få avgöras av annat föreningsorgan än fullmäktige. Med hänsyn härtill ha på åtskilliga ställen i förslaget intagits bestämmelser om speciella åligganden och befogenheter för fullmäktige, såsom att avgöra fördelningen av kostnader för vissa anläggningar och åtgärder (30 §), besluta amorteringsplan (32 § tredje stycket), yttra sig över förslag till ändring av reglemente (40 §), välja styrelse och revisorer (43 och 53 §§), pröva frågan om ansvarsfrihet åt styrelsen (63 §), besluta om utvältning av flottgods genom föreningens försorg (73 §) m. m. Dessa stadganden innebära, att det icke skall vara tillåtet att genom bestämmelse i reglementet överlämna de sålunda åt fullmäktige förbehållna frågorna att avgöras av annat föreningsorgan (se 38 § sista stycket av förslaget). Hinder torde dock ej möta mot att fullmäktige exempelvis, där så finnes lämpligt, överlåta åt flottningsstyrelsen att i detaljfrågor komplettera ett fullmäktigbeslut i en dylik angelägenhet, liksom givetvis uppgiften att verkställa beslutet regelmässigt ankommer på styrelsen. I frågor, som endast på grund av den allmänna bestämmelsen i 2 § andra stycket skola ankomma på fullmäktiges avgörande, synes möjlighet böra finnas att genom bestämmelse i reglementet helt eller delvis uppdraga beslutanderätten åt flottningsstyrelsen. Särskilt i de största flottningsföreningarna, där å ena sidan fullmäktigförsamlingarna bli stora och det därför kan vara önskvärt att sammanträdena icke tyngas av alltför många detaljfrågor

samt å andra sidan styrelserna få så många ledamöter att en allsidig prövning av frågorna kan komma till stånd, synes möjlighet böra föreligga att åt styrelserna lämna något mera vittgående befogenheter.

Till fullmäktiges uppgift som överinstans i förhållande till styrelsen återkommer utredningen här nedan.

På *flottningsstyrelsen* skall liksom hittills ankomma att förvalta föreningens angelägenheter. Vilka befogenheter som innefattas i förvaltningsuppdraget utsäges icke i FL, men av dess förarbeten (se 1911 års flottningsakkunnigas bet. s. 432) framgår att flottningsstyrelsen avsetts skola vara föreningens verkställande organ i motsats till det beslutande organet, flottningsstämman. Härav torde följa att styrelsen enligt gällande lag skall ombesörja, förutom verkställighet av stämmans beslut, vad som brukar innefattas i uttrycket den löpande förvaltningen, d. v. s. styrelsen har att svara för driften av föreningens rörelse, anställa och utöva tillsyn över dess befattningshavare, sörja för bokföring och medelsförvaltning o. s. v. Däremot torde flottningsstyrelsen ej annat än i brådskande fall äga besluta om sådana på ett aktiebolags styrelse ankommande åtgärder som, enligt ordalagen i 81 § ABL, äro »av osedvanlig beskaffenhet eller av stor betydelse». Enligt utredningens mening saknas anledning att på denna punkt frånga gällande lag. Därest styrelsen ej i reglementet erhållit längre gående befogenheter, synes därför dess uppdrag på det hela taget icke böra anses mera omfattande efter det den föreslagna omorganisationen genomförts än nu är förhållandet.

Enligt utredningens förslag till ny flottningslag skall i några fall beslutanderätt tillkomma flottningsstyrelsen, ehuru fråga icke är om förvaltningsåtgärder. Det gäller här dels tillstånd till separatflottning (4 §), dels medgivande av flera skiljningsgrupper för viss flottande (23 § tredje stycket), dels ock bestämmande av flottningskostnader för övervintrande virke (30 § andra stycket). Skälet till att i dessa fall beslutanderätten ansetts böra tillkomma styrelsen i stället för fullmäktige är, att nämnda frågor i regel böra avgöras utan tidsutdräkt. Stadgandena kommenteras närmare i specialmotiveringen.

Av styrelsens ställning som ett flottningsfullmäktige underordnat organ, vilket tillsättes av fullmäktige och när som helst kan entledigas av dem, torde följa att frågor, som enligt lag eller reglemente skola behandlas av styrelsen, kunna dragas inför fullmäktige och prövas av dem. Fullmäktige bli på detta sätt en överinstans i förhållande till styrelsen, något som torde vara lämpligt icke minst därför att fullmäktigförsamlingen genom sitt större ledamotsantal och reglerna om dess sammansättning erbjuder större garantier än styrelsen för att skilda intressen skola finnas representerade vid avgörandet. Genom stadgande i 62 § sjunde stycket av förslaget har sörjts för att fullmäktiges ledamöter ävensom föreningsmedlemmarna skola äga möjlighet att få ärende hänskjutet till prövning av fullmäktige. Det bör dock måhända framhållas, att fullmäktiges befogenhet att ändra eller upphäva av styrelsen fattade beslut icke får anses påverka den behörighet att företräda föreningen i

förhållande till tredje man som tillkommer styrelsen. Därest denna utan förbehåll om fullmäktiges godkännande exempelvis ingått ett avtal med en befattningshavare hos föreningen, en strandägare eller annan, måste avtalet bli bindande för föreningen enligt vanliga regler, även om fullmäktige skulle efteråt besluta att icke godkänna styrelsens åtgärd. Fullmäktiges möjlighet till omprövning kan i sådant fall få verkan allenast beträffande det inbördes förhållandet mellan styrelsen och föreningen.

Enligt vad som framgår av 11 § i föreningens stadgar skall styrelsen ha rätt att utöfa tillfälligt förvaltningsbefogenheter i föreningens namn och för dess räkning. Detta gäller dock endast såvitt avser förvaltningsåtgärder som äro nödvändiga för föreningens verksamhet. Styrelsen har vidare rätt att utöfa tillfälligt förvaltningsbefogenheter i föreningens namn och för dess räkning i sådana fall som äro nödvändiga för föreningens verksamhet.

Styrelsen har vidare rätt att utöfa tillfälligt förvaltningsbefogenheter i föreningens namn och för dess räkning i sådana fall som äro nödvändiga för föreningens verksamhet.

Styrelsen har vidare rätt att utöfa tillfälligt förvaltningsbefogenheter i föreningens namn och för dess räkning i sådana fall som äro nödvändiga för föreningens verksamhet.

Styrelsen har vidare rätt att utöfa tillfälligt förvaltningsbefogenheter i föreningens namn och för dess räkning i sådana fall som äro nödvändiga för föreningens verksamhet.

Styrelsen har vidare rätt att utöfa tillfälligt förvaltningsbefogenheter i föreningens namn och för dess räkning i sådana fall som äro nödvändiga för föreningens verksamhet.

Styrelsen har vidare rätt att utöfa tillfälligt förvaltningsbefogenheter i föreningens namn och för dess räkning i sådana fall som äro nödvändiga för föreningens verksamhet.

Styrelsen har vidare rätt att utöfa tillfälligt förvaltningsbefogenheter i föreningens namn och för dess räkning i sådana fall som äro nödvändiga för föreningens verksamhet.

Styrelsen har vidare rätt att utöfa tillfälligt förvaltningsbefogenheter i föreningens namn och för dess räkning i sådana fall som äro nödvändiga för föreningens verksamhet.

Styrelsen har vidare rätt att utöfa tillfälligt förvaltningsbefogenheter i föreningens namn och för dess räkning i sådana fall som äro nödvändiga för föreningens verksamhet.

Styrelsen har vidare rätt att utöfa tillfälligt förvaltningsbefogenheter i föreningens namn och för dess räkning i sådana fall som äro nödvändiga för föreningens verksamhet.

Styrelsen har vidare rätt att utöfa tillfälligt förvaltningsbefogenheter i föreningens namn och för dess räkning i sådana fall som äro nödvändiga för föreningens verksamhet.

Styrelsen har vidare rätt att utöfa tillfälligt förvaltningsbefogenheter i föreningens namn och för dess räkning i sådana fall som äro nödvändiga för föreningens verksamhet.

Styrelsen har vidare rätt att utöfa tillfälligt förvaltningsbefogenheter i föreningens namn och för dess räkning i sådana fall som äro nödvändiga för föreningens verksamhet.

Styrelsen har vidare rätt att utöfa tillfälligt förvaltningsbefogenheter i föreningens namn och för dess räkning i sådana fall som äro nödvändiga för föreningens verksamhet.

Styrelsen har vidare rätt att utöfa tillfälligt förvaltningsbefogenheter i föreningens namn och för dess räkning i sådana fall som äro nödvändiga för föreningens verksamhet.

Styrelsen har vidare rätt att utöfa tillfälligt förvaltningsbefogenheter i föreningens namn och för dess räkning i sådana fall som äro nödvändiga för föreningens verksamhet.

Styrelsen har vidare rätt att utöfa tillfälligt förvaltningsbefogenheter i föreningens namn och för dess räkning i sådana fall som äro nödvändiga för föreningens verksamhet.

Styrelsen har vidare rätt att utöfa tillfälligt förvaltningsbefogenheter i föreningens namn och för dess räkning i sådana fall som äro nödvändiga för föreningens verksamhet.

Kap. II. Myndigheter med uppgift att handlägga flottleds- och flottningsärenden.

Gällande lagstiftning.

Enligt vattenlagen och FL ankommer det på ett flertal myndigheter att i skilda avseenden pröva flottleds- och flottningsärenden samt att utöva tillsyn över flottningsföreningarnas verksamhet. Dessa uppgifter ha nämligen fördelats mellan de allmänna domstolarna, vattendomstolarna, länsstyrelserna samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Sistnämnda myndighet, som anförtrotts den tekniska tillsynen å flottledsanläggningarnas underhåll och nyttjande, har dock enligt uppgift under senare år icke utövat sina befogenheter i förevarande avseende.

De allmänna domstolarnas befattning med flottningen omfattar prövning av tvister rörande flottningsskador samt klander av vissa föreningsbeslut.

Mellan vattendomstolarna och länsstyrelserna ha övriga uppgifter fördelats efter den huvudprincipen att frågor som hänföra sig till själva flottleden och vattnet däri skola bedömas av vattendomstolarna, medan avgörandet av frågor rörande de flottandes inbördes förhållanden i flottningsföreningarna samt om tillsynen över dessas verksamhet ankommer på länsstyrelserna. I enlighet härmed ha vattendomstolarna att lämna tillstånd till inrättande av allmän flottled, att meddela föreskrifter till skydd för utomstående intressen samt att bestämma i byggnads-, ersättnings- och distriktsindelningsfrågor. Till länsstyrelsernas handläggning höra frågor rörande grunderna för flottningskostnadernas fördelning och fastställande av amorteringsplaner ävensom reglementsfrågor och åtskilliga andra ärenden som ansetts sammanhänga med uppdraget att vara tillsynsmyndighet. Som exempel på sistsagda ärenden kunna nämnas upplåtande av flottled till allmänt begärande, tillstånd till interimsfloottning, utseende av styrelseledamot och revisor i flottningsförening, rättelse av vissa föreningsbeslut, sammanslagning av flottningsföreningar.

Vissa av de frågor som höra under vattendomstols bedömande skola ej omedelbart upptagas av vattendomstolen utan i första hand prövas av särskilda synemän. Så är alltid fallet beträffande allmän flottleds inrättande. Ansökan härom ingives till länsstyrelsen som utser synemän och vidtager vissa andra förberedande åtgärder (underrättelse till fiskeritjänsteman, förordnande av skogssakkunnigt biträde, annat allmänt ombud och ordsombud). Synemännen skola meddela utlåtande rörande de frågor som tillhöra vattendomstolens bedömande, varjämte de skola upprätta förslag till grunder för flottningskostnadernas fördelning och till amorteringsplaner. Den förra delen av synemännens yttrande underställes vattendomstolens prövning, varefter handlingarna översändas till länsstyrelsen för avgörande av de frågor som ankomma på denna.

När fråga är om utvidgande eller förbättring av befintlig allmän flottled eller om annan åtgärd för underlättande av flottningen däri, ingives däremot ansökan till vattendomstolen, och ärendet behandlas i regel som ansökningsmål direkt av domstolen. Om undersökning av längre sträcka av flottleden erfordras, kan dock vattenrättsdomaren förordna att ärendet skall behandlas i samma ordning som gäller beträffande inrättande av flottled, d. v. s. vid syneförrättning.

När, såsom ofta är fallet, en flottled sträcker sig inom mer än ett län, erfordras i frågor som skola avgöras av länsstyrelse i regel gemensamt beslut av samtliga berörda länsstyrelser. Kunnna dessa i dylikt fall icke enas, överlämnas ärendet till Kungl. Maj:t, som avgör efter vilken mening länsstyrelsernas beslut skall avfattas (29 § 2 mom. landshövdinginstruktionen den 19 november 1937).

Skogsstyrelsens förslag.

I skogsstyrelsens betänkande förordas större enhetlighet i behandlingen av flottledsärenden och framhålles att den rådande ordningen, enligt vilken dessa ärenden gå fram och tillbaka mellan länsstyrelse och vattendomstol, är föga rationell. Huvuddelen av de ärenden som nu behandlas av länsstyrelse föreslås överflyttade till vattendomstol, som därigenom komme att handlägga flertalet flottledsärenden. Bland frågor som torde vara avsedda att överflyttas från länsstyrelses till vattendomstols handläggning kunna nämnas förordnande av synemän, fastställande av amorteringsplaner och grunder för flottningskostnadernas fördelning, flottleds upplåtande till allmänt begagnande, tillstånd till interimisflottning och sammanslagning av flottningsföreningar. Från vattendomstolarna undantagas i förslaget allenast sådana frågor som höra samman med tillsynen över flottlederna och flottningsverksamheten. Som tillsynsmyndighet föreslås i första hand skogsstyrelsen, vilket främst motiveras med att förvaltningen av de allmänna flottlederna enligt förslaget anförtros åt skogsägarna; i andra hand föreslås väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, enär denna har tillsyn över andra kommunikationsleder. Vissa viktigare frågor, som principiellt torde innefattas i tillsynsuppdraget, anses emellertid böra överlämnas till Kungl. Maj:ts avgörande. Så är fallet beträffande fastställande av reglemente för allmän flottled, bestämmande av antalet fullmäktige och styrelseledamöter, meddelande av föreskrift om rätt för domänstyrelsen eller enskild sammanslutning att utse representanter i fullmäktige, tillsättande av ordförande jämte suppleant och revisor samt bestämmande av ordförandens arvode. Flertalet av de sakkunniga voro dock i dessa frågor såtillvida av annan mening än skogsstyrelsen som de ansågo att fastställande av reglemente samt tillsättande av ordförande jämte suppleant och revisor borde anförtros åt skogsstyrelsen.

Länsstyrelsernas nuvarande beslutanderätt i flottningsärenden skall enligt skogsstyrelsens förslag helt upphöra. Avsikten är dock icke att dessa myn-

digheter helt skola befrias från befattningen med dylika ärenden. Sålunda uttalas i betänkandet, att länsstyrelserna borde beredas tillfälle att yttra sig vid prövning av fråga om inrättande och avlysning av allmän flottled, varjämte det borde tillkomma länsstyrelsen att förordna allmänna ombud vid syneförrättning.

Frågan i vad mån de allmänna domstolarna i fortsättningen böra syssla med flottningsmål behandlas ej i betänkandet.

Yttranden över skogsstyrelsens förslag.

Vad först angår förslaget om överflyttning av vissa ärenden från länsstyrelse till vattendomstol, så har detta i princip tillstyrkts av praktiskt taget samtliga remissinstanser som yttrat sig därom. Vissa reservationer ha dock gjorts.

Sålunda framhåller *domänstyrelsen*, att frågor som kräva ett snabbt avgörande, t. ex. under flottningens fortgång uppkommande behov av förlängd dämningstid, torde kunna avgöras snabbare av länsstyrelse än av vattendomstol. Olägenheten härav kunde enligt domänstyrelsens mening måhända minskas genom att vattenrättsdomaren tillades befogenhet att själv besluta i dylika brådskande ärenden.

Vattenrättsdomaren i Norrbygdens vattendomstol anför i huvudsak följande:

Den föreslagna överflyttningen av flottledsärenden från länsstyrelserna till vattendomstolarna är visserligen i fråga om de flesta ärendena i och för sig rationell, men skulle för Norrbygdens vattendomstol medföra en ytterligare arbetsbelastning, som under nuvarande förhållanden är ytterst ovälkommen. Det bör närmare utredas i vilken omfattning en sådan överflyttning nödvändiggör ökning av vattendomstolarnas personal, lokaler och inventariebehov. De i 22 § FL behandlade ärendena om tillfällig utsträckning av medgiven tid för flottning och dämning äro enligt förarbetena till lagrummet att betrakta som handräckningsmål. Ärenden av detta slag, som i Norrland äro särskilt aktuella i juni månad, kräva omedelbar behandling. Vid denna tid är det vanligt att vattendomstolen i stor utsträckning har sammanträden, syner och undersökningar och det är ovisst om någon tjänsteman med erforderlig kompetens för dessa ärendens handläggning då är tillgänglig å domstolens kansli.

Kammarkollegiet erinrar om att vattendomstolarnas arbetsbörda redan är mycket stor och under de närmaste åren sannolikt kommer att ytterligare ökas. Överflyttningen av flottningsärenden från länsstyrelserna till vattendomstolarna borde därför icke äga rum med mindre det efter undersökning framginge att vattendomstolarna kunde påtaga sig dessa uppgifter utan efter sättande av andra.

Vidkommande härefter skogsstyrelsens förslag att tillsynen över flottningsverksamheten skall överflyttas till skogsstyrelsen med undantag för vissa ärenden som förbehållas Kungl. Maj:ts prövning, så avstyrkes förslaget av flertalet remissinstanser som yttrat sig i frågan.

De *tillstyrkande* yttrandena (10 st.; däribland yttranden från länsstyrelserna i Blekinge, Västernorrlands och Jämtlands län samt fem skogsvårdsstyrelser) motiveras därmed att tillsynen kan antagas bli mer effektiv och enhetlig samt bättre tillgodose skogliga synpunkter, om den utövas av skogsstyrelsen, varjämte framhålles att länen ur denna synpunkt ofta ej utgöra lämpligt avgränsade områden. — I ett par av dessa yttranden förordas, att vissa av de ärenden som enligt skogsstyrelsens förslag skola prövas av Kungl. Maj:t i stället överlämnas till skogsstyrelsen.

Av de *avstyrkande* remissinstanserna (sammanlagt 29) framföras olika förslag om tillsynsmyndighet.

Länsstyrelsen i Kalmar län föreslår, att tillsynen helt övertages av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Kammarkollegiet anför i huvudsak följande:

Något behov av en regelbunden flottledsinspektion torde icke föreligga. Ej heller har det visats, att någon inspektion av flottningsförvaltningen skulle vara påkallad. Däremot bör det finnas någon myndighet, till vilken anmälan om till äventyrs föreliggande missförhållanden kan göras och som kan förordna om inspektion. Med hänsyn till den ställning, vattendomstol kommer att intaga till flottledsfrågor, synes det icke råda någon betänklighet mot att låta vattendomstol förordna om inspektion och utse förrättningsman. Befogenheten att påkalla sådan inspektion synes kollegiet lämpligen endast böra tillkomma förvaltningsmyndighet. Härutinnan får kollegiet erinra om att kollegiet har att utföra det allmännas talan i vattenmål.

Handelskammaren i Gävle och *Dalälvarnas flottningsförening* göra gällande, att vattendomstolarna äro mest lämpade att utöva tillsynen. Därest detta likväl finnes olämpligt med hänsyn till vattendomstolarnas uppgifter som dömande myndigheter, bör enligt handelskammarens och flottningsföreningens mening tillsynen bibehållas hos länsstyrelserna.

I samtliga *övriga yttranden* i frågan (25 st.; däribland yttranden från länsstyrelserna i Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Hallands, Älvsborgs, Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs och Norrbottens län, sex skogsvårdsstyrelser samt tre hushållningssällskap) avstyrkes förslaget att framtaga länsstyrelserna tillsynsuppdraget. Därvid framhållas i huvudsak följande synpunkter: Förslaget innebär en onödig centralisering av förvaltningen, som skulle medföra större omgång, högre kostnader och sämre anpassning efter de lokala förhållandena. Länsstyrelsernas lokalkännedom är värdefull vid lösandet av uppkommande frågor. De näringsekonomiska synpunkterna på förhållandet mellan inlands- och kustindustri kunna sålunda bättre bevakas av länsstyrelserna än av central myndighet. Skogsstyrelsen äger ej bättre förutsättningar än länsstyrelserna att utöva den tillsyn som icke är av teknisk art. — Åtgärder av administrativ natur, framför allt sådana som beröra näringslivet och den allmänna ekonomiska utvecklingen, böra fortfarande tillkomma länsstyrelserna. — Skogsstyrelsen kan tänkas lägga alltför stor vikt vid skogliga synpunkter till förfång för motstående intressen.

Utredningens förslag.

Frågan om gränsdragningen mellan vattendomstolarna och länsstyrelserna beträffande handläggningen av flottningsärenden var föremål för ingående överbäggande av 1911 års flottnings-sakkunniga (bet. s. 192—197). De sakkunniga framhöllo bland annat, att det icke läte sig göra att helt och hållet överbäggande flytta flottledsmålen till vattendomstol. Därtill vore de i dessa mål föreliggande spörsmålerna av alltför olikartad natur. Somliga frågor kunde vara av rent judiciell, andra åter av rent administrativ art, och mellan dessa finnes en tredje grupp av blandad judiciell-administrativ natur. Ehuru väl vattendomstolen kunde sägas vara en blandad judiciell-administrativ domstol, vore dock rent administrativa spörsmål, som icke hänförde sig till själva vattnet, främmande för dess uppgifter och borde fortfarande bibehållas under länsstyrelsens prövningsrätt.

Efter granskning av de i särskilda flottningsärenden föreliggande frågorna föreslogo de flottnings-sakkunniga den gränsdragning som framgår av 10 kap. 16—19 och 29 §§ VL samt åtskilliga bestämmelser i FL.

Utredningen har ansett betänkligheter icke böra möta mot utsträckning i viss mån av vattendomstolarnas befattning med administrativa flottningsärenden i sådana fall där detta av praktiska skäl kan befinnas lämpligt. I första hand har därvid ansetts eftersträfvansvärt att samma ärende icke i onödan skall behöva behandlas av mera än en myndighet. Även ur andra synpunkter har det funnits önskvärt att dessa ärenden så långt som möjligt koncentreras till vattendomstolarna. Detta har lett till vad som kan sägas utgöra en grundlinje i denna del av förslaget, nämligen att flottningsärenden förläggas till vattendomstol, där icke särskilda skäl föreligga för deras behandling av annan myndighet.

1. Ärenden som ifrågasättas för överbäggning till vattendomstol.

Av flottningsärenden som enligt gällande lagstiftning skola behandlas av länsstyrelse torde de som avse fastställande av *amorteringsplaner* samt *grunder för flottningskostnadernas fördelning* på flottgodset vara de viktigaste. Dessa ärenden få anses ha ett direkt samband med flottleden och flottningen däri. Då frågan om flottledens tillkomst och beskaffenhet samt flertalet spörsmål rörande sättet för flottningens bedrivande skola avgöras av vattendomstolen, måste det därför te sig naturligt att även dessa ärenden behandlas av domstolen. Därest så sker, synes även uppgiften att förordna om *fondbildning* (32 § FL), vilken nära sammanhänger med kostnadsfördelningsfrågorna, böra överbäggas till vattendomstol. Detsamma torde gälla om *flottleds upplåtande till allmänt begagnande* (16 § FL). Upplåtandet, som utgör den sista åtgärden i målet om flottledens inrättande, bör i regel ske samtidigt med att amorterings- och kostnadsfördelningsfrågorna avgöras.

En annan grupp av ärenden, vari beslutanderätten lämpligen synes böra tillkomma vattendomstolarna i stället för länsstyrelserna, angår *sammanslag-*

ning av flottningsföreningar. I dessa ärenden skall främst avgöras, huruvida en sammanslagning kan antagas vara till fördel för flottningen i de berörda flottlederna, och därjämte bör tillses, att åtgärden ej länder någon till men. Härför erfordras ett bedömande ur flottningstekniska, skogligen och rättsliga synpunkter, likartat med det som äger rum i mål om inrättande av allmän flottled, varom vattendomstolarna redan ha att besluta.

Som skäl för att tillstånd till *interimsflottning* skall lämnas av länsstyrelse har i förarbetena till FL åberopats, att denna myndighet övar tillsyn å de allmänna flottlederna och flottningen däri. Detta skäl synes dock enligt utredningens mening icke böra anses avgörande. En viktigare synpunkt torde vara, att interimsflottning i ett vattendrag normalt utgör ett provisoriskt begagnande på förhand av den allmänna flottleden, varför frågan om tillstånd till interimsflottning lämpligen bör avgöras av samma myndighet som handlägger målet om flottledens inrättande, d. v. s. vattendomstolen.

Enligt 75 § FL äger länsstyrelsen i händelse av vissa allvarigare missförhållanden i flottningsförenings verksamhet uppställa särskilda *villkor för fortsatt rätt till flottning* i flottleden. Då det eljest i huvudsak är vattendomstol som har att bestämma villkoren för allmän flottning, synes även nämnda befogenhet lämpligen böra tillkomma vattendomstolen.

Framställningar om tillfälligt *utsträckande av flottningstiden* samt om *flottningens begränsande* under det byggnadsarbeten pågå i flottleden skola enligt 22 § FL behandlas av länsstyrelsen, vilket motiverats med att dessa ärenden närmast äro att betrakta som handräkningsmål (1911 års flottnings-sakkunniga, s. 368). De förstnämnda innebära emellertid en provisorisk ändring av tid, vilken fastställts av vattendomstol, och de sistnämnda äro av utpräglat vattenbyggnads- och flottningsteknisk beskaffenhet, varför handläggning vid vattendomstol måste anses i och för sig i båda fallen sakligt motiverad. På grund av ärendenas regelmässigt brådskande natur, anser utredningen emellertid lämpligt, att de förstnämnda alltid och de sistnämnda under vissa förhållanden upptagas och avgöras av vattenrättsdomaren som ensamdomare. Skälen härför utvecklas närmare i specialmotiveringen till 21 och 22 §§ förslaget till flottningsslag.

Prövningen av *klandertalan* mot beslut av flottningsförening är enligt gällande lag fördelad mellan allmän domstol (33 § 2 mom. och 61 § FL) samt länsstyrelse (62 § FL). Enligt utredningens mening är denna uppdelning på olika myndigheter mindre lämplig, enär en fullt klar gräns mellan olika slag av överklaganden svårigen kan dragas. Bättre synes vara, att samma myndighet får handlägga alla fall av klandertalan mot flottningsförenings beslut, och vattendomstolen synes vara lämpad härför. Därest frågorna om flottningsskostnadernas fördelning och om amortering av vissa flottningsutgifter överlämnas till vattendomstol, torde detta utgöra ett ytterligare skäl för att även prövningen av överklagade föreningsbeslut förläggas dit. De viktigaste fallen av klandertalan kunna nämligen antagas komma att avse just dylika frågor.

Bestämmande av *ersättning för flottningsskada* vid allmän flottning och interimisflottning ankommer enligt 10 och 18 §§ FL på särskilda skiljemän. Dessas beslut kan överklagas vid allmän domstol (12 § FL), vilken även har att omedelbart upptaga ersättningstvister, om skiljedom ej meddelas inom viss tid (11 § FL). Prövningen av dylika ersättningsfrågor kräver stundom grundliga insikter i vattenrättsliga och tekniska ämnen. Skadorna äro till sin natur i allmänhet likartade med dem som följa av vattenregleringar, vilka prövas av vattendomstol. Med hänsyn härtill synes det vara önskvärt att de allmänna domstolarnas befattning med dessa mål övertages av vattendomstolarna.

Beträffande tvister om ersättning för skada genom *husbehovsflottning* äga bestämmelserna i FL angående skiljemän icke tillämpning. Dessa tvister handläggas nu direkt av allmän domstol. Då de äro av enahanda beskaffenhet som övriga tvister om flottningsskada, torde det vara lämpligt att även de överflyttas till vattendomstol.

Av vad nu yttrats framgår, att utredningen i fråga om åtskilliga grupper av ärenden anser sakligt motiverat, att de överflyttas till vattendomstol. Fråga uppkommer då, om en dylik åtgärd är möjlig och lämplig med hänsyn till vattendomstolarnas nuvarande och väntade framtida arbetsbörda.

För att belysa omfattningen av de arbetsuppgifter varom här är fråga har utredningen från länsstyrelserna i samtliga län där flottning äger rum låtit införskaffa uppgifter om de under tioårsperioden 1937—1946 inkomna flottningsärendena. Dessa uppgifter visa, att under nämnda tid hos länsstyrelserna antecknats sammanlagt 408 nyinkomna ärenden tillhörande de viktigaste till överflyttning ifrågasatta grupperna. Mellan dem fördela sig ärendena i huvudsak sålunda:

grunder för flottningskostnadernas fördelning	79 ärenden
amorteringsplaner för flottningsutgifter	52 »
sammanslagning av flottningsföreningar	24 »
tillstånd till interimisflottning	140 »
utsträckande av flottningstiden	113 »

Summa 408 ärenden

Emellertid måste beaktas, att åtskilliga av de redovisade ärendena anhängiggjorts hos mer än en länsstyrelse, varför antalet i verkligheten varit icke obetydligt lägre än de anförda siffrorna giva vid handen. Å andra sidan tillkomma mål rörande ersättning för flottningsskada och klander av förordningsbeslut, vilka nu prövas av allmän domstol. Utan att ha gjort någon närmare undersökning härom anser sig utredningen kunna förutsätta, att antalet sådana mål varit obetydligt.

Huruvida antalet mål och ärenden kan antagas undergå nämnvärd förändring, därest de av utredningen framlagda förslagen genomföras, är svårt att med någon säkerhet bedöma. Vissa ärenden, främst de som angå flottningskostnadernas fördelning samt sammanslagning av flottningsföreningar, torde

kunna förutsägas öka i antal under de första åren, beroende dels på skogsägarnas medbestämmanderätt i förvaltningen och dels på de föreslagna materiella lagändringarna. Sedan verkningarna därav inträtt, torde man emellertid snarast få räkna med en nedgång i antalet. Ärenden rörande tillstånd till interimisflottning torde komma att bli avsevärt färre än hittills, i synnerhet som tillstånd enligt förslaget icke som nu skall behöva sökas varje år. Under alla förhållanden är det klart att de till överflyttning ifrågasatta målen och ärendena äro av sådan vikt och omfattning att arbetet med deras avgörande oundgängligen kräver åtskillig tid och omsorg.

Vattendomstolarnas arbetsbörda är redan nu mycket betydande. Genom lagstiftning om grundvatten och om vattenförorening ha dessa domstolar under det senaste årtiondet erhållit nya viktiga arbetsuppgifter. Samtidigt ha de förutvarande åliggandena, särskilt i de delar av landet där flottningen är av betydelse, vuxit i omfattning till följd av den starka forceringen av kraftverksbyggandet och vattenregleringsverksamheten. Det ökade arbetet har icke föranlett en motsvarande utbyggnad av den fasta domstolsorganisationen. Visserligen har antalet domstolar år 1949 ökats från fyra till fem, men denna förändring innebar endast ett överförande till ordinarie stat av en sedan många år befintlig extra domstolsavdelning och en återgång till vad som fanns före år 1933. I övrigt ha svårigheterna fått nödortfigt bemästras genom anlitan av extra arbetskraft i betydande omfattning, något som med hänsyn till arbetsuppgifternas natur varit föga tillfredsställande.

Överflyttning till vattendomstolarna av de grupper mål och ärenden som berörts i det föregående innebär icke en ökad arbetsbelastning av sådan omfattning att den ensam för sig utgör skäl för en ändring i vattendomstolsorganisationen. Det tillkommande arbetet kan säkerligen fullgöras av de nu befintliga vattendomstolarna, därest dessa vid behov erhålla ytterligare förstärkningar med tillfällig arbetskraft. De obetydliga kostnadsökningarna härför torde till fullo uppvägas av den fördel som det får anses innebära att de likaledes hårt arbetstyngda länsstyrelserna erhålla en välbehövlig lättnad. Det bör emellertid icke lämnas obeaktat, att varje förstärkning av vattendomstolarnas tillfälliga personal skulle komma att betyda en fortsatt skärpning av den vid dessa domstolar rådande disproportionen mellan antalet ordinarie och icke ordinarie befattningshavare med domaruppgifter. Med hänsyn härtill samt till de ökade arbetsuppgifter som tidigare lagts på vattendomstolarna anser sig utredningen böra förorda, att frågan om rikets indelning i jurisdiktionsområden för vattenrättsskipningen snarast möjligt tages under omprövning. Om vid en dylik omprövning, vilken det icke torde tillkomma utredningen att verkställa, skulle befinnas att de nu ifrågasatta nya arbetsuppgifterna för vattendomstolarna bidra till att göra en ny ordinarie vattendomstol behöfvig, bör det icke förbises att tillskapandet av en sådan redan nu av många anses oundgängligt (jfr en inom justitiedepartementet upprättad promemoria den 10 februari 1949 med förslag till delning av Norrbygdens vattendomstol, s. 27 och 30).

På grund av vad sålunda anförts har utredningen funnit sig böra förorda, att de i det föregående omförmälda grupperna av flottsärenden i fortsättningen skola prövas av vattendomstol. För utformningen av de lagbestämmelser som föranledas av en dylik överflyttning redogöres närmare i den speciella motiveringen för förslagen till ny flottslag och ändringar i vattenlagen.

2. Övriga ärenden som nu handläggas av länsstyrelse eller väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

De på länsstyrelse ankommande flottleds- och flottsärenden, som icke behandlats i det föregående, äro av utpräglat administrativ natur och kunna endast sällan giva upphov till det motsatsförhållande mellan parter som utmärker rättegångsmål. En del äro av sådan art att länsstyrelsens befattning med desamma i FL betecknats som en skyldighet att i ett eller annat avseende öva tillsyn över flottlederna eller flottsverksamheten. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens åliggande med avseende å flottlederna innefattar skyldighet att öva teknisk tillsyn å flottledsanläggningarnas underhåll och nyttjande.

Av bestämmelserna i FL och omständigheterna i övrigt framgår att tillsynen är ämnad att tillgodose flera olika intressen, varav de främsta torde vara att vidmakthålla flottlederna, trygga flottsverksamhetens behöriga bedrivande, skydda flottsverksamheten motstående intressen, tillförsäkra skogsägarna visst medinflytande i flottsverksamheterna samt förebygga förtryck av minoritetsgrupper bland de flottande.

Numera har regelbunden inspektion av flottleder från myndigheternas sida sedan flera årtionden kommit ur bruk. Ej heller eljest torde tillsynsmyndighet ingripa beträffande flottledernas vidmakthållande eller flottsverksamhetens handhavande utan att åtgärd påkallats genom framställning eller anförda klagomål.

Därest utredningens förslag rörande flottsorganisationen genomföres, torde flertalet av de allmänna intressen som avsetts skola tryggas genom tillsyn av offentlig myndighet bli tillgodosedda redan genom skogsägarnas medinflytande på förvaltningen samt den fastare organisationen. De i 13 kap. VL meddelade bestämmelserna om möjlighet att hos vattenrättsdomaren påkalla besiktning av byggnader och andra arbeten i vatten böra uppenbarligen såsom hittills vara tillämpliga även på flottledsanläggningar. Beträffande tillsyn i övrigt delar utredningen, särskilt med hänsyn till vad nyss anförts rörande den nya organisationen, den av kammarkollegiet uttalade meningen att någon inspektion av flottsverksamheten icke är påkallad. Vad som erfordras är enligt utredningens mening, att det finns någon myndighet till vilken anmälan om förekommande missförhållanden kan göras och som, eventuellt efter undersökning av polismyndighet eller flottsverksamhetens sakkunnig, kan förordna om rättelse.

Det må i detta sammanhang anmärkas att någon myndighet som verkligen kan utöva en ur alla synpunkter sakkunnig tillsyn över flottlederna och flottningsverksamheten för närvarande knappast finns att tillgå. Härför skulle erfordras ett organ med mera mångsidig sammansättning än som nu står till förfogande, exempelvis ett statens flottningsråd, bestående av företrädare för vattenrättslig, skoglig samt flottnings- och vattenbyggnadsteknisk sakkunskap. Ehuru ett sådant organ väl kunde vara av värde för skogshanteringen och flottningen samt någon större organisation därför knappast skulle erfordras, synes dock med hänsyn till vad nyss yttrats i fråga om behovet av tillsyn anledning för närvarande icke föreligga att inrätta ett dylikt.

De förut berörda uppgifterna att efter hänvändelse ingripa tillrättsläggande inom flottningen samt i övrigt vidtagna åtgärd eller meddela beslut i vissa flottningsfrågor kunna enligt utredningens mening väl fullgöras av någon redan befintlig myndighet. Denna bör när så erfordras kunna anlita särskild sakkunskap i de frågor som eljest ej direkt tillhöra dess ämbetsområde. De myndigheter som främst kunna komma i fråga för uppgiften äro skogsstyrelsen, vattendomstolarna och länsstyrelserna.

Att uppdraga ärendena åt skogsstyrelsen innebär en centralisering som på sina håll ansetts onödigt och betänkligt. Ett skäl för att lägga även dessa ärenden till vattendomstolarna kunde vara att samma myndighet i så fall finge handlägga alla flottningsfrågor. Detta kan emellertid icke anses vara av sådan betydelse att avgörande vikt bör fästas därvid. Oberoende av vad nu anförts synes böra närmare undersökas beskaffenheten av de ärenden som nu äro i fråga och övervägas vilken myndighet som med hänsyn härtill är mest lämplig.

I samtliga fall är fråga om rent administrativa ärenden. Redan detta utgör ett vägande skäl mot att förlägga dem till vattendomstolarna, vilka inrättats för väsentligen andra uppgifter.

De nu enligt 71—74 §§ FL på länsstyrelserna ankommande åtgärderna, vilka i huvudsak avse ingripande mot försummat underhåll av flottleds- eller skyddsbyggnader och brister i verksamhetens handhavande, utgöras väsentligen av handräkningsuppgifter. Om dessa ärenden skulle uppdragas åt vattendomstol eller skogsstyrelsen, måste dock verkställigheten av beslut ankomma på vederbörande länsstyrelse såsom överexekutor eller på denna underordnat organ. Bibehållas däremot ärendena hos länsstyrelserna, består jämväl den nuvarande bekväma möjligheten till omedelbar verkställighet när sådan erfordras. (Vattendomstol har visserligen också, jämlikt 11 kap. 67 § VL, rätt att förordna om omedelbar verkställighet av sitt beslut men för åtgärdens genomförande måste dock exekutiv myndighet anlitas.)

En annan grupp av ärenden gälla mottagande och kungörande av anmälningar (10, 41 och 68 §§ FL), uppbärande av redovisning (20 och 82 §§ FL), mottagande och tillhandahållande åt allmänheten av årsberättelser m. m. (76 § FL) samt mottagande av säkerhet (83 § FL). För dessa uppgifter torde det vara uppenbart att länsstyrelserna med sin närmare lokalisering till ort

där flottningsverksamheten bedrivs äro de mest lämpliga. Ärenden rörande förvärv, pantsättning och avyttrande av viss egendom (24 och 25 §§ FL) äro likartade med dem som ankomma på länsstyrelserna enligt lagen den 30 maj 1916 om vissa inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva eller aktier i vissa bolag samt lagen den 18 juni 1925 angående förbud i vissa fall för bolag, förening och stiftelse att förvärva fast egendom.

Förrättningsman och gode män för handläggande av syneförrättning rörande inrättande, utvidgande eller förbättrande av allmän flottled skola enligt gällande lag (10 kap. 2, 3 och 31 §§ VL) förordnas av länsstyrelsen, som i samband därmed har att ombesörja vissa underrättelser m. m. Då länsstyrelsen tillika har att utse förrättningsmän vid andra syneförrättningar enligt vattenlagen, torde det böra undvikas att nämnda uppgifter överflyttas på annan myndighet.

Som skäl för att åt länsstyrelserna uppdragits att fastställa reglemente för flottningsförening och besluta om ändring däri har i förarbetena till gällande flottningslagstiftning åberopats sambandet med motsvarande förhållanden inom ekonomiska föreningar, sjukkassor, understödsföreningar m. m. Jämväl andra omständigheter — exempelvis att reglementet skall innehålla bestämmelser om bland annat antalet fullmäktige och villkoren för husbehovsflottning — göra det önskvärt att reglementsfrågor behandlas av en lokal myndighet med kännedom om ortens näringsliv och förhållanden. Farhågor kunde måhända hysas för att länsstyrelsernas beslutanderätt skulle medföra försening av avgörandena i fall då fråga om flottleds inrättande eller utvidgande samtidigt är föremål för vattendomstols prövning. Emellertid torde länsstyrelsen, sedan vattendomstolen beslutat om allmän flottleds inrättande, i allmänhet få god tid att handlägga reglementsärendet medan flottleden utbygges, så att följaktligen reglemente kan vara fastställt redan innan vattendomstolen avkunnar dom rörande anläggningskostnaden och dess återgåldande m. m.

Det torde vidare vara lämpligt att samma myndighet som handlägger reglementsfrågor jämväl har att meddela sådana kompletterande bestämmelser rörande husbehovsflottning som avses i 3 § av utredningens förslag till flottningslag.

Vid bedömning av frågan om vilken myndighet som bör utse flottningsfullmäktiges ordförande samt revisor och syssloman för flottningsförening ävensom förvaltare för avlyst flottled synes främst böra beaktas att lokal personkännedom är behöfvig. Detsamma gäller om de säkerligen sällan inträffande fall då offentlig myndighet kan behöva anlitas för att utse fullmäktige för de flottande eller för de enskilda skogsägarna.

Ärenden rörande bestämmande av arvode till flottningsfullmäktiges ordförande, av offentlig myndighet utsedd revisor och syssloman, utseende i vissa fall av skiljeman rörande flottningsskada, fastställande av reglemente för understödsfond och prövning av besvär över val av de flottandes full-

mäktige äro till en del lokalt betonade och i andra fall likartade med arbetsuppgifter som eljest tillkomma länsstyrelserna.

Det synes slutligen vara av vikt att länsstyrelserna icke helt avkopplas från befattning med den viktiga del av näringslivet som flottningen utgör inom stora delar av vårt land.

Av skäl som nu anförts har utredningen funnit de i detta avsnitt behandlade arbetsuppgifterna lämpligare böra bibehållas hos eller uppdragas åt länsstyrelserna än förläggas till någon av de andra därför ifrågasatta myndigheterna.

För att i den mån det är möjligt råda bot på den för ärendenas behandling tyngande ordning som består däri att, när en flottningsförening har sin verksamhet inom flera län, ärendena skola handläggas gemensamt av samtliga ifrågakommande länsstyrelser, föreslår utredningen att sådan gemensam handläggning skall krävas endast i reglementsfrågor. Vissa ärenden, i vilka någon gemensam behandling ej kommer i fråga (mottagande och kungörande av anmälningar om utseende av ständiga skiljemän och val av flottningsstyrelse samt mottagande och tillhandahållande åt allmänheten av årsberättelser m. m.), skola liksom för närvarande ankomma på alla länsstyrelser som beröras. Där emot skall handläggningen eljest tillkomma en länsstyrelse ensam. Därvid kan för skilda fall komma i fråga antingen länsstyrelse till vars län visst förhållande är lokaliserat eller länsstyrelsen i det län där flottningsstyrelsen har sitt säte. De olika fallen behandlas närmare i specialmotiveringen.

Kap. III. Vissa frågor rörande flottningskostnadernas fördelande.

1. Fördelning på olika slag av flottgods.

Vid fördelande av flottningskostnaderna på olika slag av flottgods skall, enligt 29 § första stycket FL, skillnad göras mellan å ena sidan flottleds- och underhållsutgifter samt å andra sidan övriga utgifter. Grunderna för delaktighet i de förra utgifterna skola bestämmas med hänsyn till vad som finnes skäligt och lämpligt för främjande av en god skogshushållning. Övriga utgifter skola fördelas efter den större eller mindre svårighet de olika flottgodsslagen orsaka vid flottningen eller sorteringen, varvid dock jämkning må äga rum beträffande smärre virkesdimensioner och virke som flottas lång väg, om det kan ske utan påvisbar ökning av kostnaden för annat virke.

Skogsstyrelsen framhåller i sitt betänkande (s. 68 ff), att det är angeläget att fördelningen av flottningskostnaderna kan ske efter grunder, vilka gynna ett inom skogsvårdens ram maximalt uttag av alla råvarureserver såväl från de sämre avsättningslägena som ur de minsta användbara dimensionsklasserna. Skogsstyrelsen förordar därför sådan ändring i 29 § FL, att jämväl utflottnings- m. fl. utgifter — utan uppgivande av huvudprincipen flottningssvårigheten — må fördelas efter grunder som, i högre grad än gällande lag medger, taga hänsyn till främjande av en god skogshushållning. Styrelsen ifrågasätter att, vid angivande av rabatteringsvillkoren för klenvirke och långfärdsvirke, de enligt styrelsens mening svårtydbara orden »om sådant kan ske utan påvisbar ökning av kostnaden för annat virke» ersättas med »där så finnes skäligt och lämpligt för främjande av en god skogshushållning».

Skogsstyrelsens förslag i denna del tillstyrkes i princip av de remissinstanser som yttrat sig därom.

Utredningens förslag innebär i första hand den nyheten, att enhetliga bestämmelser förordas i fråga om kostnadsfördelningen, oavsett om det gäller flottleds- och underhållsutgifter eller andra utgifter.

Beträffande flottleds- och underhållsutgifterna ansågo 1911 års flottningssakkunniga synpunkten av det allmännas bästa böra träda i förgrunden och hänsynen till skogsvårdens intresse därför böra bli bestämmande för kostnadsfördelningen. De sakkunniga räknade med att virkets värde härvid skulle komma att läggas till grund. Beträffande övriga utgifter ansågs det däremot vara av den största vikten, att ingen flottande skulle behöva bära arbetskostnad för framflottande av annans virke, varför flottningssvårigheten borde vara fördelningsgrund. För att möjliggöra uttagande av vissa virkesslag av mindre värde förordades emellertid att för dem skulle under vissa omständigheter medgivas jämkning i delaktigheten.

Dessa skäl för olikhet i fördelningsgrund synas i praktiken icke ha till-

måtts någon större vikt. I varje fall torde den därpå grundade lagbestäm-
 melsen endast sällan ha tillämpats på sätt som varit avsett. Företagen
 granskning av nu gällande, av länsstyrelserna fastställda grunder för kost-
 nadsfördelningen inom flertalet av de större flottningsföreningarna visar, att
 någon skillnad icke göres vid fördelningen av kostnaderna inom den ena
 och den andra av de här angivna utgiftsgrupperna. En anledning härtill
 torde vara att praktiska svårigheter kunna föreligga att tillämpa två skilda
 fördelningssystem, en annan att någon större skillnad i resultat sannolikt
 icke behöver uppkomma vid fördelning efter skogsvårdssynpunkter och vid
 fördelning efter flottningssvårighet, om i det sistnämnda fallet jämväl till-
 lämpas lämpliga rabatter för vissa virkesslag. Det underlättande av virkes-
 uttag som stundom ansetts erforderligt har också allmänt åstadkommits
 antingen i form av procentuella avdrag för vissa virkesslag eller ock genom
 sättet för flottgodsenhetens bestämmande, men flottleds- och underhållsut-
 gifter ha därvid icke behandlats annorlunda än övriga utgifter. Vid nu an-
 givna förhållanden ha skäl icke ansetts föreligga att alltjämt bibehålla den
 nuvarande skillnaden i fördelningsgrunder.

Utredningens förslag innehåller vidare — i överensstämmelse med vad
 skogsstyrelsen förordat beträffande andra utgifter än flottleds- och under-
 hållsutgifter — den huvudregeln att hänsyn skall tagas såväl till den större
 eller mindre svårighet flottgodsslagen orsaka vid flottningen eller skilj-
 ningen som ock till vad som finnes skäligt och lämpligt för främjande av en
 god skogshushållning. Vid tillämpningen härav synes i första hand böra
 göras en jämförelse mellan kostnaderna för flottning och skiljning av olika
 virkesslag. Hinder synes icke böra möta att i detta sammanhang bestämma
 olika relationstal för de särskilda slagen av utgifter. Sålunda torde det
 stundom vara motiverat att beträffande skiljningsutgifterna tillämpa andra
 delaktighetsgrunder än i fråga om övriga utgifter. Om hänsyn till en god
 skogsvård eller efterfrågan på virke gör det önskvärt att uttaget av virke
 av särskilda slag eller dimensioner gynnas genom minskad flottningskost-
 nad, bör jämkning ske genom bestämmande av lämplig rabatt i förhållande
 till annat flottgods. I vilken omfattning och på vad sätt rabatter bör
 äga rum torde det icke tillkomma lagen att angiva i vidare mån än genom
 ett allmänt stadgande, att tillvaratagande av lågvärdigt virke bör under-
 lättas genom jämkning i delaktigheten för sådant virke. Såsom lågvärdigt
 synes därvid böra anses allt virke som på grund av sin beskaffenhet har
 avsevärt större svårighet än annat virke att bära avverknings- och transport-
 kostnaderna. Till lågvärdigt virke bör därför räknas icke blott i gällande
 lag omnämnda »smärre virkesdimensioner» utan även virke av låg kvalitet
 oberoende av dimensionen. Å andra sidan bör uppenbarligen icke virke betrak-
 tas som lågvärdigt endast därför att det är klent; även sådant kan numera an-
 vändas inom träindustrien och torde under vissa förhållanden ha så stort
 värde att det ej är i behov av rabatt. Ej heller kan till lågvärdigt räknas
 sådant virke som endast till följd av avlägsen växtplats har svårt att bära

utdrivningskostnaden. Beträffande detta virke hänvisas till vad nedan anföres under 3 i detta kapitel.

2. Utjämning av kostnaderna mellan olika år.

Gällande lag innehåller icke någon uttrycklig föreskrift om att en flottningförenings utgifter i vanliga fall skola bäras av årets flottning. Av flottningförenings egenskap av en för varje år särskild sammanslutning följer emellertid, att varje års flottande i princip endast skola bära de kostnader som avse det år varunder de flottat (se t. ex. 33 § 2 mom. FL). Samma omständighet föranleder att utrymme saknas för någon längre gående utjämning av olika års flottningskostnader.

För vinnande av en effektiv utjämning av flottningskostnaderna har i skilda sammanhang framförts tanken på införande av fasta flottningstaxor. Rörande denna fråga yttrar *skogsstyrelsen* bl. a. (bet. s. 78) att, enär den förda diskussionen syntes ge vid handen, att goda förutsättningar kunde finnas för utjämning av flottningstaxorna mellan olika år för vinnande av så långt möjligt fasta taxor, styrelsen ville förorda lagbestämmelser i sådan riktning. Dessa bestämmelser borde enligt skogsstyrelsens mening icke erhalla tvingande karaktär, men de borde erbjuda möjlighet för flottledsforvaltning att utfärda föreskrifter om flottningskostnadernas utdebiterande enligt ett system, baserat på fixerade kostnadstal för varje utflottningsdistrikt under viss tid, förslagsvis fem år. Bestämmelserna skulle införas i flottledsreglementet och komme därigenom att prövas av myndighet. De skulle ej kunna ändras utan särskild framställning om ändring av reglementet.

Av *remissyttrandena* över skogsstyrelsens förslag framgår, att meningarna i denna fråga äro starkt delade.

De i huvudsak tillstyrkande yttrandena (sammanlagt 16, däribland yttranden från länsstyrelserna i Värmlands, Gävleborgs och Norrbottens län, Norrlandskommittén, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund och Sveriges skogsägareförbund) motiveras främst därmed att fasta flottningstaxor skulle medverka till en stabilare prissättning på virket och således i viss mån verka konjunkturutjämmande.

De remissinstanser som avstyrka förslaget (12 till antalet, bland dem kammarkollegiet samt länsstyrelserna i Västernorrlands och Jämtlands län) åberopa framför allt svårigheterna att på förhand fastställa lämpligt avvägda taxor, varjämte framhålles att den oundgängliga fondbildningen kan bli betungande särskilt för nya flottleder samt vid vikande konjunkturer.

Utredningens förslag. Framkomna önskemål om utjämning av flottningskostnaderna mellan olika år torde främst vara föranledda av de olägenheter som uppkomma för virkessäljarna, därest de vid slutande av försäljningsavtal icke kunna räkna med någorlunda konstanta avdrag för den blivande flottningskostnaden. Större variationer i dessa avdrag göra det nämligen

omöjligt för säljarna att bedöma vilka nettopriser som erhållas för virket. Om virkessäljarna på annat sätt än genom fasta flottningstaxor kunna få flottningsavdragen utjämnade, torde det viktigaste skälet för införande av sådana taxor bortfalla.

Då själva anordningen att genom flottningsavdrag flytta över kostnaderna för flottningen från de flottande på virkessäljarna icke har sin grund i någon lagbestämmelse utan bygger på sedvana vid slutande av försäljningsavtal, synes det ligga närmast till hand att även frågan om avdragens storlek och deras utjämnande mellan skilda år om möjligt löses avtalsvis. Ett sådant förfarande har också numera kommit i bruk genom att domänverket och Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, å ena, samt Nordsvenska virkesföreningen, å andra sidan, från och med avverkningssäsongen 1948—1949 träffat överenskommelser om grunder för beräkning av flottningsavdragens storlek inom övre och mellersta Norrland. Dessa grunder innebära i huvudsak, att avdraget för varje utflottningsdistrikt beräknas med ledning av de verkliga flottningskostnaderna under föregående femårsperiod, och virkessäljarna erhålla således ungefär samma utjämnning av kostnaderna som vid genomförande av skogsstyrelsens förslag om fasta taxor, baserade på kostnadstal som fixerats för femårsperioder. Då goda förutsättningar torde finnas för liknande uppgörelser jämväl för framtiden och inom de övriga delar av riket där frågan är av större betydelse för skogsägarna, synes lagstiftning på detta område icke vara nödvändig.

Av nu anförda skäl har utredningen i sitt förslag bibehållit gällande huvudregel, att varje års flottning skall bära sina egna kostnader. Uttrycklig föreskrift härom har intagits i 29 § första stycket av förslaget till flottningsslag. Undantag medgives liksom hittills för de fall då fördelning på flera år genom amortering anses påkallad samt då fastställda avgifter till fondbildning skola utgå. Ett nytt undantag föreslås såtillvida som utgifter för ett år, då allmän flottning ej ägt rum, under vissa omständigheter skola kunna läggas på ett annat års flottning. Skälen härfor utvecklas närmare i specialmotiveringen till 37 §.

3. Utjämnning av kostnaderna mellan skilda delar av flottleden.

Kostnader, hänförliga till visst flottleds- eller utflottningsdistrikt, skola enligt 29 § andra stycket FL fördelas allenast å flottgods som framflottats å distriktet. Om flottledsanläggning å visst distrikt är till gagn även för andra flottledsdistrikt, kan dock jämlikt 28 § andra stycket sista punkten FL anläggningskostnaden i mån av båtnaden fördelas på samtliga dessa distrikt.

Skogsstyrelsen förordar att i flottningsslagen intagas bestämmelser, vilka göra det möjligt för flottledsförvaltning att efter vederbörande myndighets medgivande införa och tillämpa ett system för utjämnning och stabilisering av utflottningskostnader (bet. s. 83 f). Styrelsen redogör för ett »reparti-

tionssystem», utarbetat av f. d. flottningsskamreraren J. A. Grundström i Skellefteå. Detta innebär i huvudsak följande. Den nuvarande indelningen av flottlederna i flottleds- och utflottningsdistrikt ersättes med en indelning i zoner, varvid för varje zon fastställs ett repartitionstal som anger i vilket förhållande kostnaden för flottning från zonen fram till vederbörande skiljeställe står till flottningskostnaden för den nedersta zonen. Repartitionstalen kunna antingen bygga allenast på kända medelkostnader för de olika distrikten eller ock, med beaktande av skogspolitiska och andra synpunkter, utformas till ett zontariffsystem med en i förhållande till transportlängden sjunkande kostnad och möjlighet till rabatter av olika anledningar. Enligt skogsstyrelsens mening kan tillämpandet av okomplicerade repartitionstal innebära en lämplig form av utjämning för att eliminera de ofördelaktiga och språngvis uppträdande kostnadsvariationer som förekomma i biflottlederna. Talen utgöra även, enligt vad skogsstyrelsen uttalar, ett känsligt instrument för medveten påverkan av kostnaderna i önskad riktning, om så med hänsyn till främjande av en god skogshushållning finnes skäligt och lämpligt.

För vinnande av ytterligare kostnadsutjämning mellan olika delar av flottleden förordar skogsstyrelsen vidare (bet. s. 84) sådan ändring i FL att underhålls- och utflottningskostnader, som äro till gagn för annat distrikt än det där de nedlagts, må kunna fördelas på samtliga berörda distrikt i mån av uppkommen båtnad, såvida båtnaden för de distrikt varå kostnaderna icke nedlagts är uppenbar och möjlig att med någorlunda säkerhet uppskatta.

Utredningens förslag. Till en början må beaktas vissa principiella synpunkter på frågan om kostnadernas fördelning vid kollektiva företag med tvångsdelaktighet och jämförelse därvid göras med andra slag av dylika företag enligt vattenlagen. Liksom skogsägarna inom skilda delar av en flottleds tillförselområde äro i hög grad beroende av varandra för att medelst en ändamålsenlig gemensam flottning forsla fram sitt virke föreligger ett liknande beroende mellan delägarna i en regleringssamfällighet, intressenterna i ett torrläggningsföretag och deltagarna i ett avloppsföretag.

Kostnaderna för en vattenreglering skola enligt vattenlagen fördelas på det sätt att ägarna av strömfall, för vilka regleringen medför båtnad, samt ägarna av mark, som vinner stadigvarande torrläggning, taga del i kostnaderna, envar i mån av värdet å den båtnad som beredes hans egendom. Vissa regler finnas om jämkning i delaktigheten, men de äro utan betydelse i detta sammanhang.

Beträffande torrläggningsföretag föreskrives, att envar delägare däri skall taga del i kostnaden för samfällighetens torrläggning efter värdet av den båtnad hans mark därigenom beredes. Såsom en motsvarighet till distriktsindelningen i flottlederna kan betraktas avdelningsbildningen vid torrläggningsföretag. Enligt reglerna härom skola bl. a. delar av torrläggningssamfundet, vilka kräva särskilt stora kostnader, bilda särskilda avdelningar för att förhindra att dessa kostnader eljest skulle belasta annan mark. Någon

möjlighet att av exempelvis jordbrukspolitiska skäl låta vissa intressenter till någon del bära kostnaderna för andra finnes ej.

I fråga om avlopps företagen gäller såsom huvudregel, att delaktigheten i kostnaderna bestämmes efter mängden och beskaffenheten av det avloppsvatten som för varje samhälle eller fastighet avledes, dock att ingen skall behöva vidkännas större kostnad än om särskild ledning anlagts för hans behov eller bidra med större belopp än som med hänsyn till hans nytta kan anses rimligt. Undantag härifrån medgives genom en bestämmelse (8 kap. 15 § VL) som stadgar, att fastigheter vid en gemensam avloppsledning under vissa förhållanden må förklaras pliktiga att deltaga i kostnaden för hela ledningen, oaktat vattnet tilledes på skilda ställen. Tillämpning av den sistnämnda bestämmelsen kommer uppenbarligen att medföra en utjämning av kostnaderna mellan de berörda fastigheterna. Av lagens förarbeten synes emellertid framgå, att det knappast varit för detta ändamål bestämmelsen tillkommit. Det framhålles nämligen, att stadgandet åsyftar sådana fall då bebyggelsen är tät och att skyldighet därvid ansetts icke böra föreligga att uppdelade huvudledningen i ett flertal olika sträckor med olika regler om ansvaret för kostnaderna. Bestämmelsens ändamål är sålunda icke att åstadkomma en kostnadsutjämning utan allenast att i vissa fall göra kostnadsfördelningen någorlunda bekväm.

Vad nu anförts rörande reglerna om fördelning av kostnaderna vid andra med tvångsdelaktighet förbundna företag enligt vattenlagen visar, att beträffande dem i samtliga fall hållits fast vid grundsatsen att varje intressent skall bidra efter den fördel han har av företaget eller den olägenhet eller svårighet han föranleder för detta. Däremot ha reglerna om kostnadsfördelningen i intet av dessa fall ansetts böra utgöra ett instrument för förskjutning av kostnader från en intressegrupp till en annan eller mellan särskilda deltagare inom sådan grupp. Att även FL:s regler om kostnadsfördelningen bygga på samma princip, d. v. s. att ingen intressent skall behöva vidkännas kostnad för den andre, har i skilda sammanhang betonats av 1911 års flottnings sakkunniga (bet. s. 404—405, 407 m. fl.).

Då härefter skall behandlas frågan, huruvida beträffande fördelningen av flottningskostnaderna möjlighet bör öppnas att införa det förut nämnda repartitionssystemet eller något med liknande verkningar, bör först framhållas att denna fråga numera torde vara i viss mån mindre aktuell än tidigare. Genom de i det föregående (s. 103) berörda överenskommelserna om grunder för beräkning av flottningsavdragens storlek erhålla nämligen virkessäljarna i varje fall den utjämning mellan olika år som skulle vinnas genom ett zonsystem med okomplicerade, på medelkostnaderna under femårsperioder grundade repartitionstal. Härigenom åstadkommes dock icke någon överflyttning av kostnaderna mellan olika distrikt, och uppenbarligen kan ej heller på denna väg ernås någon medveten påverkan av flottningskostnaderna för främjande av skogspolitiska syften.

I den mån det nämnda repartitionssystemet åsyftar en utjämning av de faktiska flottningskostnaderna mellan närbelägna delar av flottleden till undvikande av alltför stora språng i kostnaderna, synes genom en lämplig distriktsindelning detta syfte i huvudsak kunna nås även med nu gällande bestämmelser rörande kostnadernas fördelning. Särskilt med hänsyn till att skogsägarna enligt utredningens förslag skola bli representerade i flottningsledningen torde man kunna förvänta, att en rättvis och lämplig distriktsindelning skall eftersträvas från flottningsföreningarnas sida.

Att i lagen föreskriva tillämpning av ett zontariffsystem i avsikt att detta skall kunna anlitas för att påverka flottningskostnadernas fördelning för skogspolitiska syften, är en åtgärd vars lämplighet synes kunna starkt sättas i fråga. Med vissa skäl kan sålunda göras gällande att flottningslagens uppgift bör vara att med godtagande av rådande skogspolitiska förhållanden sörja för en rättvis kostnadsfördelning. Skulle det emellertid finnas önskvärt att göra avsteg härifrån och sålunda lämna föreningsorgan eller statliga myndigheter frihet att vid lagtillämpningen medvetet påverka flottningskostnadernas fördelning till förmån för viss skogsmark eller eljest med särskilt syfte, synes den största försiktighet härvid böra iakttagas. Det förbilligande av flottningen från avlägsna skogsområden, som närmast ifrågasättes, innebär nämligen, om det ej fullt ut motsvaras av ökat virkesuttag därifrån, att flottningen från andra områden fördyras i förhållande till vad fallet är med nu gällande kostnadsfördelningsgrunder. Ett verksamt zontariffsystem kan därvid leda till en icke berättigad förskjutning av skogsmarkens värde inom flottledens tillförselområde. Det må i detta sammanhang anmärkas, att de längst bort från kusten och huvudälvarna belägna skogarna till större delen tillhöra kronan och de större skogsbolagen, medan bondeskogsbruket är mera koncentrerat till kusten och ådalarna.

En omständighet som icke bör förbises vid bedömningen av zontariffsystemets lämplighet för skogspolitiska syften är, att repartitionstalens bestämmande, om detta icke skall ske godtyckligt, måste innebära en komplicerad procedur, som ställer krav på noggrann utredning och lätt kan medföra tidsödande och dyrbara tvister mellan intressenterna inom flottledens olika delar. I fråga om flottleder med mer än ett skiljeställe torde repartitionstalens fastställande erbjuda särskilda svårigheter, beroende på att en serie tal måste finnas för varje skiljeställe.

Av nu anförda skäl har utredningen ansett, att en allmän övergång till zontariffsystem eller liknande ej bör komma i fråga och i varje fall icke av lagen påbjudas utan att den hittills gällande principen om kostnadernas fördelning på flottleds- och utflottningsdistrikt bör i huvudsak bibehållas.

Om sålunda ett obligatoriskt införande av zontariffsystem eller dylikt icke kan förordas, torde möjlighet dock böra finnas att i större omfattning än gällande lag medger förbilliga flottningen för långfärdsvirke. I nuvarande läge och med tanke på den framtida utvecklingen i fråga om skogstillgången måste det anses angeläget, att uttag av råvarureserver från de sämre avsätt-

ningslägena gynnas. Skälig jämkning i flottningskostnaden för långfärdsvirke kan därvid vara ett verksamt hjälpmedel. Den nu gällande bestämmelsen härom, att jämkning må äga rum om det kan ske utan påvisbar ökning av kostnaden för annat virke, får anses i vissa fall otillräcklig och är därjämte svår att tillämpa.

Utredningen har i 31 § av förslaget till ny flottningslag intagit en bestämmelse, enligt vilken vattendomstolen skall kunna föreskriva sådan jämkning. Med hänsyn till den genomgripande verkan av ett sådant beslut synes varsamhet böra iakttagas vid avsteg från den föreslagna huvudregeln om kostnadernas fördelning efter distrikt. På grund härav bör enligt utredningens mening jämkning icke kunna genomföras utan att det påyrkas av majoriteten inom flottningsföreningen. För att ansökan därom skall kunna upptagas av vattendomstolen bör därför fordras beslut av flottningsfullmäktige. I övrigt torde det böra överlämnas åt vattendomstolen att fritt pröva i vilken omfattning och på vad sätt jämkning skall ske. Därvid bör, om så finnes lämpligt, kunna få användas ett system grundat på zontariff eller eljest på fastställda andelstal. Såsom i åtskilliga yttranden över skogsstyrelsens förslag framhållits, synes det nämligen kunna vara av värde att ett sådant system blir prövat i praktiken.

I 29 § 2 av förslaget till flottningslag återfinnas reglerna om kostnadsfördelning mellan distrikten i de fall då förordnande enligt 31 § icke meddelats. Huvudregeln är den från 29 § andra stycket FL hämtade att utgifter, hänförliga till visst flottleds- eller utflottningsdistrikt, fördelas allenast på flottgods som flottats inom distriktet. I överensstämmelse med vad skogsstyrelsen föreslagit göres undantag för det fall att anläggning för flottleden eller åtgärd för utflottningen inom visst distrikt är till gagn för flottningen även inom annat eller andra distrikt. Kostnader för sådan anläggning eller åtgärd skola enligt förslaget kunna i mån av båtnaden fördelas på samtliga berörda distrikt. I förhållande till 28 § andra stycket sista punkten FL innebär förslaget en utvidgning av möjligheten att fördela utgifter på flera distrikt till att omfatta även *dels* underhållskostnad för flottledsbyggnad, vars anläggningskostnad redan enligt gällande lag kan läggas på mer än ett distrikt, *dels ock* kostnad för utflottningsåtgärd. Som exempel på utflottningsutgifter vara stadgandet kan bli tillämpligt må nämnas utgifter för dämning i sjö till underlättande av flottningen i nedströms belägna distrikt samt kostnader för forcering av flottningsarbetet inom ett distrikt, om sådan åtgärd medför att flottningen inom nedströms belägna distrikt kan utföras under gynnsammare vattenförhållanden än eljest varit fallet.

I detta sammanhang må nämnas ett av utredningen upptaget förslag, vilket mindre har tillkommit i kostnadsutjämnande syfte än för att skapa största möjliga rättvisa i de sannolikt sällsynta fall då det kan komma att tillämpas. Fråga är om det fall att det vid fördelning av ersättning för flottningsskada visar sig, att någon flottande saknar tillgång till gäldande av den del av ersättningen som belöper på hans flottgods. Enligt 8 § i lagförslaget

är flottningssammanslutningen i första hand ansvarig för skada genom allmän flottning. Då ersättningen alltid torde kunna hänföras till visst distrikt, skall den enligt huvudregeln fördelas endast på flottgodset som flottats inom det distrikt där skadan uppkommit. Med hänsyn särskilt till föreningens pant rätt i flottgodset (35 § i förslaget) behöver man i allmänhet icke befara att flottningsavgifter ej bli erlagda i vederbörlig ordning, men i fråga om ersättning för flottningsskada kan det inträffa att ersättningen måste uttagas först efter det flottgodset blivit utlämnat till de flottande. Under olyckliga omständigheter kan vidare en flottningsskada någon gång uppgå till så stort belopp att den överstiger flottgodsets värde. Om i något av de nämnda fallen en flottande skulle befinnas insolvent, torde man ha att välja mellan att fördela bristen på övrigt flottgodset inom samma distrikt eller att lägga den på flottgodset i hela flottleden. Enligt utredningens mening är det senare alternativet att föredraga. I förslaget till ny flottningslag har därför i 29 § 2 upptagits en bestämmelse att bristen i fall som nu sagts skall fördelas på övrigt flottgodset i flottleden enligt grunderna för dess deltagande i föreningens förvaltningsutgifter. Med flottleden bör i detta sammanhang, liksom eljest i kostnadsfördelningsfrågor, avses hela det inom ett och samma vattensystem belägna, till allmän flottled intagna område som står under en flottningssammanslutnings förvaltning, oavsett om i olika delar därav allmän flottled inrättats vid skilda tillfällen.

4. Skiljningsutgifternas fördelning på de utskilda virkesgrupperna.

Vid gemensam flottning framföres olika ägares flottgodset sammanblandat, och vid flottningens slut måste flottgodset därför delas upp på ägarna. För att göra detta möjligt skall varje stycke flottgodset vara försett med ägarens märke. Vanligt är att en flottande låter inregistrera flera märken i avsikt att få sitt flottgodset utskilt i flera grupper. Härigenom kan skiljningen vid ett större skiljeställe komma att omfatta uppdelning av flottgodset i ett mycket stort antal grupper, ibland överstigande hundratalet, vilket i hög grad försvårar och fördyrar arbetet.

I FL saknas nästan helt bestämmelser om hur kostnaderna för skiljningen skola fördelas på de olika *grupperna* av flottgodset. Bortsett från vissa regler i 29 § andra stycket FL om andra skiljen än slutskiljen (genomgångsskiljen), är den enda föreskrift som kan tillämpas härvidlag bestämmelsen i 67 § FL, att i reglementet må stadgas rätt för flottningssammanslutning att vid märkes godkännande upptaga viss lämplig avgift. Denna bestämmelse är dock uppenbarligen icke tillräcklig som grund för en rättvis kostnadsfördelning. I övrigt gäller (29 § första stycket FL), att kostnaderna för skiljningen skola fördelas på de olika *slagen* av flottgodset efter den större eller mindre svårighet de orsaka vid sorteringen. Den stegring av arbetskostnaden som uppkommer genom att antalet *grupper* ökas har däremot i gällande lag ej upptagits bland om-

ständigheter som skola påverka skiljningskostnadernas fördelning på flottgodset. Utan direkt stöd i lag tillämpa dock åtskilliga flottningsföreningar med länsstyrelsernas godkännande sedan länge kostnadsfördelningsgrunder som taga hänsyn till antalet skiljningsgrupper.

Ur flottningsteknisk synpunkt är det av vikt att flottningsförening kan förhindra att antalet skiljningsgrupper blir alltför stort. Inträffar detta, blir skiljningsarbetet nära nog omöjligt att genomföra och i allt fall synnerligen tidsödande. I ändamål bl. a. att möjliggöra begränsning av antalet skiljningsgrupper föreslår utredningen i annat sammanhang, att det skall överlämnas åt flottningsstyrelsen att i första hand bestämma hur många sådana grupper som skola tillkomma varje flottande (23 § tredje stycket av förslaget till flottningstag). Antalet skiljningsgrupper blir emellertid beroende även av de flottandes antal. Ökas detta alltför mycket, t. ex. därigenom att märken inregistreras i dotterbolags, uppköpes eller säljares namn, kunna betydande svårigheter uppkomma vid skiljningsarbetets utförande. Ett sätt att förebygga att skiljningsgrupperna bli för många torde vara att vid kostnadsfördelningen taga hänsyn till den del av arbetssvårighet och anläggningskostnad som, enligt vad erfarenheten visar, följer med varje grupp oberoende av om den är stor eller liten. Även om en grupp innehåller en obetydlig mängd flottgod, måste vid skiljestället särskilda anordningar vidtagas för densamma. Varje arbetare i skiljet kan i regel icke ha hand om mer än en skiljningsgrupp. En liten grupp flottgod ökar därför behovet av arbetskraft i vida högre grad än som motsvarar virkesmängden.

Huvudsakligen för att uppnå en rimlig begränsning av antalet skiljningsgrupper tillämpas redan nu i vissa flottleder en metod, enligt vilken en del av skiljningskostnaden uttages i form av mått- och grupp-kostnad. Utredningen har funnit en sådan anordning skälig och lämplig, förutsatt att den tillämpas enligt vissa närmare angivna regler. Det kan nämligen icke undvikas, att en hög mått- eller grupp-kostnad avsevärt försvårar för ägare av smärre virkespartier att få sitt virke flottat i eget märke, vilket måste gynna ägarna av större virkesgrupper. Med hänsyn härtill synes särskild mått- eller grupp-kostnad icke böra uttagas med mindre det finnes erforderligt för att undvika ett alltför stort antal skiljningsgrupper. Om detta antal är litet, kan det med hänsyn till de mindre flottande ej anses skäligt att mått- eller grupp-kostnad utgår, utan skiljningskostnaderna böra då fördelas i proportion till flottgodsmängden och med tillämpning av de enligt 29 § 1 i förslaget till flottningstag angivna grunderna för fördelning på olika slag av flottgod.

I enlighet med vad nu anförts har i 29 § 3 första punkten i förslaget till flottningstag upptagits bestämmelsen att skiljningsutgifter skola på de virkesgrupper som utskiljas till de flottande fördelas efter mängden flottgod inom varje grupp och, där så finnes skäligt, med hänsyn till den större eller mindre anläggnings- och arbetskostnad gruppen förorsakar. I vilken form mått- eller gruppavgifter skola uttagas har ej ansetts böra regleras i lagen utan torde få bestämmas efter vad som finnes lämpligt. Sålunda kan

exempelvis viss procentuell del av hela skiljningskostnaden betraktas som mått- eller grupp-kostnad eller ock kan bestämd avgift för dag eller månad uttagas för varje grupp. Hinder bör ej heller möta att låta en grupp för varje flottande eller — beträffande vissa större flottande — en grupp för varje flottgodstagande verk eller standardsortiment vara fri från mått- och gruppavgifter, så att endast de som få sitt virke utskilt i ytterligare grupper få vidkännas ökad kostnad (jfr specialmotiveringen till 23 § tredje stycket förslaget till flottningslag, s. 133 f).

I 29 § 3 av förslaget till flottningslag upptagas i fortsättningen speciella bestämmelser om hur vid genomgångsskiljen kostnaderna skola fördelas mellan det virke som där uttages ur flottleden och det virke som flottas vidare. I sak överensstämma dessa stadganden väsentligen med nu gällande regler därom (29 § andra stycket FL). Att märka är dock, att de sistnämnda icke torde vara tillämpliga på det nedersta skiljet i en biflottled med självständig flottningsförvaltning, även om det där behandlade virket delvis är avsett för fortsatt flottning i huvudälven. Enligt gällande lag blir sålunda den omständigheten, att en biflottled ej inlemmats i huvudälvens flottled, i viss mån avgörande vid fördelningen av skiljningskostnaderna. Då detta synes böra undvikas, äro de av utredningen föreslagna särskilda bestämmelserna om genomgångsskiljen avsedda att gälla i fråga om varje skiljeställe, som »icke är slutskilje för vattensystemet».

5. Gränsdragning mellan gemensamma utgifter och separatutgifter.

Enligt 28 § FL göres skillnad mellan å ena sidan sådana flottningsförenings utgifter som äro av gemensam art samt å andra sidan separatutgifter. Medan de förra i princip fördelas på allt flottgods som ingår i den allmänna flottningen, skola separatutgifterna bäras endast av det flottgods som för- anlett dem (29 § sista stycket FL). I 28 § 7 FL angivas separatutgifter såsom kostnader av icke gemensam art, varjämte det lämnas åtskilliga exempel på sådana, däribland kostnader för utvältning av flottgodset, för avskilt virkes buntning och flottläggning samt för inbärgande nedanför skiljeställe av vinddrivet eller spillt virke. Då önskemål framställt om ändringar i behandlingen av de nu nämnda slagen av utgifter, skall här lämnas en redogörelse för de gjorda framställningarna samt för utredningens ståndpunkt därtill.

a) Kostnader för utvältning av flottgodset. Inom vissa av de flottningsföreningar, där all utvältning av flottgods ombesörjes av föreningarna, har den mot gällande lag stridande praxis utbildats att kostnaden därför behandlas som en gemensam utgift.

Domänstyrelsen har i skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 februari 1936 på- yrkat, att utvältningskostnaderna skola hänföras till gemensamma utgifter.

Skogsstyrelsen föreslår i sitt betänkande (s. 90), att det överlämnas till flottningsfullmäktige att bestämma, huruvida flottledsförvaltningen skall ombesörja utvältningen helt eller delvis inom flottledssystemet, samt anför vidare följande.

Vad beträffar utvältningskostnaden, synes denna icke kunna hänföras till gemensamma utgifter med mindre flottledsförvaltning ombesörjer all utvältning av flottgodsets inom flottledssystemet. Med hänsyn till att det från ett ovanför beläget distrikt kommande virket, som endast passerar, naturligtvis icke bör deltaga i kostnaden för utvältningen å nedanför liggande distrikt, låter det sig icke heller göra att beträffande endast visst eller vissa distrikt räkna utvältningskostnaden såsom gemensam utgift.

Vad skogsstyrelsen sålunda anført rörande utvältningskostnaderna tillstyrkes eller lämnas oemotsagt i flertalet remissyttrandena. *Skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län* samt ett antal *flottningsföreningar* framhålla dock, att nämnda kostnader icke kunna behandlas som utflottningsutgifter, enär detta skulle medföra att virke från en flottleds övre distrikt finge deltaga även i de nedre distriktens utvältningskostnader. Därför förordas att ifrågasvarande kostnader antingen läggas på det nedersta distriktet eller ock bibehållas som separatutgifter.

Utredningen föreslår i annat sammanhang (se 73 § av förslaget till flottningslag), att flottningsfullmäktige tillerkännes befogenhet att besluta om flottgodsets utvältande genom flottningsföreningens försorg. Det bör således kunna inträffa, att all utvältning inom en flottled handhaves av föreningen. Därest så sker och allt virke är föremål för utvältning, kan det övervägas att fördela utvältningskostnaden på allt flottgodset såsom en gemensam utgift. Emellertid torde nämnvärda fördelar icke vara att vinna däri genom. Utvältningskostnaden utgöres till övervägande del av arbetslöner, vilkas storlek för varje särskilt virkesparti torde kunna fastställas utan större besvär. Då utvältningsarbetets omfattning i hög grad beror av det sätt varpå virket blivit upplagt, torde vidare uttagande av den faktiska vältningskostnaden vara ägnat att främja en bättre virkesuppläggnings till båtad för utflottnings snabba bedrivande. Därför har i 28 § av förslaget till flottningslag utvältningskostnader alltjämt upptagits bland separatutgifterna.

b) Kostnader för utskilt virkes buntning. *Domänstyrelsen* anför i sin ovan nämnda skrivelse, att buntning numera ofta är en åtgärd av gemensam art, samt gör gällande, att ifrågasvarande kostnader därför böra betraktas som gemensamma utgifter.

Skogsstyrelsen yttrar (bet. s. 85), att buntningskostnaderna i regel böra hänföras till separata kostnader men att vattendomstolen bör kunna medgiva att buntningskostnad påföres även icke buntat virke, om och i den mån ägare av sådant virke har fördel av buntningen.

Skogsstyrelsens förslag i denna del har tillstyrkts eller lämnats utan erinran i remissyttrandena.

Utredningen anser, i likhet med skogsstyrelsen, att buntning som utföres

i samband med skiljningsarbetet stundom kan vara till gagn även för det icke buntade virket, t. ex. genom att detta beredes ökat utrymme. På grund härav har i 29 § 4 av förslaget till flottningslag intagits en bestämmelse om att andel i buntningskostnad må i mån av båtnad påföras jämväl obuntat virke. Även om dylik kostnad sålunda i vissa fall kan påföras allt flottgods, innebär detta dock icke att kostnaden bör vara av gemensam natur. Det är nämligen ingalunda givet, att den skall fördelas i samma proportion som övriga flottningskostnader. Buntningskostnaderna ha därför i 28 § av förslaget bibehållits som separatutgifter.

c) Kostnader för utskilt virkes flottläggning. Av vissa flottningsföreningar räknas, enligt uppgift, flottlägningskostnader till de gemensamma utgifterna. Att så skall ske påyrkas av *domänstyrelsen* i skrivelsen den 21 februari 1936.

Skogsstyrelsen yttrar (bet. s. 89), att kostnaden för flottläggning som utföres genom flottledsförvaltningens försorg bör fördelas proportionsvis lika mellan de trafikanter som begagna sig därav.

Utredningen föreslår i annat sammanhang (se 23 § av förslaget till flottningslag) att flottningsförening skall vara pliktig att ombesörja flottläggning av utskilt virke i de fall då virkesägaren påfordrar det. Emellertid torde tillräcklig anledning icke föreligga att, ens i de fall då all förekommande flottläggning verkställles genom föreningens försorg, fördela flottlägningskostnaderna på annat virke än det som föranlett dem. Dessa utgifter böra sålunda anses vara av icke gemensam art och ha därför i 28 § av förslaget hänförs till separatutgifter.

d) Kostnader för inbärgande nedanför skiljeställe av vinddrivet eller spillt virke. Jämväl beträffande dessa kostnader förordar *domänstyrelsen* i skrivelsen den 21 februari 1936, att de få ingå i de gemensamma utgifterna.

Skogsstyrelsen föreslår (bet. s. 85), att kostnaden för bärgning som verkställts av flottningsförening hänföres till gemensamma utgifter och påföres skiljningskostnaden.

I åtskilliga *remissyttranden* framhålles, att det i praktiken ofta är omöjligt att avgöra, om bärgat virke härrör från ett skiljeställe eller från ett enskilt virkesmagasin. Om bärgningskostnaden skulle räknas till de gemensamma flottningsutgifterna, bleve följderna att föreningen finge bekosta bärgning jämväl av virke som redan utlämnats till ägarna. Bärgningskostnaden borde i stället bäras av vederbörande virkesägare i proportion till de bärgade virkesmängderna.

Utredningen har i 23 § av förslaget till flottningslag intagit ett stadgande om flottningsförenings skyldighet att verkställa bärgningsarbete. Kostnaderna härför torde dock, särskilt av skäl som anförts i ovannämnda yttranden, icke rättvisligen kunna fördelas på allt flottgods utan böra bäras av ägarna till det bärgade virket. Dessa kostnader ha därför i 28 § av förslaget bibehållits bland separatutgifterna.

SPECIALMOTIVERING

Förslaget till lag om flottning i allmän flottled (flottningslag).

Den föreslagna lagen behandlar samma område som FL, nämligen flottning i allmänna men ej i enskilda flottleder. Lagens rubrik har därför bibehållits oförändrad ehuru med tillägg inom parentes av den kortare beteckningen »flottningslag».

1 kap. Allmänna bestämmelser.

Detta kapitel innehåller till en början stadganden om rätt till flottning i allmän flottled samt vad denna rätt innebär (1 §). I 2 § meddelas vissa grundläggande föreskrifter om flottningsförening och medlemskapet däri samt om flottningsfullmäktige. I övrigt upptager kapitlet, i nära anslutning till motsvarande §§ i FL, bestämmelser om husbehovsflottning (3 §), gemensam flottning och separatflottning (4 §) samt rätt att vid flottningsarbete beträda annans mark och utöva andra likartade befogenheter (5 §).

1 §.

Rätten till flottning; lagens tillämplighetsområde. *Första stycket.* 1 § FL innehåller den grundläggande bestämmelsen att i allmän flottled står envar öppet att, efter ty i lagen närmare skils, låta flottgods löst framflyta. Detta från äldre lagstiftning hämtade stadgande innebär dels att vem som helst äger rätt att få flottgods framforslat i allmän flottled, dels ock att den i lagen avsedda arten av flottning är lösflottning. Förslaget åsyftar icke någon avvikelse från dessa båda principer. Den nuvarande lydelsen torde emellertid mindre klart uttrycka innebörden av att flottningen står öppen för envar. Meningen torde icke vara den som ordalydelsen närmast antyder, att en virkesägare alltid har rätt att själv ombesörja flottning av sitt flottgods, utan allenast den att han icke får utestängas från möjligheten att få sitt virke framflottat, antingen flottningen skall ombesörjas av flottningsföreningen, vilket är regel, eller — såsom ibland förekommer vid separatflottning — av virkesägaren. Den föreslagna lydelsen av första stycket avser att tydligare utmärka vad rätten till flottning sålunda innebär.

Andra och tredje styckena. Innebörden av uttrycket »löst framflyta» eller av det motsvarande, i 84 § första stycket FL begagnade begreppet lösflottning har i FL icke angivits på annat sätt än att av sistnämnda lagrum framgår att dit räknas, utom flottning av löst flottgods, även framförande av virke som hopfästs i knippen eller mindre buntar eller intagits i ringbom. Till

lösflottning hör däremot enligt direkt uttalande icke flottning i sammanlagda eller, för att använda det numera brukliga uttrycket, fasta flottar. Framförande av sådana jämställes i 5 kap. 1 § andra stycket VL med sjöfart. Som fast torde en flotte böra betraktas, då den icke är avsedd att flyta för sig själv i flottleden utan skall styras eller bogseras nedför vattendraget (jfr 1911 års flottningssakkunnigas bet. s. 483). Ändring av de i förevarande hänseende gällande bestämmelserna synes icke vara påkallad i vidare mån än att större överskådlighet torde vinnas genom deras överflyttande till 1 §. Stadgandet i 84 § första stycket FL har därför, med vissa ändringar av formell natur, upptagits i förevarande lagrum.

2 §.

Flottningsförening. *Första stycket.* Enligt FL utgöres en flottningsförening av varje särskilt års flottande, varför föreningens identitet kan sägas växla år från år. På sätt närmare angivits i den allmänna motiveringen har detta medfört olägenheter i skilda hänseenden, och utredningens förslag avser bland annat att omskapa flottningsföreningarna till mera permanenta rättssubjekt som, även om medlemmarna växla, bestå så länge de av dem förvaltade flottlederna äro upplättna till allmänt begagnande. I förevarande § har detta kommit till uttryck genom att flottningsföreningens tillvaro anknytits till själva flottleden. Så länge denna är öppen för allmän flottning består flottningsföreningen, och häri inträder ingen förändring, även om flottningen under ett eller flera år är nedlagd. Först efter avlysning av den eller de allmänna flottleder som avses med föreningens verksamhet skall föreningen upphöra.

Flottningsföreningen intager såtillvida en särställning bland de privaträttsliga juridiska personerna som medlemskapet däri icke är frivilligt utan direkt följer av flottningslagstiftningen. Enligt FL utgör flottningsföreningen en sammanslutning mellan de flottande, d. v. s. i praktiken huvudsakligen de virkesförädlande industrierna, och åt dem har överlåtits att i samverkan ombesörja flottningsarbetet. Enligt utredningens förslag skola även de skogsägare som icke flotta erhålla medbestämmanderätt i fråga om flottningen. Detta har ansetts lämpligen kunna komma till uttryck i lagen genom att skogsägarna förklaras, jämte de flottande, vara medlemmar i flottningsföreningarna. Därvid är emellertid att märka, att medlemskapet i åtskilliga hänseenden har olika innebörd för de båda grupperna av intressenter. Av praktiska skäl måste föreningens verksamhet finansieras genom flottningsavgifter, som läggas på virket och till föreningen inbetalas av de flottande. Skogsägare som ej flotta komma följaktligen ej att direkt deltaga i föreningens utgifter. Däremot kunna de sägas göra det indirekt, när kostnaderna för flottningen måste bäras av det flottade virket och därvid åtminstone till en del täckas antingen i form av lägre virkespriser eller genom de flottningsavdrag som vid virkesköp brukas avtalas. På samma sätt bli ägarna av den skog flottleden skall betjäna indirekt ansvariga för föreningens förpliktelser.

Även i fråga om rätten att besluta i föreningens angelägenheter föreligger enligt förslaget viss skillnad mellan de flottande och skogsägarna. De förra välja själva sina representanter i föreningens beslutande organ, flottningsfullmäktige, varemot utseende av fullmäktige för flertalet skogsägare av praktiska skäl måst överlämnas till för dem representativa organisationer eller, om någon sådan icke finnes, till offentlig myndighet.

I övrigt skola skogsägarna och de flottande vara likställda. Envar medlem av flottningsförening skall äga rätt att draga ärende under prövning av fullmäktige samt befogenhet att i skilda hänseenden föra talan i flottningsfrågor. Även det i 27 § stadgade förbudet mot att gynna medlem på annans bekostnad är avsett i lika mån till skydd för de flottande som för skogsägarna.

Förutsättningarna för medlemskap ha i lagtexten icke närmare angivits. Med den som »flottar i flottleden» avses i första hand var och en, vilken under året tillsläpper flottgods till flottleden, oavsett om flottningen ombesörjes av föreningen eller av den flottande själv. Uttrycket avses emellertid icke skola tolkas så snävt, att flottgodsägaren anses som medlem endast under den tid hans virke håller på att transporteras i leden, utan medlemskapet bör omfatta hela den tid varunder han kan antagas ha intresse av flottningsföreningens verksamhet. Den som med icke alltför långa mellanrum brukar uppträda som flottande torde i allmänhet få förutsättas ha intresse av hur flottleden skötes och flottningen bedrives även under år då han ej tillsläppt flottgods. Som flottande medlem anses ej den som idkar husbehovsflottning enligt 3 §, men i regel är denne ändå medlem av föreningen i egenkap av skogsägare.

För skogsägarna torde tiden för medlemskapet böra sammanfalla med skogsinnehavet, så att vid överlåtelse av fastighet den nye ägaren omedelbart inträder i den förutvarande ägarens ställe. Såsom skogsägare synas endast ägare av skogsmark vara att betrakta, däremot ej t. ex. arrendatorer eller innehavare av skogsavverkningsrätt. Sådana innehavare av tidsbegränsad nyttjanderätt kunna icke förväntas ha det intresse av flottledens utveckling på lång sikt som utgjort det främsta skälet för att tillerkänna skogsägarna medbestämmanderätt i flottningsföreningarna. Det geografiska område inom vilket skogsägarna skola anses tillhöra en viss flottningsförening har i lagförslaget angivits med uttrycket »flottledens tillförselområde». Därmed avses all skogsmark, varifrån flottgods normalt kan påräknas till flottleden och som således kan nyttja denna som transportled. Huruvida virke från en viss fastighet verkligen flottats eller framdeles kan antagas komma att bli flottat, bör ej inverka på medlemskapet. Givet är att tillförselområdet för en flottled endast kan bestämmas ungefärligt och att dess utsträckning möjligen även kan växla från tid till annan, beroende på tillkomst av andra transportmedel m. m., men detta torde icke medföra sådana olägenheter att det motiverar en omständlig gränsdragning för varje särskild flottningsförening.

Andra stycket. I en flottningsförening utövas beslutanderätten i viktigare frågor enligt gällande lagstiftning av medlemmarna (d. v. s. de flottande)

själva på flottningsstämma. Om, såsom utredningen föreslagit, skogsägarna inom ett vidsträckt och tämligen obestämt område ingå som medlemmar i föreningen, är det omöjligt att upprätthålla grundsatsen att medlemmarna själva skola få deltaga i besluten, utan ett representationssystem måste införas. Härom stadgas närmare i 57 och följande §§. Principen att icke medlemmarna själva utan deras företrädare — flottningsfullmäktige — äga rätt att besluta i föreningens angelägenheter har ansetts vara av den vikt, att den bör komma till uttryck redan i de inledande bestämmelserna.

Av åtskilliga föreskrifter i förslaget framgår att beslutanderätten i vissa frågor tillkommer annat organ än de fullmäktige, främst flottningsstyrelsen. Åt styrelsen kan även genom bestämmelse i reglementet uppdragas befogenhet som eljest skulle tillkomma de fullmäktige. Under vissa omständigheter, som angivas i förslagets 69 §, kan det vidare inträffa, att flottningsfullmäktige ej komma att finnas under längre eller kortare tid. Hänsyn till nu angivna förhållanden har tagits vid avfattningen av förevarande lagrum.

3 §.

Husbehovsflottning. Första stycket. Förevarande lagrum återger, med smärre ändringar av huvudsakligen formell natur, innehållet i 3 § FL. Bland ändringarna må nämnas, att bestämmelse föreslås varigenom viss länsstyrelse blir ensam behörig att i fråga om tillämnad husbehovsflottning meddela erforderliga föreskrifter till komplettering av vad reglementet därom innehåller. Enligt nuvarande lag kan det i varje fall anses tveksamt, huruvida icke, när en flottled sträcker sig inom mer än ett län, sådana föreskrifter rätteligen böra meddelas genom gemensamt beslut av länsstyrelserna i samtliga de län där flottleden framgår. Då dessa frågor, som ofta äro brådskande, knappast kunna ha större betydelse för annan trakt än den där husbehovsflottningen skall äga rum, torde beslutanderätten utan olägenhet kunna överlämnas till den närmast berörda länsstyrelsen ensam. Detta torde även överensstämma med den tillämpning gällande lag i allmänhet fått. Endast undantagsvis lär det komma i fråga att husbehovsflottning utsträcker till mer än ett län. Även för sådana fall torde beslutanderätten böra anförtros åt en länsstyrelse ensam. Utredningen föreslår därför, att den länsstyrelse skall äga besluta, inom vars län flottningen huvudsakligen skall ske, d. v. s. i regel länsstyrelsen i det län där längsta flottningssträckan infaller.

Andra stycket. I FL saknas bestämmelse om vem som är ansvarig för skada och intrång som orsakas av husbehovsflottning, men av allmänna rättsregler torde följa att ansvaret åvilar den husbehovsflottande (jfr prop. 1919 nr 4 s. 216). Då utredningens förslag innehåller uttryckliga bestämmelser om flottningens och interimisflottandes ansvar för skador genom allmän flottning resp. interimisflottning, har det ansetts lämpligt att även husbehovsflottandes skyldighet att ersätta uppkommande skada fastslås i lagen.

Twist rörande ersättning för skada genom husbehovsflottning prövas enligt gällande lag av allmän domstol, icke av vattendomstol eller sådana skilje-

män som omförmålas i 10 § FL. Av skäl som anförts i den allmänna motiveringen (s. 94) föreslår utredningen, att mål angående sådana skador skola överflyttas till vattendomstol. Bestämmelse härom har intagits i andra punkten av detta stycke. Det må erinras om att stadgandena om skiljemannaförfarande i 10—12 §§ av förslaget avses skola vara tillämpliga på allmän flottning och interimisflottning men däremot icke på husbehovsflottning. Mål om skada genom sådan flottning skola upptagas av vattendomstol såsom första instans.

4 §.

Gemensam flottning och separatflottning. Första punkten. Enligt 4 § FL skall allmän flottning i regel bedrivas gemensamt, varvid flottgods tillhörigt olika ägare framföres sammanblandat, men i vissa fall tillåtes s. k. separatflottning, d. v. s. flottning av varje ägares virke för sig. Vattendomstolen kan sålunda föreskriva att separatflottning skall vara det normala flottningssättet för viss flottled, och vidare kan separatflottning genom beslut av flottningsstyrelsen tillåtas viss flottande för särskilt tillfälle, ehuru flottningen i övrigt sker gemensamt. Förutsättningen för att sådan tillfällig separatflottning skall medgivas är, att den ej utgör hinder för den gemensamma flottningen. Vad gällande lag sålunda innehåller torde vara ändamålsenligt, och utredningen har därför utan saklig ändring upptagit 4 § FL som första punkt i förevarande lagrum.

Andra och tredje punkterna. Då separatflottning är en art av allmän flottning, gälla vanliga regler om ansvaret för flottningsskada även i fråga om separatflottningen. Enligt 8 § i förslaget svarar flottningsföreningen gentemot den skadelidande för sådan skada. Med hänsyn till att en på olämpligt sätt bedriven separatflottning kan vålla skador till betydande värde synes föreningen böra ha möjlighet att skydda sig och övriga flottande mot förluster till följd av det sätt varpå separatflottning äger rum. Den separatflottande bör därför icke obetingat äga rätt att själv utföra flottningsarbetet, utan det bör ankomma på föreningen att avgöra, huruvida separatflottningen skall handhavas av den flottande eller av föreningen. Sådan beslutanderätt torde redan enligt gällande lagstiftning tillkomma föreningen (se 1911 års flottningssakkunnigas bet. s. 334), men på grund av den ökade betydelse frågan erhåller med förslagens ståndpunkt i ansvarighetsfrågan har det ansetts lämpligt att införa uttrycklig bestämmelse härom.

Genom vad sålunda föreslagits torde emellertid föreningen och övriga flottande icke under alla omständigheter vara skyddade mot förluster till följd av separatflottning. Flottningsskada, som uppkommit vid sådan flottning, fördelas enligt 29 § 2 tillika med skada som förorsakats vid gemensam flottning på allt flottgods som flottats inom samma distrikt. Har skadan blivit stor, kan — särskilt om ingen eller ringa flottning utöver separatflottningen förekommit inom distriktet — svårighet föreligga för flottningsföreningen att utfå betalning av en separatflottande, som själv haft hand om sin flottning och vars flottgods föreningen följaktligen icke har någon möjlighet att

hålla kvar. Kan ersättningen ej uttagas måste den fördelas på de medflottande. Med hänsyn härtill har föreslagits rätt för föreningen att fordra säkerhet i form av pant eller borgen för den flottningsskadeersättning som kan föranledas av separatflottning, vilken ombesörjes av den flottande själv och som sålunda är till stor del undandragen föreningens kontroll. Utan särskilt stadgande torde det vara klart, att föreningen därvid är berättigad pröva, om erbjuden säkerhet är godtagbar eller ej.

Då nu omförmälda frågor rörande separatflottning äro av sådan beskaffenhet att de böra avgöras utan dröjsmål, har beslutanderätten enligt förslaget överlämnats till flottningsstyrelsen. Rätt att formligen överklaga styrelsens beslut synes icke böra föreskrivas, men av flottningsfullmäktiges ställning som styrelsen överordnat organ torde följa, att medlem som är missnöjd med styrelsens avgörande har möjlighet att när som helst hänskjuta ärendet till prövning av fullmäktige (se den allmänna motiveringen, s. 86). Mot fullmäktiges beslut kan talan föras enligt 68 § i förslaget.

5 §.

Rätt att beträda stränder m. m. Detta lagrum är i huvudsak likalydande med 5 § FL. I *första stycket* har endast vidtagits den ändringen att det villkorliga förbudet att beträda vissa ägor omarbetats till överensstämmelse med 24 kap. 4 § strafflagen i dess lydelse enligt lag den 30 juni 1948. Härmed avses att undanröja den tveksamhet som i fråga om de i 5 § FL uppräknade ägoslagen tomt, åker, äng och plantering kan råda, huruvida förbudet gäller allenast under förutsättning att skada i det särskilda fallet verkligen är att befara eller om det skall anses förbjudet att taga väg över sådana ägor oavsett om skada kan uppkomma eller ej. Av ändringen torde vidare följa, att överträdelse av flottningslagens förbud att taga väg blir att bedöma som förseelse mot nyssnämnda lagrum i strafflagen, givetvis dock endast försåvitt överträdelsen är uppsåtlig.

I *andra stycket* har, liksom tidigare skett enligt 5 § gränsälvsstadgan, rätten att under pågående flottning i vattnet hålla tillfälliga bommar utsträckt till att omfatta även »andra nödiga inrättningar». Härmed avses exempelvis strömbildare. En annan saklig ändring är att som förutsättning för tillåtelse att till bomfäste, stöd eller dylikt använda annan tillhörigt naturföremål uppställts, att föremålet icke kan nämnvärt skadas genom användningen. Avsevärd skadegörelse på annans egendom, t. ex. avskavning av barken på värdefulla träd, bör sålunda icke vara medgiven för ifrågavarande ändamål.

2 kap. Om ersättning för skada genom allmän flottning.

Förslaget innehåller i detta kapitel, vars §§ ha samma ordningsnummer som i FL, den principiellt viktiga ändringen i förhållande till gällande lag, att flottningsföreningen och icke de flottande göres i första hand ansvarig för skada genom allmän flottning (8 §). Vidare föreslås, att de allmänna

domstolarnas befattning med prövning av flottningsskador överflyttas till vattendomstolarna (11 och 12 §§). Slutligen må nämnas, att förslaget stadgar befogenhet ej blott — såsom nu är fallet — för den skadelidande utan även för flottningsföreningen att i viss omfattning påkalla uppskattning på förhand av flottningsskada som kan antagas bli stadigvarande (13 §).

I övrigt äro de ändringar som vidtagits i detta kapitel huvudsakligen av förtydligande och kompletterande beskaffenhet.

6 §.

Skador som behandlas i den ordning som stadgas i förevarande lag. Av första stycket, som utan ändring överflyttats från FL, framgår, att med *flottningsskada* avses skada eller intrång som orsakas av flottningen. Härifrån bör skiljas skada och intrång som vållas genom anläggning eller åtgärd för flottleden, s. k. *anläggningsskada*. Flottningsskada uppskattas i princip, om överenskommelse ej träffas, med tillämpning av det förfarande som regleras i flottningsslagen, d. v. s. i första hand av skiljemän, medan däremot anläggningsskada i regel bedömes av synemän enligt 10 kap. VL eller direkt av vattendomstol. Från denna huvudregel finnas emellertid avvikelser, vilka framgå av bestämmelserna i andra och tredje styckena av denna §.

Andra stycket stadgar, att anläggningsskada i vissa fall skall behandlas på samma sätt som flottningsskada. Så skall enligt 6 § andra stycket FL ske, i den mån ersättning för skadan icke blivit i laga ordning på förhand uppskattad och erlagd. Av förarbetena härtill (1911 års flottningssakkunnigas bet. s. 219 ff) framgår, att lagrummet är avsett att inrymma flera olika fall då full ersättning ej bestämts i förväg. I första hand omnämnas den situationen att synemännen eller vattendomstolen, då tillstånd gives till en skadegörande anläggning eller åtgärd, icke kunna med säkerhet uppskatta skadan eller äro tveksamma, huruvida den kommer att uppstå årligen. I detta fall kan den skadelidande enligt 9 kap. 47 § andra stycket VL hänvisas att framdeles göra sin talan gällande i den ordning som i FL föreskrives beträffande flottningsskada, varvid dock, där så kan ske, grunderna för ersättningens beräkande böra angivas. Vidare kan 6 § andra stycket FL tillämpas, då skadan icke alls förutsetts i tillståndsärendet eller visserligen behandlats och bedömts däri men sedermera visar sig bli större än beräknat. Slutligen omnämnas i förarbetena det fallet, att skadan uppkommit genom vidtagande av anläggning eller åtgärd, som ej föregåtts av laglig prövning, eller genom olovligt hanterande av en i flottledsutslaget föreskriven anläggning. — Ehuru fallet icke nämnts i förarbetena, synes lagrummet enligt sin ordalydelse dessutom vara tillämpligt då en ersättning, som av synemännen eller vattendomstolen bestämts att utgå i årlig avgift, senare blir otillräcklig till följd av ändrade förhållanden, exempelvis minskat penningvärde.

Den innebörd 6 § andra stycket FL sålunda torde äga framgå emellertid ingalunda klart av dess lydelse. Utredningen har därför omarbetat stadgandet så att av detsamma tydligare skall framgå vilka fall som inrymmas däri.

Den sakliga ändringen har vidtagits, att det här ovan sist omnämnda fallet — omprövning av årlig avgift med hänsyn till ändrade förhållanden — utslutits. Det synes nämligen vara mindre lämpligt, att dylik omprövning av lagakraftvunna beslut, särskilt sådana som meddelats av synemän eller vattendomstol, uppdrages åt skiljemän, vilka icke alltid kunna förutsättas äga den insikt och förmåga till överblick som måste krävas för ett sådant avgörande. Därtill kommer att den i flottningslagen stadgade ordningen för ersättningsbestämmande, vilken bygger på årliga skadeanmälningar och kort preskriptionstid, knappast är lämpad för dylika fall. Dessa synas i stället böra behandlas av vattendomstol, och utredningen föreslår därför sådan ändring av 6 kap. 23 § VL att ovannämnda omprövning kan ske med tillämpning av denna §. Härom hänvisas till vad som i det följande yttras i motiven till ändringen i detta lagrum.

Beträffande innebörden av kravet på att skadan eller intrånget icke förutsetts i tidigare beslut må erinras om att motsvarande uttryck i 2 kap. 24 § VL icke ansetts utgöra hinder för att en skada »ställes på framtiden», då det vid beslutets meddelande varit klart, att den kommer att inträffa, men dess omfattning icke kunnat med säkerhet bedömas.¹ Uttrycket torde böra tolkas på samma sätt, då det gäller skador genom anläggning eller åtgärd för flottled, som beträffande skador av andra vattenbyggnadsföretag, även om den genom stadgandet i 9 kap. 47 § andra stycket VL förefintliga möjligheten att hänvisa skadan till behandling i den ordning som stadgas för flottningsskada i hög grad torde minska behovet av att på annat sätt kunna uppskjuta ersättningsfrågan.

Med lagrummets föreslagna avfattning torde det vara klart, att detsamma omfattar även de fall då laglig prövning ej föregått anläggningens eller åtgärdens vidtagande. I sådana fall har nämligen skadan eller intrånget uppenbarligen icke »förutsetts vid meddelande av beslut om anläggningen eller åtgärden».

I tredje stycket erinras därom att från huvudregeln om sättet för prövning av flottningsskada vissa undantag göras i 6 kap. 5 § andra stycket, 11 § andra och tredje styckena samt 22 § första stycket VL. Dessa innebära att sådan skada i vissa fall skall uppskattas och ersättas i sammanhang med beslut rörande flottledens inrättande, utvidgande eller förbättrande. Någon saklig ändring häri har ej vidtagits.

7 §.

Förlust av skadeståndsrätt i vissa fall. I denna paragraf göras beträffande den som bygger i allmän flottled två undantag från den i 6 § lagfästa grundsatsen, att flottningsskada skall ersättas av den som är ansvarig för flottningen. Lagrummet överensstämmer, bortsett från en obetydlig formell jämkning, helt med 7 § FL.

¹ Se NJA I 1926 s. 290.

8 §.

Ansaret för flottningsskada. *Första stycket.* Enligt 8 § FL åvilar ansvaret för skada genom allmän flottning dem som flottat på det ställe där skadan inträffat. Den skadelidande skall emellertid vända sig till flottningsföreningen för att få ut sin ersättning, och föreningen har att genom sin styrelse föra de flottandes talan mot den ersättningsökande och ombesörja betalningen. I praktiken torde föreningen därför vara den som i allmänhet uppfattas som betalningsskyldig. Den omorganisation av flottningsföreningarna från en kooperativ sammanslutning av de flottande till ett rättssubjekt, vilket företräder även andra som ha intresse av flottningen, synes göra det nödvändigt att såväl här som annorstädes där förpliktelse förklaras åvila de flottande låta föreningen inträda som ansvarig i deras ställe. En annan sak är att dennas utgifter av praktiska skäl täckas genom utdebitering på flottgodset och därmed i första hand av de flottande.

Genom att flottningsföreningen ställs såsom ansvarig för flottningsskada synes möjlighet öppnas att bättre än nu är fallet trygga den skadelidandes rätt till ersättning. Saknas hos den eller dem som flottat på ett ställe där skada skett förmåga att ersätta skadan, kan det med gällande lagstiftning inträffa, att ingen ersättning erhålles. I ett sådant fall synes det emellertid vara mera skäligt, att föreningens intressenter få gemensamt vidkännas förlusten än att denna skall drabba den utomstående skadelidande. Denne har i regel icke någon möjlighet att skydda sin egendom mot flottningsskada, medan däremot föreningen, om den själv ombesörjer flottningen, i många fall kan genom försiktighetsmått förebygga skador eller minska deras omfattning. Särskilt när på bekostnad av skada för utomstående tidsvinst eller annan fördel i flottningsarbetet erhållits även för dem som ej flottat där skadan inträffat, måste det anses stötande, om den skadelidande lämnades utan gottgörelse. Även för de fall av separatflottning då den flottande handhar flottningen får det anses skäligt att föreningen bär ansvaret för flottningsskada, därvid föreningen dock, såsom framgår av 4 § i förslaget, bör ha möjlighet trygga sig mot förlust genom att fordra säkerhet för uppkommande skador.

Med hänsyn till vad nu anförts föreslår utredningen såsom huvudregel beträffande allmän flottning, att flottningsföreningen skall svara för därigenom uppkommande skada. Innebörden härav bör vara, att en skadelidande alltid skall kunna vända sig mot föreningen med sitt ersättningskrav och att föreningen skall vara med alla sina tillgångar, däri jämväl inräknat av flottande tillskjutet förlag till flottningens bedrivande, skyldig att betala vederbörligen fastställt ersättningsbelopp. Hur föreningen sedan skall erhålla slutlig täckning för beloppet avgöres med tillämpning av de regler som skola gälla om fördelning av föreningens utgifter (29 §). En yttersta garanti för att föreningen skall uppfylla sina förpliktelser utgör den befogenhet att uppställa särskilda villkor för fortsatt rätt att flotta i vattendraget som vattendomstolen enligt 82 § i förslaget avses skola äga bl. a. för den händelse bestämda skadeersättningar ej behörigen gäldas. Med hänsyn härtill torde man alltid

kunna räkna med möjlighet att av föreningen utfå ersättning för uppkommande skador, så länge det flottas i flottleden.

Det bör måhända dock i detta sammanhang framhållas, att meningen icke är att alla av föreningen förvaltade tillgångar skola vara föreningens egendom och kunna användas till förnöjande av dess fordringsägare. Flottleden med vad därtill hör är sålunda enligt 6 kap. 24 § VL att anse som allmän egendom, vilken icke får användas till betalning av flottningsskada. Enligt särskilt stadgande i 34 § 3 mom. av förevarande lagförslag avses de i sagda § omnämnda fonderna skola vara undantagna från utmätning för andra ändamål än sådana för vilka fonderna äro avsedda.

Andra stycket. Även om det i allmänhet bör framstå som fördelaktigare för den skadelidande att vända sig mot föreningen med ett ersättningskrav än mot enskild flottande, kan det dock tänkas fall, då förhållandet är det motsatta. Om föreningen försummat sin skyldighet att anmäla flottningsstyrelse hos länsstyrelsen, kunna svårigheter föreligga för den ersättningsökande att erhålla kännedom om vem som äger företräda föreningen. Vidare kan det inträffa, särskilt beträffande små flottningsföreningar, att föreningen ej har möjlighet att inom skälig tid betala fastställd ersättning. I dessa fall bör den skadelidande ej vara betagen den honom nu enligt 8 § FL tillkommande rätten att vända sig mot någon av dem som flottat på platsen, och den som sålunda sökes bör då vara skyldig att utgiva hela den ersättning som skall erläggas för skadan. Om den enskilde flottande därvid får betala mer än som enligt fördelningsreglerna i 29 § belöper på hans flottgods, bör han vara berättigad att återkräva det överskjutande, så att slutresultatet ej blir annat än om kravet riktats mot föreningen. De nu anförda synpunkterna ha varit bestämmande vid utformningen av förevarande lagrum. Därvid ha — i överensstämmelse med vad som skall gälla enligt 29 § — såsom ersättningskyldiga för flottningsskada upptagits alla de som flottat inom det *utflottningsdistrikt* där skadan timat, medan enligt gällande lag ansvaret åvilar dem som flottat på det *ställe* där skadan inträffat. Den nya regeln, vilken enligt vad utredningen kunnat finna överensstämmer med rådande praxis, torde vara ägnad att underlätta lagrummets tillämpande genom att undersökning om varstädes inom ett utflottningsdistrikt vars och ens flottgods inkommit i flottleden göres överflödig.

9 §.

Anmälan av ersättningsanspråk. Första stycket upptager en preskriptionsregel, innebärande att ersättningsanspråk som i anledning av flottningsskada riktas mot flottningsförening (men ej anspråk mot enskild flottande enligt bestämmelsen i 8 § andra stycket) skall anmälas hos föreningen eller hänskjutas till skiljemän inom viss kortare tid vid äventyr av talans förlust. Det föreslagna stadgandet överensstämmer i huvudsak med motsvarande regel i FL. Den enligt gällande lag förefintliga möjligheten att med preskriptionsavbrytande verkan göra anmälan hos flottningsstyrelsens ombud i orten har dock borttagits, enär — på sätt nedan vid 47 § utvecklas — sådana ombud

ansetts icke längre böra finnas. Medan anmälan hittills skolat göras hos flottningstyrelsen, föreslås i stället att den hädanefter skall ske till föreningen, varmed avses att lagfästa rådande praxis, vilken innebär möjlighet för skadelidande att framställa sitt anspråk även till föreningens tjänstemän i viss förtroendeställning, t. ex. flottningsschef och flottningsinspektör.

I *andra stycket* föreslås ingen annan saklig ändring än att rätten till muntlig skadeanmälan borttages. Detta har ansetts lämpligt, enär denna rätt begagnats endast i obetydlig omfattning och emedan en muntlig utsaga visat sig lätt giva upphov till tvekan, huruvida en verklig skadeanmälan varit avsedd eller fråga endast varit om klagomål rörande flottningen. Det må framhållas, att vad nu sagts har avseende allenast på anmälan av ersättningsanspråk men ej på sådant hänskjutande av skadans uppskattning till skiljemän som enligt första stycket jämväl har preskriptionsavbrytande verkan. Ett dylikt hänskjutande sker enligt 11 § första stycket genom framställning till motparten eller skiljeman som denne kan ha utsett på förhand. För denna framställning finnes viss form ej föreskriven, varför den kan ske muntligen.

10—12 §§.

Sättet för skadeersättnings bestämmande. Enligt gällande lag skall ersättning för flottningsskada, om överenskommelse ej träffas, i första hand bestämmas av tre ojäviga skiljemän, och i 10—12 §§ FL lämnas föreskrifter om utseende av skiljemännen, skiljemannaförfarandet m. m. Utredningen har, bortsett från huvudsakligen formella ändringar, funnit skäl till avvikelser härutinnan endast i nedannämnda hänseenden.

I 10 § *andra stycket* stadgas om utseende av skiljeman för flottningsförening. Hittills gäller, att sådan alltid skall utses i förväg för ett år, varvid dock olika personer kunna utses för skilda sträckor av flottleden eller för prövning av olika slag av skador. Då skiljemännens antal av praktiska skäl måste vara begränsat, kan det inträffa att ingen av de i förväg utsedda skiljemännen besitter erforderlig sakkunskap för att bedöma en anmäld skada av mindre vanlig beskaffenhet. Med hänsyn härtill föreslås, i överensstämmelse med vad som gäller enligt 25 § gränsälvstadgan, att flottningsföreningen skall vara berättigad att för visst fall, då fråga är om prövning av skada eller intrång av särskilt slag, utse annan skiljeman än de i förväg utsedda. I samband därmed har för sistnämnda skiljemän införts beteckningen »ständiga skiljemän». Det må anmärkas, att genom vad sålunda föreslagits ingen ändring sker i fråga om tillvägagångssättet vid påkallande av skiljemannaåtgärd. Den skadelidande skall alltså fortfarande kunna påkalla sådan åtgärd genom att jämlikt 11 § första stycket göra framställning därom till någon av föreningens ständiga skiljemän.

Såsom framgår av den allmänna motiveringen (s. 94 ff) skall enligt utredningens förslag de allmänna domstolarnas befattning med prövning av flottningsskador upphöra och övertagas av vattendomstolarna. Mål angående ersättning för dylika skador skola jämlikt 11 kap. 17 § 42 VL i dess av ut-

redningen föreslagna lydelse utgöra stämmingsmål. Härav föranledda ändrade bestämmelser återfinnas i 11 § tredje stycket samt 12 § fjärde och femte styckena. För att vinna överensstämmelse med den i 21 § lagen den 14 juni 1929 om skiljemän bestämda klandertiden har i detta sammanhang den tid, inom vilken part äger draga ersättningsfrågan under domstols prövning och som nu är nittio dagar räknat från det skiljedomen tillställdes parten, förkortats till två månader.

I 11 § andra stycket föreslås den ändringen, att skiljeman i vissa fall skall utses av länsstyrelsen i det län där skadan timat i stället för av domaren i orten. Då de allmänna domstolarna icke vidare skola syssla med fastställande av ersättning för flottningsskada, synes domaren böra befrias från uppdraget att utse skiljeman och detta i stället — i nära överensstämmelse med vad som skulle gälla vid tillämpning av 8 § lagen om skiljemän — övertagas av nämnda länsstyrelse.

13 §.

Skadeersättnings fastställande på förhand. Första stycket. Enligt 13 § FL skall ersättning för flottningsskada bestämmas på förhand under förutsättning dels att skadan finnes bli så stadigvarande att dess värde kan utrönas genom uppskattning på förhand, dels ock att sådant bestämda påyrkas av ersättningstagaren. Enahanda villkor gälla enligt 6 kap 5 § andra stycket VL för att ersättning för flottningsskada skall bestämmas i flottledsmålet. I båda dessa fall kan ersättningen fastställas att utgå antingen på en gång eller i årlig avgift. Flottningsföreningen eller annan ersättningsgivare har alltså nu ingen möjlighet att framtvinga förhandsuppskattning av flottningsskada. Detta har i förarbetena till gällande lagstiftning motiverats med att ersättningstagaren icke mot sin vilja bör kunna »tvingas att låta ersättningen bestämmas på förhand för en framtida skada av sådan natur som denna, vars omfattning och värde alltid är svårbestämbart» (1911 års flottningssakkunnigas bet. s. 221 f). Från flottningens sida har emellertid med skärpa framhållits, att även flottningsföreningen bör ha befogenhet att begära förhandsuppskattning av flottningsskada, och man har därvid åberopat bland annat att synekostnaden för en år efter år återkommande skada icke sällan kan stiga till större belopp än själva skadeersättningen.

Utredningen har ansett det möjligt att såtillvida tillmötesgå flottningsintresset som bestämmande av ersättning på förhand att utgå i form av årlig avgift bör kunna ske jämväl på begäran av ersättningsgivaren. Med de möjligheter ersättningstagaren enligt förslaget har att få en årlig avgift omprövad, därest ändrade förhållanden inträda (se förslaget till ändrad lydelse av 6 kap. 23 § VL), synes det icke vara skäligt att denne skall få motsätta sig, att ersättning för stadigvarande flottningsskada fastställs till visst belopp att utgå varje år flottning äger rum. Däremot torde tillräckliga skäl icke föreligga att mot ersättningstagarens vilja utdöma engångsersättning för flottningsskada. I detta fall föreligga nämligen icke samma möjligheter att få till stånd en omprövning av ersättningsfrågan. Ersättningstagarens med-

givande bör därför fordras för att ersättningen skall kunna bestämmas att utgå på en gång.

3 kap. Om begagnande av allmän flottled.

Detta kapitel innehåller bestämmelser i de ämnen som i FL behandlas i 16 § andra stycket samt 17—22 §§. Till de nuvarande stadgandena i 14 och 15 §§ samt 16 § första stycket FL angående fastställande av amorteringsplaner och kostnadsfördelningsgrunder samt om flottleds upplåtande till allmänt begagnande finns enligt förslaget motsvarighet i 30 och 32 §§ av denna lag samt i vissa bestämmelser i VL. Med anledning av den sålunda avsedda utbrytningen av vissa stadganden ur detta kapitel har den nuvarande kapitelrubriken »Om avgörande av vissa frågor rörande allmän flottleds upplåtande och begagnande» föreslagits erhålla den nya lydelse som ovan angivits.

Den berörda utbrytningen föranledes därav att nyssnämnda i 14—16 §§ FL behandlade ärenden, på sätt angivits i den allmänna motiveringen, föreslås överflyttade från länsstyrelse till vattendomstol och därför lämpligen böra behandlas i annat sammanhang.

Från länsstyrelse till vattendomstol flyttas även behandlingen av de i detta kapitel alltjämt kvarstående ärendena rörande interimslottning, utsträckt lottningstid och tillfällig inskränkning i begagnandet av allmän flottled. I fråga om interimslottning föreslås vissa ändringar beträffande villkoren för tillstånd därtill (15 och 20 §§) samt den tid för vilken tillstånd må givas (16 §).

14 §.

Regler för tillstånd till lottning. Bestämmelse om flottleds upplåtande till allmänt begagnande, motsvarande 16 § första stycket FL, intages enligt förslaget i 11 kap. 94 § VL. Andra stycket av 16 § FL, vilket såsom huvudregel innehåller förbud mot lottning i allmän flottled innan den upplåtits till allmänt begagnande, har ansetts böra kvarstå i lottninglagen och inleda förevarande kapitel. Stadgandet, som jämväl omnämner möjligheten av interimslottning, överensstämmer i sak helt med gällande lag.

15—19 §§.

Interimslottning efter beslut om allmän flottleds inrättande. Såsom framgår av den allmänna motiveringen (ovan s. 93 ff) skall enligt utredningens förslag länsstyrelsens befattning med ärenden rörande interimslottning i huvudsak upphöra och övertagas av vattendomstol. Huvudstadgandena om vattendomstolens prövningsrätt finnas i 15 § och 18 § *andra stycket*. Av dem framgår att det skall ankomma på vattendomstolen såväl att pröva ansökan om tillstånd till interimslottning som att vidtaga erforderliga ändringar i redan beviljat tillstånd. Ärenden rörande tillstånd till interimslottning äro avsedda att av vattendomstolen behandlas som ansökningsmål enligt 11 kap. 17 § 16 VL; beträffande förfarandet hänvisas till vad nedan anföres i motiveringen till de föreslagna ändringarna i nämnda lag. Här må dock erinras om

att vattenrättsdomaren med stöd av 11 kap. 46 § VL är berättigad att i brådskande fall lämna provisoriskt tillstånd till interimslottning i avvaktan på att vattendomstolen hinner fatta beslut över ansökningen. Stadgandet i 11 kap. 67 § VL om rätt för vattendomstolen att förordna om omedelbar verkställighet av beslut blir även tillämpligt på ärende rörande interimslottning. Med anledning härav har det särskilda stadgandet därom i 19 § första stycket FL ansetts kunna utgå.

För ändring i beviljat tillstånd till interimslottning förutsättes ej att ett nytt mål anhängiggöres därom, utan det är jämlikt 18 § andra stycket i förslaget tillfyllest att anledning förekommer till ändring i det meddelade tillståndet, oberoende av på vad sätt detta kommit till vattendomstolens kännedom. Tillståndsärendet kan därför, i likhet med mål rörande tillfällig vattenreglering enligt lagen därom den 20 oktober 1939, sägas vara anhängigt vid vattendomstolen under hela den tid tillståndet omfattar. Innan ändring i meddelat tillstånd vidtages torde i regel tillfälle böra beredas vederbörande sakägare att yttra sig i ärendet.

Enligt 19 § första stycket i förslaget har vattendomstolen tillika att förordna syssloman för övervakande av att de för interimslottningen föreskrivna villkoren iakttagas. Sådant förordnande har ansetts böra, liksom enligt gällande lag, givas samtidigt med att tillstånd till interimslottning beviljas. Huruvida syssloman behöver förordnas redan i samband med ett av vattenrättsdomaren med stöd av 11 kap. 46 § VL lämnat provisoriskt tillstånd till interimslottning, torde dock få avgöras med ledning av omständigheterna i det särskilda fallet. I regel synes därmed utan olägenhet kunna anstå till dess vattendomstolen meddelar dom i målet.

Vissa av de uppgifter i samband med interimslottning som enligt gällande lag ankomma på länsstyrelse ha ansetts böra alltjämt behållas av denna myndighet. Detta gäller mottagande av säkerhet för avgifter och skadestånd enligt 16 § andra stycket, bestämmande av arvode till syssloman enligt 19 § andra stycket samt uppbärande av redovisning, där frågan om allmän flottled förfallit, enligt 19 § fjärde stycket. Dessa uppgifter ha ansetts böra tillkomma länsstyrelsen i det län där interimslottningen huvudsakligen skall äga rum, d. v. s. i regel den länsstyrelse inom vars län största delen av flottningssträckan är belägen.

Beträffande förutsättningarna för tillstånd till interimslottning gäller enligt 17 § FL bl. a., att sökanden, om han ej förut flottat enskilt i vattendraget, visas komma att lida avsevärd förlust genom uppehåll med flottningen. Det kan enligt utredningens mening ifrågasättas, om sistnämnda förutsättning, vilken torde vara till men för mindre virkesägare, bör bibehållas. Allmän flottled torde ej sällan inrättas för att bereda även mindre virkesägare, som ej flottat enskilt, tillgång till möjligheten att flotta och det synes då icke rimligt att för deras rätt till interimslottning skall uppställas strängare krav än för de oftast större virkesägare, som redan bedrivit enskild flottning. Utredningen har därför i 15 § av sitt förslag icke upptagit någon motsvarighet till nyssnämnda stadgande.

Enligt 16 § första stycket i förslaget skall tillstånd till interimslottning kunna givas för en tid av högst tre år i sänder, medan enligt gällande lag längsta tiden utgör ett år. Att på detta sätt utsträcka tiden har ansetts lämpligt för att minska såväl antalet tillståndsmål vid vattendomstolarna som sökandenas kostnader för domstolsbehandlingen. Med de befogenheter vattendomstolen enligt 18 § andra stycket i förslaget skall äga att vid behov ändra eller återkalla meddelat tillstånd synas olägenheter icke vara att befara av förlängningen. Tillstånd bör dock naturligen icke givas för längre tid än som i det särskilda fallet kan antagas åtgå till dess flottleden kan upplåtas för allmänt begagnande eller förhållandena eljest kunna överblickas.

Vid meddelande av tillstånd till interimslottning skall enligt 18 § andra stycket FL interimslottande erinras om honom åliggande skyldighet att ersätta uppkommande flottningsskada samt av interimslottningen orsakad kostnad för underhåll av utförda flottledsbyggnader. Då de skyldigheter i detta hänseende som skola åvila en interimslottande synas bära direkt ansvaret i lagen, har i 17 § av förslaget uttryckliga regler givits härom. Någon saklig ändring av vad som för närvarande gäller är icke åsyftad.

Enligt 20 § andra stycket FL kan till syssloman för övervakande av interimslottning förordnas bl. a. flottningsstyrelsen för annan »uppströms eller nedströms belägen» allmän flottled. I 19 § andra stycket i förslaget ha de citerade orden utbytts mot »närbelägen». Då flottningsförenings verksamhet enligt förslagets 72 § skall kunna omfatta flottleder inom skilda men närbelägna vattensystem, kan en nyinrättad flottled vara avsedd att, sedan den upplåtits till allmänt begagnande, förvaltas av flottningsförening som haft sin tidigare verksamhet förlagd till annat vattensystem. Även för dylikt fall synes flottningsföreningens styrelse bära kunna förordnas till syssloman under tiden för interimslottning.

20 §.

Interimslottning före beslut om allmän flottleds inrättande. Enligt 21 § FL kan tillstånd till interimslottning lämnas redan då ansökan gjorts om allmän flottleds inrättande, men endast åt den som sökt flottledsföretaget och under vissa strängt begränsade förutsättningar. Villkoren ha uppställts för att förebygga att annans vatten tages i anspråk för flottning utan att starka ekonomiska skäl föreligga därför samt vidare för att hindra att åtgärder för allmän flottleds inrättande försummas sedan sökanden flottat ut sitt virke.

Efter det allmän flottled numera inrättats i praktiskt taget alla större för flottning lämpade vattendrag, synes det icke innebära någon fara att i viss mån utvidga möjligheten till interimslottning enligt detta lagrum. Tillstånd bör sålunda skäligen kunna medgivas den som tidigare bedrivit enskild flottning i vattendraget, även om han av någon anledning ej ställt sig som sökande i flottledsmålet. För de mindre flottledssträckor, till vilka utvidgningarna av de allmänna flottlederna numera äro begränsade, synes icke behöva befaras

något allvarligt missbruk genom underlåtenhet att fullfölja flottledsföretaget sedan virkesförrådet utdrivits. Såväl skyldigheten att erlagga flottledsavgifter som det förhållandet att det numera i allmänhet är flottningsföreningarna, som ställa sig som anläggare vid utvidgningar, utgöra garantier däremot. De i övrigt uppställda villkoren att flottning bedrivits under flera år och icke vidare utan oskäligen kostnader står till buds samt att dess avstannande skulle medföra synnerligen betydande förluster ha ansetts böra upphävas resp. mildras. Med hänsyn till att enligt förslaget tillstånd skall kunna givas även åt annan än sökanden till flottledsföretaget har vidare föreskriften i gällande lag om skyldighet för den interimsfloTTande att ställa säkerhet för flottledsarbetsens behöriga utförande ansetts böra utgå.

21 §.

Tillfälligt utsträckande av flottnings- och dämningstid. Denna paragraf motsvarar 22 § första stycket FL, enligt vilket lagrum länsstyrelsen äger att vid behov medgiva tillfällig förlängning av tid som kan ha blivit bestämd för flottningens bedrivande. Med hänsyn till att dessa ärenden i allmänhet äro av brådskande natur torde det ej vara lämpligt att uppdraga åt vattendomstolen att handlägga dem. Erforderlig tid för sammanträdes hållande kan nämligen icke alltid påräknas. Däremot synes hinder ej möta att låta vattenrättsdomaren ensam avgöra dessa frågor, vilka förete vissa likheter med en del av de handräkningsåtgärder som i allmän underrätt beslutas av ensamdomare. Vid behov är vattenrättsdomaren därvid berättigad att inhämta upplysningar och råd av vattenrättsingenjörerna (se 5 § i Kungl. stadgan den 25 maj 1945 ang. tjänstgöringen vid vattendomstolarna). Beträffande det fall att vattenrättsdomaren icke är anträffbar på domstolens kansli må hänvisas till 11 kap. 15 § VL. Enligt detta lagrum kan åt annan befattningshavare uppdragas att för tid, då vattenrättsdomaren till följd av sammanträde med vattendomstolen ej kan träffas på sitt tjänsterum, meddela beslut i frågor, vilka ankomma på vattenrättsdomarens avgörande på tjänsterummet. Skulle det någon gång inträffa, att befattningshavare med erforderlig kompetens icke finns tillgänglig på kansliet, böra brådskande framställningar, på sätt sägs i andra stycket av sistnämnda §, ofördröjligen tillsändas vattenrättsdomaren.

I *första stycket* av förevarande § har det förtydligandet gjorts, att det ofta förekommande fallet då fråga är om utsträckning av dämningstiden vid flottningsdammar blivit särskilt omnämnt. Stadgandet synes böra vara tillämpligt även när en förlängning av flottningen inom dämningområdet eller genom dammen icke är avsedd, utan den utsträckta dämningen fastmer erfordras för flottningen längre ner i vattendraget. Framhållas må, att det såväl i detta fall som då fråga är om förlängning av tiden för själva flottningen måste föreligga ett blott *tillfälligt* behov av tidens utsträckande. Gäller det ett stadigvarande behov, skall ansökan ingivas till vattendomstolen och behandlas i den i 6 kap. 21 § VL stadgade ordningen.

I *andra stycket* meddelas vissa föreskrifter om handläggningen av ifrågasvarande ärenden. Det överlämnas åt vattenrättsdomaren att avgöra i vilka fall en ansökan behöver utställas till delgivning med strandägare och andra sakägare. Härvid bör beaktas, å ena sidan hur brådskande och angeläget behovet av flottnings- eller dämningstidens utsträckande är, å andra sidan omfattningen av de skador som kunna befaras vid bifall till ansökningen. Att uppkommande skador skola ersättas av flottningsföreningen eller den interimisflottande i samma ordning som övriga flottningsskador har icke ansetts behöva särskilt angivas (se NJA I 1948 s. 74).

Vad i *tredje och fjärde styckena* föreslås om omedelbart ikraftträdande av vattenrättsdomarens beslut samt om talan mot beslutet överensstämmer i stort sett med vad som gäller i fråga om beslut enligt 11 kap. 46 § VL. Det har dock icke ansetts lämpligt att låta vattendomstolen förordna om verkställighetens avbrytande, utan befogenhet härtill har lämnats endast åt vattenöverdomstolen.

22 §.

Flottning under pågående ombyggnadsarbeten. I förevarande paragraf, som motsvarar 22 § andra stycket FL, ha inga andra ändringar vidtagits än sådana som föranledas av att beslutanderätten i där berörda frågor föreslås skola övergå från länsstyrelsen till vattendomstolen och vattenrättsdomaren. Enär det här är fråga om flottningens anordnande under tiden för utförande av arbeten som beslutats av vattendomstolen, har denna i förslaget tillerkänts befogenhet att utan särskild framställning lämna erforderliga föreskrifter i samband med tillståndet att verkställa arbetena. Att så sker torde också bli regeln. Emellertid kan det uppenbarligen inträffa, att under byggnadstiden behov uppkommer av ändrade eller kompletterande bestämmelser rörande flottningens bedrivande. Det har då ansetts lämpligt att vattenrättsdomaren äger möjlighet att meddela de föreskrifter som föranledas av omständigheterna.

4 kap. Om flottningsföreningar.

Om flottningsförenings uppgifter och verksamhet.

Förevarande underavdelning av 4 kap., omfattande 23—27 §§, innehåller bestämmelser, i huvudsak motsvarande samma paragrafer i FL.

En nyhet i förslaget är att vissa föreskrifter givas rörande flottningsförenings skyldighet att inbärga vinddrivet eller spillt virke samt att ombesörja flottläggning av utskilt virke (23 § andra stycket). Förslaget innehåller även stadgande om rätt för flottande att vid skiljningen få flottgodset uppdelat i flera grupper (23 § tredje stycket).

Vidare kan nämnas, att reglerna om begränsning av flottningsförenings beslutanderätt omarbetats (27 §) samt att bestämmelsen i 26 § andra stycket FL om inskränkning i ansvaret för vissa av föreningen upptagna lån fått utgå.

Flottningsföreningens uppgifter. I första stycket stadgas, att det åligger föreningen bl. a. att uppbära och redovisa de för flottningen stadgade avgifterna. I 23 § första stycket FL omnämnas däremot endast s. k. flottledsavgifter, varmed torde avses amorteringar till flottledens anläggare eller förlagsgivare. Då denna begränsning möjligen kan vålla tvekan såvitt avser föreningens skyldigheter i fråga om övriga flottningsavgifter, har uttrycket ansetts böra erhålla en vidare innebörd (jfr 9 § gränsälvstadgan). Om en flottningsförening åtnjuter andra inkomster än flottningsavgifterna, skola givetvis även de uppbäras och redovisas. Detta följer av föreningens skyldighet att handha och vidmakthålla flottleden jämte dess tillhörigheter.

Andra stycket. Stadgandet, som till större delen saknar motsvarighet i FL, föreskriver beträffande vissa åtgärder med flottgodset att de tillhöra den allmänna flottningen, varav jämlikt första stycket följer att det åligger flottningsföreningen att ombesörja dem. Meningen har icke varit att genom en uttömmande uppräknings angiva allt som innefattas i den allmänna flottningen. Lagrummet omnämner endast tre åtgärder, vilka ha det gemensamt att det beträffande dem kan anses tveksamt, hur långt flottningsföreningens skyldigheter böra sträcka sig.

a) Flottgodsets utskiljande till de flottande.

Enligt 43 § FL gäller bl. a. att den allmänna flottningen jämte virkets avskiljande ur flottleden till de särskilda flottande åligger flottningsstyrelsen och, under dess inseende, flottningschefen. I gällande lag har skiljningsarbetet således i viss mån sidoordnats med det övriga flottningsarbetet. Enligt utredningens mening bör skiljningen betraktas som ett moment i flottningen, vilket kommit till uttryck i uttalandet att flottgodsets utskiljande hör till den allmänna flottningen. Omfattningen av flottningsföreningens skyldigheter i fråga om skiljningen är i visst hänseende närmare angiven i tredje stycket av denna paragraf.

I FL användas omväxlande uttrycken »avskilja», »urskilja», »sortera» och »utsortera» för att beteckna det förfarande varigenom flottgodset vid flottningens avslutande uppdelas på de olika ägarna. Då det ansetts önskvärt att samma uttryck genomgående begagnas samt intet av de nämnda kan sägas utgöra en fullgod beteckning för skiljningsarbetet, har utredningen funnit lämpligt att i stället i lagen införa uttrycket »utskilja».

b) Inbärgande av vinddrivet eller spillt virke.

I FL saknas allmänna bestämmelser om skyldighet för flottningsföreningen att taga hand om virke, som av någon orsak kommit på avvägar så att det ej följt med det övriga flottgodset till skiljeställe eller annan bestämmelseort. Av 73 § FL framgår dock, att sjunkvirke skall bortskaffas så att olägenhet ej vållas därav, och beträffande virke som flutit i land, där det kan orsaka skada, eller som lagt sig i brötar eller magasinerats felaktigt stadgas

i 74 § FL, att flottningsstyrelsen är skyldig att återföra virket till flottleden. I praktiken anses flottningsföreningen även i övrigt skyldig ombesörja att allt spillvirke, som finns inom flottledens område, kommer till rätta. I många fall ha särskilda vattenområden nedanför slutskiljena intagits till allmän flottled, huvudsakligen i ändamål att hindra annan än föreningen att där bärga det från skiljena bortflutna virket (jfr prop. nr 4 år 1919 s. 110 f). Utanför flottleds område torde flottningsförening icke anses pliktig men väl berättigad att omhändertaga spillvirke.

Skogsstyrelsen föreslår i sitt betänkande (s. 85), att skyldighet stadgas för flottledsförvaltning att verkställa inbärgande nedanför skiljeställe av spillvirke som härrör från flottleden och icke avlämnats till virkesägaren.

Enligt utredningens mening bör flottningsföreningen vara skyldig ombesörja bärgning av spillvirke som finns inom flottledens område. Föreskrift härom har intagits i förevarande lagrum. Däremot torde motsvarande skyldighet icke böra åläggas föreningen i fråga om virke som kommit utanför flottledsområdet. Då virket av ström och vind kan föras lång väg, skulle en sådan förpliktelse kunna bli alltför betungande för föreningen. Önskemålet att spillvirke i största möjliga utsträckning tages om hand genom föreningens försorg torde bäst tillgodoses genom att lämpligt område nedanför slutskiljet intages till den allmänna flottleden.

Frågan, huruvida kostnaden för bärgning av spillvirke bör hänföras till de gemensamma utgifterna för flottningen eller räknas som separatkostnad, har behandlats i den allmänna motiveringen (s. 112).

c) *Flottläggning av utskilt virke.*

I FL saknas annat stadgande om flottläggning av virke än föreskriften i 28 § 7, att kostnad för avskilt virkes flottläggning räknas som separatutgift. Skyldighet för flottningsförening att ombesörja flottläggning föreligger därför ej, men ingenting torde hindra att föreningen frivilligt åtager sig detta arbete, vilket också stundom sker. Med stöd av 6 kap. 4 § VL kan särskilt område avsättas för ändamålet.

Enligt skogsstyrelsens förslag (bet. s. 88 f) bör det åligga flottledsförvaltningen att anordna flottläggningsplats, om behov därav visas föreligga, samt att på sådan plats ombesörja flottläggningen. Förslaget biträdades i denna del av flertalet remissinstanser som yttrat sig i frågan. Kammarkollegiet, handelskammaren i Gävle och några flottningsföreningar avstyrka dock, att skyldighet stadgas för flottningsförening att ombesörja flottläggning.

Utredningen anser det angeläget, att varje flottande som har behov därav också erhåller möjlighet att få sitt virke flottlagt sedan det blivit utskilt. Om inga andra än ägare av enskilda flottläggningsplatser äro i tillfälle att lägga samman sitt virke så att det tål bogsering längre sträckor från slutskiljet, kan konkurrensen om virket inom flottledens tillförseleområde bli så minskad, att därav uppkommer men för skogsägarna. Önskemålet att envar

skall kunna få sitt virke flottlagt synes bäst tillgodoses genom att skyldighet föreskrives för flottningsförening att ombesörja flottläggning i de fall då virkesägare påfordrar det. Emellertid måste beaktas att för flottläggning i allmänhet fordras vissa anläggningar, vilka kräva icke obetydlig kostnad. Det torde ej kunna anses rimligt att flottningsföreningen skall täcka dessa kostnader med utdebiterade medel eller genom lån, för vilkas återbetalande tillräcklig säkerhet ej kan erhållas, eftersom det icke finns någon garanti för att flottläggningsanordningarna i framtiden komma att användas i sådan omfattning att anläggningskostnaden kan amorteras medelst separatkostnader för utförd flottläggning. Med hänsyn härtill torde det få anses riktigt att ställa det kravet på den som begär flottläggning genom flottningsföreningens försorg, att han, om föreningen begär det, tillskjuter förlagskapital till nödiga anläggningar för verksamheten. Som säkerhet för återbekommande härav bör han åtnjuta den rätt som enligt 26 § tillkommer förlagsgivare. Genom denna anordning torde det bli sörjt för att i vart fall den som ämnar stadigvarande uppträda som köpare och äger ekonomiska förutsättningar härför icke kommer att utestängas från en ådal därigenom att stränderna vid mynningen ägas av ett annat företag eller att lämpligt område för flottläggning eljest ej kan få förvärvas eller nyttjas.

Inom utredningen har — i anslutning till vad *domänstyrelsen* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 februari 1936 anfört i detta ämne (se skogsstyrelsens bet. s. 87 f) — övervägts att tillerkänna vattendomstol befogenhet att efter ansökan förordna om flottläggning genom föreningens försorg i så stor omfattning som domstolen i varje särskilt fall prövar erforderlig för att göra driften av gemensamma flottläggningsanordningar ekonomisk och trygga amorteringen av deras anläggningskostnader. Med hänsyn till att ett förbud att använda enskilda flottläggningsanordningar innebär ett ingrepp, som kan befaras medföra väsentliga olägenheter för de flottande som redan sörjt för sin flottläggning, har utredningen emellertid icke funnit tillräckliga skäl för närvarande föreligga att införa en dylik befogenhet för vattendomstolen.

Skulle flottningsförening undandraga sig att fullgöra vad som med skäl kan fordras beträffande flottläggningsanordningar, kan frågan, på sätt framgår av det föreslagna tredje stycket av 6 kap. 20 § VL, dragas under vattendomstolens prövning. Slutligen föreligger möjligheten för vattendomstol att med stöd av bestämmelserna i 82 § av förevarande lagförslag ålägga en försumlig förening att vidtaga lämpliga åtgärder.

Beträffande frågan om flottläggningskostnad skall betraktas som gemensam eller separat utgift, hänvisas till vad därom anförts i den allmänna motiveringen (s. 112).

Tredje stycket innehåller bestämmelser rörande rätt för den som flottar att få sitt flottgods utskilt i en eller under vissa betingelser flera särskilda grupper. I gällande lag saknas annat stadgande i detta hänseende än föreskriften i 43 § FL, att virkets avskiljande ur flottleden till de särskilda flottande åligger styrelsen och under dess inseende flottningschefen. Inne-

börden härav torde vara, att varje flottande är berättigad att få sitt virke avdelat i en särskild grupp.

I utredningens förslag har som huvudregel upptagits ett stadgande av nyssnämnda innebörd. Härigenom avses att göra det möjligt för varje flottande att vid flottningens avslutande återfå det honom tillhöriga och med hans märke försedda virket. (Jfr 74 § första stycket av förslaget, motsvarande 67 § första stycket FL.)

I detta sammanhang må beröras frågan om s. k. samsortering eller *samskiljning*. Samskiljning innebär, att flottgods av samma slag tillhörigt olika ägare utskiljes i en gemensam grupp, varvid envar i samskiljningen deltagande flottande erhåller andel i hela virkesgruppen i förhållande till mängden av honom tillsläppt flottgods. Sådan skiljning av vissa slag av virke, främst massaved, har under senare år efter överenskommelser mellan de flottande tillämpats i några flottleder i ändamål att nedbringa antalet skiljningsgrupper och därigenom underlätta och förbilliga skiljningen.

Under utredningsarbetet har ifrågasatts att främja skiljningens bedrivande i denna form genom att införa tvångsrätt gentemot virkesägare som motsätta sig ett av en övervägande majoritet av de flottande biträdd förslag om samskiljning. Härigenom skulle uppnås att samskiljningen komme att omfatta allt virke av visst slag, något som torde vara ett villkor för att samskiljning skall medföra största möjliga tidsvinst och kostnadsbesparing. Vid de överläggningar som utredningen i denna fråga haft med flottningsintresserade i skilda delar av landet har emellertid uppfattningen allmänt visat sig vara, att samskiljning liksom hittills bör bygga på frivillig överenskommelse mellan virkesägarna. Med hänsyn till att samskiljningen innebär, att den flottande till betydande del erhåller annat virke än det som tillsläppts av honom, och någon flottande lätt kan anse sig därigenom missgynnad, finner även utredningen mindre lämpligt, att samskiljning skall kunna genomföras tvångsvis. Förslaget ger uttryck åt denna uppfattning, då i det samma stadgas att flottningsföreningen har att ombesörja utskiljning av flottgodset i en särskild grupp till varje flottande. Därigenom uteslutes dock uppenbarligen icke, att alla eller vissa flottande genom överenskommelse om samskiljning kunna förena sig om en gemensam skiljningsgrupp.

Vad angår frågan om flottandes rätt att få sitt flottgods utskilt i *mer än en grupp*, är det, såsom i den allmänna motiveringen (s. 109) framhållits, av vikt att flottningsförening kan förhindra, att antalet skiljningsgrupper blir alltför stort. Å andra sidan måste det för virkesägare i många fall vara betydelsefullt att kunna få flottgods, som är avsett för olika ändamål, uppdelat i skilda grupper. Det torde i regel få anses skäligt, att en virkesägare som har flera industrier får sitt flottgods utskilt i en grupp för varje flottgodstagande verk, exempelvis för ett sågverk, en kolugn, en sulfat-, en sulfat-, en fanér- och en wallboardfabrik. Ett sådant fall synes beträffande rätten till flera skiljningsgrupper icke böra bedömas annorlunda än om de särskilda verken hade olika ägare. Däremot bör ytterligare skiljning, som alltså icke

endast har till ändamål att tillföra varje verk en enhetlig virkesgrupp, i princip vara varje flottandes ensak. Detta bör dock icke hindra att flottningsföreningen utför även sådan skiljning, exempelvis efter kvalitet, träslag, barkning eller dylikt, om det kan ske utan olägenhet och fördyring för övriga flottande. För flottande som icke äger industri utan säljer sitt utflettade virke, såsom domänverket och flottande skogsägareföreningar i allmänhet bruka göra, kan den nyss angivna regeln om utskiljning i en grupp för varje verk tydligen icke bli till nytta. Även en sådan flottande kan emellertid ha behov av uppdelning, bland annat efter virkesslag och för försäljning till olika köpare. Det torde kunna anses rimligt att en större flottande, som icke äger industri, berättigas att få sitt flottgods utskilt i en grupp för varje gängse standardsortiment, d. v. s. en sågvirkesgrupp, en sulfitvedsgrupp o. s. v.

Ur virkesägarnas synpunkt kunde det måhända anses önskvärt, att de principer som skola gälla beträffande rätt till flera skiljningsgrupper bleve fastslagna i lagen. Emellertid synes det med hänsyn till de skiftande förhållanden som råda icke vara möjligt att uppställa fasta regler härom. Omständigheterna kunna vara sådana, att det får anses uteslutet att verkställa skiljning i så stort antal grupper som kunna uppkomma vid tillämpning av vissa på förhand bestämda regler. Hänsyn måste tagas såväl till utrymmet i skiljestället som ock till de kostnadsökningar och den försening av skiljningsarbetet som kunna förledas av ett ökat antal skiljningsgrupper. Det kan vidare vara omöjligt att en gång för alla eller ens för någon längre tid meddela regler om vilket större antal skiljningsgrupper som skall tillkomma vissa flottande. Möjlighet synes böra föreligga att anpassa avgörandet härom bland annat efter antalet flottande, och beslut kan därför behöva meddelas för kortare tid, stundom årligen. Utredningen har därför ansett mest ändamålsenligt att avgörandet av frågan i huru många grupper en flottandes virke skall utskiljas i första hand får ankomma på flottningsstyrelsen. Denna synes vid sitt avgörande böra låta sig ledas av de i det föregående berörda synpunkterna och följaktligen ha att beakta, å ena sidan behovet för den flottande att erhålla flottgodset i flera grupper, å andra sidan de svårigheter för skiljningsarbetet och olägenheter för medflottande som kunna vara förbundna med en sådan skiljning.

Har styrelsen ej ansett sig kunna tillmötesgå en flottandes önskemål beträffande antalet skiljningsgrupper, torde denne böra äga draga saken under vattendomstolens prövning. Med hänsyn till frågans ofta brådskande beskaffenhet synes det vara lämpligt att så kan ske utan att ärendet dessförinnan behövt underställas flottningsfullmäktige. Utredningen föreslår därför att flottande, som ej nöjes med styrelsens beslut rörande antalet honom tillerkända skiljningsgrupper, skall äga att genom stämning å föreningen få frågan behandlad av vattendomstolen. Angående sådan talan avses enligt 11 kap. 17 § 42 VL i dess av utredningen föreslagna lydelse skola gälla vanliga regler om stämningsmål vid vattendomstol.

Ofta torde det få anses skäligt att en flottande, som erhåller sitt virke utskilt i flera grupper, får betala särskild ersättning för denna förmån. Möjlighet att uttaga sådan har beretts genom stadgande i förslaget 29 § 3 rörande skiljningsutgifters fördelning med hänsyn till bland annat anläggnings- och arbetskostnad för varje grupp (mått- och grupp-kostnad). Frågan om skiljningsutgifternas fördelning på de utskilda virkesgrupperna har vidare behandlats i den allmänna motiveringen, kap. III under 4.

Andra stycket av 23 § FL innehåller en bestämmelse av innebörd att flottning-förening ej må utöva verksamhet som är främmande för det ändamål föreningen har att fullfölja. Detta stadgande har ansetts kunna utgå med anledning av den ändrade utformning reglerna om begränsning av flottning-förenings beslutanderätt erhållit i 27 § av förslaget.

24 §.

Flottning-förenings rätt att förvärva fast egendom. Enligt 24 § FL må flottning-förening icke förvärva fast egendom annat än i vissa angivna fall, där förvärvet finnes behövt eller nyttigt för flottleden eller flottning-verksamheten. Prövningen av förvärvets tillätlighet ankommer på länsstyrelsen i det eller de län där flottleden framgår.

Ehuru sålunda FL innehåller särbestämmelser om flottning-förenings fastighetsförvärv, finns i lagen den 30 maj 1916 om vissa inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva eller aktier i vissa bolag (»inskränkingslagen») och lagen den 18 juni 1925 ang. förbud i vissa fall för bolag, förening och stiftelse att förvärva fast egendom (»förbudslagen») intet som utesluter tillämpning jämväl av dessa lagar på sådana förvärv. Vad särskilt angår förbudslagen uttalades under förarbetena till FL (se 1911 års flottningssakkunnigas bet. s. 379), att den då gällande förbudslagen torde vara tillämplig jämväl å flottning-förening, samt att, där flottning-förening inom lagens tillämplighetsområde i sitt eget namn inköpte för flottleden erforderlig fast egendom, fångat sålunda måste underställas Konungens eller länsstyrelsens prövning. De sakkunniga ansågo emellertid, att sådan tillämplighet icke längre behöfde upprätthållas efter antagande av de i 24 § FL föreskrivna restriktionerna i avseende å fastighetsförvärv. Att likväl undantag för flottning-förening icke gjordes i förbudslagen torde sammanhänga med den av de sakkunniga uttalade uppfattningen, att flottning-förenings fastighetsförvärv för framtiden borde ske i flottledens namn och således icke för flottning-föreningens egen räkning, varvid enligt de sakkunnigas mening förbudslagen icke vidare kunde tillämpas på sådana fång.

Enligt vad utredningen inhämtat ha flottning-föreningarnas fastighetsförvärv vanligen icke skett på det sätt som flottningssakkunniga förordade, utan föreningarna ha fortfarande nästan undantagslöst förvärvat fastigheter och fått lagfart i föreningens namn. Förutom tidigare sedvana torde en orsak härtill vara att det funnits olämpligt att, åtminstone i fråga om de större

flottningsföreningarna, angiva viss flottled som ägare. Vad som i dagligt tal betecknas som en flottled utgöres nämligen ofta i rättsligt hänseende av ett flertal särskilda flottleder, vilka tillkommit vid olika tillfällen men ekonomiskt och administrativt sammanhållas som en enhet under en flottningsförenings förvaltning. Då de av flottningsföreningarna förvärvade fastigheterna i regel icke varit avsedda just för sådana delar av flottledskomplexet som i rättsligt hänseende utgöra särskilda flottleder, ha svårigheter kunnat uppkomma att angiva för vilka flottleder fastigheterna skolat förvärvas och lagfaras. Mest praktiskt har då varit att låta föreningarna stå som ägare. Tusentals fastigheter ha förvärvats och lagfarits på detta sätt och det synes ej vara motiverat att nu genom lagstiftning bryta denna praxis. Å andra sidan finnas ej heller skäl att förbjuda förvärv och lagfart i flottledens namn i de fall då sådant finnes lämpligt. Ändring av 24 § FL torde därför ej vara erforderlig ur nu berörda synpunkter.

Utredningen har ej heller funnit anledning att på annat sätt än som skett i gällande lag angiva de fall i vilka flottningsförening äger rätt att förvärva fast egendom. Däremot synes den förenklingen vara möjlig att prövningen av förvärvets tillåtlighet anförtros åt en länsstyrelse ensam, även om flottleden framgår inom mer än ett län. I likhet med vad som gäller enligt inskränkings- och förbudslagarna föreslås därför, att tillåtlighetsprövningen skall ankomma på länsstyrelsen i det län där fastigheten är belägen. Där så finnes erforderligt, kan denna länsstyrelse inhämta yttrande i saken från den eller de andra länsstyrelser som kunna antagas vara förtrogna med föreningens förhållanden.

Vidare kan ifrågasättas, huruvida icke i inskränkings- och förbudslagarna böra införas uttryckliga bestämmelser om att dessa lagar icke äro tillämpliga i fråga om flottningsföreningars fastighetsförvärv. Sådana förvärv äro nämligen enligt förslaget liksom enligt 24 § FL tillåtna endast för så speciella ändamål att något skäl icke föreligger för prövning jämväl ur de synpunkter inskränkings- och förbudslagarna företräda. Utredningen vill därför föreslå att i 18 § andra stycket inskränkingslagen och 11 § andra stycket förbudslagen flottningsförening upptages bland de sammanslutningar som undantagas från lagarnas tillämplighetsområden. Den omständigheten att flottningsförening därigenom tillika blir oförhindrad att förvärva s. k. bundna aktier (se 2 § andra stycket inskränkingslagen) torde icke utgöra hinder för lagändringen. I det fåtal fall då sådana aktieförvärv kunna tänkas förekomma (i praktiken torde möjligheten få betydelse endast vid placering av medel tillhörande fond enligt 34 § i förslaget) synes det, med hänsyn särskilt till den för flottningsföreningarna föreslagna nya organisationen, icke föreligga större fara för missbruk än beträffande flertalet av de redan nu i 18 § andra stycket inskränkingslagen upptagna sammanslutningarna.

Vad härefter angår lagen den 17 juni 1948 om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet (»jordförvärvslagen») må här anmärkas, att denna lag enligt särskilt stadgande i dess 6 § andra stycket icke äger till-

lämpning på förvärv vartill tillstånd av länsstyrelsen skall sökas jämlikt annan författning. Då sådant tillståndstvång är föreskrivet beträffande flottningsföreningars samtliga fastighetsförvärv, gäller jordförvärvslagen icke i fråga om dem.

25 §.

Förbud mot pantsättning m. m. I vad denna paragraf rör pantsättning av allmän flottled tillhörig egendom har ingen annan förändring vidtagits än att i *första stycket första punkten*, till undvikande av tvekan om vilken länsstyrelse som är behörig, uttryckligen angivits att fråga om tillstånd att in-teckna fast egendom prövas av länsstyrelsen i det län där fastigheten är belägen.

Första stycket andra punkten. I fråga om överlåtelse av flottledens egen-dom upptager gällande lag dels förbud mot avyttring av fast egendom utan länsstyrelsens tillstånd, dels ock föreskrift att för flottningen behövligen byggnader och anläggningar ej må avhändas flottleden. Enligt utredningens mening saknas anledning att, därest den föreslagna fastare flottningsorga-nisationen genomföres, bibehålla skyldigheten att söka länsstyrelsens till-stånd till fastighetsförsäljning. Det synes vara tillfyllest, att det redan gäl-lande förbudet att avhända flottleden byggnader och anläggningar, som äro behövligen för flottningen, utvidgas till att även omfatta fastigheter samt att föreningen i övrigt får frihet att under det ansvar som gäller för föreningens beslutande organ avgöra, om sådan egendom bör avyttras eller ej.

26 §.

Flottningsförenings rätt att upptaga lån. *Första stycket* innebär ingen annan saklig ändring i förhållande till gällande lag än den utvidgning av rätten att upptaga amorteringslån som föranledes av tillkomsten av bestä-melsen i 37 § i förslaget om amortering av skuld som uppkommit under år då flottning ej ägt rum.

Andra stycket återger — med utbytande av »flottningsstämma» mot »flott-ningsfullmäktige» — innehållet i 26 § andra stycket första punkten FL. Däre-mot har ingen motsvarighet upptagits till stadgandet i andra punkten av detta lagrum, att för gäldande av tillfälligt lån allenast de svara som flotta det år för vars utgifters täckande skulden göres. En dylik inskränkning i föreningens ansvarighet har ej ansetts stå i överensstämmelse med den själv-ständiga ställning som föreningen enligt förslaget skall erhålla. I förhållande till tredje man bör föreningen vara ansvarig för alla de förpliktelser den åtagit sig. Hur föreningens utgifter slutligen fördelas på flottgodset är en intern fråga, som får avgöras med tillämpning av reglerna i förslagets 29 §. Det nu sagda torde överensstämma med rådande praxis i fråga om flottnings-föreningarnas tillfälliga lån.

27 §.

Begränsningar i flottningsförenings beslutanderätt. Enligt gällande lag bilda varje års flottande ekonomiskt sett i princip en enhet för sig. Med

hänsyn till flottledens bestånd och verksamhetens fortgång har det emellertid varit nödvändigt att låta ett års flottande i viss utsträckning fatta beslut och träffa avtal med bindande verkan jämväl för kommande års flottande. I vilka fall detta får ske har angivits i 27 § FL.

Utredningens förslag i organisationsfrågan innebär bland annat att föreningen blir mera beständig. Dess främsta beslutande organ, flottningsfullmäktige, representerar icke endast ett års flottande utan skall framför allt iakttaga flottledens intressen på längre sikt. Med hänsyn härtill synes föreningen böra vara i stånd att fatta beslut och ingå avtal, varav den blir bunden även under kommande år. En flottningsförening kan dock icke, lika litet som en annan förening eller ett aktiebolag, tillerkännas en obegränsad frihet i detta hänseende, utan till skydd främst för minoritetens och det allmännas intressen erfordras vissa inskränkningar i beslutanderätten. Sådana inskränkningar, i huvudsak motsvarande de i 20 och 31 §§ FRF angivna, upptagas i den föreslagna 27 §.

För att erhålla rättelse i ett fullmäktigebeslut, som anses strida mot vad i paragrafen sägs, kan talan föras i den ordning som stadgas i 68 § av förslaget. Beträffande frågor, i vilka styrelsen beslutat, upptager förslaget ej någon formlig klagorätt, men dylika frågor kunna, på sätt ovan vid 4 § berörts, hänskjutas till prövning av fullmäktige, varefter deras avgörande kan klandras i vanlig ordning.

Det må vidare framhållas, att förslaget icke upptager någon motsvarighet till bestämmelsen i 27 § första stycket andra punkten FL om rätt att söka stadfästelse på beslut eller avtal som skall binda även kommande års flottande. Den nu gällande möjligheten att erhålla stadfästelse, vilken sammanhänger med den till tiden oinskränkta rätten till klandertalan jämlikt 62 § FL, har icke ansetts behöva stå öppen, då sistnämnda rätt, på sätt framgår av motiveringen till förslagets 68 §, ej är avsedd att bibehållas.

Första stycket. Flottningsförenings rätt att upptaga lån regleras i förslagets 26 §. Avsikten har varit att där fullständigt angiva i vilka fall och under vilka omständigheter lån skall få upptagas. Förbud mot att låna i andra fall eller i annan ordning föreslås därför i detta lagrum.

Den begränsning av föreningens beslutanderätt som i övrigt stadgas i detta stycke överensstämmer med vad som enligt 20 § första stycket första punkten och 31 § första punkten FRF skall gälla i fråga om registrerade föreningar. Då en flottningsförening utom sina egna tillgångar även förvaltar flottleden med vad därtill hör, ha även flottledens tillgångar ansetts böra omnämnas i lagtexten.

Genom bestämmelserna i 20 § första stycket andra punkten och 31 § andra punkten FRF ha föreningsstämman och styrelsen i en registrerad förening tillerkänts rätt att i viss omfattning använda föreningens tillgångar till allmännyttigt eller därmed jämförligt ändamål. Någon motsvarighet härtill föreslås ej i fråga om flottningsföreningar. I synnerhet med hänsyn till dessas egenskap av tvångssammanslutningar böra de icke få till-

godose andra allmännyttiga ändamål än sådana som äga samband med flottningsverksamheten. Till de sistnämnda torde emellertid få räknas även andra än sådana som direkt tjäna flottningen i den egna flottleden, t. ex. forskning i flottningsfrågor eller främjande av fiske som skadas genom flottningen. *Andra stycket* upptager, i nära anslutning till 20 § andra stycket FRF, bestämmelser till skydd mot att en majoritet bland de fullmäktige eller i styrelsen gynnar vissa flottande eller skogsägare på bekostnad av flottleden eller övriga flottningsintressenter. Det har därvid ansetts erforderligt att bland dem som skyddas omnämna även blivande flottande. Det måste nämligen betraktas som synnerligen betydelsefullt att flottningens bedrivande i framtiden icke försvåras eller äventyras. I allmänhet får väl de framtida flottandes intresse antagas i huvudsak sammanfalla med skogsägareintresset och därför komma att tillvaratagas av skogsägarna. Det bör emellertid för den skull icke vara uteslutet att den, som visserligen ännu icke är flottande men som inom en nära framtid ämnar bedriva flottning i en flottled, t. ex. för att forsla fram virke som förvärvats genom avverkningsrätt, själv får föra talan mot beslut eller åtgärd, varav han anser sig lida men. Möjlighet härtill föreligger enligt 68 § andra stycket i förslaget.

Om flottningsförenings utgifter och deras fördelning.

Bestämmelserna i denna avdelning, vilken omfattar 28—37 §§ i förslaget, motsvara föreskrifterna i 28—33 §§ FL.

Förslagets regler för utgifternas fördelning (29 §) bygga på samma principer som de nu gällande men avvika från dessa i åtskilliga detaljer. Uppgiften att fastställa grunder för utgifternas fördelning samt amorteringsplaner föreslås överflyttad från länsstyrelse till vattendomstol (30 och 32 §§). Möjlighet införes till ökad utjämning av flottningskostnaden mellan olika delar av flottleden (31 §).

Beträffande reglerna om fondbildning föreslås vissa ändringar, innebärande bland annat att en ny typ av fonder, benämnda förvaltningsfonder, tillskapas (34 §).

Slutligen må nämnas, att förslaget — i motsats till gällande lag — innehåller bestämmelser om kostnader som belöpa på år, då flottningen varit nedlagd i en flottled eller del därav (37 §).

28 §.

Flottningsutgifternas indelning i huvudgrupper m. m. I denna paragraf, som endast innehåller smärre avvikelser från samma paragraf i FL, föreskrives dels att föreningens utgifter i bokföringen skola sammanföras i skilda huvudgrupper (första stycket), dels ock att räkenskaper över vissa av dessa utgiftsgrupper skola föras särskilt för de olika distrikt i vilka flottleden kan ha blivit indelad (andra stycket). Utom för själva bokföringsarbetet (se 50 § i förslaget) ha bestämmelserna om utgifternas indelning i

skilda grupper en grundläggande betydelse för de i närmast följande paragrafer i denna avdelning meddelade reglerna om flottningskostnadernas fördelning på flottgodset.

Första stycket. De under punkterna 1—6 upptagna huvudgrupperna, omfattande samtliga *gemensamma utgifter* för flottningen, ha bibehållits i sak oförändrade. I punkt 4 ha, i överensstämmelse med vad som yttrats vid 23 § (s. 130), uttrycken »sorteringsutgifter» och »urskiljande» utbyts mot »skiljningsutgifter» och »utskiljande». Punkt 5 har på framställning från flottningshåll förtydligats genom att båtar upptagits som exempel på utflottningsmateriel. I punkt 6 slutligen har arvode till flottningsfullmäktiges ordförande ansetts böra omnämnas.

Även i fråga om punkt 7, *separatutgifter*, har utredningen funnit sig böra bibehålla nu gällande regler i sak oförändrade. Rörande skälen härför hänvisas till vad därom yttrats i den allmänna motiveringen (s. 110 ff).

Andra stycket återger utan ändring innehållet i de båda första punkterna av 28 § andra stycket FL. Sista punkten i detta lagrum, vari föreskrives att i vissa fall kostnad för flottledsanläggning inom ett distrikt kan fördelas jämväl på annat eller andra distrikt, motsvaras däremot ej av någon bestämmelse i förevarande paragraf. Stadgandet synes nämligen äga närmare samband med föreskrifterna om flottningskostnadernas fördelning på flottgodset än med bokföringsreglerna i denna paragraf. Bestämmelsen har därför, med vissa ändringar, överflyttats till 29 § 2 och 30 § i förslaget.

29 §.

Flottningskostnadernas fördelning på flottgodset. Gällande lags bestämmelser om fördelningen av de gemensamma utgifterna för flottningen kunna sägas bygga på tre huvudprinciper, innebärande att varje flottningsår, varje slag av flottgod och varje distrikt av flottleden skall bära sina egna kostnader. Från dessa principer finnas dock åtskilliga mer eller mindre långt gående undantag.

De nämnda principerna ligga till grund även för utredningens förslag, där de kommit till uttryck i förevarande paragraf, den förstnämnda i första stycket andra punkten och de båda senare i andra stycket 1 resp. 2. Andra stycket 3 upptager vissa särskilda regler för skiljningsutgifternas fördelning. Samtliga de nu nämnda stadgandena äro närmare berörda i kap. III av den allmänna motiveringen.

Bestämmelsen i *första stycket första punkten*, att flottningsförenings utgifter skola fördelas på »det flottgods som flottas i flottleden», motsvarar vissa stadganden i FL om utgifternas fördelning mellan »de flottande». Ändringen sammanhänger därmed att — även om de flottande av praktiska skäl närmast ha att tillskjuta medel till betalningen — dessa förenings medlemmar dock icke ansetts böra i fortsättningen ensamma angivas som betalningsskyldiga, så mycket mindre som flottningskostnaderna i allmänhet till stor del icke slutligen bäras av de flottande utan av skogsägarna i

form av flottningsavdrag eller lägre virkespriser. I sak innebär emellertid ändringen ingen inskränkning i de flottandes gentemot föreningen direkta ansvar för flottningskostnaderna. Angående innebörden av uttrycket »flottleden» hänvisas till vad därom anförts i den allmänna motiveringen (s. 108).

Kostnadsfördelningen skall verkställas med hänsyn till de faktiskt tillsläppta virkesmängderna. En flottgodsanmälan jämlikt förslagets 73 § (mot-svarande 66 § FL) är således icke på det sätt bindande för den som avgivit densamma att han icke skulle äga att påvisa felaktigheter däri och få dessa rättade (jfr NJA I 1950 s. 81). Flottningsföreningen måste emellertid anses berättigad att till dess annat visas hålla sig till anmälingen och utgå ifrån att denna riktigt anger tillsläppningen. Det är uppenbarligen av den största betydelse för det praktiska ordnandet av föreningens verksamhet, att föreningen i regel kan såväl planlägga flottningen som utdebitera flottningskostnaderna med ledning av flottgodsanmälningarna. Om påföljd av oriktig flottgodsanmälan stadgas i 75 § andra och tredje styckena.

Under *andra stycket 4* givas regler för separatutgifters fördelande. I sak föreslås ingen annan avvikelse från nu gällande bestämmelser (29 § sista stycket FL), än att bunningskostnad skall kunna påföras även obuntat virke, om detta har gagn av bunnningen. Skälen för denna ändring äro angivna i den allmänna motiveringen (s. 111 f).

30 §.

Beslutanderätt i kostnadsfördelningsfrågor. *Första stycket.* Såsom framgår av vad som yttras i kap. II av den allmänna motiveringen avses enligt utredningens förslag uppgiften att fastställa grunder för flottningskostnadernas fördelande, vilken nu åvilar länsstyrelse, i fortsättningen skola tillkomma vattendomstol. De grundläggande stadgandena härom meddelas i *första och andra punkterna* av förevarande lagrum, medan närmare föreskrifter om förfarandet vid ärendenas handläggning lämnas i vattenlagen. I samband med att ny flottled inrättas skola grunder för kostnadsfördelningen alltid fastställas, och frågan härom behandlas då vid syneförretningen rörande flottleden samt därefter av vattendomstolen, sedan synemännens utlåtande genom underställning och eventuella besvär över förretningen dragits under domstolens prövning. I fråga om befintlig allmän flottled skall talan om ändring i tidigare fastställda grunder för kostnadsfördelningen kunna föras antingen i samband med ansökan om anläggning eller åtgärd för flottledens utvidgande eller förbättrande eller ock efter självständig ansökan. I båda fallen behandlas ärendet, jämlikt 6 kap. 21 § VL, i regel som ansökningsmål direkt av vattendomstolen. Möjlighet att handlägga ärendet i den ordning som gäller i fråga om inrättande av allmän flottled, d. v. s. vid syneförretning, torde icke vara av nämnvärd praktisk betydelse men står dock öppen. Beträffande förfarandet vid vattendomstolen hänvisas till vad nedan anföres i motiveringen till de föreslagna ändringarna i vattenlagen.

Det må framhållas att avgörandet av vissa kostnadsfördelningsfrågor, främst sådana som angå fördelningen på skilda slag av virke, bör träffas med beaktande bland annat av vad som finnes önskvärt ur skogsvårdens synpunkt. I mål av denna art torde det därför ofta vara lämpligt, att vattendomstolen inhämtar yttrande från person eller myndighet med sakkunskap i skogliga frågor. Möjlighet härtill föreligger jämlikt stadgandena i 11 kap. 45 § 1 mom. och 49 § första stycket VL.

I *tredje punkten* av detta stycke har intagits en motsvarighet till föreskriften i 28 § andra stycket sista punkten FL om befogenhet för flottningsstämman att i fråga om flottledsanläggning, som utförts utan vattendomstolens tillstånd, besluta om fördelning av anläggningskostnaden på de distrikt som ha gagn av anläggningen. Efter genomförande av den föreslagna nya flottningsorganisationen synes motsvarande beslutanderätt böra tillkomma flottningsfullmäktige och omfatta alla de fall då jämlikt 29 § 2 i förslaget kostnad för flottledsanläggning eller utflottningsåtgärd, som vidtagits utan vattendomstolens prövning, må fördelas på mer än ett distrikt.

Andra stycket. Det inträffar ej sällan, att flottgodsets icke kan flottas fram till sin bestämmelseort under det år då det nedlagts i flottleden utan blir liggande kvar i denna efter det flottningen för året avslutats och därefter forslas fram först under nästa år. Fråga uppkommer då i vilken omfattning sådant flottgodset skall taga del i flottningsföreningens utgifter för det ena och andra året. Inom distrikten uppströms och nedströms platsen för övervintringen sker flottningen endast under ett år, och det är då naturligt och i överensstämmelse med reglerna i förslagets 29 § första stycket, att flottgodset där får taga del endast i det års kostnader varunder det flottats inom dessa distrikt. Inom det distrikt, där övervintringen ägt rum, flottas virket visserligen under båda åren men är icke färdigbehandlat förrän under det sista. Det synes därför skäligt att det övervintrande virket i regel tager del i detta distrikts kostnader endast under det andra flottningsåret. I vissa fall, såsom då flottgodset under det första året orsakat särskild kostnad, kan det dock vara skäligt att det får bidra även till detta års kostnader. Bestämmanderätt härom har, då det i regel icke är fråga om några större belopp och snabbt beslut kan erfordras med hänsyn till bokslutsarbete, ansetts böra tillkomma flottningsstyrelsen. Förslaget torde överensstämma med en tämligen allmän praxis inom flottningsföreningarna. På sätt vid 4 § berörts, har den som är missnöjd med styrelsens avgörande möjlighet att hänskjuta frågan till prövning av fullmäktige, vars beslut kan klandras i vanlig ordning. Att inventering av det övervintrande flottgodset alltid skall verkställas framgår av stadgande i 50 § sista stycket.

31 §.

Utjämnande av flottningskostnaden. Rörande innehållet i denna paragraf, som öppnar möjlighet till längre gående utjämning av flottningskostnaderna

mellan skilda delar av flottleden än reglerna i 29 § medgiva, hänvisas till den allmänna motiveringen kap. III under 3.

32 §.

Kostnaders gäldande genom amortering. Denna paragraf motsvarar 30 § FL, varmed den i huvudsak överensstämmer.

Första stycket innebär i sak ingen annan ändring i förhållande till gällande lag än att beslutanderätten överflyttats från länsstyrelse till vattendomstol. Då fråga är om amortering av kostnaderna för inrättande av ny flottled, behandlas ärendet först vid syneförrättningen rörande flottleden och därefter av vattendomstolen i underställningsmålet. Begäres eljest tillstånd att amortera flottningsförenings utgifter under längre tid än fem år, skall frågan prövas av vattendomstolen efter ansökan, varvid ärendet jämlikt 6 kap. 21 § VL i dess av utredningen föreslagna lydelse i regel behandlas som ansökningsmål. Yrkandet kan framställas antingen i samband med ansökan om anläggning eller åtgärd för flottledens utvidgande eller förbättrande eller ock genom självständig ansökan.

I *andra stycket* föreslås den ändringen, jämfört med motsvarande stadgande i FL, att tillstånd skall kunna lämnas till amortering även av sådana till separatutgifter hörande kostnader som avse anläggningar eller åtgärder för utskilt virkes buntning, flottläggning och transporterande, såvida kostnaderna äro till väsentlig fördel för flottningen under kommande år. Buntverk och flottlägningsanordningar kräva ej sällan så betydande kostnader att de svårligen kunna läggas på ett enda års flottning, och detsamma kan stundom vara fallet beträffande transportanordningar, såsom hamnar, kajer och bogserbåtar. Möjlighet synes därför böra finnas att fördela även dylika kostnader på flera år, något som redan nu ibland skett utan stöd i gällande lag. Att de amorteringsavgifter som bestämmas för nu nämnda kostnaders återgäldande icke skola läggas på annat flottgods än det som har gagn därav, har ansetts klart utan att det särskilt framhålles i lagtexten. Dessa amorteringsavgifter böra således icke räknas till de gemensamma flottningskostnaderna utan tillhöra de avgifter som uttagas för virkes buntning, flottläggning eller transporterande.

Tredje stycket. Enligt 30 § tredje stycket FL äger flottningsförening samma rätt som länsstyrelse att besluta amortering av flottningskostnader, varvid amorteringstidens längd dock icke må överstiga tre flottningsår. Enligt förslaget skall föreningens beslutanderätt härvidlag utövas av flottningsfullmäktige som föreningens högsta beslutande organ. Fullmäktiges befogenheter i dessa frågor äro enligt förslaget i två avseenden mer vittgående än de som enligt gällande lag tillkomma föreningen. Dels omfattar beslutanderätten, av de ovan vid andra stycket anförda skälen, även kostnader för utskilt virkes buntning, flottläggning och transporterande, dels är längsta medgivna tiden för amortering utan myndighets tillstånd utsträckt från tre till fem flottningsår. Denna förlängning av amorteringstiden, som ansetts önskvärd för

att nedbringa antalet fall i vilka tillstånd av vattendomstol skall behöva inhämtas, har med hänsyn till den föreslagna nya flottningsorganisationen funnits kunna förordas, detta så mycket mera som talan mot fullmäktiges beslut i amorteringsfrågor jämlikt 68 § skall kunna föras hos vattendomstolen.

Fjärde stycket är utan ändring överflyttat från 30 § FL.

33 §.

Ändring av amorteringsplan. Förevarande paragraf skiljer sig från 31 § FL däri att den *dels* är tillämplig ej blott på amorteringsplaner vilka fastställts av offentlig myndighet utan även på sådana planer som jämlikt förslaget, 32 § tredje stycket beslutats av flottningsfullmäktige, *dels ock* tillägger vattendomstol i stället för länsstyrelse beslutanderätten i hithörande frågor. Ärende rörande ändring av amorteringsplan avses skola anhängiggöras genom ansökan och jämlikt 6 kap. 21 § VL i regel behandlas som ansökningsmål direkt av vattendomstolen. Någon motsvarighet till föreskriften i 31 § andra stycket av vattendomstolen. Någon motsvarighet till föreskriften i 31 § andra stycket sista punkten FL, att i visst fall utredning må införskaffas rörande flottledsanläggnings värde, har icke medtagits i förslaget, enär detta syntes överflödigt med hänsyn till vad i 11 kap. 43 § VL stadgas om rätt för vattnerättsdomaren och vattendomstolen att självmant föranstalta om erforderlig bevisning.

34 §.

Flottledsfonder. Enligt FL är fondbildning genom avgifter på flottgodset tillåten endast i vissa i 32 § angivna fall, nämligen för utjämnande mellan olika år av *dels* underhållsutgifter, *dels ock* utgifter för pensioner, olycksfalls- och sjukdomsunderstöd och dylikt. De sålunda bildade fonderna benämnas *underhållsfonder* och *understödsfonder*. Rätt att besluta att avgifter skola läggas på flottgodset för fondbildning tillkommer länsstyrelse, men fondbildning får icke äga rum utan föreningens medgivande. För förvaltningen av fond skola finnas av länsstyrelsen fastställda reglementariska bestämmelser. Fonds medel skola hållas avskilda från övriga av föreningen omhändertagna tillgångar samt äro fritagna från utmätning för annat ändamål än det för vilket fonden bildats.

Förslagets regler om flottledsfonder avvika i en del hänseenden från nu gällande bestämmelser. Grundsatsen att fondering får äga rum endast för vissa särskilt angivna ändamål har dock bibehållits, vilket framgår av 29 § första stycket i förslaget. Beträffande skälen härtill kan hänvisas till vad som i den allmänna motiveringen (kap. III under 2) anförts i fråga om utjämnning av flottningskostnaderna mellan olika år.

De fall då fondbildning tillåtes ha i förslaget utökats genom möjligheten att upplägga *förvaltningsfonder*. Fråga om tillstånd till fondbildning har ansetts böra i fortsättningen anhängiggöras hos vattendomstolen genom ansökan och jämlikt 6 kap. 21 § VL i regel behandlas som ansökningsmål

direkt av vattendomstolen. Den nu gällande bestämmelsen, att fondbildning icke får ske utan föreningens medgivande, har bibehållits i form av en föreskrift att ansökningen skall ha beslutats av flottningsfullmäktige.

I rättstillämpningen råder osäkerhet, *huruvida flottledsfonder må utlånas till flottningsföreningen för att begagnas i dess rörelse*, och länsstyrelserna ha vid ansökningar om tillstånd därtill förfarit olika. Av stadgandet, att fonds medel skola hållas avskilda från övriga tillgångar, har på vissa håll dragits slutsatsen att sådant utlånande ej kan tillåtas. I fråga om underhållsfond tala emellertid enligt utredningens mening starka skäl för att medlen skola få användas i rörelsen, exempelvis för att föreningen skall slippa att mot högre ränta än som kan erhållas på fondens medel taga upp lån från annat håll i avbidan på flottningsförlagets inbetalande. Föreskrift har därför ansetts böra meddelas om att underhållsfond helt eller delvis må utgöras av fordran hos föreningen, och sådan bestämmelse har upptagits i 1 mom. första stycket sista punkten. Föreningens skuld till fonden bör, enligt vad som föreslås i 26 och 27 §§, antingen vara av tillfällig natur, i vilket fall den skall betalas senast då årets flottningsavgifter uttagas av de flottande, eller ock utgöra ett förlagslån och gäldas enligt amorteringsplan på sätt stadgas i 32 §. Beträffande förvaltningsfond torde det däremot icke vara lämpligt att den ingår i föreningens rörelse, enär det då lätt kan inträffa att medel ej stå till förfogande, när fonden behöver anlitas. Dylik fond synes böra vara placerad så att dess tillgångar lätt kunna frigöras. Vad angår understödsfond har det icke ansetts möjligt att lämna ett allmänt medgivande till att sådan utlånas till föreningen. Om detta bleve regel, skulle uppenbarligen i föreningar med ringa eller oregelbunden flottning de understödsberättigades intressen kunna bli lidande. Däremot torde man utan olägenhet kunna överlämna till myndighet att pröva, om en sådan placering av understödsfonds medel kan innebära fara. På grund härav och då för sådan fond alltjämt torde böra finnas reglemente fastställt av länsstyrelsen, har i 2 mom. andra stycket föreslagits att av reglementet skall framgå bland annat, huruvida fonden må helt eller delvis utgöras av fordran hos föreningen.

Beträffande de särskilda slagen av fonder må i övrigt framhållas följande.

1 mom. Underhålls- och förvaltningsfonder. *Första stycket*, som rör bildande av underhållsfonder, innehåller inga andra avvikelser från motsvarande lagrum i FL än de här förut berörda.

Andra stycket. Om flottningen något år är nedlagd inom en flottningsförenings verksamhetsområde, blir följden enligt gällande lag att föreningen det året icke får någon styrelse, och flottningsstämma kan ej heller hållas. Därmed är emellertid icke uteslutet att föreningen kan ha vissa förvaltningsutgifter exempelvis för hyra, personal som anstälts för flera år, pensioner, telefonavgifter eller dylikt. I allmänhet torde sådana kostnader förskottas av något företag, som ämnar på nytt flotta i leden inom en nära framtid,

och sedan läggas på flottningen under första året denna åter kommer i gång.

Därest utredningens förslag i organisationsfrågan genomföres, skall företrädare för föreningen finnas även under år då flottningen ligger nere. Redan av denna anledning måste man därför räkna med att vissa, ehuru i regel obetydliga, förvaltningskostnader uppkomma även under sådana år. Beträffande dylika kostnader synes man — därest man icke alltjämt skall lita till någon blivande flottandes välvilja eller låta fordringsägaren gå förlustig sin betalning — endast ha att välja mellan att täcka kostnaderna med allmänna medel, att låta med betalningen anstå och lägga kostnaden på flottningen när denna åter upptages, eller att tillåta fondbildning för ändamålet.

Den förstnämnda utvägen — att kostnaden skulle gäldas av allmänna medel — har ansetts böra undvikas, så mycket mera som avsikten är att alltjämt bibehålla flottningsföreningarna som i huvudsak enskilda organisationer. För ett särskilt fall, nämligen i fråga om arvode till syssloman som avses i 69 § av förslaget, har utredningen dock funnit skäl föreslå, att förvaltningsutgifter skola i anslutning till det andra nyssnämnda alternativet *förskotteras* av allmänna medel.

Som regel torde emellertid böra gälla att ifrågavarande förvaltningskostnader skola läggas på flottningen, när denna på nytt upptages. Stadgande härom föreslås i 37 §. Emellertid synes det vara lämpligt att, då avbrott i den årliga flottningen är att förutse, på förhand sörjes för att medel finnas tillgängliga till utgifterna under den tid flottningen ligger nere. Utredningen har därför i förevarande lagrum intagit bestämmelser om förvaltningsfonder. I många flottningsföreningar komma sådana icke att erfordras och det har ej ansetts nödvändigt att söka i lagen föreskriva i vilka fall de böra finnas. En flottningsstyrelse, som kan vänta att flottningen kommer att tillfälligt inställas under ett eller flera år, synes ha all anledning ställa anspråk på att finansieringen av förvaltningen under avbrottet underlättas genom att förvaltningsfond inrättas. Även i detta fall torde emellertid böra för fondens bildande förutsättas beslut av flottningsfullmäktige.

Som villkor för tillstånd att upplägga förvaltningsfond gäller i övrigt enligt förslaget, att det kan antagas att allmän flottning ej varje år skall äga rum i den eller de flottleder som avses med föreningens verksamhet. Denna förutsättning bör givetvis anses uppfylld beträffande sådana föreningar som i rationaliseringssyfte medvetet inrikta sin verksamhet på flottning endast under vissa år med ett eller flera års uppehåll mellan varje gång. Även eljest kan det emellertid framgå av omständigheterna, t. ex. till förselområdets ringa storlek eller den mindre goda skogstillgången, att flottning ej är att vänta varje år. Det bör enligt utredningens mening icke vara tillräckligt att flottningen kan antagas ligga nere endast inom ett eller annat distrikt av flottleden. I sådant fall har föreningen möjlighet att täcka förvaltningskostnaderna genom fördelning på det flottgods som dock framföres.

Storleken av de avgifter som skola tillföras förvaltningsfond torde böra bestämmas av vattendomstolen med beaktande av, å ena sidan att fonden blir tillräcklig för att fylla sitt ändamål och å andra sidan att flottningen ej oskäligt betungas genom för höga avgifter. Avgörandet förutsättes skola, liksom i fråga om underhållsfond, gälla för en tid av högst tio år i sänder. Det torde nämligen icke vara möjligt att med erforderlig säkerhet överblicka förhållandena under längre period.

I fråga om underhålls- och förvaltningsfonder har i förslaget icke upptagits någon motsvarighet till stadgandet i 32 § tredje stycket FL om reglementariska bestämmelser. Särskilda föreskrifter utöver dem som avses skola givas i vattendomstolens beslut om inrättande av fond torde icke erfordras i dessa fall.

2 mom. Understödsfonder. Förslagets bestämmelser rörande detta slag av fonder överensstämman i stort sett med vad därom stadgas i 32 § FL. Utöver de i det föregående berörda ändringarna i fråga om förfarandet vid fonds bildande samt rätten att använda fond i föreningens rörelse, föreslås endast den avvikelser från gällande lag att fastställande av reglemente för understödsfond skall ankomma på länsstyrelsen i det län där flottningsstyrelsen har sitt säte i stället för, såsom nu är fallet, länsstyrelsen i det eller de län där flottleden framgår. Denna fråga synes nämligen icke vara av den betydelse för föreningens hela verksamhetsområde att gemensamt beslut av samtliga berörda länsstyrelser kan vara påkallat. Enär uppgiften att fastställa reglemente som nu avses synes vara av helt annan art än vattendomstols vanliga arbetsuppgifter, har densamma icke heller ansetts böra överlämnas dit. När beslut föreligger om inrättande av understödsfond, bör föreningen därför vända sig till vederbörande länsstyrelse och underställa denna ett förslag till reglemente.

3 mom. I detta moment ha upptagits vissa för de olika slagen av fonder gemensamma bestämmelser om dessas redovisning och användning, vilka i huvudsak överensstämman med föreskrifterna i 32 § sista stycket FL.

35 §.

Flottningsförslag. Förevarande paragraf motsvarar 33 § 1 mom. FL utan annan ändring än att föreskriften i sista stycket av nämnda lagrum om frihet från utmätning icke bibehållits i förslaget. En dylik utmätning frihet synes nämligen vara oförenlig med det ansvar för alla förpliktelser mot tredje man som enligt förslaget skall åvila föreningen.

Liksom enligt gällande lag skall det ankomma på flottningsstyrelsen att uppgöra längd för uttaxering av flottningsförslag. För längdens giltighet kräves sålunda icke att den fastställts av flottningsfullmäktige. Det synes dock vara önskvärdt att dessa erhålla kännedom om vilka belopp som uttaxerats och det bör därför anses lämpligt att den föredrages på fullmäktig-sammanträde. Föreskrift härom kan intagas i flottningsförenings reglemente.

Uttaxering av kostnader för tidigare års flottning. Lagrummet upptager, med vissa jämkningar av huvudsakligen formell natur, samma bestämmelser som 33 § 2 mom. FL, dock ha reglerna om klander av uttaxeringen överflyttats till förslagets 68 §, som behandlar samtliga fall av talan mot fullmäktigbeslut. Därvid har klagotiden förlängts från nuvarande trettio dagar till två månader, räknat från den dag då den flottande erhållit del av fullmäktiges beslut om uttaxering. Rörande skälen till att klandertalan ansetts böra föras vid vattendomstol i stället för vid allmän domstol hänvisas till den allmänna motiveringen (s. 93 ff).

Kostnader som avse år då flottningen är nedlagd. Om flottningen i en flottled något år ligger nere, är enligt gällande lag icke sörjt för att någon ständig företrädare skall finnas för flottleden, och ej heller stå enligt lagen några medel till förfogande för att täcka eventuella utgifter, såvida fondbildning ej ägt rum. Då flottningsstyrelse saknas, kan länsstyrelsen visserligen enligt 41 § tredje stycket FL förordna syssloman att företräda föreningen eller flottleden i angivet ärendet, men sysslomannen får i denna sin egenskap ej tillgång till några penningmedel och torde ej ens kunna erhålla arvode för egen del. Jämlikt 72 § FL kunna vissa underhållsarbeten utföras av länsstyrelsen eller enskild »på föreningens bekostnad», men ligger flottningen nere torde möjlighet i regel saknas att i varje fall omedelbart få ersättning för arbetet. De i 33 § FL (motsvarande 35 och 36 §§ i förslaget) meddelade bestämmelserna om uttaxering gälla utgifter, som angå visst års flottning, och kunna därför ej tillämpas på utgifter, avseende år då ingen flottning ägt rum. Svårigheten att uppbringa medel för flottledens räkning synes i sådana fall kunna föranleda rättsförlust såväl för flottleden (t. ex. genom bristfälligt underhåll eller uraktlåten bevakning av flottledens rättsliga intressen) som för tredje man (t. ex. en för flera år anställd tjänsteman, en pensionär eller någon som lider skada till följd av bristfälligt underhåll av flottleden). I praktiken torde saken stundom ordnas genom att någon, som har intresse av flottledens bibehållande, träder emellan.

Genom den föreslagna omorganisationen av flottningsföreningarna blir sörjt för att företrädare för flottleden alltid finnes. Med förevarande paragraf avses att skapa möjlighet för flottledens företrädare att bevaka föreningens angelägenheter och uppfylla dess förpliktelser även om flottningen något år ligger nere. Flottledens vidmakthållande är av betydelse främst för föreningens medlemmar. Då årlig uttaxering på dem möter oöverstigliga praktiska svårigheter, synes det vara skäligt att de få vidkännas kostnaderna för flottledens hållande vid makt och bevakande av dess intressen i form av avgifter, som läggas på flottgodset då flottningen åter upptages. Även i fråga om utgifter, som ej avse flottledens vidmakthållande utan skola

utgå till tredje man, t. ex. enligt anställningsavtal, torde det vara rimligare, att utgifterna vidkännas av föreningens medlemmar genom avgifter på kommande års flottning än att tredje man blir lidande. Den som träffar avtal med en flottningförening bör kunna lita på att föreningen uppfyller sina förpliktelser; likaså den som lider men av en anläggning för flottleden. Hur föreningens utgifter sedan fördelas mellan dess intressenter är en sak, som ej bör beröra den utomstående, och en tillfällig svårighet att täcka utgifterna bör ej gå ut över denne. I längden torde det vara till fördel för föreningen själv, om dess möjlighet att uppfylla sina förpliktelser ökas, så att den kommer att åtnjuta förtroende.

Lagrummets *första stycke* åsyftar det fallet att flottningen i föreningens flottled eller flottleder ligger helt nere under något år. I regel finnas då med nuvarande lagstiftning inga medel tillgängliga för betalning av uppkommande kostnader, utan deras gäldande måste ställas på framtiden till dess flottningen åter börjar. Detta förhållande synes alltjämt vara ofrånkomligt i åtskilliga fall, eftersom en obligatorisk fondbildning för detta ändamål måste anses vara onödigt omständlig. Möjligheten att medelst förvaltningsfond täcka vissa utgifter har berörts i det föregående (s. 145 f). Det här föreslagna stadgandet innebär emellertid, till skillnad från gällande lag, att föreningens betalningsskyldighet för kostnaderna fastslås, även om gäldandet av skulden kan dröja. Då de kostnader varom här är fråga i allmänhet torde vara relativt obetydliga, har som huvudregel föreslagits, att de skola betalas redan under det år då flottningen återupptages. Skulle det någon gång inträffa, att kostnaderna äro av betydande storlek i förhållande till flottgodsmängden detta år, bör emellertid möjlighet öppnas att fördela dem på flera år. Enligt förslaget skall detta kunna ske på sätt i 32 § är stadgat beträffande flottledsutgifter, d. v. s. även om det icke kan göras gällande att kostnaderna äro till fördel jämväl för kommande års flottning.

Andra stycket avser det fallet, att flottningen icke ligger nere i hela flottleden utan blott är inställd i något eller några distrikt, samt att utgift förkommit, som bort betalas endast av flottgodset inom sådant distrikt, t. ex. skadeersättning eller ock kostnad för underhåll eller ombyggnad av flottledsanläggning. Av flottningföreningens ställning enligt förslaget torde följa, att föreningen är gentemot utomstående ansvarig för hela flottledens skötsel och för alla dess skulder. Detta har i fråga om flottningsskada uttryckligen stadgats i 8 § första stycket. Utgift som nu nämnts måste därför i första hand betalas av föreningen. När det däremot gäller fördelningen av sådan utgift på flottgodset synes den i 29 § 2 upptagna regeln om varje distrikts ansvar för sina kostnader böra i princip tillämpas, d. v. s. kostnad, som nedlagts på ett distrikt medan flottningen där varit inställd, bör återbetalas till föreningen av detta distrikts intressenter.

I *första punkten* av detta stycke föreslås därför, att återgäldande till föreningen av kostnader, som bort bäras allenast av visst distrikt men ej kunnat uttagas av detta på grund av att flottningen där legat nere, skall ske med

motsvarande tillämpning av vad i första stycket stadgas. Detta innebär, att kostnad för förfluten tid, som är hänförlig endast till distriktet, skall uttagas av detta så snart flottningen där kommit i gång, varvid återbetalningen kan ske antingen under första året eller genom amortering under flera år.

Andra punkten. Omständigheterna kunna i vissa fall vara sådana att tillämpning av den nyss angivna regeln skulle få olämpliga följder. Om den på distriktet vilande kostnaden är stor i förhållande till mängden virke som skall utdrivas, kan det befaras att flottningen där blir så dyr att den icke lönar sig. Att flottning inom distriktet sålunda göres omöjlig måste emellertid anses menligt såväl för skogsbruket i orten som i någon mån även för flottningen i andra delar av flottleden, där minskningen i den sammanlagda flottgodsmängden kan leda till ökning av flottningskostnaderna. Med hänsyn härtill har den anordningen ansetts böra förordas att, om flottningen eljest på grund av de anhopade kostnaderna skulle sättas i fara, dessa få genom beslut av flottningsfullmäktige helt eller delvis läggas på annat eller andra distrikt. Sådant beslut bör kunna genom klander i vanlig ordning underställas vattendomsstolen.

Om reglemente.

De under denna rubrik meddelade bestämmelserna motsvara 34—37 §§ FL. Förslaget innebär i sak icke några större avvikelser från gällande lag. Flertalet ändringar äro föranledda av fullmäktiginstitutionens införande.

38 §.

Reglementes innehåll. Ändringen i *första stycket* är av uteslutande formell beskaffenhet.

I *andra stycket* uppräknas de frågor varom reglementet alltid skall innehålla föreskrifter. Ändringen i punkt 4 sammanhänger med att förslaget icke upptager någon motsvarighet till föreskriften i 40 § FL om allmänt ombud i styrelsen. Punkt 7 i förslaget behandlar den viktiga frågan om flottningsfullmäktiges sammansättning. Härom hänvisas till den allmänna motiveringen (s. 76 ff). Punkterna 8 och 9 motsvara 7 resp. 8 i 34 § FL med allenast de ändringar som föranledas av att flottningsfullmäktige träda i stället för flottningsstämman. Punkt 15, som angår insändande av handlingar till länsstyrelsen, är nytillkommen, vilket sammanhänger med ändring som vidtagits i förslagets 51 § jämfört med nu gällande 76 § FL. Den nuvarande föreskriften i 34 § 9 FL, att reglementet skall angiva den begränsning av flottandes rösträtt som skall äga rum, har fått utgå med hänsyn till att bestämmelser i detta ämne lämnas i 58 § fjärde stycket av förslaget. Såsom framgår av vad där sägs, bör dock även i reglementet kunna intagas bestämmelse i frågan.

39 §.

Uppgörande av förslag till reglemente. Enligt 35 § första stycket FL ankommer det på dem som ärna begagna flottleden att uppgöra förslag till reglemente för den flottningsförening som skall ha hand om nytillkommen flottled. Detta sätt att angiva dem som skola sörja för reglementets tillkomst torde ha begagnats med tanke på att bestämmelserna i reglementet i huvudsak skulle komma att angå den ännu obestämda kretsen av blivande flottande. Emellertid förekommer det icke sällan att allmän flottled kommer till stånd efter framställning av någon större skogsägare, exempelvis domänverket, vilken då står som anläggare. Det synes ej osannolikt att även skogsägareförening någon gång kan komma i denna ställning. Med hänsyn till sådana fall — i vilka anläggaren ofta icke ämnar själv flotta — och i betraktande av skogsägarnas enligt förslaget blivande medinflytande i flottningsföreningarna synes det oegentligt att omsorgen om reglementet skall ligga på dem som ämna flotta. Utredningen har funnit det lämpligare att bestyret får ankomma på flottledens anläggare. Dennes eventuella kostnader för upprättande av förslaget ingå jämlikt 6 kap. 11 § andra stycket VL i anläggningskostnaden.

Då nytillkommen flottled skall ställas under förvaltning av förut befintlig flottningsförening, vilket numera torde vara det vanliga, innebär uppgiften att framlägga förslag till reglemente i allmänhet endast, att anläggaren har att undersöka, om ändring erfordras i det för föreningen tidigare gällande reglementet.

Beträffande upprättande av förslag till reglemente vid sammanslagning av flottningsföreningar hänvisas till 72 § andra stycket av förevarande lagförslag.

40 §.

Ändring av reglemente. Denna paragraf motsvarar 36 § FL. I *andra stycket* föreslås den ändringen att det ej skall vara nödvändigt att alltid höra andra sakägare än flottningsfullmäktige över ändringsförslag. En ändring torde nämligen icke sällan vara sådan att ingen har intresse för ett sammanträde därom, varför det framstår som en onödig omgång att låta utlysa och hålla ett sådant. Länsstyrelsen synes därför böra få befogenhet att med hänsyn till omständigheterna bedöma om sammanträde är erforderligt.

41 §.

Reglementes tillhandahållande m. m. I förevarande paragraf, som motsvarar 37 § FL, har icke bibehållits föreskriften, att reglementes mångfaldigande skall ske »i tryck» enär, särskilt för små föreningar, även ett mångfaldigande på annat sätt bör anses tillfyllest.

Om flottningsstyrelse och flottningschef.

Denna avdelning omfattar förslagens 42—52 §§ och motsvaras i FL av 38—43, 45—47 samt 49 och 76 §§.

Bland föreslagna ändringar må nämnas, att motsvarighet saknas till föreskriften i 40 § FL om allmänt ombud i flottningsstyrelsen (43 §) samt att bestämmelserna om innehållet i styrelsens förvaltningsberättelse (50 §) gjorts betydligt utförligare än de nuvarande. I övrigt innehåller förslaget bland annat en del i anslutning till FRF vidtagna jämkningar av huvudsakligen förtydligande och kompletterande natur.

42 och 43 §§.

Styrelsens sammansättning m. m. Enligt nu gällande regler (39 och 40 §§ FL) väljes styrelsen å flottningsstämma, dock med rätt för länsstyrelsen i det eller de län där flottleden framgår att, om det finnes önskvärt för tillgodoseende av ortens skogshushållning eller andra allmänna intressen, utse en styrelseledamot utöver det i reglementet angivna antalet. Sådant allmänt ombud finns nu i flertalet större flottningsföreningar. Dess uppgift är enligt förarbetena till FL (1911 års flottningssakkunnigas bet. s. 439) främst att tillvarata det allmänna skogsintresset, men därutöver bör ombudet, där så erfordras, bevaka andra allmänna intressen, varibland nämnas farleds- och fiskeintressena.

Om den föreslagna omorganisationen av flottningsföreningarna genomföres, torde någon särskild styrelserepresentant för det allmänna skogsintresset icke erfordras. Med det inflytande skogsägarnas företrädare i flottningsfullmäktige kunna utöva vid styrelsevalet synes det vara på betryggande sätt sorjt för att detta intresse blir tillvaraget. Vad angår övriga allmänna intressen, som nu skola bevakas av det allmänna ombudet, kan frågan, huruvida representant för dem i fortsättningen skall behövas, möjligen synas mera tveksam. Det kan till en början framhållas, att det knappast torde vara nödvändigt eller ens lämpligt att intressen, som närmast stå i motsatsförhållande till flottningen, skola vara direkt företrädade i styrelsen. Denna utgör i huvudsak ett förvaltande organ, som skall bevaka flottningens rättigheter och fullgöra dess förpliktelser men icke har att träffa avgörande i tvister med utomstående intressen. Det torde ock vara så att de allmänna ombuden hittills sett det som sin helt övervägande uppgift att bevaka det allmänna skogsintresset, vilket i de flesta frågor åtminstone på längre sikt får anses sammanfalla med flottningsintresset. Därtill kommer att det allmänna ansetts böra hädanefter företrädas genom en opartisk ordförande i flottningsfullmäktige, vilken — vid ett personval som överensstämmer med utredningens avsikter — bör äga goda förutsättningar tillse att föreningen visar även motstående allmänna intressen tillbörlig respekt. Av nu anförda skäl har utredningen i sitt förslag icke upptagit någon motsvarighet till gällande bestämmelser om allmänt ombud i flottningsförenings styrelse.

Det föreslås därför, i 43 § *andra stycket*, att styrelsen i dess helhet skall väljas av flottningsfullmäktige. Om tiden för valet och om mandattidens längd upptagas bestämmelser i 63 §.

Styrelsen avses enligt 42 § *första stycket* kunna liksom nu bestå av en eller flera ledamöter. Endast när det gäller de allra minsta föreningarna torde enmansstyrelse komma i fråga. Å andra sidan synes det beträffande de större föreningarna angeläget att styrelseledamöternas antal icke blir så stort, att detta kan inverka menligt på styrelsens handlingsförmåga. Någon begränsning av antalet ledamöter har dock icke ansetts böra införas i lagen. Frågan om styrelsens storlek torde få vid reglementes antagande fritt prövas med hänsyn till alla föreliggande omständigheter.

I 43 § *första stycket* föreslås att, där styrelsen består av flera ledamöter, en av dem skall vara ordförande, och i *andra stycket* stadgas att ordförande och övriga ledamöter väljas av fullmäktige. Skogsstyrelsen föreslog i sitt betänkande att flottningsfullmäktiges och styrelsens ordförande skulle vara samma person. Utredningen har, såsom framgår av den allmänna motiveeringen, för sin del intagit den ståndpunkten att fullmäktige böra fritt få välja styrelsens ordförande. Därigenom har den största säkerheten ansetts föreligga för att den lämpligaste blir utsedd, och anspråket på att styrelsens ordförande skulle vara opartisk i motsatsförhållandet mellan skogsägare och flottande har sålunda funnits vara av mindre vikt. I allmänhet torde väl valet komma att föregås av förhandlingar mellan de båda intressegrupperna och först om dessa icke kunna enas möjligen bli beroende av vilken mening flottningsfullmäktiges ordförande intager.

Rörande kvalifikationerna för styrelseledamot föreslås i 43 § *tredje stycket*, efter förebild i 22 § *första stycket* FRF, att styrelseledamot skall vara myndig. Däremot har det icke ansetts behövt med någon motsvarighet till den enligt nämnda stadgande i FRF förefintliga möjligheten för Kungl. Maj:t att till annan myndighet överlämna avgörandet huruvida till styrelseledamot må utses annan än här i riket bosatt svensk medborgare. De fall då sådan dispensrätt kan komma i fråga torde nämligen, när det gäller flottningsföreningar, vara mycket fåtaliga.

44 §.

Anmälan om styrelseval. I denna paragraf föreslås den förenklingen i förhållande till gällande lag (41 § *första stycket* FL), att det icke stadgas skyldighet att låta kungöra de valda styrelseledamöternas namn och adresser i ortstidning. Ett sådant kungörande har nämligen icke ansetts vara av sådant allmänt intresse att det skäligen bör åläggas flottningsföreningen. Även föreskriften, att vid anmälan till länsstyrelsen skall fogas styrkt avskrift av protokoll eller annan handling som bestyrker valet, har funnits kunna utgå.

I förslaget har icke upptagits någon motsvarighet till stadgandet i 41 § *sista stycket* FL om befogenhet för länsstyrelse att, där behörig flottningsstyrelse ej finnes anmäld, förordna syssloman att företräda föreningen eller

flottleden i visst ärende. Med den föreslagna flottningsorganisationen torde få anses sörjt för att organ för föreningen skola finnas även om flottningen ligger nere. Det må här endast framhållas, att flottningsfullmäktiges ordförande enligt 52 § andra stycket har att föranstalta om val av styrelseledamot, då sådan saknas, samt att vattendomstolen i sista hand, jämlikt 82 §, äger möjlighet att ingripa mot en försumlig förening.

45 §.

Styrelsesammanträden; protokoll. De här föreslagna bestämmelserna återgiva innehållet i 25 § andra och tredje styckena FRF. I överensstämmelse med rådande sedvana inom flottningsföreningarna har dock i *andra stycket* intagits föreskrift, att protokollet skall justeras av minst en styrelseledamot utom ordföranden.

Om styrelsen utgöres av en enda person, är denna paragraf ej direkt tillämplig. Den ende styrelseledamoten svarar för alla åtgärder och all underlåtenhet, varför protokollering ej är nödvändig för att hans ansvar skall kunna fastställas. Över viktigare åtgärder böra dock anteckningar föras, vilka kunna läggas till grund för styrelsens årsberättelse.

46 §.

Styrelsens behörighet att företräda föreningen. Första och andra styckena överensstämma i huvudsak med gällande lag (42 § första och andra styckena FL). Rätten för ett föregående års flottande att själva bevaka sin talan i mål som rör dem har dock icke bibehållits i förslaget. Enligt detta är flottningsstyrelsen ej att anse som företrädare för något visst års flottning utan för föreningens verksamhet och uppgifter i allmänhet. Vid sådant förhållande torde det icke kunna anses vare sig behövt eller lämpligt, att ett visst års flottande tillerkännas rätt att själva föra talan i en fråga som, om den avsåge årets flottning, skulle ankomma på styrelsen.

Tredje stycket har undergått viss jämkning i anslutning till 33 § första stycket FRF.

47 §.

Styrelsens och flottningschefens åligganden. Denna paragraf återger i det väsentliga innehållet i 43 § FL. Att »virkets avskiljande ur flottleden till de särskilda flottande» icke uttryckligen upptages bland åliggandena innebär ingen ändring i sak; denna uppgift tillhör nämligen enligt 23 § andra stycket av förslaget den allmänna flottningen. En viktig följd av att skogsägarna inom flottledens tillförselområde ingå som medlemmar i föreningen är, att förbudet mot att bereda någon medlem oberättigad förmån framför annan gäller även i fråga om dem.

Stadgandet i *sista punkten* om förbud för styrelsen och flottningschefen att efterkomma vissa föreskrifter har utformats i nära överensstämmelse med 32 § första stycket FRF.

Enligt 44 § FL åligger det styrelsen att för varje tingslag, där flottleden framgår, utse minst ett s. k. *ortsombud*, till vilket strandägare och andra äga hänvända sig med anmälningar om flottningsskada samt andra framställningar rörande flottleden och flottningen däri. Ortsombudens namn och adresser skola årligen anmälas till länsstyrelsen för kungörande i länskungörelserna och ortstidning.

Under de år orsombuden funnits har det visat sig, att allmänheten endast i mycket ringa och med tiden allt mindre omfattning tagit deras tjänster i anspråk. För den som velat framföra klagomål beträffande flottningen har det tydligen i regel uppfattats som fördelaktigare att vända sig till flottningsföreningens kontor eller någon befattningshavare hos föreningen. På detta sätt har rättelse sannolikt ofta kunnat åvägabringas med minsta omgång. Ett orsombud har däremot i denna sin egenskap ingen annan befogenhet än att mottaga klagomålet och befordra det vidare till den det vederbör. I många fall ha föreningarna ansett lämpligt att till orsombud utse sina egna tjänstemän, vanligen flottningsinspektorer. Härigenom vinnes dock ingen ökning av allmänhetens möjligheter till kontakt med vederbörande förening, ty en flottningsinspektör eller jämförlig befattningshavare torde redan på grund av sin tjänsteställning böra anses äga att på föreningens vägnar mottaga de framställningar som kunna ingivas till orsombuden.

Med hänsyn till vad sålunda blivit upplyst om det ringa behovet av särskilda orsombud har utredningen ansett dessa kunna utan olägenhet avskaffas. Förslaget innehåller därför ingen motsvarighet till 44 § FL. För att tydligare utmärka, att vissa av en flottningsföreningens tjänstemän kunna på grund av sin ställning vara behöriga att mottaga anmälningar om flottningsskada och dylikt, anges i förslaget (9, 77, 80 och 81 §§), att sådana anmälningar och andra framställningar skola göras hos föreningen i stället för, såsom nu är stadgat, hos flottningsstyrelsen.

48 och 49 §§.

Styrelsens beslutförhet, behörighet att mottaga delgivning m. m. De i dessa paragrafer vidtagna ändringarna i förhållande till 45 och 46 §§ FL äga till större delen motsvarighet i 26, 27 och 36 §§ FRF. Det i 49 § första stycket föreslagna stadgandet om behörighet för flottningschefen att mottaga delgivning är föranlett av önskemål från flottningsföreningarna. Beträffande skälen till att — på sätt i 49 § andra stycket anges — fullmäktiges ordförande i stället för styrelsen ålagts uppgiften att kalla till fullmäktigssammanträde hänvisas till vad nedan anföres vid 64 §.

50 §.

Bokföring och förvaltningsberättelse. Första stycket innehåller de grundläggande bestämmelserna om flottningsföreningens bokföringsskyldighet. Bokföringslagen den 31 maj 1929 torde icke gälla i fråga om flottningsföreningar,

och förhållandena inom dessa synas vara så egenartade att nämnda lag icke heller lämpligen kan göras direkt tillämplig på dem. Utredningens förslag innefattar därför icke, till skillnad från FRF, någon utvidgning av bokföringslagens tillämplighetsområde. Detta utesluter dock icke att de allmänna principerna i denna lag böra följas även vid ordnandet av flottningsförenings bokföring, i den mån särskilda omständigheter icke utgöra skäl för avsteg därifrån.

I förhållande till 47 § första stycket FL innebär förslaget den ändringen, att föreningens utgifter förklaras skola fördelas med tillämpning av icke blott fastställda fördelningsgrunder utan även vad i flottningslagen sägs. Med de sistnämnda orden åsyftas de fall i vilka det enligt förslagets 30, 32 och 37 §§ skall ankomma på flottningsfullmäktige eller flottningsstyrelsen att avgöra kostnadsfördelningsfråga eller besluta om amortering.

I *andra stycket* föreslås att styrelsens förvaltningsberättelse skall överlämnas till revisorerna minst sex veckor före det fullmäktigsammanträde vid vilket revisionsberättelsen skall framläggas. För närvarande utgör sagda tid en månad eller den kortare tid reglementet bestämmer. Ändringen överensstämmer med motsvarande föreskrift i 39 § FRF.

I FL finnas inga bestämmelser om vad förvaltningsberättelsen bör innehålla. Sådana bestämmelser saknas även i gällande lag om ekonomiska föreningar, varemot FRF (40—43 §§) upptager utförliga regler om innehållet i de redovisningshandlingar styrelsen årligen skall avlämna.

Vad angår flottningsföreningarna skilja sig deras förhållanden i många avseenden från dem som råda i föreningar som avses i FRF. De fasta tillgångar och inventarier m. m. som en flottningsförening har hand om utgöra till övervägande delen flottledens egendom och äro därigenom i stort sett undandragna omsättning. Övriga tillgångar bestå i huvudsak av uttaxerat förlag för verksamhetens bedrivande. Föreningen har icke till ändamål att bereda sina medlemmar någon vinst i form av utdelning utan har att såsom en gemensam transportorganisation betjäna sina medlemmar mot ersättning som dessa direkt eller indirekt få betala. Regler om tillgångarnas värdering och om beräkning av vinst eller förlust under räkenskapsåret äro därför i huvudsak överflödiga. Endast för den händelse flottledens anläggningar eller materiel under räkenskapsåret undergått mera betydande förändringar, synas uppgifter rörande tillgångarna vara erforderliga för att föreningens ställning skall kunna bedömas. I fråga om fonder samt kostnader som skola gäldas enligt amorteringsplan böra dock alla under året inträffade förändringar redovisas.

I övrigt bör av förvaltningsberättelsen framgå, hur det förflutna årets flottning gestaltat sig, och upplysningar böra därför lämnas om vilka som flottat under året, mängden flottgods samt flottningskostnaderna och deras fördelning. Vissa uppgifter i dessa hänseenden skola enligt 76 § FL årligen avgivnas till länsstyrelsen, och det förekommer allmänt att förvaltnings-

berättelserna innehålla utförliga redogörelser för sådana förhållanden. Enligt utredningens mening bör denna sedvana lagfästas. Andra stycket av förevarande paragraf upptager i enligt med vad nu anförts ett allmänt stadgande att förvaltningsberättelsen skall innehålla redogörelse för verksamheten under räkenskapsåret samt för föreningens ställning vid årets utgång.

I *tredje stycket* angives genom exempel närmare vad berättelsen bör innehålla, allt i nära anslutning till rådande praxis.

Fjärde stycket. I *första punkten* har innehållet i 47 § tredje stycket FL upptagits utan saklig ändring. Enligt *andra punkten* stadgas, utan motsvarighet i gällande lag, skyldighet för föreningen att så fullständigt förhållandena medgiva lämna redovisning till flottgodsägarna för det virke föreningen fått om hand. Dylig redovisning är av stor betydelse för virkets ägare, och redan nu bruka därför i många föreningar uppgifter i detta hänseende fogas vid räkenskapsutdragen. *Tredje punkten* föreskriver, att räkenskapsutdragen och virkesredovisningarna skola vara hos föreningen tillgängliga för dennas medlemmar. Som skäl härför må anföras dels att en virkessäljare bör äga möjlighet kontrollera att flottningsavdragen beräknas riktigt, dels ock att virkesägarna kunna ha intresse att sinsemellan jämföra flottningens resultat.

51 §.

Insändande till länsstyrelse av förvaltningsberättelse m. m. Denna paragraf motsvarar 76 § FL och skiljer sig i sak föga från denna. Då, såsom framgår av nästföregående paragraf, upplysningar om årets flottande och med vilka belopp de deltagit i utgifterna samt om flottgodsmängd, amorteringskostnader och fonder enligt förslaget skola inflyta i förvaltningsberättelsen, behöva uppenbarligen särskilda uppgifter i dessa hänseenden icke lämnas till länsstyrelsen. Beträffande tiden, då handlingarna senast skola insändas, gäller hittills att denna, om föreskrift saknas i reglementet, skall bestämmas av länsstyrelsen. För att intresserade utan omgång skola kunna veta när handlingarna finnas tillgängliga hos länsstyrelsen, synes det vara lämpligt att tiden för insändandet alltid framgår av reglementet. Bestämelse om att så skall ske har därför intagits såväl i förevarande lagrum som i förslagets 38 § 15.

Nuvarande bestämmelser om skyldighet för flottningsstyrelse att avgiva statistiska uppgifter (SFS 1920: 491) avses skola bibehållas oförändrade.

52 §.

Ersättare för styrelseledamot. Gällande bestämmelser om styrelsesuppleanter och kompletteringsval (39 § sista stycket samt 49 § FL) ha med vissa jämkningar sammanförts i denna paragraf. Då det synes vara av vikt att flottningsföreningens styrelse alltid är fulltalig, upptager förslaget uttrycklig föreskrift om att ersättare skall utses för varje styrelseledamot.

Om revision.

53—56 §§.

Bestämmelserna om revision i 50 och 51 §§ FL ha i vissa hänseenden omarbetats och kompletterats. De vidtagna ändringarna ansluta i huvudsak till stadgandena i 45, 46 och 49—51 §§ FRF.

Om flottningsfullmäktige.

Denna avdelning, omfattande förslagens 57—65 §§, upptager regler om flottningsfullmäktiges sammansättning och tillsättande samt om deras sammanträden och vad därvid skall förekomma. I sistnämnda hänseenden ansluta sig de föreslagna bestämmelserna nära till vad som nu gäller beträffande flottningsstämma. Vissa ändringar ha dock vidtagits, huvudsakligen för att vinna överensstämmelse med vad i FRF föreslås i fråga om föreningar som där avses.

Stadgandena om fullmäktiges sammansättning och tillsättande (57—59 och 65 §§) ha i huvudsak redan behandlats i kap. I av den allmänna motiveringen.

57 §.

Mandattid m. m.; ordförandens tillsättande. Regeln i *första stycket* om fullmäktiges mandattid har anknutits till begreppet »flottningsår». Detta anses nu omfatta tiden mellan två ordinarie vårstämmor (se 1911 års flottningsakkunnigas bet. s. 453). I förslaget har flottningsåret angivits omfatta tiden från första ordinarie fullmäktigsammanträdet ena kalenderåret t. o. m. motsvarande sammanträde påföljande år. Enligt vad som föreslås i 63 § första stycket bör nämnda sammanträde hållas innan årets flottning börjas. Den närmare tidpunkten skall jämlikt bestämmelse i 38 § 8 framgå av föreningens reglemente. — Från flottningsår bör skiljas föreningens räkenskapsår, vilket bestämmes av tiden för räkenskapsavslutningen och vanligen omfattar tiden 1 november—31 oktober.

De i *andra stycket* stadgade kompetenskraven för fullmäktig överensstämma med vad 43 § tredje stycket innehåller beträffande ledamot av flottningsstyrelse.

Tredje stycket. Såsom framgår av den allmänna motiveringen (ovan s. 98 f) anser utredningen, att befogenheten att tillsätta fullmäktiges ordförande lämpligen bör tillkomma länsstyrelse. Beträffande flottleder som framgå genom mer än ett län uppkommer då frågan, huruvida tillsättandet bör omhändervhas av samtliga de berörda länsstyrelserna gemensamt eller kan anförtros åt en av dem.

Gemensamt beslut är i 40 § FL föreskrivet i fråga om det där omförmälda allmänna ombudet i flottningsförenings styrelse. En dylik ordning för tillsättandet medför den fördelen att de skiljaktiga intressen som må förefinnas inom olika delar av flottledsområdet kunna bli beaktade. Det

torde dock icke kunna förnekas, att förfarandet innebär en omgång, som i flertalet fall måste anses onödig, eftersom personvalet i verkligheten oftast torde överlämnas till länsstyrelsen i det län där föreningens verksamhet huvudsakligen utövas. För vinnande av den förenkling som är möjlig föreslår därför utredningen, att uppdraget att utse fullmäktiges ordförande anförtros åt den länsstyrelse ensam, inom vars län flottningsstyrelsen enligt föreningens reglemente skall ha sitt säte och där verksamheten som regel har sin tyngdpunkt. Det torde kunna förväntas att den beslutande länsstyrelsen i tveksamma fall kommer att samråda med länsstyrelsen i annat län som beröres av flottleden. Då beslutet därjämte skall kunna överklagas i vanlig ordning, torde något otillbörligt gynnande av viss del av flottledsområdet på de andras bekostnad icke behöva befaras genom den föreslagna anordningen.

Fjärde stycket. I likhet med vad som enligt 40 § FL gäller beträffande allmänt ombud i flottningsstyrelse har här intagits bestämmelse om fullmäktigordförandes rätt till arvode för sitt uppdrag. Bestämmelsen bör jämlikt 65 § sista stycket av förslaget tillämpas även på den för ordföranden förordnade ersättaren. Däremot innehåller förslaget intet stadgande om att övriga fullmäktige skola vara berättigade till ersättning. Deras uppdrag torde i regel icke bli så betungande att arvode bör utgå. Det må också beaktas, att här är fråga om personer, som utsetts att företräda grupper inom näringslivet — flottande och skogsägare — vilka ha ett omedelbart intresse av flottledens förvaltning, och det har därför ansetts ligga närmast till hands att dessa grupper själva få svara för den gottgörelse till de utsedda som möjligen kan böra utgå. Hinder synes dock icke böra möta mot att flottningsfullmäktige, om så anses erforderligt, besluta om rese- och traktamentsersättning till andra fullmäktige än ordföranden.

58 och 59 §§.

Angående dessa lagrum, se den allmänna motiveringen (s. 78—83).

60 §.

Anmälan om fullmäktigval; tillämpande av överklagat beslut. I denna paragraf givas vissa föreskrifter som skola gälla beträffande alla fullmäktige och, jämlikt 65 § sista stycket av förslaget, även ersättare för dem.

Första stycket. Med hänsyn till fullmäktiges ställning inom flottledsforvaltningen torde ledamöternas namn och adresser böra offentligen tillkännagivas för föreningens medlemmar och andra som kunna ha intresse därav. Det har därför ansetts lämpligt, att uppgifter i dessa hänseenden intagas i länskungörelserna för varje län där flottleden framgår. Det föreslagna stadgandet härom överensstämmer i huvudsak med vad som i 44 § föreslås beträffande anmälan och kungörande av styrelseval.

Andra stycket. I de fall då fullmäktig skall förordnas av offentlig myndighet (länsstyrelse, domänstyrelsen, stiftsnämnd) bör uppenbarligen förord-

andet kunna överklagas enligt vanliga regler om talan mot myndighetens beslut. Likaså skall, jämlikt 58 § sjunde stycket av förslaget, klagan kunna föras över de flottandes val av fullmäktige. Talan som nu nämnts torde dock icke böra få hindra en utsedd fullmäktigordförande från att utöva sina befogenheter, och ej heller bör den tillåtas rubba jämvikten i fullmäktige mellan flottande och skogsägare. På grund härav synes föreskrift böra finnas om att ett överklagat val eller beslut, varigenom fullmäktig utsetts, skall lända till efterrättelse till dess annorlunda förordnas.

61 §.

Rösträtt på fullmäktigsammanträde m. m. De i *första stycket* föreslagna omröstningsreglerna överensstämma i sak med motsvarande bestämmelser i 56 § 1, 4 och 5 samt 62 § tredje stycket FRF, dock med den skillnaden att flottningslagens bestämmelser avses skola vara tvingande, medan nämnda punkter i 56 § FRF äro dispositiva. Avvikelsen sammanhänger med att förslaget eftersträvar en viss balans mellan de skilda i fullmäktige företrädda intressena. Denna balans skulle kunna äventyras, om möjlighet funnes att genom stadgande i reglementet sätta de legala omröstningsreglerna ur kraft.

Jävsreglerna i *andra och tredje styckena* skilja sig i sak icke från vad som enligt 53 § andra stycket FL gäller beträffande deltagare i flottningsstämma.

I *fjärde stycket* finnas bestämmelser om styrelseledamöternas, flottningschefens och revisorernas närvaro vid flottningsfullmäktiges sammanträden. Stadgandet innefattar icke endast en rätt att närvara utan ger även uttryck för önskvärldheten av att vederbörande äro tillstädes. Såvitt angår styrelseledamöter och revisorer överensstämmer förslaget med 53 § FRF. Flottningschefens närvaro vid fullmäktigsammanträde synes vara önskvärd med hänsyn till hans ställning som den i första hand ansvarige för flottningsverksamhetens bedrivande.

62 §.

Plats för fullmäktigsammanträde; kallelser m. m.; rätt att få ärende behandlat på sammanträde; protokoll. *Första stycket.* Enligt 56 § första stycket FL äger flottningsstyrelsen bestämma orten för flottningsstämmas hållande, såframt ej annat blivit bestämt i reglementet eller för visst fall av stämman. Då styrelsen skall vara ett fullmäktige underordnat organ, vore det enligt utredningens mening mindre lämpligt, om styrelsen erhöle beslutanderätt i frågor rörande fullmäktiges sammanträden. Den vanliga platsen för dessa synes i stället böra finnas angiven i reglementet, med rätt dock för fullmäktige att besluta om annan ort för visst eller vissa sammanträden. Har plats icke bestämts vare sig i reglementet eller av fullmäktige, synas sammanträdena lämpligen böra hållas på den ort där flottningsstyrelsen har sitt säte. Lagrummet har avfattats i enlighet med vad nu anförts.

Andra—sjätte styckena innehålla föreskrifter om kallelser till fullmäktigsammanträde, förteckning över ärenden som därvid skola förekomma samt

verkan av att ärende icke upptagits på sådan förteckning. Förslaget överensstämmer i dessa hänseenden väsentligen med motsvarande regler beträffande flottningsstämma i 56 § FL. Då fullmäktiges ordförande såsom det allmännas representant skall ha till särskild uppgift att övervaka att gällande föreskrifter iakttagas, har det dock ansetts lämpligt att på honom lägga de uppgifter i fråga om kallelser och föredragningslistor som nu ankomma på styrelsen. För en dylik anordning talar även, att det enligt förslaget 64 § skall åligga fullmäktigordföranden att utlysa extra fullmäktigsammanträde. Härom hänvisas till vad i det följande yttras vid nämnda paragraf.

I *sjunde stycket* behandlas frågan om rätt att få ärende hänskjutet till prövning på fullmäktigsammanträde. Enligt 56 § sista stycket FL är flottande berättigad påfordra, att ärende upptages till behandling på flottningsstämma. Då flottningen enligt förslaget skall betraktas som en för de flottande och skogsägarna gemensam angelägenhet, synes det vara naturligt att jämväl skogsägare skola äga rätt att få fråga underställd flottningsfullmäktige såsom föreningens främsta beslutande organ. Även fullmäktig som ej är medlem av föreningen torde böra äga dylik befogenhet. Den sålunda föreslagna möjligheten att få ärende behandlat på fullmäktigsammanträde torde icke böra vara inskränkt till frågor, vilka i första hand skola prövas av fullmäktige. Även beträffande frågor varmed enligt lag eller reglemente annat föreningsorgan, främst flottningsstyrelsen, har att taga befattning synes möjlighet böra finnas att få dem underställda fullmäktiges avgörande. Härigenom bli fullmäktige, såsom i den allmänna motiveringen (s. 86) framhållits, en överinstans i förhållande till styrelsen, och särskilda föreskrifter om klagan över styrelsens beslut kunna undvaras.

Då förteckningen över ärenden, som skola förekomma vid fullmäktigsammanträde, enligt förslaget skall upprättas av fullmäktiges ordförande, torde framställning om ärendes upptagande på förteckningen böra göras hos denne. För ordningens skull och till undvikande av tvist huruvida sådan framställning gjorts bör den enligt utredningens mening göras skriftligen. Den tid inom vilken motsvarande yrkande skall framställas enligt FL är bestämd till fyra veckor före stämman. Denna tid synes vara onödigt lång och torde lämpligen kunna förkortas till två veckor (jfr 121 § sista stycket ABL).

De i *sista stycket* upptagna bestämmelserna om protokollföring vid fullmäktigsammanträde överensstämmer i huvudsak med vad som enligt 55 § sista stycket och 62 § tredje stycket FRF föreslås skola gälla beträffande föreningsstämma och fullmäktigsammanträde i föreningar som där avses.

63 §.

Ordinarie fullmäktigsammanträde. Antalet ordinarie flottningsstämmor årligen är icke fastställt i FL. Där stadgas endast, att årets första stämma skall hållas innan flottningen börjas (57 § FL). I övrigt skola bestämmelser om antalet ordinarie stämmor samt tiderna för deras hållande givas i flottningsföreningens reglemente. Vanligt är att utöver vårstämman en ordinarie

höststämma är föreskriven, vid vilken avgörande träffas bland annat om byggnads- och underhållsarbeten i flottleden. I åtskilliga föreningar förekommer dock endast en ordinarie flottningsstämma om året.

Därest flottningsstämman ersättes av en fullmäktiginstitution, kan det ifrågasättas, om icke i lagen bör föreskrivas mer än ett ordinarie fullmäktigsammanträde årligen. För att fullmäktige skola erhålla önskvärd kontakt med flottningsverksamheten och känsla av ansvar för förvaltningen, synes det nämligen vara erforderligt att de icke sammanträda alltför sällan. Emellertid torde förhållandena i olika flottningsföreningar skilja sig så mycket från varandra, att det icke är lämpligt med några för alla föreningar gemensamma bestämmelser härom. Utredningen har därför ansett frågan om det årliga antalet ordinarie sammanträden böra liksom nu avgöras i reglementet och har i sitt förslag endast upptagit bestämmelser om årets första ordinarie sammanträde samt om de ärenden som därvid skola förekomma.

Första stycket. I 57 § FL stadgas, såsom nyss anmärkts, att första ordinarie flottningsstämman varje år skall hållas innan flottningen börjas. Vid denna stämma skall bland annat val av styrelse för nästa flottningsår äga rum. Även enligt utredningens mening är det lämpligt, att styrelsevalet sker innan flottningen kommit i gång. Emellertid torde det någon gång kunna inträffa, att islossningen äger rum så tidigt att flottning blir möjlig redan innan ny styrelse enligt reglementet skall väljas. Föreskriften om styrelseval före flottningens början bör därför icke vara ovillkorlig. Den närmare tidpunkten för årets första ordinarie fullmäktigsammanträde skall enligt förslagets 38 § finnas angiven i reglementet, och hänsyn bör vid dettas fastställande tagas till den tid då flottningen brukar komma i gång. Då tillsättandet av fullmäktige enligt förslaget skall ske senast under februari, torde ifrågavarande sammanträde icke böra äga rum före mars månads ingång.

Vid första ordinarie fullmäktigsammanträdet skola — liksom vid motsvarande stämma enligt gällande lag — styrelsens förvaltningsberättelse samt revisionsberättelsen för det sistförflutna räkenskapsåret framläggas. För att möjliggöra granskning av handlingarna och förhindra överrumpling har det ansetts lämpligt att i andra punkten av detta stycke införa bestämmelse om att handlingarna under minst en vecka före sammanträdet skola hållas tillgängliga för fullmäktige och medlemmarna. Stadgandet överensstämmer med motsvarande föreskrift i 57 § första stycket FRF.

Andra och tredje styckena. Enligt förslaget skola flottningsfullmäktige utses för tre flottningsår i sänder. Växlingar i fullmäktiges sammansättning kunna därför inträffa i samband med årets första ordinarie fullmäktigsammanträde. Med anledning härav har det ansetts lämpligt med en uttrycklig bestämmelse om att frågan om ansvarsfrihet för den vid sammanträdet avgående styrelsen prövas av det förflutna flottningsårets fullmäktige, medan däremot val av ny styrelse skall ankomma på det nya årets fullmäktige. Be-
träffande övriga på detta sammanträde förekommande ärenden har någon bestämmelse icke ansetts behöva meddelas i lagen. Då emellertid det för-

flutna flottningsårets fullmäktige enligt 57 § första stycket av förslaget äro utsedda för tiden t. o. m. detta sammanträde, bör beslutanderätten i regel tillkomma dem. Detta torde dock icke böra hindra att, om så finnes erforderligt och lämpligt, även det nya årets fullmäktige samma dag upptaga någon fråga till behandling, om detta kan ske jämlikt 62 § sjätte stycket.

64 §.

Extra fullmäktigsammanträde. Enligt gällande lag (58 och 59 §§ FL) ankommer det i första hand på flottningsstyrelsen att låta utlysa extra flottningsstämma. Sådan skall hållas, då flottningsstyrelsen eller länsstyrelsen beslutar därom ävensom då det påfordras av revisorerna eller av flottande med visst röstetal på stämman. Efterkommer flottningsstyrelsen ej begäran om utlysande av stämma eller saknas behörigen utsedd styrelse, kan kallelse utfärdas av länsstyrelsen eller i visst fall av revisorerna.

Utredningens förslag i organisationsfrågan innebär, att flottningsfullmäktige i huvudsak skola träda i stället för flottningsstämman. Även om fullmäktige böra kunna hålla tätare ordinarie sammanträden än som varit brukligt i fråga om flottningsstämman, torde det vara uppenbart att möjlighet icke bör saknas att få till stånd extra sammanträden med fullmäktige mellan de i reglementet föreskrivna ordinarie sammanträdena. Bestämmelser härom ha intagits i förevarande paragraf.

Enligt förslaget skall fullmäktiges ordförande äga kalla till extra sammanträde när han finner det erforderligt. Därjämte skola flottningsstyrelsen och revisorerna, i huvudsaklig överensstämmelse med vad nu gäller, äga påfordra extra sammanträde. Länsstyrelsens motsvarande befogenhet, vilken aldrig torde ha begagnats, har däremot ansetts kunna utan olägenhet upphöra. Den nu stadgade rätten för föreningsmedlemmar (flottande) med visst röstetal att påfordra inkallande av extra stämma torde icke heller lämpligen böra erhålla någon motsvarighet. Som skäl däremot kan främst anföras, att skogsägarnas föreslagna medlemskap i flottningsförening måste göra det mycket omständligt att kontrollera, huruvida föreskriven andel av en förenings medlemmar anslutit sig till ett yrkande om extra sammanträde. Det har ansetts lämpligare att i stället viss andel av de fullmäktige, förslagsvis en femtedel eller det mindre antal som kan vara bestämt i reglementet, tillerkännes befogenhet att få extra sammanträde utlyst.

Uppdraget att ombesörja utlysandet, vilket nu beträffande stämman tillkommer flottningsstyrelsen och i sista hand revisorerna eller länsstyrelsen, har ansetts lämpligen kunna överlämnas till fullmäktiges ordförande. Med hänsyn till hans ställning inom föreningen torde det i regel icke behöva befaras, att han skall undandraga sig sina skyldigheter i detta hänseende, och någon motsvarighet till revisorernas eller länsstyrelsens befogenhet synes därför icke erfordras. Emellertid har underlåtenhet att efterkomma vederbörlig framställning om inkallande av extra fullmäktigsammanträde enligt 90 § i förslaget upptagits bland förseelser av ordföranden, vilka kunna föranleda straffansvar.

Angående detta lagrum, se den allmänna motiveringen (s. 85).

Om rätt till talan i vissa fall rörande förvaltningen.

I denna avdelning ha sammanförts bestämmelser om talan mot ledamot av flottningsstyrelse, revisor och fullmäktig (66 och 67 §§) samt om klander av flottningsfullmäktiges beslut (68 §).

Bland viktigare nyheter i förslaget må nämnas, att klandertalan föreslås skola anhängiggöras vid vattendomstol, medan enligt gällande lag befogenheten att vidtaga rättelse i flottningsförenings beslut är fördelad mellan allmän domstol och länsstyrelse. En annan nyhet i förslaget är, att rätten till klandertalan inskränkes till sådana fall, där beslutet förmenas vara olagligt, och att således den nuvarande möjligheten att av skälighetsgrunder överklaga flottningsförenings beslut borttages. Vidare föreslås, att klandertiden för ett flertal beslut förlänges från sextio dagar till sex månader.

66 §.

Ansvarsfrihet för och talan mot styrelseledamot. *Första stycket* upptager den med 60 § första stycket FL i sak överensstämmande regeln, att ansvarsfrihet skall anses styrelsen beviljad, om talan å förvaltningen ej anställts inom sex månader från det förvaltnings- och revisionsberättelserna framlades.

I 63 § första stycket FRF har föreslagits att för föreningar skall, liksom tidigare skett i fråga om aktiebolag, införas befogenhet för en minoritet att vägra styrelsen ansvarsfrihet. Ansvarsfrihet skall sålunda enligt detta förslag icke anses beviljad, såframt minst en fjärdedel av en förenings samtliga medlemmar eller fullmäktige röstat mot beslut därom.

Enligt utredningens mening kan det ifrågasättas, om den nämnda minoritetsregeln är lämpad för föreningar med en sådan organisation som den flottningsföreningarna enligt utredningens förslag skola erhålla. I dessa föreningar skall uppgiften att pröva frågan om ansvarsfrihet ankomma på en fullmäktigförsamling med begränsat ledamotsantal; enligt utredningens i annat sammanhang uttalade mening bör antalet fullmäktige vara förslagsvis lägst 3 och högst 17. För vägran av ansvarsfrihet skulle det därför med en motsvarighet till den för registrerade föreningar föreslagna regeln i allmänhet räcka, om en eller ett par av de fullmäktige motsatte sig beslut därom. En dylik anordning synes emellertid kunna befaras leda till missbruk och till förringande av den allvarliga innebörd en vägran av ansvarsfrihet bör äga. I utredningens förslag har därför icke upptagits någon motsvarighet till nämnda minoritetsregel, utan frågan om ansvarsfrihet avses skola avgöras av fullmäktige genom majoritetsbeslut enligt reglerna i 61 § första stycket av förslaget.

Andra stycket innefattar en viss utvidgning av det i 60 § andra stycket

FL stadgade undantaget från principen att talan å förvaltningen icke må anställas, sedan ansvarsfrihet blivit beviljad eller skall anses vara beviljad. De föreslagna bestämmelserna överensstämma i sak med 63 § tredje stycket FRF.

67 §.

Talan mot revisor eller fullmäktig. Vad i denna paragraf föreslås om skadeståndstalan mot *revisor* innefattar ingen saklig avvikelse från gällande lag (60 § tredje stycket FL).

Beträffande skadeståndstalan mot *fullmäktig* överensstämmer utredningens förslag med 65 § FRF. Däremot har det ej ansetts föreligga skäl för att beträffande *medlem* av flottningsförening införa något stadgande om skadeståndstalan, motsvarande vad som föreslagits i FRF. En flottningsförenings medlemmar skola nämligen enligt utredningens förslag icke själva taga del i förvaltningen, utan denna skall omhänderhavas av fullmäktige och flottningsstyrelsen såsom företrädare för medlemmarna.

För *syssloman* som omförmäles i förslaget 69 § föreslås i 86 § bestämmelser om skadeståndsskyldighet i förhållande till föreningen och flottleden. Med hänsyn till att sysslomannens förvaltning icke ansetts böra vara underkastad någon egentlig fortlöpande revision och i betraktande av de därigenom minskade möjligheterna att under tid då flottningen är nedlagd upptäcka av honom möjligen begångna fel eller försummelse, har det icke ansetts möjligt att för honom tillämpa den korta preskriptionstid som eljest föreslagits och som är vanlig beträffande föreningsfunktionärer. Enligt utredningens mening bör endast den vanliga tioårspreskriptionen gälla i fråga om skadeståndstalan mot syssloman.

68 §.

Talan å flottningsfullmäktiges beslut. I gällande lag återfinnas reglerna om klander av flottningsförenings beslut i 61 och 62 §§ FL. Den förra behandlar sådan talan som grundas på att beslutet är *olagligt*, d. v. s. antingen icke tillkommet i behörig ordning eller ock till sitt innehåll stridande mot lag eller gällande bestämmelser. Dylik talan skall anhängiggöras vid allmän domstol genom stämning å föreningen. — 62 § FL medger rättelse i vissa fall, då föreningsbeslut eller av föreningen träffat avtal är *olämpligt*. Det är här fråga om beslut och avtal som befinnas vara oskäligt betungande för flottningen eller visst års flottande eller eljest oförenliga med flottledens intresse. Rättelse sökes hos vederbörande länsstyrelse, varvid klander-rätten icke är bunden till någon viss tid.

Den första fråga som i detta sammanhang kräver beaktande torde vara, huruvida rätten att klandra olämpliga föreningsbeslut bör bibehållas. Till stöd för att sådan rätt bör finnas kan möjligen åberopas, att i motsatt fall en majoritet inom flottningsfullmäktige kunde bli i stånd att genomdriva beslut (t. ex. rörande flottledens utbyggande eller amortering av kostnader) som bleve oskäligt betungande för vissa medlemmar av föreningen. Emel-

lertid synes någon nämnvärd risk för ett dylikt maktmissbruk icke föreligga. Redan det förhållandet, att 62 § FL tillämpats ytterst sällan, torde få anses visa, att det även med nuvarande flottningsorganisation varit mycket ovanligt med beslut eller avtal av detta slag. Faran därför torde ytterligare minskas, därest beslutanderätten inom flottningsföreningarna, såsom föreslagits, blir anförtrodd åt fullmäktige, vilka huvudsakligen skola företräda de stadigvarande flottningsintressena, nämligen det allmänna, skogsägarna och de regelbundet återkommande flottande. Det bör även framhållas, att de fall som här torde ligga närmast till hands, nämligen beslut eller avtal av sådan beskaffenhet att de bereda fördel för vissa medlemmar till men för flottleden, föreningen, övriga medlemmar eller blivande flottande, innebära ett åsidosättande av bestämmelserna i 27 § andra stycket av förslaget och således skola kunna överklagas enligt reglerna om klander av olagliga beslut. Av nu anförda skäl medger utredningens förslag icke talan mot flottningsfullmäktiges beslut på annan grund än att beslutet är olagligt.

Första stycket innehåller en särskild bestämmelse om klander för det fall att flottningskostnaderna förmenas ha blivit oriktigt fördelade. Lagrummet motsvarar såväl 61 § första stycket som 33 § 2 mom. andra stycket FL och avser sålunda ej blott fördelning av det sistförflutna årets utgifter (50 § första stycket av förslaget) utan även uttaxering av kostnad som angår något föregående års flottning (36 §). För båda fallen föreslås en klandertid av två månader eller samma tid som nu gäller för talan mot fördelning av det sistförflutna årets utgifter. Till utgångspunkt för klandertiden torde beträffande sistnämnda utgifter böra tagas det fullmäktigsammanträde, då beslut meddelas i anledning av vad styrelsen i sin förvaltningsberättelse föreslagit om kostnadsfördelningen, d. v. s. i regel första ordinarie fullmäktigsammanträdet för året. Då fråga är om uttaxering av äldre kostnad, synes klandertiden böra räknas från det den flottande erhållit del av flottningsfullmäktiges beslut därom. Dylik uttaxering torde nämligen icke, i motsats till beslut om fördelning av det sistförflutna årets utgifter, behöva äga rum på ett bestämt fullmäktigsammanträde vars tidpunkt framgår av reglementet.

Andra stycket, som behandlar klandertalan mot andra fullmäktigbeslut än de i första stycket berörda, motsvarar 61 § andra stycket FL och har utformats efter mönster av 69 § 1 mom. första och andra styckena FRF. Rätten att föra talan mot ifrågavarande beslut bör dock enligt utredningens mening tillkomma icke endast en begränsad personkrets utan stå öppen för envar som kan anses ha något berättigat intresse i saken. Möjlighet att överklaga beslut, vilka betraktas som olagliga, har nämligen ansetts böra föreligga även för exempelvis en icke medlem, som överväger att framdeles flotta i flottleden.

Tiden, inom vilken klandertalan skall föras mot beslut som icke är en nullitet (d. v. s. ogiltigt oavsett om klandertalan väckes eller ej), har i för-

slaget satts till sex månader från beslutets dag. Att kortare tid icke blivit föreslagen beror på att det såväl för föreningens medlemmar som för utomstående, i synnerhet blivande flottande, kunde befaras bli betungande, om de skulle vara tvungna att med korta mellanrum taga del av fullmäktiges protokoll. Vad särskilt angår skogsägarna får det kanske antagas, att dessa komma att hållas underrättade om viktigare fullmäktigbeslut genom skogsägareföreningarnas försorg. En icke alltför knapp tidrymd synes böra efter sålunda erhållen kännedom stå till buds för ett överbäggande av klandertalan.

Måhända kan det anses anmärkningsvärt att någon viss, senare utgångspunkt än dagen för beslutet icke bestämts för beräkning av tiden för klandertalan för den, vilken vid beslutets fattande ännu icke var medlem av flottningföreningen utan blir det först senare. Härvid är särskilt att tänka på de blivande flottande. Emellertid torde i regel för flottleden menliga verkningar av ett felaktigt beslut få anses drabba vederbörande skogsägare därigenom att rotvärdet å deras skog minskas. Det synes därför få ankomma på skogsägarna att — i likhet med de regelbundet återkommande flottande — bevaka flottledens intressen på lång sikt. Därmed torde i allmänhet även blivande flottandes behov tillgodoses. I undantagsfall, då en blivande flottande saknar möjlighet att anpassa sitt inköpspris efter en eventuell höjning av flottningskostnaden — t. ex. därför att han redan förvärvat en avverkningsrätt — synes han ha samma anledning som föreningens medlemmar att följa med vad som beslutas av flottningsfullmäktige och därför kunna väcka klandertalan inom samma tid som står dem öppen.

Tredje stycket innehåller stadgande om att klandertalan enligt denna paragraf skall anhängiggöras vid vattendomstol, där målet enligt 11 kap. 17 § 42 VL i dess av utredningen föreslagna lydelse räknas som stämningssak. Rörande skälen för att ifrågasatt mål föreslås överflyttade till vattendomstolarna hänvisas till den allmänna motiveringen (s. 93 ff).

Bestämmelserna i *fjärde och femte styckena* om befogenhet att förbjuda verkställighet av klandrat beslut samt om verkan av dom, varigenom fullmäktigbeslut upphävs eller ändrats, överensstämmer i sak med stadgandena i 61 § tredje och fjärde styckena FL.

Om förvaltningen då flottningen är tillfälligt nedlagd.

69 §.

Såsom angivits i den allmänna motiveringen (s. 76) anser utredningen lämpligt, att förvaltningen av en flottningförening, som icke har någon flottning att ombesörja, skall kunna uppdragas åt en syssloman i stället för flottningsfullmäktige och styrelse. Bestämmelser härom ha upptagits i denna §.

Första stycket. Syftet med tillsättande av syssloman bör vara att åstadkomma en förenklad flottledsförvaltning. Det torde kunna ifrågasättas, om någon mera betydande förenkling kan ernås genom att under löpande mandatperiod återkalla flottningsfullmäktiges och flottningsstyrelsens uppdrag samt

ersätta dem med en syssloman. Fullmäktiges och styrelsens fortsatta utövande av sina uppdrag torde under de förhållanden då sysslomannaförvaltning kan ifrågakomma icke vara särdeles betungande. Utredningen föreslår därför, att sådan förvaltning skall kunna införas endast vid tidpunkt då nyval av hela fullmäktigförsamlingen — ej blott av enstaka, i förtid avgången fullmäktig — skall äga rum.

En förutsättning för att förvaltning genom syssloman skall kunna komma i fråga torde böra vara, att anledning finnes till antagande att allmän flottning under nästkommande flottningsår icke kommer att bedrivas i den eller de flottleder, som avses med föreningens verksamhet. Så snart allmän flottning, om än i ringa omfattning, äger rum kunna frågor uppkomma, i vilka flottande och skogsägare ha skilda intressen. För att avgöra dylika frågor kan en syssloman icke anses lämpad, utan dennes uppdrag bör åtminstone i huvudsak vara inskränkt till att företråda flottningen i förhållande till utomstående. Det nu sagda torde även föranleda, att syssloman icke alltid bör förordnas ens om den allmänna flottningen kan antagas komma att ligga nere. Under år då, trots att ingen flottning äger rum, betydelsefulla avgöranden i föreningens inre angelägenheter skola träffas (t. ex. rörande utbyggnads-, amorterings- eller kostnadsfördelningsfrågor) synes det sålunda vara motiverat, att förvaltningen utövas av fullmäktige och styrelse i egenskap av företrädare för de av flottningen främst berörda intressegrupperna. Detsamma torde för övrigt gälla även när särskilt viktiga frågor rörande förhållandet till motstående intressen kunna antagas uppkomma, exempelvis rättegång om en stor flottningsskada eller en ingripande vattenreglering. Med hänsyn till det nu anförda föreslår utredningen som villkor för att syssloman skall kunna förordnas — förutom att allmän flottning icke är att förvänta under nästkommande flottningsår — att det ej föreligger särskilda skäl att fullständiga förvaltningsorgan ändå böra finnas.

Beslutanderätten i fråga om sysslomans tillsättande har ansetts lämpligen böra tillkomma samma myndighet som har att utse flottningsfullmäktiges ordförande eller således länsstyrelsen i det län där flottningsstyrelsen enligt reglementet skall ha sitt säte. Beslut i frågan bör givetvis föregås av utredning, huruvida stadgade förutsättningar för sysslomannaförvaltning äro för handen. I allmänhet torde väl gången bli den, att flottningsföreningen, när val av nya fullmäktige förestår, till länsstyrelsen anmäler att allmän flottning icke är att förvänta under den närmaste tiden och att behov av fullständiga förvaltningsorgan ej heller av annan anledning anses föreligga. Måhända kan det stundom vara lämpligt att därefter i ärendet höra den som enligt föreningens reglemente är berättigad att utse fullmäktig.

Beslut om förvaltning genom syssloman skall enligt förslaget innehålla, att anstånd meddelas med utseende av fullmäktige samt att syssloman förordnas att tills vidare förvalta föreningens angelägenheter. Sedan mandattiden för befintliga fullmäktige utgått, kommer föreningen följaktligen att sakna fullmäktige intill dess beslutet återkallats och nya fullmäktige utsetts. Under

den tid fullmäktige icke finnas blir föreningen även utan styrelse och revisorer. Erinran härom har intagits i 42 och 53 §§ av förslaget. Såvitt angår styrelse och av föreningen utsedda revisorer följer vad nyss sagts redan därav att dessa funktionärer skola väljas av nästkommande års fullmäktige (63 § sista stycket). I fullmäktiges och styrelses ställe såsom flottningföreningens beslutande och verkställande organ inträder sysslomannen. Bland hans uppgifter må särskilt nämnas att mottaga möjligen inkommande anmälningar om ersättningsanspråk för flottningsskada (9 §), utse ständiga skiljemän (10 §), förvalta flottledsfonder (34 § 3 mom.), företräda föreningen i förhållande till tredje man (46 §), ombesörja underhållet av flottledens anläggningar (47, 77 och 78 §§) samt taga hand om sjunket eller sjunkande virke i flottleden ävensom strandvirke m. m. (80 och 81 §§). Under första året efter sitt tillsättande bör sysslomannen insända de i 51 § omförmälda handlingarna. Däremot synes han icke böra vara pliktig att själv upprätta förvaltningsberättelse varom talas i 50 § andra stycket. För den tid hans förvaltning omfattar avses denna skola ersättas av den i andra stycket av förevarande § omnämnda särskilda berättelsen.

Sysslomannens uppdragstid torde böra sammanfalla med den tid varunder fullmäktige och styrelse saknas. Han bör således icke träda i verksamhet förrän efter det fullmäktigsammanträde vid vilket styrelse för nästa flottningsår regelmässigt skolat väljas. Erinran härom synes lämpligen böra införas i förordnandet. Å andra sidan torde hans uppdrag icke böra upphöra redan i och med att anståndet med utseende av fullmäktige återkallas utan först då fullmäktige och styrelse blivit i vederbörlig ordning tillsatta.

Beträffande sysslomannens kvalifikationer innehåller förslaget inga bestämmelser, utan avsikten är att länsstyrelsen skall äga frihet att träffa sitt val efter omständigheterna. Med hänsyn till uppdragets art torde det vara önskvärt, att sysslomannen besitter viss kännedom om flottning och helst även någon insikt i rättsliga frågor. Ofta torde det vara lämpligt att till syssloman utse exempelvis en skogstjänsteman eller befattningshavare hos skogsägareförening eller företag som brukar flotta i flottleden.

Andra stycket innehåller bestämmelser om den särskilda förvaltningsberättelse som enligt vad nyss nämnts skall avgivas av sysslomannen i stället för den i 50 § andra stycket av förslaget omförmälda styrelseberättelsen. Det har ansetts lämpligt, att sysslomannens berättelse innehåller redogörelse för de av honom under året vidtagna förvaltningsåtgärderna, så att kännedom om dessa skall kunna vinnas av dem som äro intresserade av föreningens verksamhet. I fråga om innebörden av föreskriften, att berättelsen skall innehålla redogörelse för föreningens ställning vid årets utgång, kan hänvisas till vad i det föregående yttrats om motsvarande bestämmelse i 50 § andra stycket av förslaget.

Tredje stycket. Såsom tidigare nämnts skola enligt utredningens förslag revisorer icke utses för tid då förvaltningen utövas av syssloman. I de fall då syssloman icke har annan egendom att förvalta än flottledens byggnader, anläggningar och inventarier torde det ej heller vara nödvändigt med revision

i någon annan ordning. Annorlunda synes det däremot förhålla sig, när flottled eller förening som förvaltas av syssloman äger penningar eller värdehandlingar, t. ex. flottledsfond eller medel som jämlikt 25 § sista stycket av förslaget influtit för flottleden tillhörig egendom. Att för dessa säkerligen sällsynta fall tillsätta särskilda revisorer torde dock vara överflödigt. Det har i stället ansetts lämpligt att — efter mönster av 10 § sista stycket Kungl. kungörelsen den 10 juli 1947 med bestämmelser angående vissa kostnader vid domstol — stadga skyldighet för länsstyrelse, som förordnat syssloman, att minst en gång varje år låta inventera de penningar och värdehandlingar sysslomannen må ha om hand. Av den föreslagna bestämmelsen torde framgå, att inventering ej skall behöva företagas, om tillgängliga handlingar visa, att varken flottleden eller föreningen äger några penningar eller värdehandlingar.

I *fjärde stycket* lämnas föreskrifter om arvode till syssloman. Att denne lika väl som flottningsfullmäktiges ordförande bör vara berättigad till arvode av föreningen torde vara uppenbart. Arvodets bestämmande synes lämpligen kunna överlämnas till den länsstyrelse som tillsatt sysslomannen.

En särskild fråga är, hur fastställt arvode skall betalas. Finns förvaltningsfond, varom stadgas i 34 § 1 mom. andra stycket av förslaget, står denna till förfogande för ändamålet, men sådan fond kan icke förutsättas vara att tillgå i alla fall då syssloman förordnas. Saknas förvaltningsfond, skall arvodeskostnaden enligt förslagets 37 § läggas på flottningen när denna åter upptages. Flottningsens återupptagande kan emellertid dröja eller stundom t. o. m. vara ovisst. För att underlätta att till sysslomän alltid skola kunna förvärfvas lämpliga personer, har utredningen därför ansett erforderligt föreslå, att om föreningen saknar tillgångar till gäldande av ifrågavarande arvode, detsamma skall förskjutas av allmänna medel. De för statsverket härigenom uppkommande kostnaderna torde bli mycket obetydliga, särskilt som förskjutet arvode skall återbetalas, när flottningen ånyo kommit i gång. Framstår det som ovisst, om flottningen i en flottled någonsin kommer att återupptagas, torde det i regel vara lämpligt överväga, huruvida icke — till undvikande av onödiga förvaltningskostnader — flottleden bör avlysas.

Med hänsyn till vad nyss yttrats om att statsverkets kostnader för ifrågavarande arvoden kunna väntas bli av ringa omfattning, har inom utredningen icke verkställts någon beräkning rörande härför erforderliga anslag. Det torde få ankomma på de länsstyrelser som framdeles förordna sysslomän för ifrågavarande uppgifter att genom anslagsäskanden sörja för att medel stå till förfogande för de arvoden som kunna komma att belasta statsverket.

Femte stycket. Erhåller länsstyrelsen kännedom om att flottningen i en flottled, som står under förvaltning av syssloman, skall återupptagas eller att eljest sådana förhållanden inträtt, att det icke vidare är lämpligt med dylik förvaltning, bör denna snarast upphöra och föreningens vanliga organ åter träda i funktion. Föreskrift härom lämnas i detta stycke. I första hand torde det böra ankomma på sysslomannen att göra anmälan när flottning är förestående eller behov av fullständiga förvaltningsorgan eljest uppkommer. Någon

skyldighet härtill har dock icke ansetts behöva stadgas i lagen. Däremot torde länsstyrelsen lämpligen kunna i förordnandet för sysslomannen ålägga denne en sådan förpliktelse.

Om laga domstol.

70 §.

Forumregeln i denna § överensstämmer i sak helt med stadgandet i 63 § FL.

Om förvaltningen av skilda flottleder inom samma vattensystem och om sammanslagning av flottningsföreningar.

De under denna rubrik upptagna bestämmelserna motsvara 64 och 65 §§ FL. Bland ändringarna i förhållande till gällande lag må nämnas, att frågor rörande sammanslagning av flottningsföreningar enligt förslaget skola avgöras av vattendomstol i stället för länsstyrelse samt att dylika sammanslagningar i åtskilliga hänseenden underlättas (72 §). Då även flottningsföreningar som äro verksamma inom olika vattensystem skola kunna sammanslås med varandra, har avdelningens nuvarande rubrik, »Om förvaltningen av skilda flottleder inom samma vattensystem», ansetts böra ändras till ovanstående lydelse.

71 §.

Samverkan mellan olika flottledsförvaltningar. Förevarande paragraf återger utan saklig ändring innehållet i 64 § FL.

72 §.

Sammanslagning av flottningsföreningar. Första stycket. För sammanslagning av flottningsföreningar som äro verksamma inom samma vattensystem fordras enligt 65 § FL i regel, att föreningarna äro ense därom. Sådan sammanslagning kan dock i visst fall beslutas av länsstyrelse utan att enighet föreligger mellan föreningarna, nämligen om bivattendrags flottningsförening påyrkar, att den skall sammanslås med huvudvattendragets, och sammanslagningen finnes lämplig med hänsyn till flottningens ändamålsenliga ordnande i vattensystemet i dess helhet samt biledens byggnader och anstalter äro i tillfredsställande skick. Sammanslagning av flottningsföreningar inom skilda vattensystem har tidigare i åtskilliga fall medgivits av länsstyrelserna men har nyligen förklarats icke vara tillätlig enligt gällande lag (Regeringsrättens årsbok 1949 s. 135).

Skogsstyrelsen förordade i sitt betänkande (s. 51 f), att de allmänna flottlederna inom ett och samma vattensystem i regel skulle ställas under gemensam förvaltning. Ansökan om sammanslagning skulle således bifallas, om ej särskilda skäl föreläge för bibehållande av anordningen med självständiga flottleder. Beträffande flottleder tillhörande skilda vattensystem borde enligt

styrelsens mening sammanslagning tillåtas endast om de berörda flottledsförvaltningarna vore ense därom.

Skogsstyrelsens förslag i denna del har tillstyrkts i princip i flertalet av de remissyttranden, vari frågan berörts.

Utredningen föreslår, av skäl som angivits i den allmänna motiveringen (s. 92 ff), att beslutanderätten rörande sammanslagning av flottningsföreningar skall överflyttas från länsstyrelse till vattendomstol. Dylika mål skola anhängiggöras genom ansökan och jämlikt 6 kap. 21 § VL i dess av utredningen föreslagna lydelse i regel behandlas som ansökningsmål direkt av vattendomstolen utan föregående synförrättning.

Huruvida sammanslagning skall ske bör enligt utredningens mening i första hand bero på om åtgärden kan antagas vara till fördel för flottningen i de vattendrag varom fråga är. När de föreningar som beröras ha sin verksamhet inom *samma vattensystem*, torde en sammanslagning i regel underlätta flottningen och därför vara lämplig. Förekomsten av biflottleder under särskild förvaltning är i hög grad ägnad att försvåra den samordning av flottningen inom hela vattensystemet som är nödvändig för att försening och fördyring skola kunna undvikas. Till förmån för bildande av större förvaltningsenheter talar även det förhållandet att små föreningar ha mindre möjligheter att rationalisera flottningen medelst förbättrade metoder och arbetsbesparande maskiner. I vissa fall torde det emellertid vara lämpligt att en del av ett vattendrag bibehåller egen flottledsförvaltning. Detta är särskilt förhållandet, när en utvecklad inlandsindustri ger upphov till speciella flottningsbehov inom en del av vattendraget. Såsom ett skäl för att tillsvidare bibehålla flera flottledsförvaltningar inom samma vattensystem har från något håll angivits, att huvudälvens flottningsförening kan sakna erforderlig personal för att på en gång övertaga flottningen i samtliga biflottleder.

Av det sagda torde framgå att utredningen delar skogsstyrelsens uppfattning, att en gemensam flottledsförvaltning inom varje vattensystem bör vara regeln. Med hänsyn till föreliggande skiftande förhållanden och önskvärdheten av en gemensam bestämmelse för flottningsföreningar inom samma och inom skilda vattensystem har denna dock ansetts böra utformas så, att sammanslagning göres beroende av om vattendomstolen finner åtgärden lämplig för flottningens ändamålsenliga ordnande. För åtgärden bör enligt utredningens mening icke vidare fordras, att de berörda föreningarna eller ens någon av dem biträder ansökan om sammanslagning. Som ett ytterligare villkor har dock ansetts böra uppställas att ingendera föreningens medlemmar oskäligt betungas genom sammanslagningen.

Även om en sammanslagning skulle befinnas vara i stort sett lämplig för flottningen i vattendraget, är det icke uteslutet att den någon gång kan bli menlig för vissa flottande eller skogsägare. Anledning att vägra sammanslagning torde sålunda få anses föreligga om det kan visas, att flott-

ningen i en biflottled ställer sig avsevärt billigare än den skulle göra efter sammanslagning, exempelvis på grund av att flottningsarbetet inom en mindre, självständig förening utföres av föreningens medlemmar själva och deras anställda. Å andra sidan kan det inträffa att anläggningarna i en biflottled äro i så dåligt skick att tvekan kan råda om önskvärdheten av en sammanslagning med hänsyn till förestående betydande utgifter i anläggnings- och underhållskostnader. Det torde visserligen i allmänhet genom en lämplig distriktsindelning kunna ordnas så att dessa kostnader få bäras av samma flottgodts som förut, men möjlighet föreligger dock att en sammanslagning under sådana förhållanden kan leda till att kostnaderna till större eller mindre del komma att drabba medlemmarna av huvudälvens flottningsförening (exempelvis på grund av att ett enda flottledsdistrikt anses önskvärt, eller jämlikt stadgandet i 37 § andra stycket av förslaget). Uppenbarligen böra emellertid endast verkligt betydande olägenheter för endera föreningens medlemmar få utgöra hinder för en eljest lämplig sammanslagning. Detta torde ock framgå av den utformning ifrågavarande villkor erhållit i förslaget.

I fråga om flottningsföreningar som äro verksamma inom *skilda vattensystem* torde endast sällan lika starka skäl för sammanslagning föreligga som då det gäller flottleder i samma vattensystem. Flottgodsets ägare äro här icke på samma sätt beroende av varandra som vid gemensam flottning i samma vattendrag, och några tvingande krav på enhetlig flottningsledning torde sällan föreligga. Någon enstaka gång torde det dock vara lokala förhållanden som göra en sammanslagning lämplig, exempelvis behovet att för flottleder, som utnytna i samma havsvik eller eljest nära varandra, inrätta gemensamt skiljeställe eller gemensam flottlägningsplats. I allmänhet lärer det emellertid vara önskemålen att åstadkomma en gemensam förenklad förvaltning och en rationell drift, åstadkommen genom ett bättre utnyttjande av personal och maskiner, som utgöra skälen för sammanslagning av flottningsföreningar i varandra närbelägna vattendrag. Även en sådan rationalisering synes böra av lagen underlättas. Såsom framhållits i det föregående har det ansetts önskvärt, att enhetliga villkor uppställas för sammanslagningar i de båda fall, då sådana kunna komma i fråga. Emellertid torde det få anses självfallet att vattendomstolarna vid lagtillämpningen i fråga om flottningsföreningar inom skilda vattensystem komma att ställa större krav på utredning om sammanslagningens lämplighet än då sammanslagningen avser föreningar inom samma vattensystem.

Andra stycket. Innan en genom sammanslagning bildad flottningsförening träder i verksamhet, bör den äga ett i vanlig ordning fastställt reglemente. Föreskrift härom lämnas i detta lagrum. Förslag till reglemente har ansetts lämpligen böra uppgöras av den som sökt sammanslagningen. Oftast torde reglementet för någon av de föreningar, varav den nya bildats, kunna användas oförändrat eller med obetydliga jämkningar.

5 kap. Ordningsföreskrifter för deltagande i allmän flottning.

Stadgandena i detta kapitel överensstämma i huvudsak med motsvarande bestämmelser, 66—69 §§, i FL. Bland nyheter i förslaget må nämnas, att befogenhet föreslås för flottningsfullmäktige att besluta att allt eller visst flottgods skall utvältas genom föreningens försorg (73 §) samt att reglerna om påföljd av oriktig virkesanmälan ändrats och fullständigats i vissa hänseenden (75 §). Vidare föreslås den ändringen i fråga om avbarkning av flottgods att barkningstvång även vid tvåårig flottning skall föreligga endast om vattendomstolen meddelar förordnande därom (76 §).

73 §.

Flottgodsets anmälände och avlämnande till flottning. *Första stycket.* De i *första punkten* av detta stycke upptagna bestämmelserna om anmälan och avlämnande av flottgods överensstämma i allt väsentligt med stadgandena i 66 § första stycket FL. Bestämmelserna avse i första hand det fallet att flottgodset avlämnas genom uppläggning på stranden eller isen eller ock genom utvältning i flottleden. Emellertid böra de tillämpas även när virket tillföres flottleden från en annan flottled, allmän eller enskild. I praktiken brukar den flottande i detta fall till flottning i den nedre flottleden anmäla allt det virke som han ämnar nedlägga i den övre, vilket icke sällan kan leda till att anmälningen upptager mer virke än som i verkligheten under året kommer fram till den nedre flottleden. Å andra sidan kan framflottningen av det från ett föregående år kvarliggande virket leda till att den utflottade virkesmängden blir större än den för året anmälda. För att förebygga olägenheter därav bör det åligga flottningsledningen för den övre flottleden att till ledningen för den nedre lämna noggranna uppgifter om den verkställda framflottningen och de virkesmängder som ligga kvar i bivattnet. I den mån biflottleder alltjämt komma att bestå under förvaltning av särskilda flottningsföreningar torde lämpligen kunna i dessas reglementen göras erinran härom. Vidare torde i huvudflottledens reglemente kunna, om så finnes erforderligt, föreskrivas skyldighet för de flottande att efter avslutad flottning i allmän eller enskild biflottled inkomma med noggrann uppgift om vilka virkesmängder som verkligen tillförts huvudflottleden därifrån.

Andra punkten. Såsom skogsstyrelsen framhållit (bet. s. 89), föreligger enligt gällande lag icke någon skyldighet för flottningsförening att ombesörja utvältning av flottgods. I reglementet kan dock bestämmas vem skyldigheten att sköta utvältningen skall åvila.

Det torde ofta vara till fördel för flottningens ändamålsenliga bedrivande, att utvältningsarbetet omhänderhaves av flottningsföreningen. Häri genom kan utvältningen ske på den med hänsyn till flottningen lämpligaste tidpunkten, och genom användande av maskinella hjälpmedel kunna arbetskraftsbehovet och vältningkostnaderna i vissa fall nedbringas. För-

hållandena vid olika delar av en flottled kunna dock vara så växlande, att det icke låter sig göra att i reglementet stadga att all utvältning skall ombesörjas av flottningsföreningen. I ändamål att göra det möjligt för flottningsledningen att, i den omfattning det finnes påkallat, taga hand om utvältningsarbetet föreslås i detta lagrum att flottningsföreningen, därest det finnes lämpligt med hänsyn till flottningens ändamålsenliga bedrivande, skall äga besluta, att utvältning av flottgods skall ske genom föreningens försorg. På grund av frågans betydelse såväl för flottledsförvaltningen som för de enskilda flottande och skogsägarna torde beslutanderätten, på sätt skogsstyrelsen förordnat, böra överlämnas till flottningsfullmäktige. Detta bör dock icke utesluta, att fullmäktige skola kunna bemyndiga flottningsstyrelsen att i vissa detaljer komplettera ett av fullmäktige fattat principbeslut (jfr den allmänna motiveringen s. 85). Mot fullmäktiges beslut bör talan få föras hos vattendomstolen jämlikt 68 § av förslaget.

Andra stycket, som behandlar flottandes skyldighet att närmare redovisa sitt virke, skiljer sig i sak icke från motsvarande lagrum i FL.

74 §.

Flottgodsmärken. Denna paragraf överensstämmer i huvudsak med 67 § FL. Den i andra stycket tillagda bestämmelsen, att märkesavgifterna skola tillföras någon föreningens fond eller eljest användas till något flottledens gemensamma ändamål, torde sammanfalla med vad som redan nu allmänt tillämpas.

Det må i detta sammanhang framhållas att antalet märken, som tillkommer en flottande, enligt förslaget icke skall vara avgörande för den flottandes rätt att erhålla sitt virke utskilt i flera grupper. Sistnämnda fråga är föremål för särskild reglering i 23 § sista stycket.

75 §.

Omärkt flottgods m. m.; oriktig virkesanmälan. *Första stycket* innehåller föreskrifter om förfarandet, när flottgods befinnes vara omärkt eller försett med ottydligt eller ej godkänt märke. Bestämmelserna ansluta nära till nu gällande regler i 68 § första stycket FL. I ändamål att underlätta tillämpningen av regeln om påläggande av dubbla flottningsavgifter har dock, på önskan från flottningshall, intagits ett stadgande om avgifternas beräkning i det icke ovanliga fallet att det ej kan utrönas inom vilket utflottningsdistrikt virket tillförts flottleden. Flottningsavgiften för sådant virke föreslås skola utgöra dubbla medelflottningskostnaden för året inom hela flottleden. Såsom framgår av 50 § tredje stycket i förslaget skall medelflottningskostnaden för varje år beräknas och angivas i förvaltningsberättelsen.

I *andra stycket* är fråga om flottgods som tillförts flottleden utan att ha blivit i föreskriven ordning anmält till flottning. Enligt gällande lag (68 § första stycket FL) skall sådant flottgods behandlas på samma sätt som omärkt flottgods, och dubbla flottningsavgifter skola sålunda erläggas för detsamma,

oberoende av skälet till att flottningsanmälan underlätits. I verkligheten bruka emellertid, enligt vad utredningen inhämtat, dubbla avgifter icke uttagas i många fall då så enligt lagen kunde ske. Särskilt när felet i anmälingen berott på att ett virkesparti disponerats på annat sätt än som ursprungligen varit avsett samt flottningsledningen underrättats därom så snart det varit möjligt, har det ansetts oskäligt att tillämpa stadgandet om förhöjning av flottningskostnaden.

Utredningen har ansett den nuvarande lagbestämmelsen böra jämkas till närmare överensstämmelse med rådande sedvana. Huvudregeln torde visserligen, till förhindrande av försök att undandraga föreningen flottningsavgifter, böra vara den nu föreskrivna, men någon olägenhet torde icke kunna uppkomma genom viss mildring av densamma. För att undgå dubbla avgifter synes det böra fordras dels att flottgodsägaren utan oskäligt dröjsmål inkommer med riktig anmälan, dels ock att rättelsen är frivillig, d. v. s. icke är föranledd av vetskap eller misstanke om att felet ändå upptäckts eller kommer att upptäckas. I kravet på att den riktiga anmälingen skall inkomma utan oskäligt dröjsmål torde böra inläggas, att rättelse skall göras så snart flottgodsägaren blivit medveten om felet. Att detta medfört olägenheter för föreningen torde icke böra utesluta tillämpning av undantagsregeln, men det synes i så fall vara skäligt att flottgodsägaren gottgör föreningen de kostnader hans försummelse orsakat. Förslagets bestämmelser i förevarande stycke ha utformats i enlighet med vad nu anförts.

Tredje stycket saknar motsvarighet i gällande lag. Medan andra stycket avser det fallet att mera virke avlämnats till flottning än som blivit i föreskriven ordning anmält, innehåller tredje stycket föreskrift om påföljd av oriktig virkesanmälan i annat fall, exempelvis då mindre virke blivit flottat än som uppgivits i anmälan eller då flottgods anmälts på fel distrikt. Genom dylika oriktigheter i anmälan kunna betydande olägenheter och kostnader uppkomma för flottningsföreningen. Sålunda kan därav föranledas, att fördelningen av flottningskostnaderna på de flottandes virke blir felaktig och måste göras om. Det kan även inträffa att kostnad för flottningsarbete blir högre än den eljest skulle ha blivit, exempelvis därför att ett ackord beräknats på en större virkesmängd än den i verkligheten föreliggande. Redan av allmänna rättsgrundsatser torde följa, att en flottande som genom vårdslöshet eller försummelse vållat en dylik merkostnad är skyldig att ersätta densamma (jfr häradsrättens dom i målet NJA I 1950 s. 81). Med hänsyn till angelägenheten av att flottningsledningen kan lita på flottningsanmälningarna har det emellertid ansetts lämpligt att stadga skyldighet för flottande som avgivit oriktig anmälan att, oberoende av vållande, ersätta kostnader som därigenom orsakats flottningsföreningen. Sådant stadgande har upptagits i detta stycke.

När flottningsförenings reglemente, såsom i regel är fallet, föreskriver skyldighet för de flottande att inkomma med två virkesanmälningar, varav den första brukar betecknas som ungefärlig medan den senare anges som slutlig,

torde det utan särskilt stadgande vara klart att endast allvarliga felaktigheter i den förra anmälningen böra kunna föranleda ersättningsskyldighet enligt förevarande lagrum. På mindre fel i en anmälan, vilken uttryckligen anges vara ungefärlig, synes nämligen skadeståndsanspråk icke kunna grundas.

I 68 § andra stycket FL stadgas förbud mot att utan flottningsstyrelsens begivande upptaga omärkt eller otydligt märkt flottgods ur allmän flottled i andra fall än sådana där det är särskilt tillåtet. Avsikten med förbudet har i lagens förarbeten (1911 års flottningssakkunnigas bet. s. 443) angivits vara att förhindra, att dylikt virke skulle kunna opått tillgripas av vem som helst. Straff för överträdande av förbudet är stadgat i 77 § FL, såvitt förseelsen ej faller under allmänna strafflagen.

Med den lydelse 20 kap. strafflagen numera har torde någon tvekan icke behöva råda om att olovligt tillgrepp av flottgods ur flottled, oavsett om virket är märkt eller ej, blir att anse som stöld eller snatteri, om tillägnelse-upsått föreligger, och eljest som egenmäktigt förfarande. Då åtgärden sålunda faller under allmänna strafflagen, synes ett särskilt förbud vara överflödigt och vilseledande och har därför icke medtagits i utredningens förslag.

76 §.

Barkning av flottgods. *Första stycket.* I fråga om skyldigheten att avbarka virke som tillföres allmän flottled göres i gällande lag skillnad mellan å ena sidan virke, vars utflottning beräknas kunna medhinnas under första flottningsåret, samt å andra sidan virke, vars utflottning beräknas taga mer än ett år. I det första fallet må virket enligt 69 § första stycket FL flottas obarkat, såvida icke vattendomstolen med hänsyn till beskaffenheten av vattendraget med stränder och fiske ävensom övriga inverkande förhållanden finner skäligt att för hela flottleden eller viss del därav förordna om barkningstväng för allt eller visst slags virke. Beträffande virke med två- eller flerårig flottningstid gäller däremot enligt andra stycket av samma § barkningstväng, såvida vattendomstolen ej medgivit undantag därifrån.

De nu återgivna reglerna äro omedelbart tillämpliga endast beträffande flottleder som tillkommit med stöd av den från och med den 1 januari 1920 gällande lagstiftningen. I fråga om äldre flottleder skola enligt 86 § tredje stycket FL de i dittills gällande författningar meddelade bestämmelser eller med stöd därav särskilt givna föreskrifter fortfarande gälla intill dess med tillämpning av FL ändrade bestämmelser därutinnan må komma till stånd. På grund härav finnas fortfarande för åtskilliga flottleder särskilda, från 69 § FL avvikande regler rörande skyldigheten att avbarka flottgods.

Under utredningsarbetet har fråga uppkommit om ändring av de nuvarande föreskrifterna. Av de sakkunniga har framhållits, att helbarkning av sågtimmer medför att en betydande del av virket undergår kvalitetsförsämring, att barkningskostnaden är betungande samt att svårighet ej sällan föreligger att få arbetskraft till barkningen. Vidare har påpekats, att det ofta är svårt att

i förväg bedöma, om ett visst virkesparti kan hinna utflottas under första flottningsåret eller ej, ävensom att dispens från barkningstvänet numera beviljats i betydande utsträckning. Med hänsyn härtill har ifrågasatts sådan ändring av gällande lagbestämmelser, att allt flottgods skulle få flottas obarkat, såframt icke vattendomstolen av särskilda skäl förordnade att barkning skulle äga rum.

Utredningsmannen har under hand hos fiskeristyrelsen hemställt om yttrande, huruvida med hänsyn till de intressen styrelsen företräder hinder anses möta mot den sålunda ifrågasatta lagändringen.

Fiskeristyrelsen anför i skrivelse den 28 mars 1950 i huvudsak följande:

Av infordrade yttranden från fiskeriintendenterna i de fem sötvattensdistrikten samt i Österhavets distrikt framgår, att vid 2-årig flottning av obarkat flottgods betydande skador på fiskerintressen kunna uppstå. Sålunda försämrats eller ödeläggas lekplatser för vissa fiskarter genom barkavlagringen och vidare försvåras fiskets utövande genom att bark fastnar i redskapen, t. ex. i strömmen utsatta nät eller i not vid dragning över botten med barkavlagringar. Randbarkat eller delvis barkat flottgods synes redan under första flottningsåret medföra avsevärda olägenheter, vadan ur fiskets synpunkt flottning av dylikt gods borde vara helt förbjuden. Tillräcklig erfarenhet av omfattningen av den skadeverkan, som sker vid flottning av obarkat flottgods, har dock ännu icke vunnits, varför ett säkert och allsidigt bedömande av skadornas omfattning icke kan göras ur den synpunkt, styrelsen äger företräda. På grund härav förordar styrelsen, att innan beslut i ärendet fattas, undersökning företages rörande inverkan på fisket av obarkat flottgods. Särskilt bör utredas barkavlagringarnas uppkomst och sammansättning samt deras inverkan på fiskbeståndet och på fiskets bedrivande. Härvid bör även frågan om en eventuell höjning av avgifterna jämlikt 6 kap. 9 § vattenlagen upptagas till prövning.

I ändamål att klarlägga i hur många flottleder tvåårig flottning äger rum samt i vilken omfattning barkningsskyldighet föreligger vid ettårig resp. tvåårig flottning har utredningen från rikets samtliga flottningsföreningar infordrat uppgifter i dessa hänseenden. Av de tillfrågade 143 föreningarna ha 135 lämnat begärda upplysningar. Av svaren framgår *dels* att tvåårig flottning mer eller mindre regelbundet förekommer i 10 föreningars flottleder, medan i övriga leder flottningen medhinner under första flottningsåret, *dels ock* att föreskrifter om barkningstväng för allt virke eller en del därav gälla beträffande 20 flottleder, medan för de övriga barkning icke alls är påbjuden. Beträffande 8 av föreningarna med tvåårig flottning gälla enahanda bestämmelser rörande barkningen oavsett om flottningen är ettårig eller tvåårig. Endast i fråga om Umeå och Klarälvens flottningsföreningar har barkningstvänet större omfattning för virke från sådana distrikt, varifrån flottningen icke medhinner under första året, än för virke från övriga distrikt.

Utredningens förslag. De från flottningsföreningarna inkomna uppgifterna visa enligt utredningens mening, att flottningstidens längd i praktiken icke tillmätts avgörande betydelse vid bedömandet av om barkningstväng bör föreligga eller ej. Det synes därför icke längre vara motiverat att uppställa i

princip andra regler om barkningsskyldighet för tvåårig flottning än för ettårig. En enhetlig huvudregel torde i stället böra gälla, ehuru med möjlighet för vattendomstolen att på grund av särskilda förhållanden stadga undantag därifrån. Anledning synes icke föreligga att låta med en sådan lagändring anstå i avbidan på ytterligare undersökningar i de av fiskeristyrelsen berörda hänseendena.

Att huvudregeln bör vara den nu i fråga om ettårig flottning stadgade, eller sålunda att barkningstvång skall föreligga endast på grund av särskilt förordnande av vattendomstolen, torde följa redan därav att frihet från barkningsskyldighet är ojämförligt mycket vanligare än motsatsen. Till stöd härför talar även, att barkningstvång praktiskt taget alltid medför mycket betydande olägenheter för skogsbruket och träförädlingsindustrin, medan däremot skadorna till följd av flottning av obarkat virke växla i hög grad i olika flottleder och därför synas lämpligare kunna beaktas vid en individuell domstolsprövning än vid uppställandet av en allmän lagregel.

Såsom nyss påpekats torde möjlighet böra föreligga för vattendomstolen att på grund av särskilda förhållanden stadga undantag från huvudregeln, d. v. s. för viss flottled eller del därav föreskriva barkningsskyldighet i den omfattning som finnes erforderlig, antingen för allt virke eller för visst slag därav. Vid prövningen bör hänsyn tagas, å ena sidan till de olägenheter för skogsnäringen — ökade avverkningskostnader och svårigheter att anskaffa arbetskraft samt, framför allt, kvalitetsförsämring av vissa virkessortiment — som kunna uppkomma till följd av barkning, å andra sidan till de skador vilka kunna undvikas genom barkningen. Då enligt fiskeristyrelsens ovan återgivna yttrande betydande skador kunna uppkomma vid tvåårig flottning av obarkat flottgods, synes förekomst av virke vars utflottning beräknas icke kunna medhinnas under första flottningsåret böra upptagas bland de omständigheter som särskilt böra beaktas vid prövningen. Till dessa omständigheter torde även, liksom i gällande lag, böra hänföras beskaffenheten av vattendraget med stränder och fiske. Ett annat förhållande av vikt för bedömningen synes vara omfattningen av den skyldighet att erlagga fiskeavgift som kan åvila flottningen.

I enlighet med vad nu anförts föreslås i första stycket av denna § stadgande rörande villkoren för införande av barkningstvång. Huvudregeln om frihet från sådant tvång torde icke behöva särskilt uttalas.

De föreslagna reglerna rörande barkning av flottgods kunna enligt utredningens mening icke lämpligen utan vidare göras tillämpliga på redan befintliga flottleder. De för dessa flottleder gällande bestämmelserna om barkning ha i allmänhet, i den mån de avvika från de här förordade, meddelats av länsstyrelse eller vattendomstol efter undersökning av de lokala förhållandena. För ändring i sådana bestämmelser synes böra krävas särskild prövning av vattendomstol. På grund härav upptages bland övergångsbestämmelserna i 92 § av förslaget ett stadgande av innehåll, att vad som vid den föreslagna

lagens ikraftträdande finnes stadgat rörande skyldighet att avbarka virke, som utlägges i en med stöd av äldre lag tillkommen flottled, skall förbli i kraft intill dess med tillämpning av den nya lagen ändrade bestämmelser därutinnan må komma till stånd.

Andra stycket, som innehåller förbud mot avbarkning på isen eller på stranden så nära vattnet att barken kan nedsköljas däri, är utan ändring hämtat från 69 § tredje stycket FL.

6 kap. Särskilda bestämmelser.

Detta kapitel, omfattande 77—85 §§, innehåller föreskrifter rörande samma frågor som nu behandlas i 70—75 samt 82—84 §§ FL. Stadgandena i 70 § första och andra styckena FL om tillsyn å allmän flottleds skötsel och underhåll samt flottningsförenings verksamhet ha dock icke erhållit motsvarighet i förslaget, vilket sammanhänger med utredningens i den allmänna motiveeringen (s. 96) uttalade uppfattning, att någon inspektion av flottningsförvaltningen icke kan anses påkallad. Ändringarna i förhållande till nuvarande bestämmelser äro i övrigt till större delen av förtydligande och kompletterande beskaffenhet. Omnämnas må dock, att befogenheten att vid vissa allvarigare missförhållanden i flottningsförenings verksamhet uppställa särskilda villkor för fortsatt rätt till flottning ansetts böra överflyttas från länsstyrelse till vattendomstol (82 §) samt att förslaget icke upptager något stadgande, motsvarande det i 75 § andra stycket FL meddelade, om rätt för Konungen att i vissa fall förordna om förvaltning av flottled i annan ordning än den i flottningslagen angivna.

77 och 78 §§.

Underhåll av flottledsanläggningar. Bland flottningsstyrelsens åligganden har i 43 § FL särskilt omnämnts skyldighet att handha flottledens skötsel. Speciella bestämmelser rörande flottleds underhåll finnas därjämte i 71 och 72 §§ FL. I 71 § FL stadgas befogenhet i visst fall för den som äger rätt till ersättning för utförande av flottledsanläggning att påkalla eller själv vidtaga åtgärder för nödortfigt underhåll av anläggningen. 72 § FL innehåller föreskrifter om underhåll av skyddsbyggnader, d. v. s. anläggningar som äro avsedda till betryggande av farled eller eljest till skydd mot skada genom flottning.

Även enligt utredningens förslag (47 §) skall flottledens skötsel i första hand åligga flottningsstyrelsen. Med hänsyn till den föreslagna nya flottningsorganisationen och det intresse som inom denna bör finnas för flottledernas användbarhet synes det kunna förväntas, att flottledsunderhållet skall komma att handhavas på sådant sätt att ingripande från utomstående endast sällan behöver förekomma. Föreskrifter om påföljd av bristande

underhåll torde dock icke böra saknas. Bestämmelser i detta hänseende återfinnas i förevarande §§.

77 § motsvarar i huvudsak 71 § FL. Medan den nu gällande bestämmelsen är tillämplig endast för den händelse bristerna i underhållet av en icke slut-amorterad flottledsanläggning orsakats av att flottningen under någon tid varit nedlagd i hela flottleden eller visst flottledsdistrikt, äro förslagets stadganden avsedda att gälla varje fall av försummelse i fråga om underhållet av dylika anläggningar. För anläggare och jämställda torde det nämligen vara av ringa betydelse, av vilken anledning underhållet blivit eftersatt. Då enligt utredningens förslag flottningsförening alltid skall äga någon behörig företrädare, har det ansetts lämpligt att den ersättningsberättigade i första hand skall vända sig till föreningen för att få anläggningen nödortfigt underhållen. Endast om det visar sig att rättelse ej på detta sätt kan vinnas inom skäligen tid, synes den ersättningsberättigade böra äga att själv vidtaga erforderliga underhållsåtgärder. Med hänsyn till att föreningen rätteligen skolat utföra underhållsarbetet, torde det böra föreskrivas att åtgärderna skola vidtagas på föreningens bekostnad. För den händelse flottningen ligger nere och föreningen saknar underhållsfond, får den skuld som uppkommit genom arbetets verkställande sedermera gäldas av föreningen i den ordning som stadgas i 37 § av förslaget.

78 § överensstämmer i sak nära med 72 § FL. För att undgå de svårigheter som vid avlägset liggande flottledsbyggnader kunna möta att snabbt få besiktning verkställd av »kronobetjänt i orten», har det dock som förutsättning för att skadelidande skall äga själv vidtaga underhållsåtgärd ansetts tillräckligt att åtgärdens nödvändighet vitsordas av två vittnen.

79 §.

Besiktning och handräckning. Den här intagna hänvisningen till 13 kap. VL är utan saklig ändring hämtad från 70 § sista stycket FL.

80 §.

Sjunkvirke m. m. Bestämmelserna i denna paragraf överensstämmer i huvudsak med vad som finnes stadgat i 73 § FL. I *första stycket* har dock den ändringen vidtagits, att med sjunkvirke likställas bark och annat avfall av flottgods. Även genom avlagring av dylikt avfall torde olägenheter av sådan omfattning kunna uppkomma, att ingripande av länsstyrelsen kan vara påkallat.

Flottningsförenings skyldighet att ersätta den som enligt stadgandet i *andra stycket* tagit upp sjunkvirke på stranden har ansetts böra uttryckligen fastslås, och i samband därmed har föreningen förklarats pliktig att så snart ske kan taga hand om virket. Att detta kan ske genom att virket överlättes till upptagaren torde icke behöva särskilt omnämnas. Det synes dock böra fram-

hållas, att flottningsförening icke utan virkesägarens tillstånd kan anses äga att på detta sätt förfoga över hans egendom.

81 §.

Strandvirke m. m. Föreskrifterna i 74 § FL rörande bortskaffande av virke som flutit i land eller lagt sig i brötar eller magasinerats felaktigt ha i förevarande § ändrats allenast på det sätt, att ingripande från länsstyrelse skall kunna påkallas endast om flottningsföreningen ej efterkommer anmaning från skadelidande att taga hand om virket.

82 §.

Ingripande då flottledsförvaltning vanskötes. Vid allvarigare missförhållanden i flottningsförenings verksamhet äger länsstyrelse nu med stöd av 75 § första stycket FL pröva, under vilka villkor flottning vidare må tillåtas i flottleden. Enligt andra stycket av samma § må Konungen, när anledning därtill förekommer, förordna om flottledens förvaltning och flottningens ombesörjande i annan ordning än som stadgas i FL. Nu nämnda befogenheter ha dock, utredningen veterligt, aldrig utövats.

Enligt utredningens mening bör behovet av dylik rätt att ingripa bli än mindre, därest flottledsförvaltningen såsom en gemensam angelägenhet anförtros åt företrädare för det allmänna, de flottande och skogsägarna. Som ett yttersta skydd mot vanskötsel av flottleden eller flottningsverksamheten synes det dock vara lämpligt, att möjligheten till åtgärd från offentlig myndighet bibehålles — förutom vid de i de närmast föregående paragraferna av förslaget angivna, mera speciella missförhållanden, mot vilka länsstyrelse fått till uppgift att ingripa — även när anledning till allvarig anmärkning mot en flottledsförvaltning eljest förekommer. Särskilt med hänsyn till förslagets ståndpunkt att icke flottledens utan endast flottningsföreningens tillgångar skola genom utmätning tvångsvis kunna tagas i anspråk för gäldande av skadeersättningar och andra skulder synes det vara angeläget, att föreningens fordringsägare på annat sätt erhålla möjlighet att få sin rätt tillgodosedd, därest flottningsföreningen av någon anledning skulle söka undandra sig en förpliktelse. Utredningen har därför ansett den nu förefintliga befogenheten för offentlig myndighet att i vissa fall uppställa särskilda villkor för fortsatt rätt till flottning böra bibehållas men har, av skäl som anförts i den allmänna motiveringen (s. 93 ff), funnit denna rätt att ingripa lämpligen böra överflyttas från länsstyrelse till vattendomstol. Däremot synes det icke vara erforderligt att härutöver skall kunna av Konungen förordnas om förvaltning efter andra grunder än de i flottningsslagen angivna.

I enlighet med vad nu anförts föreslår utredningen att, när i vissa angivna fall eller eljest allvarig anmärkning förekommer mot flottningsförenings verksamhet och rättelse ej vinnes genom framställning till föreningen eller länsstyrelsen, det skall tillkomma vattendomstolen att besluta under

vilka villkor flottning vidare må tillåtas i flottleden. Vattendomstolens beslut synes kunna innehålla exempelvis att flottning förbjödes intill dess viss skadeersättning erlagts eller visst underhållsarbete utförts. Yrkande om åtgärd enligt förevarande lagrum avses skola framställas genom ansökan, vilken jämlikt 6 kap. 21 § VL i dess av utredningen föreslagna lydelse i regel blir att behandla i den för ansökningsmål föreskrivna ordningen.

83 §.

Förfarandet vid avlysning av allmän flottled. Denna paragraf överensstämmer i sak nära med 82 § FL. En nyhet i förslaget är, att möjlighet öppnas att vid flottleds avlysande använda befintliga medel till återställande i skälig omfattning av de naturliga förhållandena i vattendraget. Det torde icke kunna förnekas, att övergivna flottleder till följd av de strömrensningar och byggnadsarbeten som företagits däri kunna vara föga tilltalande ur skönhetssynpunkt och erbjuda endast dåliga betingelser för fiske. Sedan flottningen upphört, saknas i regel möjlighet för strandägare och andra skadelidande att erhålla gottgörelse för kvarstående olägenheter. Det synes därför vara skäligt att möjligen tillgängliga medel, exempelvis i en underhållsfond, kunna få användas till att i lämplig omfattning återställa vattendragets naturliga utseende. På grund härav föreslås i första stycket av denna paragraf, att som behållning vid flottleds avlysande skall räknas allenast vad som återstår sedan sådana åtgärder vidtagits. I vilken utsträckning medel skola användas för att undanröja spåren av flottleden torde få bestämmas av den som handhar flottledens avveckling. När behållning finnes och det kan antagas att åtgärd erfordras för vattendragets återställande, torde därför vederbörande länsstyrelse med stöd av bestämmelserna i tredje stycket böra utse förvaltare att övertaga flottledens tillhörigheter och vidtaga erforderliga åtgärder därmed. I fall då enligt vattenlagen erfordras vattendomstolens tillstånd till ifrågasatt åtgärd bör sådant givetvis inhämtas.

84 §.

Skyldighet för utländsk flottande att ställa säkerhet. Stadgandet härom är, i sak oförändrat, överflyttat från 83 § FL.

85 §.

Flottningen i gränsälvarna. För flottningen i Torne och Muonio gränsälvar gälla enligt lag den 28 april 1949 (SFS nr 183) särskilda bestämmelser. Erinran härom har intagits i detta lagrum.

7 kap. Skadestånds- och straffbestämmelser.

Föreskrifterna i detta kapitel äro avsedda att ersätta dels skadeståndsbestämmelserna i 48 och 52 §§ FL, dels ock straffbestämmelserna i 77—

81 §§ samma lag. Skadeståndsreglerna ha utökats med stadganden rörande flottningsfullmäktig och syssloman varom i 69 § sägs samt ha även i övrigt, i anslutning till FRF, gjorts utförligare än i gällande lag. Med avseende å straffbestämmelserna må nämnas, att vissa förfaranden, som nu bestraffas endast om de begås uppsåtligen, föreslås skola bli straffbara även vid grov vårdslöshet (89 §).

86 och 87 §§.

Skadeståndsskyldighet för styrelseledamöter m. fl. I dessa paragrafer finnas bestämmelser om skadeståndsskyldighet för *styrelseledamot*, *revisor*, *syssloman* som omförmäles i 69 § samt *flottningsfullmäktig*. Ersättning skall enligt förslaget kunna utdömas såväl då skada tillskyndats flottningsföreningen eller flottleden som ock då skadan drabbat föreningsmedlem, borge när hos föreningen eller annan tredje man. Bestämmelserna överensstämma helt med motsvarande regler i 106 och 107 §§ FRF. Motsvarighet till stadgandena i 108 och 109 §§ FRF om ersättningens nedsättande i vissa fall samt ersättningsskyldighetens fördelande har icke ansetts erforderlig. Vad där föreskrives torde beträffande flottningsförening bli tillämpligt redan enligt allmänna rättsgrundsatser.

Rörande skälet till att skadeståndsskyldighet ej föreslås för *medlem* av flottningsförening hänvisas till vad som yttrats vid 67 § av förslaget.

88—90 §§.

Straffbestämmelser. Ansvarsstadgandena ha i förslaget, liksom i gällande lag, uppdelats på tre paragrafer, varav den första behandlar vissa förseelser vid flottning, den andra en del såsom grövre uppfattade överträdelser av föreningsrättsliga bestämmelser samt den tredje underlåtenhet att iakttaga vissa ordningsföreskrifter.

88 § avviker, såvitt avser de straffbelagda förfarandena, från 77 § FL endast därutinnan att — av skäl som anförts vid 75 § av förslaget — straff icke stadgas för upptagande av omärkt eller otydligt märkt virke.

89 § innehåller bestämmelser om ansvar för i stort sett samma förfaranden som straffbeläggas i 78 § FL. Efter mönster av 110 § FRF har dock straffbarheten utsträckt till grovt vårdslösa förfaranden, vilket torde vara av betydelse främst i bevisningshänseende. Då de under punkterna 1 och 2 straffbelagda handlingarna kunna förövas jämväl av sådan syssloman som omförmäles i 69 § av förslaget, föreslås straffbuden skola vara tillämpliga även på honom.

För att utmärka att de i denna paragraf behandlade förseelserna i regel äro av allvarigare art än de i 90 § berörda, har ett lägsta straff av tio dagsböter ansetts böra uppställas.

De i 90 § meddelade ansvarsbestämmelserna överensstämma i huvudsak med stadgandena i 79 § första stycket FL. Till bestämmelserna om ansvar för underlåtenhet att fullgöra vad som föreskrives i 56 § första stycket och 63 § första stycket av förslaget saknas dock motsvarighet i FL, men i 111 §

FRF föreslås straff för enahanda försummelser. En nyhet i utredningens förslag är vidare, att straff skall inträda vid underlåtenhet att jämlikt föreskrifterna i 64 § av förslaget utlysa extra sammanträde med de fullmäktige. Bestämmelserna härom synas vara av den vikt att deras efterlevande bör tryggas genom straffpåföljd.

Gällande stadgande (79 § andra stycket FL), att vissa av ifrågavarande förseelser må åtalas allenast av målsägande, har ansetts böra utgå med hänsyn till flottledernas egenskap av allmänna transportmedel.

Forumregeln i 79 § sista stycket FL synes kunna undvaras med hänsyn till nya rättegångsbalkens bestämmelser om laga domstol i brottmål.

Övergångsbestämmelser.

92 §.

Ikraftträdande m. m. Första stycket. Dagen för ikraftträdandet har förslagsvis angivits till den 1 januari 1952. För att den nya förvaltningsorganisationen skall kunna träda i verksamhet denna dag erfordras emellertid, att vissa åtgärder vidtagas dessförinnan. Förslag till bestämmelser rörande sådana åtgärder finns i 93 §. För deras vidtagande har ansetts böra beräknas ett halvt år, varför stadgandena i sistnämnda paragraf synas böra gälla från och med den 1 juli 1951.

Fjärde stycket. Bland rättigheter och skyldigheter som jämlikt detta stycke skola bedömas enligt äldre lag märkas sådana som grundas på beslut om fastställande av ersättning för flottnings- eller anläggningsskada. I fråga om ändring av dylikt beslut, som meddelats före den nya lagens ikraftträdande, torde böra tillämpas 6 kap. 23 § VL i dess nuvarande lydelse samt 6 § andra stycket FL.

Femte stycket. För att undvika dubbelarbete genom överflyttning av redan påbörjade mål och ärenden från allmän domstol eller länsstyrelse till vattendomstol har det ansetts lämpligt föreskriva, att mål och ärenden, som anhängiggjorts före nya lagens ikraftträdande, prövas enligt äldre lag. Beträffande därefter anhängiggjorda mål och ärenden böra nya lagens bestämmelser gälla med allenast det undantag som föranledes av stadgandet i fjärde stycket. Därest fråga rörande ändring av beslut om ersättning för flottnings- eller anläggningsskada uppkommer efter det nya lagen trätt i kraft, torde den således böra prövas av vattendomstol, även om vid det materiella bedömandet äldre lag är tillämplig.

Sjätte stycket. Att från och med nya lagens ikraftträdande denna bör tillämpas även i fråga om flottningen i äldre flottleder samt befintliga flottningssjöföreningars verksamhet torde vara uppenbart. För att icke vattendomstolarna under den första tiden skola bli överhopade med mål rörande grunder för flottningskostnadernas fördelning, har det dock ansetts nödvändigt föreslå, att äldre dylika grunder — även om de avvika från vad som skall gälla enligt utredningens förslag — skola förbli i kraft intill dess

efter därom gjord framställning ändrade bestämmelser kunna komma till stånd. Beträffande stadgandet om fortsatt giltighet av äldre föreskrifter rörande barkningstvång hänvisas till vad som anförts vid 76 § första stycket av förslaget.

93 §.

Förberedande åtgärder för ikraftträdandet. Såsom vid nästföregående paragraf framhållits, måste vissa förberedande åtgärder vidtagas för att den föreslagna förvaltningsorganisationen skall kunna börja sin verksamhet, när den nya lagen träder i kraft. Dels måste tillses att reglementena för befintliga flottningsföreningar ändras så att de överensstämmer med den nya lagens stadganden om flottningsfullmäktige m. m., dels böra fullmäktige utses eller ock, om skäl därtill äro, syssloman förordnas enligt bestämmelserna i 69 § av förslaget. Ansvar för att dessa åtgärder utföras har ansetts böra läggas på länsstyrelsen i det län där flottningsstyrelsen har sitt säte. När det gäller antagande av ändrat reglemente för förening, vars flottleder sträcka sig inom mer än ett län, avses dock själva fastställelsebeslutet skola i vanlig ordning meddelas av samtliga berörda länsstyrelser.

Andra stycket. För att ett ändrat reglemente skall kunna tillämpas från och med dagen för nya lagens ikraftträdande, torde länsstyrelses fastställelsebeslut böra gå i verkställighet utan hinder av att det icke äger laga kraft. Bestämmelse härom lämnas i förevarande lagrum genom hänvisning till stadgandet i 39 § andra stycket av förslaget.

Då det måste anses önskvärt att flottningsföreningarna medverka till reglementsändringarna, har i andra punkten av detta stycke intagits föreskrift, att förslag till ändrat reglemente skall av vederbörande förening ingivas senast den 1 oktober 1951. Skulle i något fall flottningsförening underlåta att inkomma med förslag, bör detta dock icke få hindra ärendets behandling hos länsstyrelsen.

I *tredje stycket* lämnas bestämmelser om utseende av flottningsfullmäktige eller syssloman. Av särskild vikt är, att fullmäktiges ordförande tillsättes så tidigt att han före nya lagens ikraftträdande hinner anordna val av de flottandes fullmäktige i enlighet med vad som stadgas i 58 § av förslaget. Beträffande föreningar, som under senare tid haft ingen eller allenast obetydlig flottning att ombesörja, torde det böra undersökas, huruvida icke de i 69 § angivna förutsättningarna för sysslomannaförordnande föreligga. Att fullständiga förvaltningsorgan — fullmäktige, styrelse och revisorer — utses för en förening, vars verksamhet i praktiken är nedlagd, synes nämligen böra undvikas.

Förslaget till lag om ändring i vissa delar av vattenlagen.

De av utredningen föreslagna ändringarna i vattenlagen sammanhånga till större delen med bestämmelser i förslaget till flottningslag och äro därför i huvudsak behandlade i den allmänna motiveringen eller specialmotiveringen till sistnämnda lagförslag. Vissa viktigare ändringar i vattenlagen äro föranledda av förslaget att åtskilliga grupper av mål och ärenden skola överflyttas från länsstyrelse eller allmän domstol till vattendomstol (6 kap. 21 § och 11 kap. 17 §). En nyhet är att befogenhet föreslås för vattendomstol att efter ansökan förplikta flottningsförening att vidtaga anläggning eller åtgärd för flottledens utvidgande eller förbättrande (6 kap. 20 §). Möjligheten till omprövning av vissa skadeersättningar föreslås ökad (6 kap. 23 §).

Redan i det föregående har omnämnts, att begreppet »de flottande» avses skola avskaffas som beteckning för flottningsintresset och i fortsättningen användas endast för att ange flottgodsets ägare (se den allmänna motiveringen s. 71 ff). Härav föranledas åtskilliga jämkningar av huvudsakligen formell natur, vilka icke ansetts behöva särskilt kommenteras.

5 kap.

1 §.

Ändringen i denna § inskränker sig till att i andra stycket uttrycket »sammanlagda flottar» utbyts mot det numera brukliga »fasta flottar», varigenom överensstämmelse erhålles med 1 § av förslaget till flottningslag.

6 kap.

3 §.

Sista momentet av förevarande § innehåller en hänvisning till bestämmelserna i FL därom att allmän flottleds upplåtande till allmänt begagnande samt avgörandet av vissa frågor rörande dess nyttjande ankomma på länsstyrelse. Enligt utredningens förslag (11 kap. 94 § andra stycket VL) skall beslut om flottleds upplåtande till allmänt begagnande i stället meddelas av vattendomstol. Med hänsyn härtill och då hänvisning till flottningslagen även finns i 15 § av detta kapitel har 3 § 3 mom. ansetts böra upphävas.

4 §.

I fjärde ledet av den här intagna exemplifieringen av anläggningar och åtgärder för allmän flottled har -- av skäl som anförts i motiveringen till 23 § av förslaget till flottningslag (s. 130) -- uttrycket »sorterande» utbyts mot »utskiljande». Motsvarande ändring har vidtagits i femte ledet.

I sistnämnda led har därjämte den ändringen vidtagits, att »flottläggning» satts i stället för det mera obestämda uttrycket »sammanläggande». Någon saklig avvikelse från gällande lag är icke åsyftad därmed. Flottläggning bör

följaktligen icke anses omfatta allenast hopfogande av havsgående virkesflottar utan även s. k. stöddragning och andra metoder för virkes sammanförande till bogserbara flottor.

5 §.

Rörande skälen till att i andra stycket av detta lagrum föreslås befogenhet för sökande i flottledsmål att få ersättning för flottningsskada fastställd i målet hänvisas till vad som yttrats vid 13 § av förslaget till flottningsslag. Av 9 kap. 47 § VL i dess av utredningen föreslagna lydelse framgår, att för flottningsskada, som uppskattas med tillämpning av nu förevarande stadgande, engångsersättning skall kunna utgå endast om ersättningstagaren medger det, men att ersättningen eljest skall bestämmas till visst belopp för varje år flottning äger rum.

20 §.

Första stycket av denna § innehåller bestämmelser rörande den prövning av vattendomstol som i vissa fall kräves för att anläggning eller åtgärd skall få vidtagas för allmän flottleds utvidgande eller förbättrande. Sådan prövning fordras enligt lagrummet alltid, när annan än flottningföreningen utan föreningens samtycke vill utföra arbete för flottleden. Någon möjlighet att få föreningen förpliktad att vidtaga anordning för flottningens underlätande finns icke enligt gällande lag. Härom yttrade 1911 års flottningssakkunniga (bet. s. 247):

Av föreningens ställning som sammanslutning av de flottande torde följa, att den icke gärna bör kunna tvingas av en minoritet av sina medlemmar eller av utomstående personer att ikläda sig ekonomiskt och annat ansvar för utförande av anordningar för flottningens underlätande, vilka majoriteten anser olämpliga. Det är ju allt för möjligt, att utsikterna till den ifrågasatta anordningens amorterande äro så tvivelaktiga, att just detta varit anledningen till föreningens vägran att åtaga sig arbetet. Det är i sådan händelse och väl även annars riktigt, att den, som påkallar åtgärden, ställer sig själv som sökande till densamma och därmed ikläder sig risken att antagas till anläggare och såsom sådan stå äventyret för bristande amorteringsmöjlighet.

Skogsstyrelsen anförde i sitt betänkande (s. 88 och 90), att det borde åligga flottledsförvaltningen att anordna flottläggningsplats, om behov därav visades föreligga, samt vältplats, där sådan kunde vara av behovet. Enligt styrelsens mening kunde det ifrågasättas att, om flottledsförvaltning uraktlåte att anordna erforderlig vältplats, vattendomstol på ansökan av intressent borde vara befogad föreskriva anordnande av vältplats och därvid förplikta flottledsförvaltningen att intaga ställning såsom anläggare.

Utredningen anser det angeläget, att anläggningar och åtgärder som kunna anses erforderliga för flottningen på lämpligt sätt främjas. Därest ledningen av flottningföreningarna anförtros åt företrädare för det allmänna, de flottande och skogsägarna gemensamt, torde det kunna förväntas, att föreningarna själva i allmänhet skola taga de initiativ som finnas påkallade. Det synes dock ej helt uteslutet att ett från utomstående framfört förslag till utbyggnad, ändring eller förbättring av flottleden eller åtgärd för flottningens under-

lättande kan, ehuru det avvisas av flottningsledningen, anses önskvärt och lämpligt och därför rätteligen förtjänar att komma till utförande. Gällande bestämmelser om rätt för annan än föreningen att själv utföra arbete för flottleden ha tillkommit med hänsyn till nu nämnda förhållanden. Emellertid torde tillämpningen av dessa bestämmelser, enligt vilka sökanden som regel skall utses till anläggare, stundom vara förenad med icke obetydliga olägenheter. Det får sålunda vanligen anses mindre lämpligt, att arbete i en flottled utföres av annan än den för flottledens skötsel ansvariga föreningen, vilken kan ha annan uppfattning än anläggaren om bästa sättet för utförandet. Vidare kan ofta ifrågasättas skäligheten av att den som väcker förslaget om en förbättringsåtgärd, vilken anses böra genomföras, skall vara nödsakad att själv påtaga sig det ansvar och de förpliktelser ställningen som anläggare medför.

En i många fall lämpligare utväg att tillgodose önskemålet om möjlighet till initiativ för annan än flottningsföreningen synes vara, att vattendomstolen erhåller befogenhet att efter ansökan pröva, huruvida ifrågasatt anläggning eller åtgärd för flottledens utvidgande eller förbättrande är nödig eller nyttig och om flottningsföreningen på grund därav bör förpliktas vidtaga densamma. Genom en bestämmelse av detta innehåll torde det bli sörjt för att en majoritet i flottningsföreningen icke skall kunna motsätta sig genomförandet av lämpliga förbättringsarbeten, samtidigt som det undvikes att annan än föreningen behöver antagas till anläggare.

Mot införande av möjlighet att tvinga en flottningsförening att vidtaga anordningar för flottningens underlättande uttalades, såsom framgår av flottningssakkunnigas ovan återgivna yttrande, vägande invändningar under förarbetena till gällande lagstiftning. Det torde icke heller kunna förnekas, att en obegränsad rätt att ålägga flottningsförening skyldighet att utföra och bära ansvaret för arbeten i flottleden, låt vara önskvärda och lämpliga sådana, måste föranleda betänksamhet när det gäller att taga ståndpunkt till frågan hur dessa åtgärder skola bekostas. Svårigheten att uppskatta såväl kostnaderna för utförande av flottledsbyggnader som i synnerhet storleken av den framtida tillsläppningen av flottgods gör det vanskligt att bedöma möjligheterna att inom viss tid amortera kostnaderna för en ifrågasatt anläggning. Även själva anskaffandet av medel till utförandet måste väntas bereda svårigheter i fråga om större byggnadsföretag och för föreningar med verksamhet av mindre omfattning. Möjlighet att förplikta flottningsförening att vidtaga anläggning eller åtgärd för flottledens utvidgande eller förbättrande synes därför icke böra medgivas med mindre det sörjes för att föreningen icke skall behöva bära det ekonomiska ansvaret för anläggningar, som kräva stor penninginsats eller för vilka amorteringsmöjligheten kan vara tvivelaktig. Detta synes lämpligen kunna ske på det sättet, att vattendomstolen tillerkännes befogenhet att, när så finnes skäligt, på yrkande av föreningen ålägga den som sökt företaget att tillskjuta nödigt förlag för arbetes utförande. För återbekommande av de förskjutna medlen, vilka torde böra

likställas med sådant förlag som enligt 26 § första stycket av förslaget till flottningsslåg lämnas enligt överenskommelse, föreslås att sökanden skall få åtnjuta den i sistnämnda lagrum stadgade rätten att uppbära amorteringsavgifter som skola bestämmas med tillämpning av 32 § i nämnda förslag. Påföljderna av att anläggningskostnaden icke kan återgäldas komma således, om förlag tillskjutits, icke att behöva bäras av föreningen utan åvila sökanden. Denne erhåller dock såtillvida en bättre ställning än en anläggare, som han icke behöver befara att, efter värdering enligt 11 kap. 66 § andra stycket VL, lägre belopp fastställs till amortering än det han verkligen fått vidkännas för arbetet.

Förslag till bestämmelser om åläggande för flottningförening att vidtaga åtgärder, avfattat i överensstämmelse med vad nu anförts, har upptagits i ett nytt tredje stycke av förevarande §.

I fråga om rättegångskostnaderna i mål rörande tillämpning av det föreslagna tredje stycket må anmärkas, att de vanliga reglerna härom (i huvudsak 10 kap. 30 § samt 11 kap. 65, 93 och 97 §§ VL) avses skola vara tillämpliga. Bifalles sökandens talan kommer han emellertid, jämlikt de särskilda bestämmelserna i 6 kap. 10 § första stycket andra punkten och 11 § andra stycket jämförda med 22 § samma kap., att äga av föreningen i dess egenskap av anläggare återfå såväl vad han förpliktats att i detta hänseende utgiva till motpart som ock egna kostnader i målet. I vattendomstolens dom torde lämpligen böra fastställas beloppet av den kostnadsersättning vartill sökanden sålunda skall vara berättigad.

21 §.

I ett nytillagt andra stycke upptagas här bestämmelser om de ärenden, som enligt förslaget till flottningsslåg skola prövas av vattendomstol efter ansökan. Det föreslås att rörande anhängiggörande och handläggning härav enahanda bestämmelser skola gälla som beträffande de med paragrafen i dess nuvarande lydelse avsedda ärendena rörande allmän flottleds utvidgande eller förbättrande. Möjligheten för vattenrättsdomaren att under vissa omständigheter förordna om ärendes handläggande i den ordning som är föreskriven för mål rörande inrättande av allmän flottled, d. v. s. vid syneförrättning, skall således stå öppen även beträffande mål som angå i flottningsslagen behandlade frågor. Detta har ansetts lämpligt bland annat emedan dylika frågor (t. ex. rörande kostnadsfördelning eller amortering) kunna föreligga i ett ärende, som även angår byggnadsåtgärder eller dylikt. Möjlighet synes då böra föreligga att låta målet i dess helhet behandlas av synemän, om så finnes önskvärt med hänsyn till att för prövningen erfordras undersökning av längre sträcka av flottleden. När ett ärende enligt flottningsslagen icke har samband med åtgärd för utvidgande eller förbättrande av allmän flottled, torde det däremot endast undantagsvis kunna komma i fråga att hänvisa detsamma till syneförrättning.

22 §.

De i denna § vidtagna ändringarna äro föranledda av utredningens ställningstagande till de i 20 och 21 §§ behandlade frågorna.

23 §.

Såsom framgår av 9 kap. 47 § VL och 13 § första stycket FL kan ersättning för skada och intrång, som vållas genom anläggning eller åtgärd för allmän flottled (anläggningsskada) eller ock genom flottningen däri (flottningskada), under vissa förutsättningar bestämmas att utgå i årlig avgift. Enligt förevarande lagrum i dess nu gällande lydelse kan vattendomstolen företaga omprövning av dylik avgift i sammanhang med att beslut meddelas om nya eller ändrade anordningar eller föreskrifter för flottleden. Förarbetena (1911 års flottningsakkunnigas bet. s. 252) visa, att lagrummet närmast varit avsett för det fallet att de ändrade anordningarna eller föreskrifterna medföra minskning av skadan, medan däremot en ökning av denna i regel blir att betrakta som en ny skada, på vilken de för skadeersättning i allmänhet meddelade reglerna äro tillämpliga. Möjlighet att erhålla omprövning av en till följd av ändrade förhållanden otillräcklig avgift, som utgår i ersättning för *anläggningsskada*, torde dessutom föreligga jämlikt bestämmelserna i 6 § andra stycket FL (se därom vad som yttrats i motiveringen till samma lagrum i utredningens förslag till ny flottningslag).

Gällande bestämmelser rörande omprövning av årliga avgifter, som utgå i ersättning för anläggnings- och flottningskador, äro i vissa hänseenden ofullständiga. Sålunda saknas möjlighet till jämkning av en avgift, som till följd av annat förhållande än nya eller ändrade anordningar eller föreskrifter för flottleden blivit otillbörligt hög. Av större betydelse är att det även torde vara uteslutet att vinna ändring i det praktiskt viktiga fallet, att en för *flottningskada* fastställd avgift blivit otillräcklig på grund av minskat penningvärde. Enligt utredningens mening får det anses skäligt att ifrågavarande, för framtiden bestämda årliga avgifter — på samma sätt som enligt 8 kap. 41 § VL gäller beträffande motsvarande ersättningar för skada eller intrång genom vattenförorening — kunna omprövas i alla fall då ändrade förhållanden inträtt. Omprövningen torde, av skäl som anförts vid 6 § andra stycket av förslaget till flottningslag, böra ankomma på vattendomstol, även om det tidigare beslutet meddelats av skiljemän enligt flottningslagen.

I enlighet med det nu sagda föreslår utredningen sådan ändrad lydelse av förevarande § att vattendomstolen erhåller befogenhet att, då ändrade förhållanden inträtt, meddela därav föranledda ändrade bestämmelser rörande här avsedda ersättningar och sättet för deras utgående. Talan, som utan samband med ansöknings- eller underställningsmål föres rörande tillämpning av detta stadgande, skall enligt 11 kap. 17 § 42 VL i dess av utredningen föreslagna lydelse utgöra stämmingsmål.

9 kap.**47 §.**

Enligt den föreslagna ändrade lydelsen av 6 kap. 5 § andra stycket skall sökande i flottledsmål kunna påkalla, att ersättning för flottningsskada fastställs i målet. Av skäl, som anförts i motiveringen till 13 § första stycket av förslaget till flottningslag, har det dock icke ansetts lämpligt att mot ersättningstagarens vilja utdöma engångsersättning för sådan skada. På grund härav föreslås i första stycket av detta lagrum att, när gottgörelse för flottningsskada bestämmes i flottledsmål, ersättningen skall utgå i årlig avgift, såvida icke ersättningstagaren medger fastställande av engångsersättning.

10 kap.**17 §.**

Ändringen i *punkt 1* sammanhänger med att en nyinrättad flottled enligt utredningens mening bör kunna ställas under förvaltning av en förut befintlig flottningsförening, även om denna har sin verksamhet inom annat men närbeläget vattensystem (jfr 72 § förslaget till flottningslag).

Beträffande ändringarna i *punkt 10* kan hänvisas till vad som yttrats vid 6 kap. 4 §.

18 §.

Ändringen i andra stycket av denna § är betingad av den föreslagna ändrade lydelsen av 6 kap. 5 § andra stycket.

19 §.

Såsom framhållits i annat sammanhang skola enligt utredningens förslag frågorna rörande grunder för fördelning av flottningsförenings utgifter samt amortering av anläggningskostnader överflyttas från länsstyrelse till vattendomstol. I de fall då syneförrättning föregår vattendomstolsbehandlingen torde det dock vara lämpligt att synemännen, liksom hittills, verkställa en förberedande utredning av dessa frågor. Härom stadgas i denna §. Det kunde väl ifrågasättas att för vinnande av större enhetlighet överföra dessa bestämmelser till 17 §, men detta har av lagtekniska skäl ansetts mindre lämpligt. 19 § har därför med smärre, delvis formella jämkningar bibehållits i huvudsak oförändrad.

26 och 27 §§.

Enligt 26 § i dess nu gällande lydelse föreligger skyldighet för synemännen i flottledsmål att upprätta en s. k. provisorisk längd, vari skola angivas dels de anläggningar och åtgärder vilka synas kunna ifrågakomma för flottledens inrättande, dels ock den ersättning för skada och intrång som anses böra utgå. Den provisoriska längden torde, såvitt angår frågor vilka falla under vattendomstolens prövning, tjäna samma ändamål som det förslag till utlåtande som enligt 68 § av detta kapitel skall framläggas vid vissa förrättningar rörande företag enligt 3, 7 och 8 kap. VL. Vad synemännen

anföra rörande de i 19 § omförmälda kostnadsfördelnings- och amorteringsfrågorna skall enligt gällande lag icke upptagas i den provisoriska längden, men enligt stadgande i 14 § FL ha sakägarna tillfälle att under ärendets behandling hos länsstyrelsen inkomma med erinringar i saken. Därest, såsom utredningen föreslår, nämnda frågor i fortsättningen skola avgöras av vattendomstolen, synes det vara lämpligt att synemännens förslag till bestämmelser i dessa hänseenden framläggas till granskning i samma ordning som nu gäller beträffande den provisoriska längden. Föreskrift härom har upptagits i 26 § första stycket, och i samband därmed har uttrycket »provisorisk längd» utbytt mot »förslag till utlåtande».

29 §.

Den huvudsakliga här föreslagna ändringen består däri, att jämväl de hittills i andra stycket upptagna, i 19 § avsedda kostnadsfördelnings- och amorteringsfrågorna, till följd av att även dessa enligt förslaget skola behandlas av vattendomstol, föreslås underkastade bestämmelsen i första stycket rörande utlåtandets innehåll och talan däremot. Det nuvarande andra stycket har därför fått utgå, och erforderliga jämkningar ha vidtagits i första och sista styckena.

31 §.

Första stycket i utredningens förslag överensstämmer — fränsett en mindre jämkning för att göra stadgandet tillämpligt på de mål enligt flottningslagen som avses i det nytillagda andra stycket av 6 kap. 21 § — med paragrafen i dess nuvarande lydelse.

Andra stycket, som saknar motsvarighet i gällande lag, behandlar frågan om ersättning för sökandens rättegångskostnader i vissa av de med första stycket avsedda målen, nämligen sådana där ansökan gjorts av annan än flottningsföreningen.

Enligt förslaget till flottningslag äger enskild sakägare i åtskilliga fall föra talan vid vattendomstol efter ansökan, varvid han antingen kan åsyfta att tillgodose ett uteslutande enskilt intresse (exempelvis talan av borgenär rörande amortering enligt 32 eller 37 § av nämnda förslag) eller ock får betraktas som företrädare för det allmänna flottningsintresset (t. ex. ansökan om ändrade kostnadsfördelningsgrunder eller sammanslagning av flottningsföreningar). I båda fallen synes det stundom vara befogat, att ersättning tillerkännes sökanden för de kostnader målet försakat honom. När hans talan avser ett huvudsakligen enskilt intresse, kunde ändamålet — även om sökanden vunne i sak — bli förfelat, därest betydande rättegångskostnader stannade på honom. I mål rörande åtgärd, vilken bedömes som förmånlig för det allmänna flottningsintresset, torde flottningsföreningen icke böra vara bättre ställd i kostnadshänseende än om den själv uppträtt som sökande. Möjlighet synes därför böra föreligga för såväl synemän som vattendomstol att under vissa förutsättningar tillägga sökande ersättning av flottningsföreningen för kostnaderna i målet.

Vad nu anförts beträffande mål enligt flottningslagen torde i princip vara tillämpligt även på ärenden rörande allmän flottleds utvidgande eller förbättrande. Jämväl härom kan enligt förslaget ansökan göras av enskild sakägare, och denne synes vid bifall till sin talan böra äga berättigat anspråk på gottgörelse för sina rättegångskostnader. Emellertid är att märka att i dessa mål sökandens rättegångskostnader — såsom framhållits i motiveringen till föreslagen ändring i 6 kap. 20 § (s. 190) — i regel skola ersättas i den ordning som är stadgad för återgäldande av anläggningskostnad. Behov av särskilt stadgande beträffande rättegångskostnaderna torde därför föreligga endast såvitt angår mål vari anläggare ej skall utses, exempelvis mål angående ändrad distriktsindelning eller befrielse från barkningstvång.

I enlighet med vad nu anförts föreslår utredningen beträffande flottledsmål, där ansökan gjorts av annan än flottningsföreningen, befogenhet för synemännen att förplikta föreningen ersätta sökanden hans kostnader i ärendet i den mån dessa ej utgöra anläggningskostnad och således kunna gottgöras honom i annan ordning. Ersättning bör dock ej utdömas med mindre sådan påyrkats av sökanden och finnes skälig med hänsyn till ärendets beskaffenhet och utgång. Det torde få förutsättas, att viss försiktighet därvid kommer att iakttagas så att icke flottningen betungas med kostnader för ärenden, som ej varit nödiga för tillgodoseende av vare sig sökandens enskilda rätt eller det allmänna flottningsintresset. Vid ersättnings bestämmande bör uppenbarligen hänsyn tagas även till det sätt varpå sökanden utfört sin talan. Beträffande ett särskilt slag av mål enligt flottningslagen, nämligen rörande tillstånd till interimisflottning, kan anmärkas, att de icke torde vara av sådan beskaffenhet att ersättningsskyldighet för kostnader däri någonsin bör kunna åläggas flottningsförening på grund av förevarande stadgande.

De utgifter för vilka ersättning avses kunna utdömas ha i förslaget angivits som sökandens »kostnader å ärendet». Härmed torde böra förstås dels sökandens egna utgifter för målets förberedande och utförande, dels ock de förrättningskostnader som han jämlikt 30 § första stycket av detta kapitel nödgas förskjuta. Då sökande i nu avsett ärende icke är skyldig gottgöra motparterna deras rättegångskostnader (se 30 § sista stycket), kan ersättningsskyldighet i detta hänseende ej heller åligga flottningsföreningen.

Genom hänvisningar i 11 kap. 65 och 93 §§ föreslås bestämmelserna i detta stycke få motsvarande tillämpning även på ansöknings- och underställningsmål vid vattendomstol.

11 kap.

17 §.

För att undvika omfattande ändringar i numreringen av punkterna i denna § ha de enligt förslaget till flottningslag nytillkomna ansökningsmålen i *punkt 16* sammanförts med övriga mål jämlikt 6 kap. 21 §. De i samma förslag avsedda stämningssmålen ävensom mål, vari talan utan samband med

ansöknings- eller underställningsmål föres om meddelande av ändrade bestämmelser rörande ersättning för skada eller intrång till följd av företag enligt 6 kap., ha upptagits i *punkt 42*. De i denna punkt nu omnämnda stämmningsmålen, avseende talan jämlikt 6 kap. 13 § första stycket om förverkande av rätten till flottledsarbets vidare utförande, ha ansetts lämpligen kunna överflyttas till *punkt 40*.

Ansökningsmålen enligt förslaget till flottningslag kunna uppdelas i följande sju grupper, nämligen mål om

- 1) tillstånd till interimslottning (15 och 20 §§);
- 2) ändring av grunderna för fördelande av flottningsförenings utgifter (30 och 31 §§);
- 3) fastställande av amorteringsplan för vissa utgifter (32 och 37 §§);
- 4) ändring av amorteringsplan (33 §);
- 5) tillstånd till fondbildning (34 §);
- 6) sammanslagning av flottningsföreningar (72 §); samt
- 7) beslutande av särskilda villkor för fortsatt rätt till flottning (82 §).

Stämmningsmålen enligt samma förslag utgöras av mål om

- 1)—3) ersättning för skada eller intrång till följd av husbehovsflottning (3 §), allmän flottning (11 och 12 §§) och interimslottning (17 och 20 §§);
- 4) bestämmande av antalet skiljningsgrupper (23 §); samt
- 5) klander av flottningsfullmäktiges beslut (68 §).

27 §.

De i 4 mom. omnämnda uppgifterna rörande vissa strömfall, fisken och fastigheter synas icke vara erforderliga i andra ansökningsmål enligt flottningslagen än sådana som angå tillstånd till interimslottning. Med hänsyn härtill har detta moment omredigerats så att vad där stadgas endast skall äga tillämpning på sistnämnda mål, förutom dem som avses med lagrummet i dess nu gällande lydelse.

29 §.

I andra ansökningsmål enligt flottningslagen än sådana som avse tillstånd till interimslottning synas ansökningshandlingarna icke behöva ingivas i mer än tre exemplar. Detsamma torde vara fallet i fråga om mål jämlikt 17 § 1, 12, 13, 17, 20, 21 och 22. Första stycket av förevarande § föreslås ändrat i överensstämmelse härmed.

33 §.

Då det icke torde kunna anses erforderligt att kungörelser rörande mål enligt flottningslagen införas i allmänna tidningarna, ha dessa mål undantagits från de i första stycket av denna § samt 47 § första stycket och 88 § första stycket meddelade bestämmelserna om sådant införande.

37 §.

Första stycket. I vissa av ansökningsmålen enligt flottningslagen kan icke sägas vara fråga om visst »företag». På grund härav föreslås en mindre jämkning av ordalagen i andra punkten.

Fjärde stycket, som tillagts i utredningens förslag, motsvaras i sak av föreskrifter i 14, 15, 17 och 31 §§ FL om skyldighet för länsstyrelse att i där angivna ärenden låta kalla eller höra anläggare, förlagsgivare och förrättningsman.

38 och 46 §§.

Dessa §§ ha undergått smärre jämkningar av formell natur med hänsyn till att i ansökningsmål enligt flottninglagen fråga kan vara om andra åtgärder än sådana som kunna betecknas som »anordningar» eller »arbeten».

47 §.

Beträffande den här företagna ändringen hänvisas till vad som yttrats vid 33 §.

50 §.

Andra stycket. Då mål rörande tillstånd till interimsflottning ofta äro bråds-kande, föreslås i detta lagrum samt i 61 § första stycket befogenhet för vatten-rättsdomaren att i sådana mål begränsa tiden för tillkännagivande angående vattendomstolssammanträde till en vecka före sammanträdet (jfr 13 § andra stycket lagen den 20 oktober 1939 med särskilda bestämmelser ang. tillfällig vattenreglering).

Tredje stycket. Anledning torde saknas att för ansökningsmål enligt flottninglagen stadga andra bestämmelser om hållande av syn på stället än dem som gälla för övriga ansökningsmål rörande företag enligt 6 kap. Det nu sagda föranleder en mindre jämkning av lagrummets lydelse.

61 §.

Se ovan under 50 §.

65 §.

Första stycket. Med avseende å sakägares rätt till ersättning av sökanden för sina rättegångskostnader ha ansökningsmål enligt flottninglagen ansetts böra likställas med andra ansökningsmål rörande företag enligt 6 kap.

Andra stycket. Här föreslås en mindre jämkning i ändamål att sökande, som genom vårdslöshet eller försummelse vållat kostnad för motpart, skall kunna förpliktas att utgiva gottgörelse härför även om ersättningskyldighet ej föreligger enligt stadgandet i första stycket.

Enligt *tredje stycket*, vilket saknar motsvarighet i gällande lag, skall flottningförening i vissa fall kunna åläggas ersätta sökande hans rättegångskostnad i sådant ansökningsmål som avses i 6 kap. 21 §. Beträffande ersättningskyldighetens omfattning samt skälen till att ett dylikt stadgande ansetts erforderligt kan i huvudsak hänvisas till vad som anförts i motiveringen till 10 kap. 31 § andra stycket. Med avseende å ansökningsmålen må dock erinras om att i dessa mål sökanden enligt första stycket av förevarande § kan förpliktas utgiva gottgörelse för motparts rättegångskostnad. Flottningföreningens ersättningskyldighet gentemot sökanden avses kunna omfatta även dylik utgift.

66 §.

Andra stycket. Utförande av arbete för allmän flottled skall enligt stadgande i 6 kap. 10 § överlämnas till en särskilt utsedd anläggare. Denne är jämlikt 11 § samma kap. berättigad till ersättning för anläggningskostnaden med belopp, som skall fastställas av vattendomstolen sedan arbetet blivit besiktigat och godkänt. Bestämmelser om ordningen för anläggningskostnadens fastställande lämnas i förevarande lagrum, som i denna del föreslås skola bibehållas i sak oförändrat.

Anläggningskostnadens återgäldande till anläggaren skall såväl enligt gällande lag som enligt utredningens förslag ske medelst avgifter på flottgodset, s. k. flottledsavgifter. Beräknas återgäldandet kräva mer än tre (enligt förslaget fem) år, skall särskild amorteringsplan fastställas av offentlig myndighet, för närvarande länsstyrelsen. Såsom framgår av den allmänna motiveringen (s. 92 ff) har utredningen funnit anledning föreslå, att amorteringsplan i stället skall beslutas av vattendomstolen. Då det synes vara lämpligt att amorteringsplan, där sådan erfordras, fastställas i samband med att vattendomstolen bestämmer anläggningskostnadens storlek, har i detta lagrum upptagits ett stadgande att så skall ske.

Även uppgiften att fastställa grunder för fördelning av flottningsförenings utgifter skall enligt utredningens förslag överflyttas till vattendomstolen. Därest yrkande om ändring i dylika grunder framställts i ett mål vari amorteringsplan skall beslutas av vattendomstolen, synes det vara ändamålsenligt att dessa båda frågor kunna handläggas och avgöras gemensamt. Utredningen föreslår därför i sista punkten av detta stycke, att även frågan om ändring av kostnadsfördelningsgrunderna i sådant fall må anstå till dess besiktning ägt rum.

67 §.

Föreskriften om skyldighet att ställa säkerhet innan ett icke lagakraftvunnet beslut må verkställas har jämkats för att bli tillämplig även på mål enligt flottninglagen.

85 §.

Besvärstiden i de mål enligt flottninglagen som handlagts vid syneförrättning har ansetts böra vara densamma som i övriga besvär- och underställningsmål rörande företag enligt 6 kap.

88 §.

Såsom vid 33 § anförts torde kungörelse rörande mål enligt flottninglagen icke behöva införas i allmänna tidningarna. I övrigt har sådan kungörelse ansetts böra offentliggöras på samma sätt som nu är stadgat angående kungörelse om företag enligt 6 kap.

93 §.

Beträffande det i utredningens förslag tillagda *tredje stycket* kan hänvisas till vad som anförts i fråga om de motsvarande likaledes nya stadgandena i 10 kap. 31 § andra stycket och 11 kap. 65 § tredje stycket.

Andra stycket innehåller i sin nu gällande lydelse föreskrift om skyldighet för vattenrättsdomaren att, sedan underställningsmål rörande företaget enligt 6 kap. avgjorts av vattendomstolen, översända handlingarna i målet till länsstyrelsen för fastställande av kostnadsfördelningsgrunder och amorteringsplan. Vidare upptager lagrummet vissa bestämmelser rörande länsstyrelsens befattning med ärendet.

Såsom vid 66 § här ovan framhållits har utredningen funnit avgörandet av nyssnämnda frågor böra ankomma på vattendomstolen och i förslag till ny lydelse av nämnda § upptagit föreskrifter rörande sättet för deras handläggande. Dessa bli till följd av hänvisning i 92 § andra stycket tillämpliga även på underställningsmål. De nyssnämnda bestämmelserna i 94 § andra stycket ha därför fått utgå i utredningens förslag. I stället har det ansetts lämpligt att i detta stycke lämna föreskrifter om ordningen för flottleds upplåtande till allmänt begagnande. Beslut om upplåtandet har nämligen, av skäl som angivits i den allmänna motiveringen (s. 92 ff), ansetts böra meddelas av vattendomstolen i stället för, såsom nu, av länsstyrelsen.

Enligt lagrummet i dess av utredningen föreslagna lydelse skola de av vattendomstolen föreskrivna flottledsarbetena vara utförda och reglemente ha fastställts för flottningsförening innan flottled får upplåtas till allmänt begagnande. Kännedom om att flottledens utbyggande är avslutat erhåller vattendomstolen genom den besiktning som enligt 66 § andra stycket skall verkställas innan anläggningskostnaden bestämmes. Beträffande reglementets fastställande må erinras om stadgandet i 39 § andra stycket av förslaget till flottningslag, varav framgår att reglementet må tillämpas även om fastställelsebeslutet icke vunnit laga kraft. För att undvika uppskov med flottledens öppnande synes det vara lämpligt, att länsstyrelsen handlägger reglementsärendet under den tid som åtgår för flottledens utbyggande (jfr den allmänna motiveringen, s. 98).

De på vattendomstolen ankommande åtgärderna torde även böra vidtagas så snabbt omständigheterna medgiva. Därest vattendomstolen finner skäl att med stöd av 67 § första stycket förordna om omedelbar verkställighet av den dom varigenom kostnadsfördelnings- och amorteringsfrågorna avgöras, samt fastställt reglemente då föreligger, synes hinder icke böra möta att i samma dom förordna om flottledens upplåtande till allmänt begagnande.

12 kap.

1 §.

Ändringarna i denna § äro av formell natur och ha föranletts av att beslutanderätten rörande sammanslagning av flottningsföreningar enligt utredningens förslag överflyttas från länsstyrelse till vattendomstol.

13 §.

Paragrafen i dess nu gällande lydelse innehåller bl. a. föreskrift, att anteckning i vattenbokens andra avdelning skall göras med angivande av »företagets eller anläggningens huvudsakliga beskaffenhet». Då detta uttryck icke synes lämpa sig för alla de beslut varom anteckning enligt 1 § skall ske i denna avdelning, ha de citerade orden ansetts böra utbytas mot »beslutets huvudsakliga innebörd». Någon utvidgning av anteckningsskyldigheten åsyftas icke med denna ändring (jfr 24 § tredje stycket Kungl. förordningen den 31 december 1921 om vattenbokens inrättande och förande).

Övergångsbestämmelser.

Beträffande innehållet i dessa bestämmelser kan hänvisas till vad som anförts som motivering för 92 § första, fjärde och femte styckena av förslaget till flottningslag.

Förslaget till lag om ändrad lydelse av 18 § lagen den 30 maj 1916 om vissa inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva eller aktier i vissa bolag.

Förslaget till lag om ändrad lydelse av 11 § lagen den 18 juni 1925 angående förbud i vissa fall för bolag, förening och stiftelse att förvärva fast egendom.

Beträffande dessa lagförslag, vilkas innebörd är att 1916 års inskränkingslag och 1925 års förbudslag icke skola vara tillämpliga i fråga om flottningaföreningars fastighetsförvärv, hänvisas till vad utredningen anfört i motiveringen till 24 § av förslaget till ny flottningsslag (s. 135 f).

Förslaget till kungörelse om ändrad lydelse av §§ 2 och 3 i Kungl. Maj:ts kungörelse den 11 juni 1920 angående indrivningen och användningen av vissa enligt vattenlagen utgående avgifter.

De här förordade ändringarna i 1920 års kungörelse äro av huvudsakligen formell natur och ha vidtagits för att erhålla överensstämmelse med stadgandena i förslaget till ny flottningsslag.

Sammanfattning.

Enligt gällande lagstiftning är uppgiften att förvalta de allmänna flottlederna och ombesörja flottningen däri anförtrodd åt flottningsföreningar. Då medlemskap i flottningsförening tillkommer endast ägarna av flottat virke, har i praktiken träförädlingsindustrien erhållit ett dominerande inflytande i dessa föreningar. Genom det förslag till ny flottningslag som nu framlägges förordar utredningen en sådan ändring av flottningsorganisationen, att jämväl skogsägarna tillerkännas bestämmanderätt över flottningen. Detta avses skola ske genom att flottningsföreningarna ombildas så att även skogsägarna bli medlemmar i dem. Föreningarnas nuvarande beslutande organ, flottningsstämman, ersättes av en för tre år i sänder utsedd ombuds-församling, benämnd flottningsfullmäktige. Storleken därav bestämmes för varje förening i dess reglemente. Fullmäktiges ordförande avses skola vara en opartisk företrädare för allmänna intressen och utses av länsstyrelsen. Av övriga ledamöter skall hälften företräda de flottande och andra hälften de skogsägare inom flottledens tillförselområde som icke själva flotta. De flottandes fullmäktige väljas enligt förslaget av dem som under de närmast föregående tre åren tillsläppt flottgods till den allmänna flottningen. Av skogsägarnas fullmäktige skola de som representera skogar under allmän förvaltning utses av domänstyrelsen eller stiftsnämnd, medan de som företräda enskilt skogsbruk tillsättas av skogsägarsammanslutning eller, om representativ sådan saknas, av länsstyrelsen.

Såsom verkställande organ bibehålles den nuvarande flottningsstyrelsen, vilken i fortsättningen väljes av flottningsfullmäktige.

I föreningar, hos vilka flottningen tillfälligt ligger nere, skola fullmäktige och styrelse kunna ersättas med en av länsstyrelsen utsedd syssloman.

Omorganisationen av flottningsföreningarna leder till att de rättigheter och skyldigheter gentemot utomstående, vilka nu tillkomma de flottande, överflyttas på föreningarna. Gällande begränsning av flottningsförenings rätt att fatta beslut och ingå avtal med verkan även för kommande års flottande undanröjes.

Atskilliga uppgifter med avseende å flottningen vilka nu ankomma på länsstyrelse skola enligt förslaget överflyttas till vattendomstol. Bland dem må nämnas att fastställa amorteringsplaner och grunder för flottningskostnadernas fördelning, att pröva frågor rörande sammanslagning av flottningsföreningar samt att meddela tillstånd till interimsfloftung. Vattendomstolarna avses även skola övertaga de allmänna domstolarnas nuvarande befattning med mål rörande ersättning för flottningsskador samt klander av flottningsförenings beslut. På vattenrättsdomaren skall ankomma att besluta om tillfälligt utsträckande av flottningstid samt om flottningens begränsande under det byggnadsarbeten pågå i flottled.

En del föreningsrättsliga eller rent administrativa uppgifter ha ansetts böra bibehållas hos länsstyrelserna, såsom att fastställa reglemente för flottning-förening, att ingripa mot försummat underhåll av flottleds- och skyddsbyggnader samt att vidtaga åtgärder för undanskaffande av sjunkvirke och strandvirke m. m. Någon fortlöpande inspektion av flottningsförvaltningen anser utredningen icke påkallad, varför gällande bestämmelser om länsstyrelses samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsens allmänna tillsynsskyldighet föreslås skola utgå.

Flottningskostnaderna föreslås skola fördelas på flottgodset. Vid fördelningen på olika slag av virke medgives att större hänsyn tages till skogs-vårdens behov än nuvarande lag tillåter. Beträffande kostnader, som äro att hänföra till viss del av flottleden, bibehålles gällande huvudregel om fördelning efter distrikt, men möjlighet skall finnas att tillämpa fördelningsmetod som medför minskad kostnad för virke som flottas lång väg. Vid skiljningskostnadernas fördelning skall hänsyn kunna tagas till den fördyring av skiljningen som uppkommer genom att antalet skiljningsgrupper ökas.

I förslaget upptagas bestämmelser om huru skall förfaras med flottnings-förenings utgifter under år då flottning ej äger rum.

Bland mera speciella nyheter i förslaget till flottningsslag må nämnas följande.

För flottningsskada, vilken kan antagas bli stadigvarande, medgives att, efter yrkande av flottning-förening, på förhand fastställas den ersättning som skall utgå varje år flottning äger rum. Hittills har detta kunnat ske endast på begäran av den skadelidande. Flottning-förening får enligt förslaget besluta, att utvältning av flottgods skall ske genom föreningens försorg. Vilket antal skiljningsgrupper en flottande kan erhålla avses skola i första hand bestämmas av flottningsstyrelsen men i händelse av missnöje prövas av vattendomstolen. Flottning-förening blir skyldig att inom flottledens område inbärga vinddrivet och spillt virke samt att under vissa omständigheter flottlägga utskilt virke.

Flottning-föreningar, som äro verksamma inom samma eller närbelägna vattensystem, skola enligt förslaget kunna sammanslås, om det finnes lämpligt med hänsyn till flottningens ändamålsenliga ordnande och ingendera föreningens medlemmar därigenom oskäligt betungas.

Bestämmelserna om barkning av flottgods, som icke hinner utflottas under första flottningsåret, anpassas till bättre överensstämmelse med de förhållanden som i anledning av lagtillämpningen nu gälla. Regeln blir att sådant virke liksom annat flottgods må flottas obarkat, om icke vattendomstolen för viss flottled eller del därav förordnat annorlunda.

Utredningen föreslår vidare åtskilliga ändringar i vattenlagen, till större delen föranledda av att vissa ärenden överflyttas från länsstyrelse och all-

män domstol till vattendomstol. En annan nyhet är, att befogenhet avses skola tillkomma vattendomstol att efter ansökan förplikta flottningsförening att vidtaga anläggning eller åtgärd för utvidgande eller förbättrande av befintlig allmän flottled. Beträffande fastställd årlig ersättning för skada till följd av flottning eller flottledsanläggning föreslås, att denna skall kunna ändras ej blott, såsom nu är fallet, i samband med beslut om nya eller ändrade anordningar eller föreskrifter för flottleden utan även eljest då ändrade förhållanden inträtt.

Slutligen har flottningsförenings förvärv av fastighet ansetts icke böra vara underkastat bestämmelserna i 1916 års inskränkingslag eller 1925 års förbudslag.

Särskilt yttrande av herr Kilander.

I fråga om sammansättningen av flottningens beslutande organ, flottningsfullmäktige, ha i utredningens förslag icke upptagits bestämmelser om representation däri för flottningsarbetarna, vilket motiverats bl. a. med den ståndpunkt övriga sakkunniga intagit i frågan. Dessa sakkunniga ha nämligen (s. 69) uttalat betänkligheter i skilda hänseenden mot att företrädare för flottningsarbetarna skulle ingå i flottningsfullmäktige. Med anledning härav får jag anföra följande.

Farhågorna för att en arbetarrepresentation i fullmäktige kunde komma att rubba jämviktsförhållandet mellan skogsägarna och träförädlingsindustrin samt beröva det allmännas representant utslagsrösten i frågor, vari nämnda båda grupper stode mot varandra, anser jag överdrivna. Anledning saknas till antagande, att arbetarnas företrädare vid bedömandet av föreliggande frågor skulle taga hänsyn till andra synpunkter än flottningens bästa. Då arbetarrepresentationen ej synes behöva vara lika talrik som de flottandes och skogsägarnas fullmäktiggrupper, torde redan därav följa att arbetarnas företrädare icke kunna förväntas få ett otillbörligt stort inflytande. Vad särskilt angår lönefrågorna må anmärkas, att samtliga löneförhandlingar ske centralt genom parternas organisationer. De särskilda flottningsföreningarnas fullmäktige kunna därför icke antagas komma att syssla med dylika frågor.

Vad majoriteten av de sakkunniga yttrat rörande flottningsarbetarnas i allmänhet korta anställningstid är väl riktigt men torde icke utesluta lämpligheten av arbetarrepresentation. I varje flottled av någon betydelse finnas nämligen åtminstone några arbetare som under en betydande del av året syssla med flottningsarbete. Särskilt kan nämnas, att de vid skiljeställena sysselsatta regelmässigt ha en förhållandevis lång anställningstid. Då arbetarnas företrädare i första hand torde böra väljas bland de för längre tid anställda, synes det med skäl kunna antagas att genom deras medlemskap av fullmäktigförsamlingarna en ingående sakkunskap rörande olika former av flottningsarbete skulle komma att tillföras flottningsföreningarnas ledning.

Utvägen att enbart medelst företagsnämnder tillvarataga flottningsarbetarnas erfarenhet och bereda dem insyn i flottningsverksamheten är enligt min mening icke tillfredsställande. Då företagsnämnderna icke äga någon beslutanderätt utan endast befogenhet att framkomma med förslag, kunna de icke bereda arbetarna något verkligt medinflytande över ledningen och garantera att deras synpunkter vinna beaktande.

Då sålunda de framförda betänkligheterna mot arbetarrepresentation icke torde äga fog, synas övervägande skäl tala för införande därav. Såsom i betänkandet framhållits (s. 68 f), förefinnes hos flottningsarbetarna en praktisk sakkunskap i flottningsfrågor, som måste vara en värdefull tillgång för

flottledsförvaltningen, särskilt då det gäller åtgärder för flottningens rationalisering. Att denna på allt sätt främjas måste anses i hög grad ligga i det allmännas intresse. Även för tillgodoseende av vissa sociala önskemål, såsom beträffande bostadsbyggande och åtgärder till förhindrande av olycksfall i arbetet, torde arbetarnas deltagande i flottningsledningen vara till fördel.

Tillsättandet av arbetarnas företrädare synes lämpligen böra ankomma på länsstyrelsen i det län där flottningsstyrelsen har sitt säte, vilken myndighet enligt 57 § tredje stycket av förslaget till flottningslag även skall ha att utse fullmäktiges ordförande. Det torde vara lämpligt, att länsstyrelsen före tillsättandet inhämtar förslag på lämpliga arbetarrepresentanter från berörda arbetarorganisationer.

Vad angår storleken av en eventuell arbetarrepresentation, synes denna hos mindre föreningar kunna inskränkas till en person. Beträffande de större föreningarna, i vilka de flottande och skogsägarna enligt förslaget skola äga tillsätta ett flertal fullmäktige, torde dock antalet böra vara något större. Frågan härom synes lämpligen kunna avgöras för varje flottningsförening för sig i samband med fastställande av reglemente för densamma.

Av nu anförda skäl anser jag, att i utredningens förslag till ny flottningslag 57 § tredje stycket första punkten bort erhålla följande lydelse (av mig förordat tillägg kursiverat): »Ordförande i fullmäktige *samt minst en företrädare för de hos flottningsföreningen anställda arbetarna* förordnas av länsstyrelsen i det län där flottningsstyrelsen har sitt säte».

I anledning av vad utredningen i motiveringen till 57 § fjärde stycket av nämnda förslag yttrat rörande arvode och kostnadsersättning till andra fullmäktige än ordföranden (bet. s. 159) vill jag framhålla att, därest fullmäktige komma att innehålla arbetarrepresentanter, det bör tillses att dessa icke genom sitt medlemskap av fullmäktige skola behöva gå miste om arbetslön eller vidkännas annan ekonomisk förlust.

Förkortningar.

- ABL = Lagen den 14 september 1944 om aktiebolag.
- FL = Lagen den 19 juni 1919 om flottning i allmän flottled.
- FRF = Betänkande med förslag till lag om registrerade föreningar m. m., avgivet den 12 april 1949 av inom justitiedepartementet tillkallad utredning (SOU 1949: 17).
- Gränsälvsstadgan = Stadga angående flottningen i Torne och Muonio gränsälvars flottled, fogad vid lagen den 28 april 1949 (SFS nr 183) om flottningen i nämnda älvar.
- NJA I = Nytt juridiskt arkiv avdelning I.
- SFS = Svensk författningssamling.
- Skogsstyrelsens förslag = Betänkande med förslag till ändrade grunder för flottningsslågstiftningen m. m., avgivet den 10 januari 1946 av Kungl. Skogsstyrelsen (SOU 1946: 3).
- SOU = Statens offentliga utredningar.
- VL = Vattenlagen den 28 juni 1918.
- 1911 års flottningssakkunnigas bet. = Betänkande med förslag till ny flottningsslågstiftning, avgivet den 14 december 1916 av inom justitiedepartementet tillkallade sakkunniga.

Sammanställning

av bestämmelserna i förslaget till flottningslag och motsvarande bestämmelser i FL.

<i>Förslaget</i>	<i>FL</i>	<i>Förslaget</i>	<i>FL</i>
1 § 1 st.	1 §	31 §	29 § 1 st.
1 § 2 o. 3 st.	84 § 1 st.	32 §	30 §
2 § 1 st.	2 § 1 st.	33 §	31 §
2 § 2 st.	—	34 §	32 §
3 § 1 st.	3 §	35 §	33 § 1 mom.
3 § 2 st.	—	36 §	33 § 2 mom.
4 §	4 §	37 §	—
5 §	5 §	38 §	34 §
6 §	6 §	39 §	35 §
7 §	7 §	40 §	36 §
8 §	8 §	41 §	37 §
9 §	9 §	42 §	38 §
10 §	10 §	43 §	39 § 1, 3 o. 4 st.
11 §	11 §	44 §	41 § 1 st.
12 §	12 §	45 §	—
13 §	13 §	46 §	42 §
14 §	16 § 2 st.	47 §	43 §
15 §	17 § 1 st.	48 §	45 §
16 §	18 § 1, 3 o. 4 st.	49 §	46 §
17 §	18 § 2 st.	50 §	47 §
18 §	19 §	51 §	76 §
19 §	20 §	52 § 1 o. 2 st.	39 § 5 st.
20 §	21 §	52 § 3 o. 4 st.	49 §
21 §	22 § 1 st.	53 §	50 § 1 o. 3—5 st.
22 §	22 § 2 st.	54 §	50 § 2 st.
23 § 1 st.	23 § 1 st.	55 § 1 st.	—
23 § 2 o. 3 st.	—	55 § 2—4 st.	51 § 1, 2 o. 4 st.
24 §	24 §	56 §	51 § 3 st.
25 §	25 §	57—60 §§	—
26 §	26 §	61 §	53 §
27 §	23 § 2 st. o. 27 §	62 § 1—7 st.	56 §
28 §	28 § (utom sista p.)	62 § 8 st.	54 § 4 st.
29 § 1 st.	—	63 §	57 §
29 § 2 st. 1	29 § 1 st.	64 §	58 §
29 § 2 st. 2 o. 3	29 § 2 st., 28 § sista p.	65 §	—
29 § 2 st. 4	29 § 3 st.	66 §	60 § 1 o. 2 st.
30 § 1 st.	14 o. 15 §§, 28 § sista p.	67 §	60 § 3 st.
30 § 2 st.	—	68 §	61 §

Förslaget	FL	Förslaget	FL
69 §	—	82 §	75 § 1 st.
70 §	63 §	83 §	82 §
71 §	64 §	84 §	83 §
72 §	65 §	85 §	84 § 2 st.
73 §	66 §	86 § 1 st.	48 o. 52 §§
74 §	67 §	86 § 2 st.	—
75 § 1 o. 2 st.	68 § 1 st.	87 § 1 p.	48 §
75 § 3 st.	—	87 § 2 p.	—
76 §	69 §	88 §	77 §
77 §	71 §	89 §	78 §
78 §	72 §	90 §	79 § 1 st.
79 §	70 § 3 st.	91 § 1 st.	80 §
80 §	73 §	91 § 2 st.	81 § 1 p.
81 §	74 §	92 o. 93 §§	85 o. 86 §§

Bilaga.

Översikt av antalet flottande samt flottgodsets fördelning på de flottande, allt i medeltal för 10-årsperioden 1937—1946.

Flottningsförening	Antal flottande ¹	Flottgodsets fördelning m. m. ^{2,3}
1. Torne och Muonio gränsälvars	14 + 7	53 % flottas av 14 svenska flottande, 47 % av 7 finska. Svenskarnas 53 % fördela sig med 17 % på <i>Kronan</i> , 12 % på <i>Munksunds AB</i> med dotterbolag och återstående 24 % på 8 stadigvarande och några tillfälliga köpare.
2. Torne älvs svenska bivattens	14	36 % flottas av <i>Kronan</i> , 20 % av <i>Munksunds AB</i> med dotterbolag, återstoden av 1 skogsägare samt 5 stadigvarande och 5—10 mera tillfälliga köpare.
3. Sangis älvs	10	52 % flottas av <i>Kronan</i> , 16 % av <i>Munksunds AB</i> med dotterbolag, återstoden av köpare, varav flertalet äro regelbundet återkommande.
4. Kalix älvs	22	39 % flottas av <i>Kronan</i> , 22 % av <i>Munksunds AB</i> med dotterbolag, återstoden av ett 20-tal i huvudsak återkommande köpare.
5. Töre älvs	3	65 % flottas av <i>Munksunds AB</i> med dotterbolag, 14 % av <i>Kronan</i> , återstoden av tillfälliga köpare.
6. Vitåns	3	68 % flottas av <i>Munksunds AB</i> med dotterbolag, 28 % av <i>Kronan</i> , återstoden av en stadigvarande köpare: Törefors AB.
7. Råne älvs	8	51 % flottas av <i>Munksunds AB</i> med dotterbolag, 24 % av <i>Kronan</i> , återstoden av mestadels återkommande köpare, främst Törefors AB med 12 %.
8. Lule älvs	18	33 % flottas av <i>Kronan</i> , 20 % av <i>Munksunds AB</i> med dotterbolag, återstoden av köpare, varav Svanö AB med 15 % och Kramfors AB med 11 % äro störst.
9. Rosåns	1—3	Under 3 år ingen flottning, under 3 år <i>Munksunds AB</i> med dotterbolag ensam flottande, under 4 år ha jämte Munksund enstaka större eller mindre köpare varit flottande.

¹ Vid angivande av antalet flottande ha dotterbolag icke räknats som särskilda flottande. — ² Kursivering anger, att den flottande äger skog av betydelse vid flottleden. —

³ De för vissa flottande upptagna procenttalen, angivande den flottandes andel av flottgodset, utgöra medeltal av vederbörande flottandes delaktighet i flottgodsmängden under vart och ett av åren 1937—1946. Med hänsyn till växlingarna i flottgodsmängden från år till år äro de sålunda framkomna medelprocenttalen icke uttryck för vederbörande flottandes andel av den totala under perioden framflottade virkesmängden. En beräkning av sistnämnda andel torde emellertid endast i undantagsfall giva resultat som avsevärt avvika från de i uppställningen angivna.

Flottningsförening	Antal flottande	Flottgodsets fördelning m. m.
10. Alter älvs	1	<i>Munksunds AB</i> med dotterbolag ensam flottande.
11. Piteå	15	64 % flottas av <i>Kronan</i> , 21 % av <i>Munksunds AB</i> med dotterbolag, återstoden av 10—15 mindre köpare.
12. Jävreaåns	—	Ingen flottning sedan 1938.
13. Byske & Åby älvars	6	52 % flottas av <i>Kronan</i> , 27 % av <i>Munksunds AB</i> med dotterbolag, återstoden av 3—6 mindre flottande, varav ett par äga skog.
14. Kåge älvs	2	70 % flottas av <i>Fors AB</i> med dotterbolag, återstoden av AB Scharins söner.
15. Skellefteå	10	35 % flottas av <i>Fors AB</i> med dotterbolag, av återstoden äro 55 % tämligen jämnt fördelade mellan AB Scharins söner, Bure AB, <i>Holmsunds AB</i> och <i>Kronan</i> , resten belöper på 5—6 småflottande.
16. Bure älvs	2	72 % flottas av <i>Bure AB</i> , återstoden av <i>Fors AB</i> med dotterbolag såsom regelbundet återkommande köpare.
17. Kolabodaåns	1	<i>Fors AB</i> med dotterbolag ensam flottande.
18. Rickleåns	1	<i>AB Robertsfors</i> ensam flottande.
19. Sävars	4	80 % flottas av <i>Mo och Domsjö AB</i> , återstoden av 2 skogsägare och 1 à 2 köpare.
20. Umeå	20	67 % flottas av <i>Kronan</i> , <i>Holmsunds AB</i> samt <i>Mo och Domsjö AB</i> med ungefär $\frac{1}{3}$ var. Återstoden av 15—20 köpare.
21. Öre älvs	10	65 % flottas av <i>Mo och Domsjö AB</i> , återstoden av <i>Kronan</i> samt 8—10 köpare, varav <i>Kramfors AB</i> är störst, ävensom skogsägareförening.
22. Leduåns	1	<i>Nordmalings ångsågs AB</i> är praktiskt taget ensam flottande.
23. Lögde älvs	7	78 % flottas av <i>Nordmalings ångsågs AB</i> med dotterbolag, återstoden av <i>Kronan</i> och 3—8 köpare samt skogsägareförening.
24. Örnsköldsviks	10	78 % flottas av <i>Mo och Domsjö AB</i> med dotterbolag, återstoden av <i>Kronan</i> , skogsägareföreningar och 5—8 köpare.
25. Nätra älvars	2	90 % flottas av <i>Fors AB</i> , återstoden av en köpare med dotterbolag.
26. Ullångerfjärdens ..	4	63 % flottas av <i>Fors AB</i> , 27 % av <i>Graningeverkens AB</i> med dotterbolag, återstoden av ett par mindre köpare.

Flottningsförening	Antal flottande	Flottgodsets fördelning m. m.
27. Ångermanälvens ...	22	55 % av flottgodset är tämligen jämnt fördelat mellan <i>Kramfors AB</i> , <i>Svanö AB</i> och <i>Graningeverkens AB</i> , alla med dotterbolag, återstoden flottas av ett 20-tal flottande varibland <i>Kronan</i> , skogsägareförening och 5—6 andra skogsägare.
28. Allåns	3	57 % flottas av <i>Graningeverkens AB</i> med dotterbolag, 35 % av <i>Kramfors AB</i> , återstoden av enstaka köpare.
29. Fallåns	4	66 % flottas av <i>Kramfors AB</i> , återstoden av en stadigvarande och några tillfälliga köpare.
30. Högforsåns	5	76 % flottas av <i>Björkå AB</i> , återstoden av 4—5 köpare.
31. Jerilåns	4	37 % flottas av <i>Kramfors AB</i> och 36 % av <i>Graningeverkens AB</i> , båda med dotterbolag, återstoden av 1—3 köpare.
32. Klövåns	3	48 % flottas av <i>Graningeverkens AB</i> , återstoden av <i>Kramfors AB</i> och <i>Svanö AB</i> , alla med dotterbolag, samt någon enstaka köpare.
33. Ledingeån—Finnåns	9	73 % flottas av <i>Graningeverkens AB</i> med dotterbolag, återstoden av 6—10 mindre flottande, varav hälften äga skog.
34. Ringvattenåns ...	3	77 % flottas av <i>Kramfors AB</i> , återstoden av enstaka köpare.
35. Bollstaåns	3	90 % flottas av <i>Graningeverkens AB</i> och <i>Svanö AB</i> , båda med dotterbolag, återstoden av <i>Kramfors AB</i> samt någon ströflottande.
36. Indals älvs	18	29 % flottas av <i>Svartviks AB</i> , 28 % av <i>Vivstavarvs AB</i> , 11 % av <i>Hissmofors AB</i> , återstoden av 13 regelbundet återkommande flottande, varav 7 äga skog, samt av några mera tillfälliga flottande.
37. Blekån—Ecklingån & Mörtåns	6	50 % flottas av <i>Vivstavarvs AB</i> , återstoden av <i>Sunds AB</i> och <i>Svartviks AB</i> samt enstaka köpare.
38. Borgåns	7	39 % flottas av <i>Vivstavarvs AB</i> , 35 % av <i>Svartviks AB</i> , 11 % av <i>Skönviks AB</i> och återstoden av 3—7 småflottande, varav 2 äga skog.
39. Digerbäcken—Sittåns	5	80 % flottas av <i>Vivstavarvs AB</i> , återstoden av några mindre flottande, varav <i>Sunds AB</i> äger skog.
40. Fyråns	6	64 % flottas av <i>Svartviks AB</i> , återstoden av <i>Vivstavarvs AB</i> och 2 regelbundet återkommande köpare samt ett par tillfälliga.

Flottningsförening	Antal flottande	Flottgodsets fördelning m. m.
41. Gerilåns	8	<i>Skönviks AB</i> , <i>Svartviks AB</i> och <i>Vivstavarvs AB</i> äro de största flottande, dessutom 4 stadigvarande mindre samt några ströflottande.
42. Geråns	6	52 % flottas av <i>Svartviks AB</i> , återstoden av 4—5 regelbundet återkommande flottande, varav 3 äga skog.
43. Gussjöåns	7	35 % flottas av <i>Svartviks AB</i> , 25 % av <i>Skönviks AB</i> , 20 % av <i>Ankarsviks ångsågs AB</i> , återstoden av 3—8 mindre flottande, varav en med skog.
44. Halaåns	6	38 % flottas av <i>Vivstavarvs AB</i> , 35 % av <i>Svartviks AB</i> , 12 % av <i>Holmens bruks och fabriks AB</i> , återstoden av 2—3 andra köpare.
45. Järkvitslebäckens	5	75 % flottas av <i>Vivstavarvs AB</i> , återstoden av 2—7 mindre flottande, varav 4 äga skog.
46. Ljustorpsåns	10	35 % flottas av <i>Sunds AB</i> , 27 % av <i>Svartviks AB</i> , återstoden av 7 regelbundna flottande, varav 3 skogsägare, samt enstaka köpare.
47. Medskogsåns	6	38 % flottas av <i>Vivstavarvs AB</i> , 28 % av <i>Sunds AB</i> , återstoden av tre regelbundna och någon tillfällig köpare.
48. Mörtsjöbäckens ...	3	<i>Vivstavarvs AB</i> är stadig flottande, dessutom förekomma 2—3 större eller mindre köpare, vilka vissa år äga det mesta flottgodset.
49. Oxsjöåns	9	50 % flottas av <i>Skönviks AB</i> , 18 % av <i>Svartviks AB</i> och 12 % av <i>Vivstavarvs AB</i> , återstoden av 2 regelbundna och några tillfälliga köpare.
50. Rönningsjöbäckens	5	65 % flottas av <i>Svartviks AB</i> , 20 % av <i>Vivstavarvs AB</i> , återstoden av 3—6 mindre flottande, varibland flera äga skog.
51. Singsåns & Kälåns	8	52 % flottas av <i>Vivstavarvs AB</i> , 24 % av <i>Svartviks AB</i> , återstoden av 4—8 köpare.
52. Singåns	6	60 % flottas av <i>Vivstavarvs AB</i> , återstoden av några köpare, varibland <i>Sunds AB</i> , <i>Svartviks AB</i> och <i>Torsviks ångsågs AB</i> varit de största.
53. Töjsans	1—4	Flottningen ganska oregelbunden. Största mängden flottgodts har tillhört ibland en och ibland en annan av de tre största flottande, varav en äger skog.
54. Örnstolsåns	1	<i>Svartviks AB</i> har i regel varit ensam flottande. År 1946 uppträdde <i>Utansjö cellulosa AB</i> som stor köpare, dessutom 2 små.
55. Storsjöns	11	65 % flottas av <i>Hissmofors AB</i> , återstoden av 6 stadigvarande och några tillfälliga flottande, varav 2 äga skog.

Flottningsförening	Antal flottande	Flottgodsets fördelning m. m.
56. Hovermoåns	6	51 % flottas av Hissmofors AB, 21 % av <i>Skönviks AB</i> och återstoden av 4—5 köpare.
57. Häggåns	3	83 % flottas av <i>Hissmofors AB</i> , återstoden av enstaka köpare.
58. Nästån—Alsensjöns	6	81 % flottas av <i>Hissmofors AB</i> , återstoden av 2 skogsägare och köpare.
59. Råssjöns	7	42 % flottas av <i>Hissmofors AB</i> , återstoden av 3 skogsägare och 3 stadigvarande köpare.
60. Övre Indalsälvs ...	7	41 % flottas av Äggfors AB, 39 % av AB Tegefors verk, återstoden av 3 stadigvarande och några tillfälliga flottande.
61. Dammåns	5	70 % flottas av Äggfors AB. Återstoden fördelas tämligen lika på 3 flottande, varav 1 äger skog. Enstaka småflottande.
62. Gisteråns	1	Äggfors AB ensam flottande.
63. Kallsjöns	1	95 % flottas av AB Tegefors verk, återstoden har flottats av 2 köpare under 1 resp. 2 år.
64. Storåns	5	61 % flottas av Äggfors AB, 21 % av AB Ockeångsåg, återstoden i huvudsak av 2 skogsägare och 1 köpare.
65. Österåns	1 à 2	75 % flottas av Äggfors AB, återstoden av enstaka köpare.
66. Undersåkersälvens	1	AB Tegefors verk är praktiskt taget ensam flottande (99 %). Vid ett par tillfällen ha 2 köpare flottat småposter.
67. Ljunga älvs	12	31 % flottas av Svartviks AB, 27 % av Skönviks AB, 17 % av AB Östrands sulfatfabrik, återstoden av 8 regelbundet återkommande flottande, varav 5 äga skog, samt av några få tillfälliga köpare.
68. Aråns	4	38 % flottas av Skönviks AB, 33 % av Svartviks AB, återstoden av 2—3 köpare.
69. Dysjöån—Vattenåns	4	90 % flottas av Svartviks AB. En skogsägare och några köpare ha flottat mindre poster.
70. Galvattsåns	4	63 % flottas av Svartviks AB, återstoden av 1—7 andra flottande, varav 3 äga skog.
71. Getteråns	7	57 % flottas av Svartviks AB, 22 % av Skönviks AB, återstoden av 3—8 mindre flottande, varav ett par äga skog.
72. Gimåns	16	32 % flottas av Skönviks AB, 25 % av Svartviks AB, 14 % av AB Östrands Sulfatfabrik, återstoden av 11 regelbundet återkommande flottande, varav 6 äga skog, samt av ett par tillfälliga köpare.

Flottningsförening	Antal flottande	Flottgodsets fördelning m. m.
73. Ansjöåns—Ljungåns	10	40 % flottas av <i>Svartviks AB</i> , 32 % av <i>Skönviks AB</i> , återstoden av 8 återkommande flottande, varav 3 äga skog.
74. Bensjöåns	4	Åren 1937—1945 var flottningen nedlagd. År 1946 flottade 3 skogsägare 84 % och en köpare 16 %.
75. Binnåns	3	72 % flottas av <i>Svartviks AB</i> såsom stadig köpare, återstoden av mera tillfälliga köpare.
76. Björsjöåns	6	<i>Sunds AB</i> och <i>Gällö ångsågs AB</i> flotta 27 resp. 22 %, <i>Svartviks AB</i> och <i>AB Bräcke ångsåg</i> flotta 23 resp. 14 %, återstoden flottas av 1 stadigvarande och några tillfälliga köpare.
77. Bodsjöbyåns	5	54 % flottas av <i>Skönviks AB</i> , återstoden av 1 skogsägare och 2 återkommande köpare samt någon enstaka tillfällig köpare.
78. Forsåns	5	41 % flottas av <i>Lockne nya sågverks AB</i> , 37 % av <i>Svartviks AB</i> , återstoden av 2 andra skogsägare och ett par tillfälliga köpare.
79. Locknesjöns	5	40 % flottas av <i>Lockne nya sågverks AB</i> , 33 % av <i>Svartviks AB</i> , återstoden = Forsåån.
80. Gålesåns	5	37 % flottas av <i>Gällö ångsågs AB</i> , återstoden av <i>Svartviks AB</i> (28 %) och <i>AB Bräcke ångsåg</i> (17 %) såsom stadigvarande köpare samt av 1 skogsägare och några tillfälliga köpare.
81. Hunge & Välesåns	6	51 % flottas av <i>Skönviks AB</i> , 32 % av <i>Svartviks AB</i> , återstoden av två stadigvarande och några tillfälliga köpare.
82. Mjölksjöåns	4	40 % flottas av <i>Svartviks AB</i> , 37 % av <i>AB Pilgrimsta sågverk</i> , återstoden av 9 småflottande, varav 4 äga skog.
83. Karrsjöåns	4	85 % flottas av <i>Skönviks AB</i> , 10 % av <i>Svartviks AB</i> , återstoden av 2—3 köpare.
84. Navaråns	6	70 % flottas av <i>Skönviks AB</i> , 12 % av <i>Svartviks AB</i> , återstoden av en skogsägare och 2—6 köpare.
85. Sörviksåns	5	36 % flottas av <i>Gällö ångsågs AB</i> , 34 % av <i>Svartviks AB</i> , 21 % av <i>AB Bräcke ångsåg</i> , återstoden av sporadiskt flottande.
86. Granåns	5	77 % flottas av <i>Svartviks AB</i> , 16 % av <i>Skönviks AB</i> , återstoden av 3—4 köpare.
87. Hemgravsåns och Huljeåns	7	59 % flottas av <i>Skönviks AB</i> , 26 % av <i>Svartviks AB</i> , återstoden av 1 skogsägare, 2 permanenta och 2—3 tillfälliga köpare.

Flottningsförening	Antal flottande	Flottgodsets fördelning m. m.
88. Juåns	4	80 % flottas av <i>Svartviks AB</i> , återstoden av en skogsägare och 2—4 köpare.
89. Roggåsns	6	67 % flottas av <i>Svartviks AB</i> , 16 % av <i>Torps-hammars AB</i> , 10 % av <i>Skönviks AB</i> , återstoden av några köpare.
90. Sörforsåns	6	81 % flottas av <i>Svartviks AB</i> , återstoden av 2 skogsägare och 2 stadigvarande köpare samt någon tillfällig flottande.
91. Hasselavattendrägens	2	87 % flottas av <i>Ströms bruk AB</i> och 13 % av <i>AB Iggesunds bruk</i> med dotterbolag.
92. Dellarnes	3	92 % flottas av <i>AB Iggesunds bruk</i> , återstoden av 2 återkommande köpare.
93. Nianåns	1	<i>AB Iggesunds bruk</i> ensam flottande.
94. Ljusnans	18	89 % fördelas mellan <i>Bergvik och Ala nya AB</i> (32), <i>Marma—Långgrör-koncernen</i> (32), <i>AB Iggesunds bruk</i> (14) och <i>Ljusne—Woxna AB</i> (11), varibland 4 dotterbolag; återstoden flottas av c:a 15 småflottande, därav ingen äger skog.
95. Bofaraåns	4	43 % flottas av <i>Marma—Långgrör-koncernen</i> , 40 % av <i>Ljusne—Woxna AB</i> och 14 % av <i>Bergvik och Ala nya AB</i> , varjämte ett par enstaka mindre köpare förekommit.
96. Bogårdsåns	5	74 % flottas av <i>Marma—Långgrör-koncernen</i> , återstoden av 1 skogsägare och 3—4 återkommande köpare.
97. Dalåns	5	51 % flottas av <i>Marma—Långgrör-koncernen</i> , 40 % av <i>AB Iggesunds bruk</i> och återstoden av ströflottande, alla köpare.
98. Gräningsåns	3	89 % flottas av <i>Bergvik och Ala nya AB</i> , återstoden av 2—3 återkommande köpare.
99. Hoaåns	5	35 % flottas av <i>Bergvik och Ala nya AB</i> , 34 % av <i>Marma—Långgrör-koncernen</i> , 17 % av <i>AB Iggesunds bruk</i> och återstoden av ett par återkommande köpare.
100. Hybosjöns	—	Flottningen har upphört sedan år 1938.
101. Härjeån—Blädjans	6	39 % flottas av <i>Bergvik och Ala nya AB</i> , 21 % av <i>Marma—Långgrör-koncernen</i> , 17 % av <i>Stora Kopparbergs Bergslags AB</i> , 15 % av <i>AB Iggesunds bruk</i> och återstoden av 2 mindre köpare.
102. Loddans	2	87 % flottas av <i>Bergvik och Ala nya AB</i> , återstoden av 1 skogsägare och någon enstaka köpare.

Flottningsförening	Antal flottande	Flottgodsets fördelning m. m.
103. Sexån—Ellans ...	6	35 % flottas av <i>Bergvik och Ala nya AB</i> , 26 % av <i>Marma—Långrör-koncernen</i> , 23 % av <i>Stora Kopparbergs Bergslags AB</i> och 8 % av <i>AB Iggesunds bruk</i> , återstoden av 2 stadigvarande mindre köpare.
104. Klockaråns	1	<i>Bergvik och Ala nya AB</i> är praktiskt taget ensam flottande.
105. Kvarnåns	3	49 % flottas av <i>Bergvik och Ala nya AB</i> , 22 % av <i>Marma—Långrör-koncernen</i> , återstoden av 1—2 köpare.
106. Linaåns	3	53 % flottas av <i>Bergvik och Ala nya AB</i> , 26 % av <i>Marma—Långrör-koncernen</i> , återstoden av 1—2 köpare.
107. Lofsåns	5	50 % flottas av <i>Bergvik och Ala nya AB</i> , 25 % av <i>AB Iggesunds bruk</i> , 19 % av <i>Marma—Långrör-koncernen</i> , återstoden av 2—3 köpare.
108. Lunåns	4	49 % flottas av <i>Bergvik och Ala nya AB</i> , 25 % av <i>Marma—Långrör-koncernen</i> , 19 % av <i>AB Iggesunds bruk</i> , återstoden av 1—2 köpare.
109. Målgaåns	3	44 % flottas av <i>AB Iggesunds bruk</i> , 29 % av <i>Marma—Långrör-koncernen</i> och 26 % av <i>Bergvik och Ala nya AB</i> , varjämte någon ströflottande förekommit.
110. Norrälvens	5	50 % flottas av <i>Bergvik och Ala nya AB</i> , 18 % av <i>Ljusne—Woxna AB</i> , 15 % av <i>AB Iggesunds bruk</i> , 16 % av <i>Marma—Långrör-koncernen</i> , varjämte någon enstaka köpare förekommit.
111. Olof Olsåns	3	63 % flottas av <i>Bergvik och Ala nya AB</i> , 22 % av <i>AB Iggesunds bruk</i> och 12 % av <i>Marma—Långrör-koncernen</i> , varjämte någon mindre köpare förekommit.
112. Rånda älvs	4	68 % flottas av <i>Bergvik och Ala nya AB</i> , 14 % av <i>Marma—Långrör-koncernen</i> , 13 % av <i>AB Iggesunds bruk</i> , återstoden av 1—2 köpare.
113. Solnaåns	5	42 % flottas av <i>Bergvik och Ala nya AB</i> , 36 % av <i>AB Iggesunds bruk</i> , 13 % av <i>Marma—Långrör-koncernen</i> , återstoden av ett par mindre köpare.
114. Wemåns	5	35 % flottas av <i>Bergvik och Ala nya AB</i> , 35 % av <i>AB Iggesunds bruk</i> , 21 % av <i>Marma—Långrör-koncernen</i> , återstoden av 1—2 köpare.

Flottningsförening	Antal flottande	Flottgodsets fördelning m. m.
115. Väster Hocklans	2	I regel tillhör 97—100 % av flottgodset <i>Bergvik och Ala nya AB</i> . Dessutom flottar <i>Marma—Långgrör-koncernen</i> mindre partier såsom köpare.
116. Örasjöåns	3	88 % flottas av <i>Bergvik och Ala nya AB</i> (stundom ensam flottande) och återstoden av 2—3 större eller mindre köpare.
117. Gopa—Norrsundets	2	83 % flottas av <i>Bergvik och Ala nya AB</i> , återstoden av <i>Kopparfors AB</i> och 2 småflottande.
118. Testeboåns	5	73 % flottas av <i>Kopparfors AB</i> med dotterbolag, återstoden av <i>Stora Kopparbergs Bergslags AB</i> , <i>Korsnäs Sägverks AB</i> och 2 återkommande köpare.
119. Dalälvarnas	30	40 % flottas av <i>Stora Kopparbergs Bergslags AB</i> , 35 % av <i>Korsnäs Sägverks AB</i> med dotterbolag, återstoden av <i>Kronan</i> samt ett 10-tal regelbundet återkommande och ett 20-tal mera tillfälliga flottande, varav hälften separatflottande.
120. Amungen—Hosjö	15	62 % flottas av <i>Kopparfors AB</i> med dotterbolag, 16 % av <i>Korsnäs Sägverks AB</i> med dotterbolag, 9 % av <i>Stora Kopparbergs Bergslags AB</i> , återstoden av 6 permanenta och några mera tillfälliga köpare.
121. Tämnaråns	2 à 3	96 % flottas av <i>Stora Kopparbergs Bergslags AB</i> , återstoden av en permanent och någon tillfällig köpare.
122. Strömaråns	3	96 % flottas av <i>Gimo AB</i> , återstoden av 1—2 köpare.
123. Olandsåns	2	96 % flottas av <i>Korsnäs Sägverks AB</i> , återstoden av <i>Holmens bruks och fabriks AB</i> såsom permanent köpare.
124. Sverkestaåns	—	Flottningen inställd.
125. Hedströmmens ...	1	<i>Kronan</i> är praktiskt taget ensam flottande. Vid enstaka tillfällen har 1 köpare flottat små partier.
126. Dunkern—Båvens	1	<i>Backa—Hosjö AB</i> ensam flottande.
127. Långhalsens	1	<i>Backa—Hosjö AB</i> ensam flottande.
128. Maljeryds	1	<i>Boxholms AB</i> ensam flottande.
129. Ydre	—	Flottningen inställd.
130. Ysundaåns	1	<i>Fiskeby Fabriks AB</i> ensam flottande.
131. Loftern—St. Vrångens	—	Flottleden oanvändbar och utan betydelse.

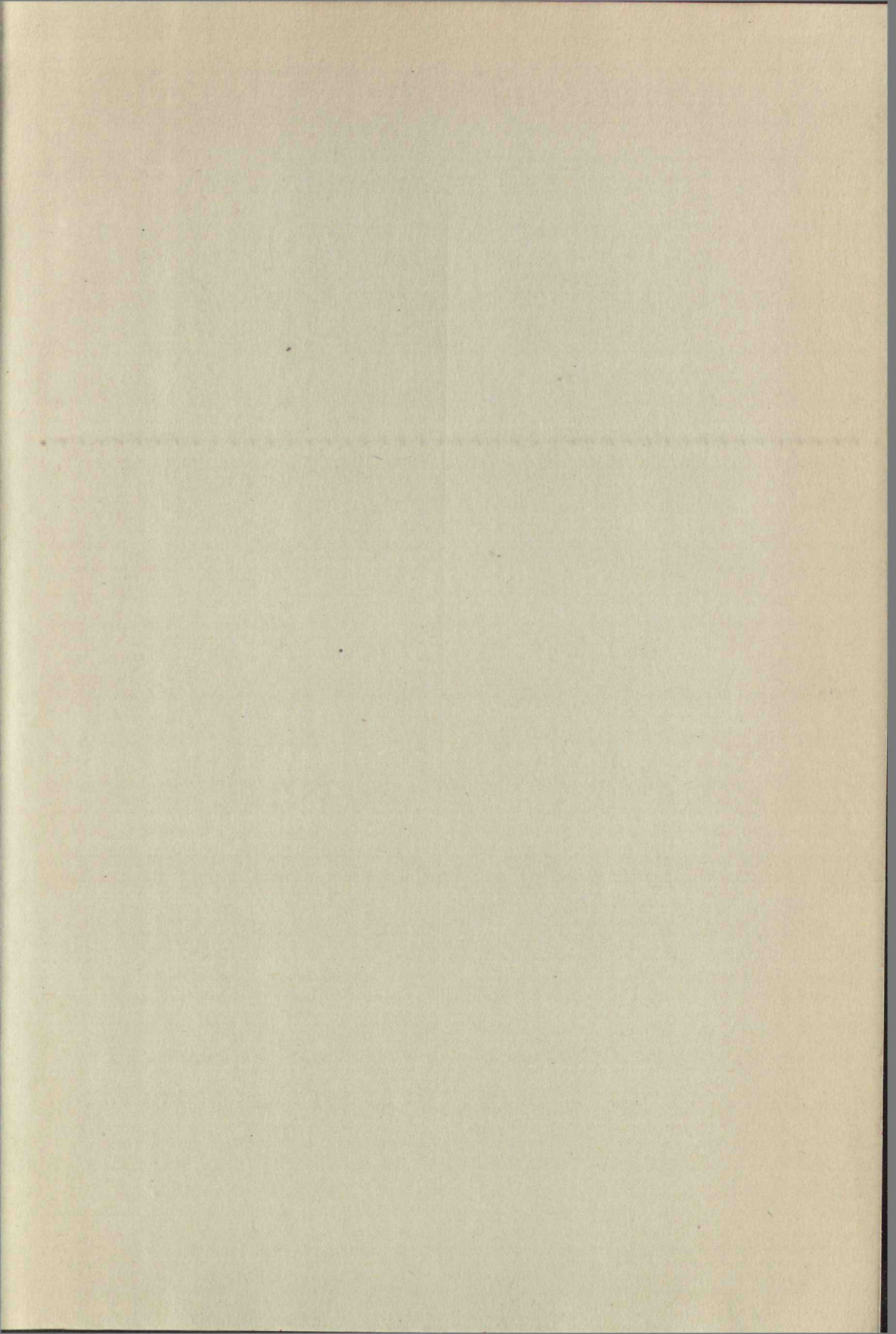
Flottningsförening	Antal flottande	Flottgodsets fördelning m. m.
132. Yxern—Magsjöns	—	Flottningen inställd.
133. Slissjön — Salt- sjöns	2	90 % flottas av AB Norrköpings Exporthyvlери, återstoden av en annan köpare, Axel Ölander.
134. Emåns	1	AB Emsfors bruk ensam flottande.
135. Helgeåns	1	Strömsnäs bruks AB ensam flottande. Flottning äger icke rum varje år.
136. Bolmåns och Laga- åns	1	Strömsnäs bruks AB ensam flottande.
137. Nissaåns	6	73 % flottas av AB Hylte Bruk, återstoden av 4—5 återkommande köpare.
138. Radaåns	2	90 % flottas av AB Hylte Bruk, återstoden av 1 à 2 andra köpare.
139. Ätrans	2	87 % flottas av Oskarström Sulphite Mills AB, återstoden av 1 à 2 andra köpare.
140. Nolåns	—	Flottningen nedlagd.
141. Klarälvens	16	39 % flottas av Uddeholms AB, 24 % av AB Mölnbacka—Trysil och 15 % av Billeruds AB, återstoden av ett 10-tal stadigvarande och några tillfälliga mindre flottande, av vilka 3 äga skog.
142. Stora Tandåns och Lutuåns	10	42 % flottas av Uddeholms AB, återstoden av c:a 9 köpare, varav 6 regelbundet återkommande.
143. Fryksdalens	19	34 % flottas av Billeruds AB, 17 % av AB Edsvalla bruk, 15 % av Uddeholms AB och 13 % av AB Rottneros bruk, återstoden av c:a 15 mindre flottande, varav 4 äga skog.
144. Borgviksälvens ...	3	95 % flottas av Billeruds AB med dotterbolag, återstoden av Uddeholms AB och någon enstaka köpare.
145. Mangskogsälvarnas	2	93 % flottas av Billeruds AB med dotterbolag, återstoden av Uddeholms AB.
146. Jösseälvens	8	85 % flottas av Billeruds AB med dotterbolag, återstoden av 5 stadigvarande och några tillfälliga köpare.
147. Bogsälvens	1	Billeruds AB med dotterbolag ensam flottande.
148. Kölaälvens	9	46 % flottas av Billeruds AB med dotterbolag, 28 % av Ämotfors pappersbruks AB som regelbunden köpare, återstoden av 3 stadigvarande och några tillfälliga köpare ävensom några tillfälligt flottande skogsägare.
149. Vrångsälvens	2	85 % flottas av Billeruds AB, 15 % av Ämotfors pappersbruks AB.

Flottningsförening	Antal flottande	Flottgodsets fördelning m. m.
150. Stora Gla	1	<i>Billeruds AB</i> ensam flottande.
151. Älgåns	1 à 2	97 % flottas av <i>Billeruds AB</i> . År 1946 tillsläppte Värmlands förenade skogsägare 6 % av flottgodset. I övrigt har någon enstaka köpare deltagit.
152. Lillälvens	6	37 % flottas av <i>Svaneholms AB</i> , 35 % av <i>Kohlsätters AB</i> , 14 % av <i>Gustafsfors fabrikers AB</i> , 10 % av <i>Billeruds AB</i> och återstoden av enstaka köpare.
153. Nordmarksälvarnes	11	29 % flottas av <i>AS Saugbruksforeningen</i> med dotterbolag, 21 % av <i>Bengtshors Sulfitt AB</i> , 17 % av <i>AB Billingsfors—Långed</i> , 11 % av <i>Håfreströms AB</i> , återstoden av 4 stadigvarande flottande, varav 2 äga skog, samt av några tillfälliga köpare.
154. Suledsälvens	4	34 % flottas av <i>AS Saugbruksforeningen</i> med dotterbolag, 29 % av <i>Lennartsfors AB</i> , 28 % av <i>AB Billingsfors—Långed</i> , återstoden av tillfälliga flottande.
155. Kesnäckälvens ...	4	51 % flottas av <i>AS Saugbruksforeningen</i> med dotterbolag, 28 % av <i>AB Billingsfors—Långed</i> , återstoden av tillfälliga köpare.
156. Krokforsens, Skiforsens & Skåpaforsens	1	<i>AB Billingsfors—Långed</i> med dotterbolag praktiskt taget ensam flottande.
157. Rävmarksälvens	4	46 % flottas av <i>AB Billingsfors—Långed</i> såsom stadigvarande köpare, återstoden av 1—4 mera tillfälliga köpare.
158. Stamnårans	6	46 % flottas av <i>AB Billingsfors—Långed</i> , återstoden av 3 mindre skogsägare och 2—5 köpare.
159. Stenebyälvens	1 à 2	<i>AB Billingsfors—Långed</i> har i regel varit ensam flottande. Vid ett par tillfällen har en köpare flottat 15 resp. 25 %.
160. Ärtemarksälvens ..	5	Omkring 50 % flottas av <i>Håfreströms AB</i> , återstoden av 3—4 regelbundet återkommande flottande.
161. Örekilsälvens	1	<i>Munkedals AB</i> ensam flottande.
162. Södra Finnskoga .	40	Flottningen sker från Sverige till Norge i vattendraget Medskogsån och virket går till norska industrier. Fram till riksgränsen bekostas flottningen av skogsägarna i proportion till vars och ens tillsläppning. Föreningen är en sammanslutning av skogsägarna. 48 % av flottgodset har tillsläppts av <i>Gravbergskovens AS</i> , som är dotterbolag till en av industrierna. Även ett par andra dylika dotterbolag ha flottat, men i övrigt ha de flottande varit 30—50 enskilda skogsägare.

Av de ovan upptagna flottningsföreningarna hade följande grupper sin verksamhet inom samma flodområden, nämligen

nr	1 och 2 inom	Torne älvs flodområde	
» 27— 35	»	Ångermanälvens	»
» 36— 66	»	Indalsälvens	»
» 67— 90	»	Ljungans	»
» 94—116	»	Ljusnans	»
» 119 o. 120	»	Dalälvens	»
» 137 » 138	»	Nissans	»
» 141 » 142	»	Klarälvens	»
» 146—152	»	Byälvens	»
» 153—160	»	Upperudsälvens	»
			» samt

[Faint, illegible text from the reverse side of the page, likely bleed-through from another document.]

Statens offentliga utredningar 1950

Systematisk förteckning

(Siffrorna inom klammer beteckna utredningarnas nummer i den kronologiska förteckningen.)

Allmän lagstiftning. Rättsskipning. Fångvård.

Förberedande utredning angående lagstiftning på skadeståndsrättens område. [16]
Betänkande med förslag till det rättspsykiatriska undersökningsväsendets organisation. [24]
Betänkande med förslag till ny lag om flottning i allmän flottled, m.m. [27]

Statsförfattning. Allmän statsförvaltning.

Det statliga utredningstrycket. Trycksakskommitténs betänkande. [25]
Kommittésvenska. En undersökning och ett försök till riktlinjer. Bilaga till trycksakskommitténs betänkande. [26]

Kommunalförvaltning.

Statens och kommunernas finansväsen.

Ortsavdragskommittén. Betänkande med förslag till ändrade kommunala ortsavdrag m. m. [5]
1949 års uppbördsakkunniga. 1. Betänkande med förslag till vissa ändringar i uppbördsförfarandet. [7]
1944 års allmänna skattekommitté. 4. Betänkande med förslag angående ändrade bestämmelser för beskattning av periodiskt understöd, m. m. samt av utdelning å svenska aktier och andelar i vissa fall, m. m. [21]

Politi.

Nationalekonomi och socialpolitik.

Betänkande angående rationaliseringsverksamheten inom den offentliga förvaltningen. [8]
Socialvårdskommitténs betänkande. 17. Utredning och förslag angående lag om socialhjälp m. m. [11]
Statsbidrag för ålderdomshem. [22]

Hälso- och sjukvård.

Betänkande med utredning och förslag angående fordringar på synförmågan för anställning i allmän och enskild tjänst m. m. [19]
Statens sjukhusutredning av år 1943. Betänkande 5 angående verksamheten vid sjukhusvårterier och möjligheterna att rationalisera densamma. [23]

Allmänt näringsväsen.

Elkraftutredningens redogörelse nr 2:18. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkraftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Örebro län. [1]
2:19. Västmanlands län. [18]
Den svenska elbranschens kapacitet och konkurrensförhållanden. [10]

Fast egendom. Jordbruk med binärningar.

Undersökning rörande brukningskostnadernas samband med åkerfältens storlek, form och beskaffenhet. [20]

Vattenväsen. Skogsbruk. Bergsbruk.

Betänkande angående tyskgruvorna och centralorgan för gruvvärenden. [2]

Industri.

1948 års järnbruksutredning. Betänkande angående järnbrukens arbetskraftsförsörjning och därmed sammanhängande problem. [15]

Handel och sjöfart.

Utredning angående de handelspolitiska arbetsformerna m. m. 2. Redogörelse för de olika avtalstyperna i det svenska avtalssystemet. [9]

Kommunikationsväsen.

Betänkande rörande Sveriges smalspåriga järnvägar. Del 4. De smalspåriga västgötabanorna. [14]
Betänkande med förslag rörande decentralisering inom väg- och vattenbyggnadsverket m. m. [17]

Bank-, kredit- och penningväsen.

Utredning angående överflyttning av viss del av riksbankens rörelse till en statlig affärsbank m. m. [6]

Försäkringsväsen.

Kyrkoväsen. Undervisningsväsen. Andlig odling i övrigt. Betänkande med förslag angående folkskolans disciplinmedel m. m. [3]
Skolöverstyrelsens utlåtande angående beskärning av timplanerna vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter. [4]
Handelsutbildningskommitténs betänkande och förslag. 1. Handelsgymnasierna. [12]

Försvarsväsen.

Skyddsrum för civilbefolkningen. [13]

Utrikes ärenden. Internationell rätt.